IIk
169

Rendeletek
az
1913
X. t-c.
végrehajtása
tárgyában.

III
249

OEE Könyvt.
Áll.Ell. 2018

Ak.: 3435.

Rendeletek

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. t.-c.
végrehajtása tárgyában.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tartalomjegyzék.

I.

A m. kir. földmívelésügyi miniszternek 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. t.-c. életbelépése és végrehajtása tárgyában.

ELSŐ FEJEZET.

Társulat alakítása.

I. Bevezető rendelkezések.

	Oldal
A társulat alakításának célja és esetei	11
A feltétlenül megalakítandó társulatok	12
A földmívelésügyi miniszter rendeletére megalakítandó társulatok	13
Kérelemre a törvény alá vonható legelők	14
Kérvények felszerelése és felterjesztése a törvény 2. és 3. §-a esetében	14
A földmívelésügyi miniszter határozata a törvény 2. és 3. §-a esetében	16

II. A közös és a községi legelők nyilvántartása.

A közös és a községi legelők nyilvántartásának előkészítése	16
A nyilvántartó lapok kezelése	18

III. A társulattá alakulás előkészítése.

Két vagy több legelőterület	19
A társulat megalakításának előkészítéséről általában	19
Az alakuló közgyülés előkészítése	20
A tájékoztató gyülés	21
A választott bizottság eljárása	23
Az alakulás előkészítése tájékoztató közgyülés nélkül	24
A névjegyzék összeállítása	24
Az alapszabályok tervezete	24
Már korábban szervezett társulatok	25
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak közszemlére kitétele	26

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IV. A társulat megalakítása.

Oldal

Az alakuló közgyülés 26
Az alakuló közgyülés közhírré tétele 26
Az alakuló közgyülés határozatképessége 28
Az alakuló közgyülés lefolyása 28
Szavazás az alakuló közgyülésen 29
Panasz az alakuló közgyülés határozatai ellen 30
Jegyzőkönyv az alakuló közgyülésről. 30
Eljárás az alakuló közgyülés után 31
A névjegyzéknek felülvizsgálása 32
Az alapszabályoknak felülvizsgálása 32
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak hivatalból elkészítése . 33
Az alapszabályoknak közzététele 33
Eljárás az alapszabályok jóváhagyása után 34
A névjegyzéknek és az alapszabályoknak kihirdetése 34
A társulattá alakulásnak telekkönyvi feljegyzése 35

MÁSODIK FEJEZET.

A társulat jogviszonyai.

I. Általában.

A társulatnak jogképessége 35
A társulat célja 36

II. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezve vannak.

A legelő nem megy át a társulat tulajdonába 36
A közös legelő elidegenítése 37
A közös legelő kisajátítása 38

III. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezetlenek.

A legelő a társulat tulajdonába megy át 38
A társulat másik alakulatának jogköre 40

IV. A társulati vagyon.

A társulati ingatlanok 41
A társulat kötelékébe bevont ingó és ingatlan vagyon 41
Kölcsön felvétele 42

V. A társulatnak tagjai.

A társulatnak tagjai 43

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

VI. Az illetőségekre vonatkozó rendelkezések. Oldal

Az illetőségeknek átruházása 43
Az elővásárlási jog 44
Az illetőségek átruházásának bejelentése 45
A bejelentési könyv 46
Bizonyítvány a bejelentésről 46
Hozzájárulás az illetőség átruházásához 47
A társulat által szerzett illetőségek átruházása 49
Lemondás az illetőségről 50
Végrehajtás az illetőségekre 50

VII. A tagoknak jogai és kötelességei.

A tagoknak jogai 51
A legelő használatához való jog átruházása 52
A legelőkárpótlási díj 54
A legeltetési és használati díjak 55

VIII. A legelőrendtartás.

A legelőrendtartásról általában 55
A legelőrendtartás megállapítása 56

IX. A társulat gazdálkodása.

A társulatnak kiadásai 57
A járulékok kivetése 57
A járulék, mint dologi teher 57
A közös munka 58
A kivetési lajstrom 59
Értesítés a kivetésről 60
A járulékok beszedése 60
A hátraléki kimutatás 61
A járulékok hátralékainak behajtása 62
A járulékok beszedése közadók módjára 63
Hátraléki kimutatás árverés esetében 63
Tartaléktőke 64
Bevételek feleslege 64
Fás legelők 65

X. A társulati névjegyzék.

A névjegyzékről általában 65
A névjegyzék összeállítása 66
Végleges névjegyzék 70
A névjegyzéknek továbbvezetése 71

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

HARMADIK FEJEZET.

A társulat szervezete, alapszabályai, feloszlása.

I. A társulat szervezete.

Oldal

A társulat elnöke 72
A választmány 73
A társulati közegek választása 73
Közgyülés 74
Jegyzőkönyv 76
A közgyülés összehívása 77
A közgyülés vezetése 78
A szavazati jog 79

II. A társulati alapszabályok.

Az alapszabályokról általában 80
A társulat neve 81
Az ingatlanok megjelölése és leirása 81

II. A társulat működése.

A társulatnak közegei 82
Használatok a legelőn 82
A termények stb. értékesítése 83
A fának értékesítése 84
Az értékesítés kivételes módja 86
Az anyag- és pénzkezelés 86
A költségvetés 87
A pótköltségvetés 88
A leltár 88
Az évi számadás 88
Az apaállattartás 88
A község, mint a társulati ügyek intézője 90

IV. Az alapszabályok módosítása és a társulat feloszlása.

Az alapszabályok módositása 91
A társulat feloszlása 92
Felszámolás 93

V. Közgyülési határozatok és jogorvoslatok.

A határozatoknak jóváhagyása 96
Határozatképtelenség 97
Panasz a társulati közgyülés határozatai ellen 97
Fellebbezés a közigazgatási bizottság határozatai ellen 98
Bírói út a társulat intézkedései ellen 99

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

NEGYEDIK FEJEZET.

Felügyelet.

Oldal

A felügyelő hatóságok 99
A miniszteri biztos 100
A társulat működésének ellenőrzése 101
A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága 103
Az állandó gazdasági szakbizottság 104
A kiküldetések 104
Az országos állattenyésztési alap 106
A bírságok nyilvántartása 106

ÖTÖDIK FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

I. Községi legelők.

Községi legelőkről általában 107
Községi legeltetési szabályrendelet 108

II. Záró rendelkezések.

A községi hatáskörről általában 109
Erdészeti albizottság 110
Kivételes rendelkezések 111
Legelőhaszonbérlő társulatok 111
Mezőrendőri törvény 111
Kötvények kibocsátása 112
Bélyeg- és illetékmentesség 113
Átmenet 113
Életbelépés 114

Mellékletek.

I. Nyilvántartó-lap 115
II. Alapszabályok 119
III. Alapszabályok, ha az ügyeket a község viszi 149
IV. Bejelentési könyv 167
V. Kézbesítő-könyv 171
VI. Postakönyv 172
VII. Társulat részére szerzett illetőségek jegyzéke 173
VIII. Hasznosításra bejelentett illetőségek jegyzéke 177
IX. Jegyzék hasznosításra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről 181
X. Legelőrendtartás 185

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Oldal

XI. *A*) Kivetési lajstrom 203
B) Kivetési lajstrom 204
XII. Járulékív 205
XIII. Hátraléki kimutatás 209
XIV. Kimutatás az osztatlan illetőségekről 210
XV. Tervezet a névjegyzék összeállításához 211
XVI. Névjegyzék 215
XVII. Jegyzőkönyv 219
XVIII. Jelentés a közigazgatási bizottsághoz 221
XIX. Meghivó 222
XX. Pénztári napló 223
XXI. Évi számadás 227
XXII. Leltár 231
XXIII. Anyagszámadás 233
XXIV. Költségvetés 237
XXV. Községi legeltetési szabályrendelet 241
XXVI. Jegyzék általános meghatalmazásokról 255
XXVII. Legeltetési bárcakönyv 257
XXVIII. Legeltetési bárca 261
XXIX. Táblázat arról, hogy a törvény §-ai a rendeletnek melyik §-aiba vannak felvéve 263
XXX. Betüsoros mutató 265

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

II.

A m. kir. igazságügyminiszternek 8.800/1914. I. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikknek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az idézett törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában.

Első fejezet. Oldal

Adatok a közös és a községi legelők nyilvántartásához 273

Második fejezet.

Adatok szolgáltatása a névjegyzék összeállításához 274

Harmadik fejezet.

A társulattá alakulás elrendelésének feljegyzése 276

Negyedik fejezet.

A társulattá alakulás feljegyzése 279

Ötödik fejezet.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve nincsenek 287

Hatodik fejezet.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve vannak. 290

Hetedik fejezet.

A társulatnak és tagjainak rendelkező joga és annak korlátjai . 294

Nyolcadik fejezet.

Záró rendelkezések 297

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A m. kir. földmívelésügyi miniszternek 7.000/1914. F. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. t.-c. életbelépése és végrehajtása tárgyában.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikk életbelépésének idejéül a törvény 85. §-ának utolsó bekezdése alapján 1914. évi május hó 1. napját állapítom meg.

Az idézett törvénycikk végrehajtása tárgyában a 44., 59., 84. és 86. §-ban nyert felhatalmazás alapján az igazságügyi, belügyi és pénzügyi miniszterekkel egyetértve — a törvény rendelkezéseinek a rendelet szövegébe beleillesztésével — a következőket rendelem :

ELSŐ FEJEZET.

Társulat alakítása.

I. Bevezető rendelkezések.

A társulat alakításnak célja és esetei.

1. §

Az 1913 : X. t.-c. célja, hogy az osztatlan közös legelőkben részes felek (tulajdonostársak) jogviszonyainak megfelelő rendezésével a közös legelők hasznosítását és ezzel a legelőben részes birtokosság állattenyésztési és gazdálkodási érdekeit előmozdítsa.

A törvény ezen céljának elérése végett a törvényben felsorolt közös legelőkben részes feleknek társulatot kell alakítaniok.

2. §.

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ában meghatározott osztatlan közös legelőkben részes felek minden hatósági felhivás nélkül már a törvénynél fogva, más osztatlan közös legelőkben részes

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

felek pedig csak akkor kötelesek társulattá alakulni, ha ezt a földmívelésügyi miniszter a törvény 2. vagy 3. (jelen rendelet 5. vagy 6.) §-a alapján elrendeli.

A feltétlenül megalakítandó társulatok.

3. §.

(1913 : X. t.-c. 1. §.)

Az alább felsorolt osztatlan közös legelőkben részes felek (tulajdonostársak) a közösségből folyó ügyek vitele végett kötelesek a (jelen) törvény értelmében társulattá alakulni.

E rendelkezés alá esnek:

1. a volt úrbéresek közös legelői, amelyeket részükre úrbéri elkülönítés vagy tagosítás útján adtak vagy adnak ki;

2. a közbirtokosságok közös legelői, amelyek még arányosítás alá esnek, vagy arányosítás alkalmával közösben maradtak vagy maradnak;

3. a tagosítás alkalmával egyesség vagy az 1908 : VII. t.-c. IV. 8. §-ának 4. bekezdése és az 1908 : XXXIX. t.-c. 2. §-ának 4. bekezdése alapján osztatlan közös tulajdonul kihasított legelők;

4. azok a közös legelők, amelyeket közbirtokosság, a volt úrbéresek közönsége vagy más tulajdonostársaknak jogi személyiséggel nem bíró összessége az 1908 : XLIII. t.-c. 1. §. 8. pontjában megállapított állami segéllyel szerzett vagy szerez, létesített vagy létesít, javított vagy javít;

5. azok a közös legelők, amelyeket az 1—4. pontok valamelyike alá eső legelő részesei a közös legelő helyébe vagy kiegészítésére szereztek vagy szereznek.

A volt úrbéresek és a közbirtokosságok közös legelői e rendelkezés alá esnek akkor is, ha tulajdonosaik a közösségből folyó ügyek vitelére oly szabályzatot állapítottak meg, amelyben a tulajdonostársak összessége jogi személynek van nevezve, vagy amely szerint a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összességét mint ilyent illeti.

4. §.

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ának 1. pontjában említett legelők közé nem számíthatók a volt urbéresek részére urbéri elkülönítés útján legelőilletőség fejében kihasított osztatlan álla-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

potban levő erdők és kopár területek, amennyiben azok az erdőkre vonatkozó jogszabályok hatálya és az erdőrendészeti hatóságok alá tartoznak.

A törvény rendelkezése alá nem esnek azok a közlegelők sem, amelyeket már az 1894 : XII. t.-c. életbelépése, vagyis 1894. november 1-je előtt egyénileg tényleg felosztottak, noha a felosztásnak utólagos jóváhagyását az érdekelt felek az 1913 : X. t.-c. életbelépéséig sem kérték.

Az előbbi bekezdés nem nyer alkalmazást, ha az egyénileg felosztott legelőre nézve a közösséget utóbb ismét visszaállították.

A földmívelésügyi miniszter rendeletére megalakítandó társulatok.

5. §.

(1913 : X. t.-c. 2. §.)

A földmívelésügyi miniszter rendeletére társulattá kötelesek alakulni az oly közös legelő tulajdonosai is, amelyet majorsági zsellérségek megváltása, telepítés vagy földeldarabolás (parcellázás) alkalmával közös használat céljára hasítottak vagy hasítanak ki.

A földmívelésügyi miniszter ilyen esetben a társulattá alakulást az érdekelt tulajdonostársak illetőségek szerint számított többségének kérelmére vagy a törvényhatóság tiszti ügyészének vagy a gazdasági felügyelőségnek előterjesztésére és csak akkor rendeli el, ha a közösségből folyó ügyek vitelére a társulattá alakulás a tulajdonostársak nagyobb számánál fogva vagy az állattenyésztés érdekében egyéb okból kivánatos.

Azt, hogy a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást elrendelte, a telekkönyvben fel kell jegyezni. Ha ez a feljegyzés megtörtént, harmadik jogszerző nem hivatkozhatik hatályosan arra, hogy a jogszerzéskor a társulattá alakulás elrendeléséről tudomása nem volt. A feljegyzést törölni kell, ha a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét hatályon kívül helyezi, vagy ha a társulattá alakulás a törvény 17. (jelen rendelet 66.) §-a értelmében a telekkönyvben feljegyeztetik vagy a tulajdonjog a társulat javára a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a értelmében bekebeleztetik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Kérelemre a törvény alá vonható legelők.

6. §.

(1913 : X. t.-c. 3. §.)

A földmívelésügyi miniszter az érdekelt tulajdonostársak illetőségek szerint számított legalább kétharmadrésznyi többségének kérelmére a társulattá alakulást elrendelheti oly egyéb közös legelőre nézve is, amely nem esik a törvény 1. vagy a 2. (jelen rendelet 3. vagy 5.) §-a alá.

Ebben az esetben a társulattá alakulást a földmívelésügyi miniszter csak akkor rendeli el, ha az a közösségből folyó ügyek vitelére az állattenyésztés érdekében azért mutatkozik kivánatosnak, mert a tulajdonostársak túlnyomó számban kisgazdák és érdekelt gazdaságaiknak száma legalább tiz.

A törvény 2. (jelen rendelet 5.) §-ának utolsó bekezdése ebben az esetben is áll.

Kérvények felszerelése és felterjesztése a törvény 2. és 3. §-a esetében.

7. §.

Az 5. §. esetében a kérvényt a földmívelésügyi miniszterhez kell intézni és rendszerint a gazdasági felügyelőségnél kell beadni, de be lehet adni a községi elöljáróságnál, a járási főszolgabírónál s a közigazgatási bizottságnál is. Utóbbiak a náluk beadott kérvényt a gazdasági felügyelőséggel közlik.

A kérvényhez csatolni kell a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) mind a három (*A) B) C)*) lapjáról készült kivonatos hiteles másolatot, továbbá a közös legelő kataszteri birtokívének hiteles másolatát is. Ha a tulajdonostársak telekkönyvezve nincsenek (1913 : X. t.-c. 4. §.) vagy telekkönyvezve vannak ugyan, de a telekkönyv a tényleges állapottal nem egyezik meg, akkor a kérvényhez csatolni kell még a közös legelőben tényleg részes feleknek névsorát illetőségük arányának a feltüntetésével. A névsort tartalmazó kimutatásban fel kell tüntetni azt, hogy a kimutatás adatait honnan merítették. Ha a kimutatás adatait a kérvényt beadó érdekeltek okmányokkal (pl. vételi szerződés) tudják igazolni, akkor a kimutatáshoz a vonatkozó okmányt vagy annak hiteles másolatát is csatolni kell. Máskülönben a kimutatás a községi elöljáróság hitelesítési záradékával legyen ellátva. Nem szük-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

séges ilyen kimutatást csatolni, ha a közös legelőben részes felek a bemutatott telekkönyvi kivonat szerint telekkönyvezve vannak.

A beadott kérvényt annyi részes félnek kell aláírnia, hogy illetőségeik az összes illetőségeknek többségét kitegyék. Az aláírásokat (kézjegyeket) a községi elöljáróság láttamozza vagy pedig kir. közjegyző (bíróság) hitelesítse.

8. §.

A törvény 2. (jelen rendelet 5.) §-ában megjelölt közös legelőben részes felek bármelyike arra kérheti a közigazgatási bizottságot, hogy kiküldöttet rendeljen ki a részes feleknek arra az összejövetelére, amelyen a jelen rendelet 5. §-a értelmében beadandó kérelmet tárgyalják.

A közigazgatási bizottság a kérelem teljesítését attól teheti függővé, hogy a kiküldetéssel járó költségeknek valószinű összegét előre befizessék.

A kiküldött eljárásáról jegyzőkönyvet vesz föl és ha az érdekeltek a szükséges adatokat rendelkezésére bocsátják, a kérelmet is a jelen §-nak megfelelően jegyzőkönyvbe foglalja. A kiküldött a kérelmezők személyazonosságáról és illetőségeik szerint számított többségéről alkalmas módon meggyőződni s hogy ez megtörtént, a jegyzőkönyvben tanúsítani köteles.

9. §.

A törvényhatóság tiszti ügyésze kellően indokolt és a 7. §. értelmében fölszerelt előterjesztését a földmívelésügyi miniszterhez intézi, de a gazdasági felügyelőségnél adja be.

A törvényhatóság tiszti ügyészét ilyen előterjesztés beadására a törvényhatóság első tisztviselője utasíthatja.

10. §.

A gazdasági felügyelőség a jelen rendelet 7. §-a értelmében beadott kérvényt s a 9. §-a értelmében beadott előterjesztést mellékleteikkel együtt véleményes jelentéssel a földmívelésügyi miniszterhez terjeszti fel. Ha a kérvény nincs szabályszerűen fölszerelve, a gazdasági felügyelőség a hiányok pótlása iránt hivatalból intézkedik.

A gazdasági felügyelőség a jelen rendelet 5. §-ának megfelelő előterjesztését köteles a 7. §. rendelkezései szerint fölszerelni s úgy fölterjeszteni a földmívelésügyi miniszterhez.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

11. §.

Jelen rendelet 7—10. §-ában foglalt rendelkezéseket a törvény 3. (jelen rendelet 6.) §-a esetében is megfelelően kell alkalmazni, azzal a kiegészítéssel, hogy a községi elöljáróság tanusítványával vagy más hiteles módon azt is kell igazolni, hogy a részes felek között hány kisgazda van.

A földmivelésügyi miniszter határozata a törvény 2. és 3. §-a esetében.

12. §.

A földmivelésügyi miniszter a jelen rendelet 5. vagy 6. §-a értelmében hozott határozatát közli a kérvényben első helyen megnevezett érdekelttel vagy azzal, akit a kérvényben kézbesitési megbizottként megneveztek, továbbá a községi elöljáróságval, a járási főszolgabíróval (városi polgármesterrel), a gazdasági felügyelőséggel s a közigazgatási bizottsággal.

Ha szükségesnek mutatkozik, a földmivelésügyi miniszter azt is elrendelheti, hogy határozatát az általa megszabott módon közhirré tegyék.

A jelen rendelet 5. §-ának 3. bekezdésében és 6. §-ának 3. bekezdésében meghatározott telekkönyvi feljegyzés elrendelése céljából a közigazgatási hatóságoknak az 1914. évi 8.800. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében kell eljárniok.

II. A közös és a községi legelők nyilvántartása.

A közös és a községi legelők nyilvántartásának előkészítése.

13. §.

Minden osztatlan közös legelőt nyilván kell tartani. Nyilvántartás tárgyai a községi legelők is (jelen rendelet 247. §).

Az I. számú mintának megfelelő nyilvántartást a gazdasági felügyelőség vezeti.

14. §.

A nyilvántartás előkészítése céljából a jelen rendelet hatálybalépése után a gazdasági felügyelőség minden község részére a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) kezéhez megfelelő számú nyilvántartó lapot küld.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) köteles minden egyes érdekeltségnek közös legelőjéről, valamint minden községi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

legelőről külön nyilvántartó lapot három példányban 8 nap alatt kiállítani.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) a nyilvántartó lapoknak rovatait, a telekkönyvi adatok bejegyzésére szolgáló rovatok kivételével, kitölti. Ha a nyilvántartó lapoknak a telekkönyvi adatok bejegyzésére szolgáló rovataiba tartozó adatok a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) előtt szintén ismeretesek, ezeket az adatokat csak irónnal töltse ki s végleges kitöltésük végett a jelen rendelet 15. §-a értelmében járjon el.

15. §.

A községi (kör-) jegyző (városi polgármester) a gondosan kitöltött nyilvántartó lapokat, ha a közös legelőben részes feleknek már van szervezetük, azoknak elnökével is láttamoztatja, vagy a láttamozás megtagadásának okát a nyilvántartó lapon jelzi s azután a nyilvántartó lapot a telekkönyvi adatok bejegyzése végett a telekkönyvi hatóságnak haladéktalanul megküldi.

16. §.

Ha valamely községben egyáltalában nincs osztatlan közös vagy községi legelő, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) az üres nyilvántartó lapokat egyenesen a gazdasági felügyelőséghez küldi vissza. A nyilvántartó lapok egyik példányába azonban a község nevét bevezeti s ennek a nyilvántartó lapnak az adatok bejegyzésére szolgáló rovatait szines irónnal áthúzza.

17. §.

A gazdasági felügyelőség a nyilvántartó lapok visszaérkezését ellenőrzi s ha feltünő késedelmet tapasztal, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) felelősségrevonása végett a járási főszolgabirót (vármegye alispánját, város tanácsát), a telekkönyvi hatóság megsürgetése s a szükséges felügyeleti intézkedések megtétele végett a telekkönyvi hatósággal fölruházott bíróság vezetőjét (vezető járásbírót, törvényszéki elnököt) keresi meg.

A gazdasági felügyelőség a netán fölmerülő szükséghez képest közvetlenül küldheti el a nyilvántartó lapot a megfelelő adatokkal kitöltés végett a telekkönyvi hatóságnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A nyilvántartó lapok kezelése.

18. §.

A gazdasági felügyelőség a visszaérkezett lapokat átvizsgálja, a hibák kiigazítása iránt intézkedik s azután a lapokat a községek betűrendjében gyüjti és ha valamennyi községből (városból) beérkeztek már a nyilvántartó lapok, azoknak első példányait a földmívelésügyi miniszterhez fölterjeszti, másodpéldányait hivatalos használatra visszatartja s a harmadpéldányokat a községi elöljáróságnak (városi polgármesternek) kiadja.

Ha az összes nyilvántartó lapok beérkezésének bevárása késedelemmel járna, a gazdasági felügyelőség a lapok szétküldésétől (14. §.) számított egy hó leforgása után az előbbi bekezdés végén jelzett intézkedéseket azokra a lapokra nézve teszi meg, amelyek addig beérkeztek, de egyúttal a közigazgatási bizottság gazdasági albizottságának és a földmívelésügyi miniszternek jelentést tesz azokról a községekről, amelyekre vonatkozó nyilvántartó lapok még át nem adhatók s jelzi a késedelemnek okát is.

19. §.

Az előbbi §. 1. bekezdésében megnevezettek a nyilvántartó lapokat a községek betűrendjében megőrzik s azokban a tudomásukra jutott későbbi változásokat keresztülvezettetik. Ha valamely nyilvántartó lap feleslegessé vált, mert pl. a társulat feloszlott, a nyilvántartó lapot szines irónnal keresztül kell húzni s ennek okát az észrevételek rovatában meg kell jegyezni.

20. §.

Azokról az osztatlan közös vagy községi legelőkről, amelyeket később létesítenek, szereznek meg vagy hasítanak ki, akkor kell az előbbi §-ok megfelelő alkalmazásával nyilvántartó lapot kiállítani, mikor az a tény, amelynél fogva a legelő a jelen rendelet alá kerül, a hatóságok előtt ismeretessé lesz. Evégből a községi (kör-) jegyzők (városi polgármesterek), járási főszolgabirák kötelesek a gazdasági felügyelőséget azonnal értesíteni, ha bármely úton jut is tudomásukra osztatlan közös vagy községi legelőnek a keletkezése vagy létezése.

A később kiállított nyilvántartó lapokat a 19. §. szerint kezelt lapok közé megfelelően be kell sorolni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

21. §.

A gazdasági felügyelőség azokról az adatokról, amelyekkel az általa kezelt nyilvántartó lapokat a tudomására jutott adatokkal kiegészíti, a földmívelésügyi miniszternek minden év február hó 1. napjáig jelentést tesz.

A gazdasági felügyelőség, ha a szükség úgy kivánja, a nyilvántartó lapokat időnkint kiküldheti a községi (kör-) jegyzőnek (városi polgármesternek) az időközi változásoknak bejegyzése végett.

A községi (kör-)jegyző (városi polgármester) a pótlásokkal legjobb tudomása szerint kitöltött nyilvántartó lapokat köteles a gazdasági felügyelőségnek 8 nap alatt visszaküldeni.

III. A társulattá alakulás előkészítése.

Két vagy több legelőterület.

22. §.

(1913 : X. t.-c. 5. §.)

Két vagy több oly legelőterület tekintetében, amelyek ugyanazokat a tulajdonostársakat egyenlő részesedési arány szerint illetik, egy társulat alakítása elegendő.

23. §.

Arról, hogy adott esetben a részes felek (tulajdonostársak) egy vagy több társulatot alakítsanak-e, az alakuló közgyülés határoz, amelynek határozata ellen a földmívelésügyi miniszterhez panasszal lehet élni (jelen rendelet 52. §.)

A társulat megalakításának előkészítéséről általában.

24. §.

(1913 : X. t.-c. 6. §.)

A törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-ában meghatározott ingatlanok tulajdonosai kötelesek a társulatot a jelen törvény életbelépésétől és ha utóbb jutnak a közös ingatlan birtokába, ennek bekövetkezésétől számított egy év alatt megalakítani.

A törvény 2. és 3. (jelen rendelet 5. és 6.) §-ában meghatározott ingatlanok tekintetében a társulat megalakítására a földmívelésügyi miniszter tűz ki határidőt.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

25. §.

(1913: X. t.-c. 7. §.)

A társulat megalakítása végett alakuló közgyűlést kell tartani.

Az alakuló közgyűlés előtt a tulajdonostársak gondoskodni kötelesek a tagok névjegyzékének (törvény 43., 44., jelen rendelet 135., 136. §-ai) összeállításáról és az alapszabályok (törvény 55., 56., jelen rendelet 170., 200. §-ai) tervezetének elkészítéséről és kötelesek ezeket az érdekelteknek hirdetmény útján való értesítése s közszemlére kitétel végett a községi elöljáróságnak bemutatni.

A névjegyzéknek és az alapszabályok tervezetének elkészítésében a községi elöljáróságnak, a közigazgatási bizottságnak, esetleg a földmívelésügyi miniszternek megbizottja is közreműködhetik.

A névjegyzéket és az alapszabályok tervezetét a közszemléretétel után bárki megtekintheti és róla másolatot is vehet.

26. §.

Az előbbi §. 2. bekezdésében jelzett tennivalókat oly időben kell megkezdeni, hogy a társulat a jelen rendelet 24. §-ában jelzett határidőn belül megalakulhasson.

Az alakuló közgyűlés előkészítése.

27. §.

Az alakuló közgyűlés előkészítése céljából a közös legelőben részes feleket rendszerint tájékoztató gyűlésre kell egybehívni.

Ha a részes feleknek már van valamelyes szervezetük, akkor a jelzett gyűlést a szokásos módon az hívja össze, aki a meglevő szervezeti szabályok értelmében a gyűlések egybehívására különben is jogosult. Ha ez ebbeli kötelezettségének, amennyiben a jelen rendelet 24. §-a 1. bekezdésének első mondatában megjelölt közös legelőről van szó, a törvény hatálybalépését követő három hó alatt, máskülönben pedig attól az időponttól számított három hó alatt, mikor a részes felek a közös legelő birtokába jutottak, a jelen rendelet 24. §-ának 2. bekezdése esetében pedig a földmívelésügyi miniszter által kitűzött határidőben nem tesz eleget, vagy ha a részes felek közgyűlésének határozatait a községi elöljáróság hajtja végre (1894: XII. t.-c. 10. §.), akkor a tájékoztató gyűlést leg-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

későbben a fent körülírt határidő lejártát követő hónapban a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) köteles összehívni.

Ha a részes feleknek semmiféle szervezetük sincsen, a felügyelő hatóság a 28. §. 1. bekezdése értelmében jár el.

28. §.

A közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter az előbbi §. 1. és 2. bekezdésétől eltérhet és hivatalból is akként rendelkezhetik, hogy a tájékoztató gyűlést külön megbizottja hívja össze vagy hogy az alakuló közgyűlést tájékoztató közgyűlés összehívása nélkül a 37. §. értelmében készítsék elő.

Ennek elrendelését a községi elöljáróság, a gazdasági felügyelőség vagy a közös legelőben részes felek, ha közülök a kérvényt legalább tízen írják alá, maguk is kérhetik. Ezt a kérelmet indokolni kell. Utóbbi esetben azt, hogy a legalább is tíz kérelmezőnek a közös legelőben illetősége van, telekkönyvi kivonattal vagy helyhatósági bizonyítvánnyal kell igazolni.

A jelen §. 1. bekezdése alapján hozott határozat ellen fellebbezésnek helye nincs.

A jelen §. 1. bekezdésében megjelölt megbízott a tájékoztató gyűlésre köteles magával vinni a közös legelőről készült nyilvántartó lapnak azt a példányát, amelyet a gazdasági felügyelőség őriz (21. §.) s köteles annak adatait a helyszínén ellenőrizni, esetleg megfelelően helyesbíteni, vagy pótolni.

A tájékoztató gyülés.

29. §.

A tájékoztató gyülésen az elnököl, aki a gyülést egybehívta. Ha a közigazgatási bizottság vagy a földmivelésügyi miniszter a tájékoztató gyülésre megbízottat küld ki, az elnöklés joga a megbizottat, még pedig első sorban a földmívelésügyi miniszter megbízottját illeti.

Az elnök gondoskodik a tanácskozás rendjéről, a csend fenntartásáról és a határozatok kihirdetéséről.

30. §.

A tájékoztató gyülésen az elnök mindenekelőtt a földmívelési miniszter által kiadott népszerű útmutató nyomán ismertetni köteles az

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

osztatlan közös legelőkről szóló törvény célját és rendelkezéseinek a vázlatát.

Azután kellő mederben vezetett tanácskozással tájékozást kell szerezni arról a közös vagy több közös legelőről (jelen rendelet 22. §.), amelyben részes felek a törvény értelmében társulattá fognak alakulni, továbbá arról, hogy a törvény értelmében a közös legelővel együtt még mely ingatlanokat és közös ingó vagyont kell vagy ha törvény szerint nem is kell, de célszerű a társulat kötelékébe bevonni (jelen rendelet 80—81. §.) és végül tájékozódni kell még azokról a körülményekről és helyi szokásokról is, amelyek az alapszabályok és a legelőrendtartás tervezetének összeállításánál és a névjegyzék elkészítésénél jelentősek lehetnek (pl. jelen rendelet 75., 138. §-a.).

31. §.

Ha a társulat célszerűbb működésének biztosítása okából erdőknek a közös legelőhöz csatolását kellene kérni (1908 : VII. t.-c. X. cikkelyének és 1908 : XXXIX. t.-c. 1. §-ának utolsó bekezdése, 1.200/1908. I. M. számú rendelet 37—39. §-ai, 20/1909. I. M. számú rendelet 38—40. §-ai), úgy tisztázni kell, mekkora volna annak a területe és hogy az átcsatolás iránt ki tegye meg a kezdeményező lépéseket.

Ha a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében meghatározott esetről van szó, akkor az ott jelzett körülményekről is tüzetes tájékozást kell szerezni, de különösen arról, hogy a közös legelőben részes feleknek az összes illetőségek szerint számított többsége óhajtja-e a jelzett módon a megalakulást.

32. §.

A tanácskozás bezárása után a névjegyzék összeállítására, az alapszabályok és a legelőrendtartás tervezetének elkészítésére a gyülés fejenként számított többséggel 3, 5, 7 vagy 9 tagú bizottságot válasszon.

A bizottság tagjai gyanánt olyanok is megválaszthatók, akiknek a közös legelőben illetőségük nincsen.

Ha a közös legelőben kisebb és nagyobb gazdáknak is van illetőségük, akkor a bizottság tagjainak számához képest a bizottságnak legalább is 1, 2, 3 vagy 4 tagját a kisgazdák közül kell választani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

33. §.

Arra nézve, hogy az előbbi §-ban jelzett szempontból kiket kell kisgazdáknak tekinteni, a helyi szokás irányadó.

34. §.

A tájékoztató gyülésen a tanácskozásban a hatósági megbizottakon, a községi elöljáróságnak (városi tanácsnak) kiküldöttein felül csak azok vehetnek részt, akiknek a közös legelőhöz való jogosultságuk kétségtelen vagy vitás ugyan, de őket a tájékoztató gyülés jogosultságuk elismerése nélkül egyelőre a tanácskozásban való részvételre bocsátja. A gyülésen a járási főszolgabíró is megjelenhet, de megjelenni nem köteles.

A választott bizottság eljárása.

35. §.

A jelen rendelet 32. §-a értelmében választott bizottság mindenekelőtt saját kebeléből fejenkint számított szótöbbséggel elnököt választ s azután meghatározza azt a feladatot, amelyet az egyes tagoknak a névjegyzék összeállítása és az alapszabályok valamint a legelőrendtartás tervezetének előkészítése körül avégből kell teljesíteniök, hogy a névjegyzék, az alapszabálytervezet és a legelőrendtartás mielőbb elkészüljön.

Ha a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter megbizottat küld ki, a bizottságban ez elnököl. A felügyelő hatóság vagy a megbízott kívánságára a tájékoztató gyülésen és a bizottság működésében a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) és a községi elöljáróságnak (városi tanácsnak) még egy tagja résztvenni s a szükséges felvilágosítások megadása végett a tárgyalásokon is megjelenni köteles.

36. §.

Különösen körültekintően kell a bizottságnak eljárni a jelen rendelet 31. §-ának 2. bekezdésében jelzett esetben, amikor is célszerű a közigazgatási bizottságtól a követendő eljárásra nézve előzetesen tüzetes útbaigazítást kérni. Ezt az útbaigazitást a közigazgatási bizottság köteles lehetőleg kimerítően megadni. A közigazgatási bizottságtól vagy a földmívelésügyi minisztertől a telekkönyvi jogban jártas kiküldött kirendelését is lehet kérni. A kikül-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

detésből származó költségek azonban ebben az esetben a közös legelőben részes feleket terhelik. A költségek biztosítására megfelelő összeget kell letétbe helyezni. A földmívelésügyi miniszter másként is rendelkezhetik.

Az alakulás előkészítése tájékoztató közgyülés nélkül.

37. §.

Ha a részes felek a 27. §. értelmében összehívott tájékoztató gyülésen nem jelennek meg, vagy ha a felügyelő hatóság a 28. §. értelmében elrendeli, hogy az alakúló közgyülést tájékoztató gyülés összehívása nélkül készítsék elő, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester) vagy a felügyelő hatóság megbízottja köteles a részes feleket a helyi szokásnak megfelelő módon felhívni, hogy melléje a 32. §. 1. bekezdése értelmében bizottságot küldjenek ki.

Ha a részes felek ennek a felhívásnak 15 nap alatt eleget nem tesznek, a községi (kör-) jegyző (városi polgármester, a megbízott) a bizottság tagjait lehetőleg a részes felek közül a megfelelő számban maga jelöli ki s e bizottság közreműködésével, valamint a hivatalból is kinyomozott adatok alapján maga állítja össze a névjegyzéket s készíti el az alapszabályoknak s a legelőrendtartásnak tervezetét, amelyet azután közszemlére tétel végett a községi elöljáróságnak ad át (jelen rendelet 25. §.).

A névjegyzék összeállítása.

38. §.

A névjegyzéket a jelen rendelet 138.—149. §-ainak szabálya szerint kell összeállítani és ha elkészült, a községi elöljáróságnak kell bemutatni. (25. §.)

Az alapszabályok tervezete.

39. §.

Az alapszabályok tervezetének elkészítésénél a II. számú mintának megfelelő nyomtatványt kell használni.

Az idézett számú mintától indokolt esetekben el lehet térni, amikor és amennyiben az eltérést különleges helyi viszonyok, vagy történelmi előzmények szükségessé teszik. Utóbbi esetekben is lehetőleg az idézett számú mintának megfelelő nyomtatványt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kell a szükséges módosítások keresztülvezetésével (a felesleges §-ok áthuzásával, új §-ok betoldásával) használni, a módosításokra azonban a nyomtatvány végén oly módon kell utalni, hogy később kétség ne merülhessen fel, hogy a nyomtatványon foganatosított módosítás, változtatás kitől ered.

40. §.

Az alapszabályok összeállításánál a III. számú mintát kell használni, ha az alakuló közgyülés a társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapítását mellőzi és hatáskörüket a jelen rendelet 200. §-a értelmében a községi hatóságokra ruházza át.

41. §.

Célszerű, ha az alakuló közgyülés a jelen rendelet 200. §-ában foglalt felhatalmazással él minden olyan esetben, amelyben a közös legelő ügyeit akár az 1894 : XII. t.-c. 10. §-a értelmében akár más alapon jelenleg is a községi elöljáróság intézi, és különösen ha a közös legelő, amelyre nézve a társulatot meg kell alakítani, kisebb terjedelmű.

Arra, hogy a községi hatóságok a jelen rendelet 200. §-a értelmében átruházott hatáskört elvállalják, a községet csupán akkor kell külön fölkérni, ha olyan társulatról van szó, amely a törvény 3. (a jelen rendelet 6.) §-a alapján alakul.

A községnek legközelebbi akár rendes akár rendkívüli közgyülése az előbbi bekezdés értelmében hozzá intézett kérelmet tárgyalni köteles. A kérelem tárgyalása végett külön községi képviselőtestületi közgyülés is hívható össze. A kérelem megtagadása ellen a törvényhatósági közgyüléshez fellebbezésnek van helye.

Már korábban szervezett társulatok.

42. §.

Ha a közös legelőben részes felek már a törvény hatálybalépése előtt szervezkedtek, akkor az alapszabályok tervezetét a már meglévő alapszabályok felhasználásával lehet elkészíteni.

43. §.

Ha a törvény hatálybalépése előtt keletkezett alapszabályok a jelen rendelet szabályainak mindenben megfelelnek, akkor azokat

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a jelen rendelet megfelelő szabályaiban foglalt módon újból fel kell terjeszteni végleges jóváhagyás végett a földmívelésügyi miniszterhez még akkor is, ha ő az alapszabályokat már a jelen törvény hatálybalépése előtt jóváhagyta.

A névjegyzéknek s az alapszabályoknak közszemlére kitétele.

44. §.

A községi elöljáróság a hozzá bemutatott névjegyzéket, alapszabálytervezetet és legelőrendtartást anélkül, hogy azoknak előzetes megvizsgálására jogosítva lenne, közszemlére kiteszi és a helyben szokásos módon 3—3 napi időközökben legalább is háromszor kihirdetteti, hogy azok elkészültek és hogy azokat a közszemlére kitétel első napjától számított 15 nap alatt minden érdeklődő a községi elöljáróságnál a hivatalos órák alatt megtekintheti, róluk másolatot vehet (jelen rendelet 25. §-ának utolsó bekezdése) és az azokban foglaltak ellen felszólalással élhet. Az ennek megfelelő hirdetményt a község hirdetési tábláján legalább nyolc napra ki kell függeszteni. Ezen a hirdetményen a kifüggesztés s a bevétel napját a községi elöljáróság tanúsítani köteles.

A községi elöljáróság gondoskodjék, hogy az elöljáróság egy tagja (lehetőleg a községi, körjegyző) a községi hivatalban szokásos hivatalos órák alatt az érdeklődőknek ingyen felvilágosítással szolgáljon és a felszólalásokat jegyzőkönyvbe vegye.

A közszemlére kitétel első napján jegyzőkönyvet kell nyitni, amelybe a közszemlére kitétel első napját, továbbá a közhirrétételt, a közhirrététel módjának jelzésével, azon a napon, amelyen a közhirrététel megtörtént és végül a felszólalásokat naponkint be kell vezetni. A bevezetéseket a bevezető elöljárósági tag, és ha a bevezetéseket nem az elöljárósági tag foganatosítja, a bevezetéseknél jelenlevő elöljárósági tag és a bevezető aláirásával naponkint el kell látni.

A községi elöljáróság a névjegyzéket, az alapszabálytervezetet, legelőrendtartástervezetet és a hirdetési tábláról levett hirdetményt, valamint az előbbi bekezdésben megjelölt jegyzőkönyvet, amennyiben a közigazgatási bizottság másként nem intézkedik, a meghatározott napon az alakuló közgyülés elnökének elismervény ellenében átadja.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IV. A társulat megalakitása.

Az alakuló közgyülés.

45. §.

(1913 : X. t.-c. 8. §.)

A községi elöljáróság a névjegyzék és az alapszabálytervezet elkészültéről és közszemlére kitételének napjáról a közigazgatási bizottságnak haladék nélkül jelentést tesz.

A közigazgatási bizottság a közszemléretételtől számított tizenöt nap elteltével az alakuló közgyülés megtartására határnapot tűz ki, ezt a földmivelésügyi miniszternek bejelenti s egyuttal az alakuló közgyülés idejének közhirrététele végett értesíti a községi elöljáróságot.

Az alakuló közgyülésen a közigazgatási bizottság kiküldöttje elnököl. Ha a földmivelésügyi miniszter az alakuló közgyülésre megbizottat küld, az elnöklés joga ezt illeti.

Az alakuló közgyülés a névjegyzéket az esetleges felszólalások eldöntése után hitelesíti és az alapszabályok megállapítása felől határoz.

Az alakuló közgyülésről jegyzőkönyvet kell készíteni.

Egyebekben a törvény 54. (jelen rendelet 167.) §-ának és a törvény 60. (jelen rendelet 214.) §-a 1. bekezdésének rendelkezései az alakuló közgyülésre is megfelelően állanak.

Az alakuló közgyülés közhirré tétele.

46. §.

A községi elöljáróság az alakuló közgyülés idejét a helyben szokásos módon legalább háromszor közzététeti s a közzétételről a közzététel napjának és módjának jelzésével az alakuló közgyülés elnökének bizonyitványt ad át.

Azonfelül a községi elöljáróság a közgyülés idejéről a község hirdetési táblájára hirdetményt is függesztet ki, amelyet csak az alakuló közgyülés megkezdése után szabad levenni.

A közigazgatási bizottság a hirdetményt, ha szükségesnek látja, a Földmivelésügyi Értesitőben közzététeti s úgy az előbbi bekezdésben, mint a jelen rendelet 44. §-ában jelzett hirdetménynek az általa meghatározott hirlapokban való közzétételét is elrendel-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

heti s gondoskodik az ebből származó költségek fedezéséről is (jelen rendelet 55. §-ának utolsó bekezdése).

Ha célszerűnek mutatkozik, a közigazgatási bizottság az alapszabályok megállapítására a névjegyzék jogerős megállapítása után külön alakuló közgyülést hivhat össze. A közigazgatási bizottságnak ezen rendelkezése ellen fellebbezésnek helye nincsen.

Az alakuló közgyülés határozatképessége.

47. §.

(1913 : X. t.-c. 9. §.)

Az alakuló közgyülés határozatképességéhez annyi jogosultnak jelenléte szükséges, hogy az illetőségeik aránya szerint számított szavazatok az összes illetőségekre eső szavazatoknak legalább felét kitegyék.

Ha az alakuló közgyülésen a jogosultak a határozatképességhez szükséges számban meg nem jelentek, új alakuló közgyülést kell összehivni, amely határozatképes, ha azon a jogosultak közül legalább annyian vannak jelen, hogy szavazataik az összes illetőségekre eső szavazatok egynegyed részét kiteszik.

Ha az új alakuló közgyülés sem határozatképes, a törvény 14. (jelen rendelet 60.) §-a rendelkezésének megfelelően kell eljárni.

Az alakuló közgyülés lefolyása.

48. §.

Az alakuló közgyülést az elnök vezeti, ő gondoskodik a határozatképesség megállapításáról, a csendnek és rendnek fenntartásáról, a rendetlenkedőknek eltávolításáról (jelen rendelet 166. §.). A közgyülésnek határozatait az elnök a közgyülésen élőszóval hirdeti ki. Emellett a határozatok az elnöknek belátásához, a közgyülésnek határozatához és a helyi szokáshoz képest még más módon is kihirdethetők. A jelen rendelet 52. §-ában jelzett panasznak határidejét azonban utóbbi esetekben is attól az időponttól kell számítani, mikor a határozatot az elnök élőszóval kihirdette.

49. §.

Az alakuló közgyülésen az elnök mindenekelőtt ismerteti az alakulásnak célját és előnyeit, azután megválasztatja vagy ha a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

közgyülés a választást mellőzi, kijelöli a bizalmi embereket. Ezt követi a névjegyzék ellen beadott panaszok elintézése, majd a névjegyzék hitelesítése, az alapszabályoknak és a legelőrendtartásnak megállapítása.

Az elnök az alapszabályok s a legelőrendtartás megállapítására irányuló határozathozatalt felfüggesztheti, ha a névjegyzék ellen annyi panaszt adtak be, hogy a névjegyzék alapján szavazást foganatosítani egyáltalában lehetetlen. Az alakuló közgyülés felfüggesztéséről azonban az elnök a közigazgatási bizottságnak nyomban jelentést tegyen.

Szavazás az alakuló közgyülésen.

50. §.

Az alakuló közgyülésen a törvény 54. (jelen rendelet 167.) §-ának megfelelő alkalmazásával azok szavaznak, akik a névjegyzékbe mint jogosultak föl vannak véve, kivéve azokat, akiknek a névjegyzékből törlését a közgyülés elrendelte. Szavaznak továbbá azok is, akiknek a névjegyzékbe utólagos felvételét csak a közgyülés rendelte el.

A szavazásra való jogosultságot nem érinti az, hogy a jogosultnak a névjegyzékbe fölvételét a törvény 10. (jelen rendelet 52.) §-a értelmében a közigazgatási bizottsághoz intézett panasszal megtámadták.

A szavazás a névjegyzékbe fölvett illetőségek arányában történik. Ha ez az arány még nincs megállapítva, a névjegyzékbe felvett jogosultak fejenkint számítva szavaznak. Ha az illetőség arányát csupán egynémelyik jogosultra nem lehet megállapítani, utóbbiak egyenkint oly arányban gyakorolják a szavazást, mint az, aki a legkisebb illetőséggel van felvéve a névjegyzékbe.

Szavazni meghatalmazott útján is lehet. A meghatalmazást közokiratba, hitelesített magánokiratba, vagy a meghatalmazó állandó lakóhelye szerint illetékes községi (kör-)jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó saját-kezű aláírásával vagy kézjegyével látott el. A külföldön kiállitott meghatalmazás mindenesetre közokiratba vagy hitelesített magánokiratba legyen foglalva.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A közigazgatási bizottság a meghatalmazottak útján szavazást korlátozhatja.

Atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt állók nevében atyjuk, gyámjuk, gondnokuk vagy ezeknek meghatalmazottja szavaz.

51. §.

Az alakuló közgyülés a határozatokat a megjelenteknek illetőségei szerint számított általános többségével hozza (jelen rendelet 47. és 214. §-a).

Panasz az alakuló közgyülés határozatai ellen.

52. §.

(1913:X. t.-c. 10. §.)

Az alakuló közgyülés határozatai ellen a kihirdetéstől számított tizenöt nap alatt panasszal élhet minden érdekelt fél, továbbá a közgyülés elnöke, valamint a törvényhatóság tiszti ügyésze és a gazdasági felügyelőség.

A panaszt már a közgyülésen be lehet jelenteni; az ekként bejentett panaszt a közgyülés jegyzőkönyvében fel kell jegyezni; különben a községi elöljáróságnál kell írásban benyújtani vagy szóval előterjeszteni. A szóbeli panaszról jegyzőkönyvet kell készíteni.

53. §.

Az előbbi §. utolsó mondatában említett jegyzőkönyvet nem kell minden egyes panaszról külön fölvenni, hanem a községi elöljáróság az első panaszosnak jelentkezése alkalmával egy jegyzőkönyvet nyittat, amelybe az összes később jelentkezőknek panaszát folytatólag bevezetteti s a jegyzőkönyvet csak a panasznak beadására megszabott határidő elteltével rekeszteti be.

Jegyzőkönyv az alakuló közgyülésről.

54. §.

Az alakuló közgyülésről felvett jegyzőkönyvben az összes jelenlevőket illetőségük arányának vagy házszámuknak felüntetésével olyan módon kell felsorolni, hogy személyazonosságukhoz kétség ne férhessen. Azután le kell írni a közgyülés menetét, jelezni kell abban a határozatok kihirdetésének módját és idejét s abba

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fel kell venni az alakuló közgyülés határozatai ellen már a közgyülésen bejelentett panaszokat.

Az alakuló közgyülés befejezése után a jegyzőkönyvet az elnök, a jegyzőkönyvvezető és az érdekelt felek közül a közgyülés által választott, vagy ha a közgyülés a választást mellőzte, az elnök által kijelölt két bizalmi ember írja alá. Ha utóbbiak a jegyzőkönyv aláírását megtagadják, a megtagadás okát a jegyzőkönyvben meg kell említeni.

Eljárás az alakuló közgyülés után.

55. §.

Az alakuló közgyülés elnöke gondoskodik arról, hogy a panasz beadására megszabott határidő első felében a hitelesített névjegyzékből három, a legelőrendtartásból három, az elfogadott alapszabályokból pedig négy és még annyi eredeti példányt készítsenek, ahány község területén fekszik a közös legelő.

Ha a társulat ügyeinek vitelét a községi hatóságokra bizzák, úgy a névjegyzékből, mint az alapszabályokból egy-egy eredeti példánnyal kevesebb készüljön, mint ahány példányról az előbbi bekezdésben szó van.

A példányokat az alakuló társulat köteles elkészíttetni; ha pedig erre más alkalmas közegük nincsen, a példányok elkészítése a községi (kör-)jegyző kötelessége.

Azt, hogy ezért a községi (kör-)jegyzőt a társulat terhére mennyi díjazás illeti, a közigazgatási bizottság a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával utólag állapítja meg.

A megállapított, de a társulat által kellő időben le nem fizetett díjakat a közadók módjára kell behajtani.

56. §.

(1913 : X. t.-c. 11. §.)

A közgyülés elnöke köteles az alakuló közgyülés jegyzőkönyvét, úgyszintén a hitelesített névjegyzéket és az alapszabályokat a szükséges számú eredeti példányban (törvény 15, jelen rendelet 63. §.) aláírásával ellátva, a községi elöljárósághoz bemutatni. A községi elöljáróság ezeket a panaszra megszabott határidő (törvény 10., jelen rendelet 52. §.) elteltével a netalán

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

beérkezett panaszokkal együtt késedelem nélkül a közigazgatási bizottsághoz terjeszti fel.

A névjegyzéknek felülvizsgálása.

57. §.

(1913 : X. t.-c. 12. §.)

A közigazgatási bizottság a társulati tagok névjegyzékét csak a netalán beadott panaszok alapján veszi bírálat alá. Panasz esetében a vitás kérdést az eddigi birtokállapotnak megfelelően dönti el és ehhez a határozatához képest a netalán szükséges kiigazításokat a névjegyzéken megteszi.

Az alapszabályokat a közigazgatási bizottság, az arra vonatkozólag netalán beadott panaszokkal együtt saját véleménye kiséretében a jóváhagyás kérdésében határozat hozatala végett a földmívelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

58. §.

Az alapszabályokkal együtt a földmivelésügyi miniszterhez fel kell terjeszteni a névjegyzéknek egy példányát is.

Ha a legelőrendtartást az alakuló közgyülés állapitja meg, az 56. §. valamint az 57. §-nak 2. bekezdése megfelelően áll a legelőrendtartásra is.

Ha a jelen rendelet 31. §-ának utolsó bekezdésében megjelölt esetről van szó, az alapszabályokkal együtt a jelen §. 1. és 2. bekezdésében megjelölt iratokon felül a földmívelésügyi miniszterhez fel kell terjeszteni mindazokat a telekkönyvi és egyéb adatokat is, amelyek a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében jelzett körülmények tisztázása szempontjából jelentősek lehetnek.

Az alapszabályoknak felülvizsgálása.

59. §.

(1913 : X. t.-c. 13. §.)

A földmívelésügyi miniszter az alapszabályokat panasszal meg nem támadott részeikben is felülvizsgálja. Az alapszabályoknak törvénybe vagy rendeletbe ütköző rendelkezéseit megváltoztathatja, vagy épen úgy, mint más fogyatkozás esetében is, az alapszabályok módosítását, kiegészítését vagy új alapszabályok

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

készítését rendelheti el és rendelkezéseinek foganatosítására záros határidőt szabhat. A határidő eredménytelen elteltével a szükséges pótlásokat, esetleg az új alapszabályokat maga is megállapíthatja.

A névjegyzéknek és az alapszabályoknak hivatalból elkészítése.

60. §.

(1913 : X. t.-c. 14. §.)

Ha a tulajdonostársak a tagok névjegyzékének összeállítására, az alapszabályok tervezetének elkészítésére és az alapszabályok megállapitására vonatkozólag e törvényben megállapított kötelességeiket nem teljesítik, a névjegyzék összeállítása és az alapszabályok tervezetének elkészítése iránt a közigazgatási bizottság intézkedik, az alapszabályokat pedig a közigazgatási bizottság javaslata alapján a földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

61. §.

Az előbbi § esetében a 37. §. alkalmazásával előkészitett névjegyzéket, alapszabálytervezetet s legelőrendtartástervezetet az alakuló közgyülés megtartásának sikertelen megkisérlése után a hivatalból beszerzett adatokkal s a 44. §-ban jelzett jegyzőkönyvvel együtt kimerítő jelentés kiséretében föl kell terjeszteni a közigazgatási bizottsághoz (jelen rendelet 57. §.) A fölterjesztés a felügyelő hatóság annak a megbizottjának a dolga, akinek az alakuló közgyülésen elnökölnie kellett volna. A szükséghez képest azonban a fölterjesztés a községi elöljáróságra is bizható.

Az alapszabályoknak közzététele.

62. §.

A földmívelésügyi miniszter az alapszabályoknak egy példányát irattára részére visszatartja, az alapszabályoknak jóváhagyását vagy megállapítását pedig a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben) és a Földmivelésügyi Értesítőben közzététeti. A társulat a Budapesti Közlönyben történt közzétételnek napjától kezdve jogképes (törvény 18., jelen rendelet 68. §.)

Amennyiben a földmívelésügyi miniszter a jelen rendelet 59. §-a értelmében az alapszabályok módosítását, kiegészítését vagy új alapszabályok készítését rendelte el, az eljárásra az előbbi §-oknak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

azokat a rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni, amelyek az alapszabályok tervezetének elkészítésére s az alakuló közgyülésre vonatkoznak.

Eljárás az alapszabályok jóváhagyása után.

63. §.

(1913 : X. t.-c. 15. §.)

A közigazgatási bizottság az általa változatlanul hagyott, kiigazított vagy megállapított névjegyzéknek és a földmívelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályoknak egy-egy példányát visszatartja, két-két példányát pedig a társulat és a községi elöljáróság részére a községi elöljárósághoz leküldi és az alapszabályokból az illetékes telekkönyvi hatósághoz annyi példányt tesz át, ahány község területén a közös legelő fekszik (törvény 17., jelen rendelet 66. §.). A törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-a esetében a névjegyzékből és az alapszabályokból csak egy-egy eredeti példányt kell a községi elöljárósághoz leküldeni.

A névjegyzéknek és az alapszabályoknak kihirdetése.

64. §.

(1913 : X. t.-c. 16. §.)

A tagok névjegyzékét és a földmívelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályokat a községi elöljáróság a leérkezéstől számított tizenöt nap alatt kihirdetni és a kihirdetéstől számított harminc napon belül az alapszabályok életbeléptetése végett a társulati közgyülést összehívni köteles.

Ezen a közgyülésen a társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott közegeknek megválasztásáig a községi elöljáróság egyik tagja (bíró vagy jegyző) elnököl. Ha a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter megbizottat küld, az elnöklés joga ezeket, és pedig első sorban a földmívelésügyi miniszter megbizottját illeti.

65. §.

Ha a legelőrendtartást az alakuló közgyülés állapítja meg, a 62. §. 2. bekezdése, a 63. és 64. §. megfelelően áll a legelő-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rendtartásra is azzal a módositással, hogy a legelőrendtartásnak egy-egy példánya a földmivelésügyi miniszternél és a közigazgatási bizottságnál marad, harmadpéldánya pedig a község elöljárósága utján a társulatnak adatik ki.

A társulattá alakulásnak telekkönyvi feljegyzése.

66. §.

(1913 : X. t.-c. 17. §.)

Azt, hogy a közös legelő tulajdonosai a jelen törvény értelmében társulattá alakultak, a telekkönyvben fel kell jegyezni. Ha ez a feljegyzés megtörtént, harmadik jogszerző nem hivatkozhatik hatályosan arra, hogy a jogszerzéskor a társulattá alakulásról tudomása nem volt.

A törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ának rendelkezései alá eső ingatlanok tekintetében ez a feljegyzés elmarad.

67. §.

A telekkönyvi feljegyzésre vonatkozó eljárást, továbbá azt, hogy a jelen rendelet 75. §-ának 2. bekezdésében jelzett esetben a telekkönyvi hatóság előtt mit és miként kell igazolni, az igazságügyminiszternek a törvény 83. §-ában nyert fölhatalmazással kiadott 1914. évi 8.800 I. M. számú rendelete szabályozza ; a közigazgatási hatóságok tehát annak értelmében járjanak el.

MÁSODIK FEJEZET.

A társulat jogviszonyai.

I. Általában.

A társulat jogképessége.

68. §.

(1913 : X. t.-c. 18. §.)

A társulat az alapszabályok földmívelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzétételétől kezdve (jelen rendelet 62. §.) jogképes és mint ilyen, e törvény korlátai között saját neve alatt jogokat szerezhet, kötelezettségeket vállalhat, a bíróságok előtt pert indíthat és perbe fogható.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat célja.

69. §.

(1913 : X. t.-c. 19. §.)

A társulat célja a legelő közösségéből folyó ügyeknek ellátása és a tagok közös állattenyésztési érdekeinek előmozdítása.

A társulat céljára ingatlanok vagy egyéb vagyontárgyak visszterhes szerzésével vagy más kötelezettségek alapításával terheket vállalni csak annyiban szabad, amennyiben ez a tagok érdekében szükséges vagy nyilvánvalóan hasznos és vagyoni erejükkel arányban áll.

A felügyelő hatóságoknak kötelessége arra ügyelni, hogy a társulat működése ezen a körön belül maradjon.

II. A társulat alakitása, ha az illetőségek telekkönyvezve vannak.

A legelő nem megy át a társulat tulajdonába.

70. §.

(1913 : X. t.-c. 20. §.)

A társulat kötelékébe vont közös legelő a társulat megalakulásával a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-ában meghatározott eseteket kivéve, nem megy át a társulat tulajdonába, hanem mint osztatlan közös tulajdon a tulajdonostársaké marad; de igazgatása, kezelése és közös használatának szabályozása a társulatot illeti. Egyebekben is a közös legelő felől a tulajdonostársak jogait közösen érintő ügyekben a társulat rendelkezik, ez a jogköre azonban a közös legelő elidegenítése és megterhelése tekintetében csak a törvény 21. és 22. (jelen rendelet 71. és 73.) §-ában megengedett rendelkezésekre, valamint az illetőségeknek dologi teherként járulékokkal megterhelésére (törvény 40., jelen rendelet 118. §) terjed ki. A tulajdonostársak összessége a közös legelő felől a társulati közgyülésen kivül egyáltalában nem rendelkezhetik. Az egyes tulajdonostársak a társulat fennállása alatt csak illetőségeikről és csak e törvény korlátai között rendelkezhetnek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A közös legelő elidegenítése.

71. §.

(1913 : X. t.-c. 21. §.)

A társulat a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával a közös legelőt vagy területének egy részét, ha a tagok összességének nyilvánvaló érdeke követeli, értékének megfelelő vételárért eladás útján elidegenítheti, vagy legelőül alkalmas oly ingatlannal, amely legalább is egyenlő értékű, elcserélheti (törvény 25., jelen rendelet 79. §.). A társulat rendelkezése az összes tulajdonostársak irányában hatályos. Az elidegenítés alapján szükséges telekkönyvi bejegyzések tekintetében egyebekben a telekkönyvi jognak az ily ingatlanokra vonatkozó rendelkezései irányadók.

Eladás esetében a kapott vételárat a társulat a közös legelő pótlására, részleges elidegenítés esetében a megmaradt rész jókarbahelyezésére, javítására, felszerelésére, vagy kiegészítésére köteles felhasználni és addig, míg ez megtörténik, a társulatnak a vételárat a tagok osztatlan közös vagyonaként gyümölcsözőleg kell kezelnie.

72. §.

A földmívelésügyi miniszter jóváhagyásának (törvény 21., jelen rendelet 71. §.) kieszközlése végett a fellebbviteli határidő eltelte után a földmívelésügyi miniszterhez a közigazgatási bizottság útján föl kell terjeszteni a társulatnak vonatkozó közgyüléséről szóló jegyzőkönyvet, a közös legelő (csere esetében még a cserébe kapandó ingatlan) telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) *A), B)* és *C)* lapjáról készült kivonatos hiteles másolatot, kataszteri birtokívének hiteles másolatát, hatósági adó- és értékbizonyítványát és olyan vázrajzát, amilyent telekkönyvi vázrajzi megosztások esetében a telekkönyvi hatósághoz kell bemutatni; továbbá a vonatkozó vételi vagy csereszerződést, és ha a közgyülés határozata ellen panasszal vagy a közigazgatási bizottság határozata ellen fellebbezéssel nem éltek, erről a társulat elnöke és egy választmányi tagja által kiállított bizonyítványt.

A közigazgatási bizottság az iratokat saját irataival megfelelően kiegészíti s véleményes jelentéssel fölterjeszti a földmívelésügyi miniszterhez.

Azt, hogy a jelen rendelet 71. §-ában említett gyümölcsöző

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

kezelés miként és hol történjék, a földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

A közös legelő kisajátítása.

73. §.

(1913 : X. t.-c. 22. §.)

Ha a közös legelő vagy területének egy része kisajátítás alá esik, a társulat mind a kisajátítási terv, mind a kisajátítási ár megállapítása tekintetében a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával a kisajátító vállalattal egyességet létesíthet, mely egyesség a tulajdonostársak irányában hatályos.

74. §.

Az előbbi §-ban jelzett földmívelésügyi miniszteri jóváhagyás kieszközlésére a jelen rendelet 72. §-ában foglaltakat azzal a kiegészítéssel kell megfelelően alkalmazni, hogy a földmívelésügyi miniszterhez föl kell terjeszteni a kisajátítási iratokat is, amelyeket a közigazgatási bizottság evégből hivatalból szerez be.

A kisajátítási tárgyalásokon a társulatot a társulat elnöke személyesen képviseli s ő nevez a társulat nevében becslőt is. A becslőnevezésnél azonban köteles a társulat közgyülésétől netán vett utasítást követni. A társulat közgyülése meghatalmazott vallására utasíthatja elnökét, aki köteles ebben is a közgyülés határozatához alkalmazkodni.

A társulat képviselője a kisajátítási tárgyalásokon mindenesetre köteles megjelenni s ott a társulat közgyülésétől vagy választmányától vett utasításokhoz képest, egyébként pedig a saját legjobb belátása szerint a társulat érdekeinek megfelelő érdemleges nyilatkozatokat tenni.

III. A társulat alakítása, ha az illetőségek telekkönyvezetlenek.

A legelő társulat tulajdonába megy át.

75. §.

(1913 : X. t.-c. 23. §.)

Ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenkint kitüntetve nincsenek, a társulat megalakulásával a közös legelő

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tulajdona a társulatra száll át és az egyes tagokat csupán a legelőnek a jelen törvényben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily esetben a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni.

Ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenkint ki vannak ugyan tüntetve, de az illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más telekkönyvi bejegyzések fenn nem állanak, vagy csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek az összes egyéni illetőségekre nézve azonosak és azonos rangsorban vannak, vagy ha a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső telekkönyvi bejegyzések által érdekeltek e bejegyzések törléséhez hozzájárulnak, a tulajdonostársaknak vagy a társulat megalakulása után a társulat közgyülésének az összes illetőségek szerint számított többsége a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával kimondhatja, hogy a közös legelő tulajdonát a társulatra ruházza át, és hogy az egyes tagokat csupán a legelőnek a jelen törvényben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily rendelkezés esetében a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni és a tulajdon a bekebelezéssel a társulatra száll át; a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben hivatalból le kell jegyezni, az azokra vonatkozó bejegyzéseket pedig törölni kell.

Ha az előbbi bekezdésben említett rendelkezés oly esetben történt, amelyben a közös legelőbeli összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek azonosak és azonos rangsorban vannak, ezeket a bejegyzéseket, hacsak az érdekeltek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzésekként egyidejűleg hivatalból át kell vinni e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe.

76. §.

Azt, hogy az előbbi §. szempontjából, mely esetekben kell a tulajdonostársak illetőségeit a telekkönyvben kitüntetetteknek, s mely esetekben ki nem tüntetetteknek tekinteni, a 138. §. 2. bekezdésének 1. és 2. pontja szabja meg.

Amennyiben a társulat tagjai az előbbi §. 2. bekezdésének megfelelően óhajtanak eljárni, célszerű a közigazgatási bizottságtól a követendő eljárásra nézve tüzetes útmutatást kérni. Egyebekben

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a jelen rendelet 36. §-ában foglalt rendelkezések erre az esetre is megfelelően állanak.

A társulat másik alakulatának jogköre.

77. §.

(1913 : X. t.-c. 24. §.)

A társulatot a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a értelmében tulajdonába átment legelő tekintetében is csak a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §-ában meghatározott jogkör illeti meg azzal a kiegészitéssel, hogy a társulat a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával a jelen törvény értelmében érvényesen vállalt társulati tartozás (törvény 27., jelen rendelet 83. §. 3 bekezdése) biztosítása végett a legelőnek jelzálogjoggal terhelésére is jogosítva van.

A közös legelő számára nyitott telekjegyzőkönyvben vagy telekkönyvi betétben a társulat tulajdonának bekebelezésével egyidejűleg fel kell jegyezni, hogy a legelőt a jelen törvény értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli, és hogy a társulat rendelkezési joga a legelő tekintetében a jelen törvény értelmében korlátozva van. A használati jogoknak egyénenként való telekkönyvi bejegyzését mellőzni kell és ezek a jogok a tagok javára bejegyzés nélkül törvénynél fogva mindaddig terhelik a legelőt, amíg az a társulat tulajdona.

Az ilyen legelőre végrehajtást vezetni csak abban az esetben lehet, ha a tartozás a legelőt törvénynél vagy telekkönyvi bejegyzésnél (törvény 23., jelen rendelet 75. §. 3. bekezdése; jelen §. 1. bekezdése) fogva terheli, vagy ha a legelőnek elidegenítése iránt a jelen törvény értelmében vállalt kötelezettségből ered.

Ha a legelőt végrehajtási árverésen eladják, a vételárnak az a része, amely a legelőt törvénynél vagy telekkönyvi bejegyzésnél fogva terhelő tartozások kielégítése után fennmarad, a tagoknak a törvény 21. (jelen rendelet 71.) §. utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés alá eső osztatlan közös vagyonává lesz.

Egyebekben az ily legelőre, valamint a tagok használati illetőségeire a társulat fennállása alatt megfelelően ugyanaz áll, ami a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §. alá eső közös legelőre és az abban való tulajdonostársi illetőségekre.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

78. §.

A jelen rendelet 75. és 77. §-a értelmében foganatosítandó telekkönyvi bejegyzésekre vonatkozó eljárást igazságügyminiszteri rendelet szabályozza (1914. évi 8.800. I. M. számú rendelet). A közigazgatási hatóságok ennek a rendeletnek megfelelően járjanak el.

IV. A társulati vagyon.

A társulati ingatlanok.

79. §.

(1913 : X. t.-c. 25. §.)

A társulat által szerzett minden ingatlan a társulatnak a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ában megállapított korlátozások alá eső tulajdonává lesz. Ez a szabály áll akkor is, ha a társulat alakulásának alapjául szolgáló közös legelő a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §.-a alá esik.

A társulat kötelékébe bevont ingó és ingatlan vagyon.

80. §.

(1913 : X. t.-c. 26. §.)

A közös legelővel együtt a társulat kötelékébe kell bevonni a tulajdonostársaknak minden egyéb olyan közös, habár külön telekjegyzőkönyvben vagy telekkönyvi betétben felvett ingatlanát is, amely rendeltetésénél fogva a közös legelő használatával kapcsolatos állattenyésztés céljára szolgál. Az ilyen ingatlanra a törvény 85. (jelen rendelet 265.) §. 1. és 2. bekezdésében foglalt rendelkezések kivételével megfelelően ugyanaz áll, ami a közös legelőre.

Ha a tulajdonostársaknak oly közös ingó vagyona van, amely a közös legelőnek vagy az előbbi bekezdésben említett ingatlannak tartozéka vagy a közös használatukkal kapcsolatos állattenyésztés céljára szolgál, ez az ingó vagyon, mint a közös ingatlanok tartozéka a társulat rendelkezése alá esik.

81. §.

Mindenesetre az előbbi §. 1. bekezdésének rendelkezése alá esik a közös bika- vagy egyéb istálló, a pásztorház, a bikarét

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

vagy egyéb rét, kaszáló, csapásutak, delelők, kifutók, mesterséges takarmánytermesztésre szánt közös ingatlanok; továbbá általában minden olyan közös ingatlan, amelynek jövedelmét a társulat megalakítása előtt is a közös legelőben részes feleknek legelőüzemi és állattenyésztési költségvetésében számolták el, vagy tényleg ilyen célra fordították, még abban az esetben is, ha bérbeadással hasznosították azokat (pl. nádas, korcsma, kő- és kavicsbányák stb.).

Az előbbi §-nak 1. bekezdése alapján sem lehet a társulat kötelékébe bevonni az olyan közös ingatlant, amelynek gazdasági ügyeit a közös erdőkre vonatkozó szabályok szerint intézik, hacsak a földmívelésügyi miniszter annak a közös ingatlannak a közös legelőhöz csatolását meg nem engedi (jelen rendelet 31. §). Egyébként semmi akadálya nincs annak, hogy a részes felek bármilyen más közös ingatlanukat is bevonják a társulat kötelékébe, hogy az állattenyésztést s ezzel közös gazdálkodásukat előmozdítsák.

82. §.

A jelen rendelet 80. §-a 2. bekezdésének rendelkezése alá esik: a legelőalap, a legelő jókarbantartásához szükséges és egyéb szerelvények (pl. borona, itatóvályú stb.); a közös apa- és egyéb közös állatok, a gondozásukhoz szükséges eszközök; a társulat ügyviteléhez szükséges közös berendezési tárgyak, anyagok és eszközök. Végül minden olyan közös készpénztőke, amely a legeltetésre vagy állattenyésztésre egyébként rendelt közös ingatlanoknak, továbbá közös termányeknek, más anyagoknak, apaállatoknak hasznosításából vagy értékesítéséből folyt be s általában minden más olyan közös ingó vagyon, amelyet a részes felek állattenyésztési célokra kivánnak fordítani.

Kölcsön felvétele.

83. §.

(1913:X. t.-c. 27. §.)

A társulat kölcsönt csak a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával és csak a legelő jókarbahelyezése, javítása vagy felszerelése céljából, vagy a meglevő legelőterület elégtelensége esetében kiegészítő legelő szerzése céljából, vagy a tagok közös állattenyésztése érdekében szükséges vagy nyilvánvalóan hasznos egyéb beruházásokra vehet fel.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A földmívelésügyi miniszter a társulati kölcsön felvételére vonatkozó közgyülési határozat jóváhagyásánál meghatározza a kölcsön kiszolgáltatásának módozatait és azokat a biztosítékokat, amelyek arra szolgálnak, hogy a felvett kölcsön más, mint a kitűzött célra fordítható ne legyen.

A társulat jelzálogjogot (törvény 24., jelen rendelet 77. §.) csak a jelen §-ban meghatározott célokra felvett törlesztéses kölcsönnek vagy a szerzett ingatlan (törvény 25., jelen rendelet 79. §.) vételárának biztosítására engedhet.

Ha a földmívelésügyi miniszter a társulat határozatát jóváhagyta, harmadik jóhiszemű személy ellenében nem lehet érvényesíteni azt, hogy a társulat rendelkezése a jelen §-ban megszabott föltételeknek nem felel meg.

V. A társulatnak tagjai.

84. §.

(1913:X. t.-c. 28. §.)

A társulatnak tagja mindenki, akinek a társulat kötelékébe tartozó legelőben tulajdoni vagy használati illetősége van. Más a társulatnak tagja nem lehet. Az illetőség átruházásával vagy átszállásával a társulati tagság is áthárul a szerző félre.

A legelő eladása esetében a vételár és az abból a tagokra eső hányadrészek a társulat fennállásának és a társulati tagságnak szempontjából az eladott legelővel és a tagoknak abban volt illetőségeivel egy tekintet alá esnek.

VI. Az illetőségekre vonatkozó rendelkezések.

Az illetőségeknek átruházása.

85. §.

(1913:X. t.-c. 29. §.)

A társulat tagja tulajdoni vagy használati illetőségét élők közötti jogügylettel csak a társulat hozzájárulásával ruházhatja át.

A társulatnak a hozzájárulást csak akkor szabad megtagadnia, ha az átruházás azzal a veszéllyel jár, hogy az illetőségeknek egy kézbe halmozását vagy túlságos elaprózását mozdítja elő, vagy ha az más fontos gazdasági érdeket veszélyeztet.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A hozzájárulást meg kell tagadni, ha az átruházás folytán az összes illetőségek egynegyed részénél több egykézben egyesülne, vagy ha az átruházás az illetőségnek oly felosztására vezetne, hogy a jogosult a megfelelő legelőhasználatot önállóan nem gyakorolhatná.

Az alapszabályok kimondhatják, hogy ha a tag illetőségét valamely az alapszabályokban közelebbről megjelölt ingatlannal kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak az előbbi bekezdésben meghatározott esetekben tagadhatja meg.

A hozzájárulást egyáltalán nem lehet megtagadni, ha az átruházás a község vagy az állam részére történik.

Az elővásárlási jog.

86. §.

(1913:X. t.-c. 30. §.)

Az illetőség átruházása esetében a törvény 29. (jelen rendelet 85.) §-ának utolsóelőtti és utolsó bekezdésében megjelölt eseteket kivéve, a társulat, a község vagy az állam ebben a sorrendben elővásárlási joggal élhet. Az elővásárlási jognak törvénynél fogva az a hatálya, mint a telekkönyvben bejegyzett szerződéses elővásárlási jogé.

Ha az illetőséget a tag más ingatlanával együtt kivánja átruházni, az elővásárlási jogot a tag akarata ellenére csak az átruházás egész tárgyára lehet gyakorolni.

87. §.

(1913 : X. t.-c. 31. §.)

Az átruházást az elővásárlási jog gyakorlása vagy a hozzájárulás megadása végett a társulatnál be kell jelenteni. Ez a bejelentés az elővásárlásra jogosultak mindegyikével szemben hatályos. A bejelentést, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van (törvény 30., jelen rendelet 86. §.), a társulat köteles az elővásárlásra jogosult község és állam nyilatkozatának kieszközlése végett a községi elöljáróságggal és a gazdasági felügyelőséggel késedelem nélkül közölni.

Ha elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, vagy ha a ogosultak kijelentik, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kiván-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nak, vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelik anélkül, hogy az elővásárlásra jogosult jogát gyakorolta volna: a társulat köteles tizenöt nap alatt a hozzájárulás kérdésében határozni.

Ha ez a határidő eltelt anélkül, hogy a társulat a hozzájárulás kérdésében határozott volna, a hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni.

A társulatot illető elővásárlási jog gyakorlása és a hozzájárulás megadása felől a választmány (törvény 46., jelen rendelet 154. §.) határoz.

A hozzájárulás kérdésében a határozat közlésétől, ha pedig közlés nem történt, a harmadik bekezdésben jelzett határidő elteltétől tizenöt nap alatt panasznak van helye (törvény 62., jelen rendelet 217. §. 2. bekezdése) a földmívelésügyi miniszterhez, aki a hozzájárulás megadása vagy megtagadása felől végérvényesen határoz.

Az illetőségek átruházásának bejelentése.

88. §.

Az átruházást a társulati tag vagy meghatalmazottja jelentheti be. A meghatalmazást, amelyben külön előadva legyen az, aminek bejelentésére a társulati tag meghatalmazást adott, közokirattal, hitelesített vagy két tanu előttemezésével kiállított magánokirattal kell igazolni. Nem kell igazolni a meghatalmazást akkor, ha egyúttal az átruházási szerződést eredetiben bemutatják.

A közigazgatási bizottság a meghatalmazott útján bejelentést korlátozhatja.

Az átruházást akár írásban, akár szóval lehet bejelenteni.

A bejelentéssel együtt be kell mutatni az átruházási szerződést vagy a vételi ajánlatot, eredetiben vagy közjegyző vagy bíróság által hitelesített másolatban.

Ha az átruházási szerződést csak szóval kötötték, vagy ha a vételi ajánlatot csak szóval tették, akkor a bejelentésben elő kell adni a szóbeli szerződésnek vagy vételi ajánlatnak azt a tartalmát, mely az elővásárlási jog gyakorlása szempontjából jelentős lehet; tehát az illetőségnek s az illetőség nagyságának és ha az illetőséget más ingatlannal együtt ruházzák át, ennek az ingatlannak pontos megjelölését, a vételár előadását, a vevőnek vagy ajánlattevőnek nevét, foglalkozását és lakóhelyét. Ha a társulati tagok

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

illetőségei telekkönyvezve vannak, az átruházott illetőséget a bejelentésben telekkönyvszerűen kell megjelölni vagyis meg kell jelölni a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) számát, a jószágtesti felírást és sor- vagy rendszámot, amely alatt az osztatlan illetőség a telekkönyvben föltalálható; ha pedig az osztatlan illetőségek a közös telekkönyvben vannak nyilvántartva, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) tulajdoni *(B)* lapjának azt a sorszámát is, amely alatt az illetőség az átruházó nevére telekkönyvezve van.

A bejelentési könyv.

89. §.

Az irásbeli és a szóbeli bejelentést is a IV. számú mintának megfelelő, bekötött, laponkint folyószámmal ellátott s a bejegyzések megkezdése előtt a járási főszolgabíró (polgármester) pecsétje alatt átfűzött bejelentési könyvbe nyomban be kell vezetni.

Ha az alapszabályok mást nem rendelnek, a bejelentések átvétele a társulat elnökének hatáskörébe tartozik.

A járási főszolgabíró köteles a járása kerületébe eső minden társulatnak bejelentési könyveit, valahányszor a társulat székhelyén községi hivatalvizsgálatra megjelen, az utolsó bejelentés után kelettel ellátva láttamozni annak bizonyságául, hogy a láttamozáskor melyik volt az utolsó bejelentés. Erre a láttamozásra a felügyelő hatóságok kiküldöttei is jogosultak.

Bizonyítvány a bejelentésről.

90. §.

A bejelentés megtörténtéről a bejelentőnek, ha kivánja, bizonyítványt kell adni. Erre a célra az előbbi §. utolsóelőtti bekezdésében jelzett bejelentési könyvnek I. szelvényét, arra pedig, hogy a társulat a bejelentést, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községgel és a gazdasági felügyelőséggel közölje, II. és III. szelvényét kell fölhasználni. A bejelentést, ha a közigazgatási bizottság ellenkezőt nem rendel, a községgel úgyis lehet közölni, hogy a községi bíró és az elöljáróságnak még egy tagja a bejelentést a bejelentési könyvben aláírásával és a község pecsétjével láttamozza.

Ha a választmány már a közlés előtt elhatározta, hogy az illetőséget a társulatnak biztosított elővásárlási jogon megszerzi, a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

községnek és a gazdasági felügyelőségnek szóló értesítésben ezt a körülményt jelezni kell.

Ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincsen, a bejelentéskor a II. és III. szelvényt rövid előadásával annak az oknak, amely miatt elővásárlás nem gyakorolható, át kell húzni (pl. törvény 29. §. utolsóelőtti bekezdés, törvény 29. §-ának utolsó bekezdése; vevő az állam stb).

A gazdasági felügyelőség a bejelentés tekintetében a földmívelésügyi minisztertől vett külön utasítás értelmében köteles eljárni.

A földmívelésügyi miniszter egyes társulatokat vagy általános rendelkezéssel egész járások vagy megyék összes társulatait fölmentheti az alól a kötelezettség alól, hogy a bejelentéseket a gazdasági felügyelőséggel közöljék.

Ezt a felmentést bármikor vissza lehet vonni. A visszavonás, habár a felmentést a földmívelésügyi miniszter általános rendelkezéssel adta meg, csak egyes társulatokra kiterjedő hatállyal is bármikor megtörténhetik.

Hozzájárulás az illetőség átruházásához.

91. §.

A választmánynak úgy az elővásárlási jog gyakorlása, mint az átruházáshoz való hozzájárulás kérdésében hozott határozatát a bejelentési könyvnek erre a célra szolgáló helyén azonnal be kell vezetni, s a bevezetést a határozathozatalban résztvevő tagoknak alá kell írni.

Ha a választmány ugyanabban az ülésében több egymás után következő bejelentés felől hoz határozatot, elég csupán az utolsónál az aláírást teljesíteni, de ilyen esetben utalni kell a megelőző bejelentéseknek sorszámaira, amely bejelentések felett a választmány az aláíró választmányi tagok részvételével ugyanabban az ülésében határozott.

92. §.

Ha az átruházáshoz hozzájárulást a törvény értelmében megtagadni egyáltalában nem lehet (jelen rendelet 85. §.) vagyis akkor, mikor az átruházás a község vagy az állam részére történik, a választmány köteles a hozzájárulást a bejelentéstől számított 8 nap alatt megadni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Más esetekben is köteles a választmány a hozzájárulás kérdésében mielőbb, legkésőbben azonban a jelen rendelet 87. §-ában jelzett tizenöt nap eltelte előtt határozni és erről a bejelentőt a bejelentésekről vezetett könyv megfelelő lapjának IV. számú szelvényén értesíteni. A határozathozatalt csak akkor szabad mellőzni, ha a választmánynak az átruházáshoz való hozzájárulás megtagadására alapos oka van.

Ebben az esetben, ha fellebbezéssel élnek, valamint általában minden olyan esetben, amelyben a választmánynak a hozzájárulás kérdésében hozott határozata ellen fellebbezést adnak be, a választmány köteles a fellebbezésben fölhozottakra nyilatkozni és a fellebbezést beadásától számított 8 nap alatt a gazdasági felügyelőséghez fölterjeszteni, amely az iratokat — fölvilágosító jelentéssel — a földmívelésügyi miniszterhez terjeszti fel.

A földmívelésügyi miniszter akár egyes társulatoknak, akár egész járások, megyék összes társulatainak meghagyhatja, hogy a hozzájárulás kérdésében hozott határozataikat necsak az átruházást bejelentő személlyel, hanem egyidejűleg a községgel és a gazdasági felügyelőséggel is közöljék. Ebben az esetben a határozat a községgel akként is közölhető, hogy a községi bíró és az elöljáróságnak még egy tagja a választmány határozatát a bejelentési könyvben aláírásával és a község pecsétjével láttamozza.

93. §.

A választmány a bejelentőnek kézbesített határozaton köteles igazolni azt, hogy a határozat ellen a fellebbezési határidőn belül (jelen rendelet 87. §. utolsó bekezdése) fellebbezést senki sem adott be és hogy a határozat ennek következtében jogerőre emelkedett.

94. §.

A választmány határozatait a bejelentővel, ha helyben lakik, vagy ha bejelentésében helyben lakó kézbesítési megbizottat nevezett, az utóbbival, továbbá a községgel az V. számú mintának megfelelő kézbesítési könyv útján közli, amelyben a határozat átvételét az átvevőnek el kell ismerni. Az átvétel megtagadása esetében a határozatot ott kell hagyni, s az átvétel vagy az aláírás megtagadásának okát a kézbesítési könyvben meg kell jegyezni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Más esetekben a közlés posta útján történik. A levél feladását a mellékelt VI. számú mintának megfelelő postakönyv igazolja. A kézbesítést a postára feladástól számított nyolcadik napon megtörténtnek kell tekinteni.

A társulat által szerzett illetőségek átruházása.

95. §.

(1913:X. t.-c. 32. §.)

Ha az elővásárlási joggal a társulat él, a választmány a megszerzett illetőséget egészben vagy az egy szavazatra jogosító illetőségnél nem kisebb hányadrészekre felosztva megfelelő ellenérték fejében, felhivásra záros határidő alatt jelentkező olyan kisgazdatagokra ruházza át, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva legkevesebb a legelőilletőségük. Ha ily tagok nem jelentkeznek, az abban a községben lakó kisgazdákat, amelyben a társulat székhelye van, más jelentkezők felett előnyben kell részesíteni. A felhivást mindaddig kell ismételni, amíg alkalmas vevő jelentkezik. Az illetőséggel járó jogokat a közgyülésen addig, míg az átruházás megtörténik, a társulat az elnöktől kijelölt tagja által gyakorolja.

96. §.

Az előbbi §-ban jelzett felhívást az illetőség megszerzésétől számított tizenöt napon belül a helyi szokásnak megfelelő módon hirdetés útján kell közzétenni.

Kétség esetében a közigazgatási bizottság dönti el, hogy a jelen rendelet 95. §-ának alkalmazása szempontjából kit kell kisgazdának tekinteni.

97. §.

A társulat köteles a VII. számú mintának megfelelő jegyzéket vezetni a jelen rendelet 95., 98. és 99. §-a alapján megszerzett illetőségekről s köteles gondoskodni arról, hogy a társulat által a jelzett alapokon megszerzett illetőségek jegyzéke az alapszabályokban, vagy közgyülési határozattal megállapított helyen mindaddig közszemlére kitéve legyen, amíg azokra az illetőségekre alkalmas vevő jelentkezik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Lemondás az illetőségről.

98. §.

(1913 : X. t.-c. 33. §.)

A hozzájárulás megtagadása esetében a tag lemondhat illetőségéről a társulat javára, kivéve azt az esetet, ha a megtagadás a törvény 29. (jelen rendelet 85.) §-ának 3. bekezdésében meghatározott okból történt. A lemondással a tag tagsága megszűnik és az illetőség a társulatra száll.

A lemondást a hozzájárulás jogerős megtagadásától harminc nap alatt kell a társulattal szemben kijelenteni. Ha az illetőség telekkönyvezve van, a lemondás hatályosságához a nyilatkozatnak telekkönyvi bekebelezésre alkalmas okiratban kijelentése szükséges. Az átszállás telekkönyvi bejegyzésének kieszközléséről a társulat köteles gondoskodni.

A törvény 32. (jelen rendelet 95.) §-ának rendelkezése a jelen §. alapján szerzett illetőségekre is áll.

Végrehajtás az illetőségekre.

99. §.

(1913 : X. t.-c. 34. §.)

A tag használati illetőségére vezetett végrehajtás tekintetében a végrehajtási eljárásnak a nem telekkönyvezett ingatlanokra vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni.

Ha valamely tagnak tulajdoni vagy használati illetőségére végrehajtást vezetnek, a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közölni köteles.

Ha az illetőség a végrehajtást szenvedőnek más ingatlanával együttesen bocsáttatnék árverés alá, a társulat az árverési hirdetmény kézhezvételétől számított nyolc nap alatt a telekkönyvi hatóságnál kérheti, hogy az illetőséget külön bocsássák árverés alá. E kérelem felől a telekkönyvi hatóság az árverési feltételek módosítása végett az érdekeltek által netalán beadott előterjesztésekkel együtt az e részben irányadó eljárási szabályok értelmében határoz. (1881 : LX. t.-c. 165. §.)

A társulat az illetőség tekintetében az árverésen bánatpénz letétele nélkül tehet ajánlatot. Ha utóajánlatot tesz, sem bánatpénzt

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérjum szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

letenni, sem az újabb árverés költségét előlegezni nem tartozik. Egyebekben a társulatra a végrehajtási eljárásnak a bánatpénz letétele alól felmentett árverelőre vonatkozó rendelkezései irányadók.

A törvény 31. (jelen rendelet 87.) §-a 4. bekezdésének és a törvény 32. (jelen rendelet 95.) §-ának rendelkezései megfelelően itt is állanak.

100. §.

Az előbbi §-ban jelzett árverési hirdetményt a biróság a községgel, a földmívelésügyi miniszter részére pedig a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével is közli. (1912. évi 415. I. M. számú rendelet.)

101. §.

A társulat nevében az árverésen a társulat elnöke vagy a választmány külön meghatalmazottja árverel.

102. §.

Abban az esetben, amelyben az árverelő a törvény értelmében a bánatpénzt elveszti, a társulat, mint a bánatpénz letétele alól felmentett árverelő a telekkönyvi hatóság felhívásának kézhezvételétől nyolc nap alatt a bánatpénznek megfelelő összeget bírói letétbe helyezni köteles. (1908 : XL. t.-c. 21. §. 3. bekezdése.)

103. §.

A jelen rendelet előbbi §-ainak rendelkezései megfelelően állanak akkor is, ha a társulati tag illetőségének csak egy részéről van szó.

A jelen rendelet 95—97. §-aiban foglalt rendelkezések pedig megfelelően alkalmazást nyernek azokra az illetőségekre, amelyeket a társulat részére a választmány a jelen rendelet 98. és 99. §-a alapján szerez meg.

VII. A tagoknak jogai és kötelezettségei.

A tagoknak jogai.

104. §.

(1913 : X. t.-c. 35. §.)

A tagokat a törvényben és az alapszabályokban meghatározott jogok illetik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat minden tagjának illetősége arányában joga van a társulat kötelékébe tartozó legelőnek alapszabályszerű használatára és a felosztásra kerülő társulati jövedelem megfelelő hányadára.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak átengedheti. Az alapszabályok az átengedést akként korlátozhatják, hogy bizonyos személyeknek, nevezetesen a társulat tagjainak vagy a helybeli lakosoknak egyenlő feltételek mellett a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük legyen és ennek biztosítására az alapszabályok azt is kimondhatják, hogy a használat átengedése csak a társulat közvetítésével történhetik.

A legelő használatához való jog átruházása.

105. §.

Az előbbi §. utolsó bekezdésének esetében az alapszabályokban meg kell állapítani azt az időpontot is, ameddig be kell jelenteni azokat a jogosultságokat, amelyeknek gyakorlását a társulat tagjai az illető évben másokra átengedni óhajtják.

Úgyszintén meg kell állapítani azt az alkalmas időpontot is, ameddig a jelen rendelet 107. §-ában megjelölteknek jelentkezniök kell avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át.

Az 1. és 2. bekezdésben megjelölt két időpont között elegendő időközt kell hagyni, hogy a kisgazdáknak a jelentkezésre idejük legyen.

106. §.

Amennyiben az alapszabályok a jelen rendelet 104. §-ának utolsó bekezdése értelmében rendelkeznek, a közgyülés az évi költségvetés (jelen rendelet 159. §-ának 13. pontja) megállapításával egyidejűleg meghatározza azt az összeget is, amellyel a társulat az előbbi §. 1. bekezdése értelmében bejelentett legeltetési jogok gyakorlását értékesítheti.

107. §.

Amennyiben az alapszabályok a jelen rendelet 104. §-ának utolsó bekezdése értelmében rendelkeznek, a társulat köteles a VIII. számú mintának megfelelő jegyzéket vezetni azokról a társulati tagokról,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

akik az alapszabályokban megállapított időpontig bejelentik azt, hogy a legelő használatához való joguk gyakorlását másoknak átengedni óhajtják. Viszont a IX. számú mintának megfelelő jegyzékbe vezeti be a társulat azokat a kellő időben jelentkező kisgazdatagokat, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, továbbá ezektől elkülönítve vezeti be a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén avagy e helyek közelében lakó azokat a kellő időben jelentkező más kisgazdákat, földmívelőket, gazdasági munkásokat és cselédeket és ha ilyenek kellő számban nem jelentkeznek, más helybeli állattartó lakosokat, akik nem tagja ugyan a társulatnak, de maguknak nincs elegendő legelőjük és gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

A társulat az értékesítés végett bejelentett legeltetési jogosultságokat az előbbi bekezdés értelmében vezetett jegyzékbe foglalt jelentkezőknek jelentkezésük sorrendjében engedi át, oly módon, hogy mindenekelőtt azok a kisgazdák jönnek számba, akik a társulatnak tagjai, azután pedig a más kisgazdák, földmívelők, gazdasági munkások és cselédek, s csak végül a más helybeli állattartó lakosok.

A jelzett sorrendben minden jelentkezőnek legfeljebb csak két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlását lehet átengedni, többet csak akkor, ha a jegyzékbe vett jelentkezők ilyen módon nem vennék igénybe az értékesítésre bejelentett jogosultságokat.

Az alapszabályokba fölvehető olyan rendelkezés, hogy azok, akik az előbbi bekezdés értelmében két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek igénybe, minden további számos állat után bizonyos százalékkal többet fizetnek az előbbi § értelmében megállapított összegnél.

Az előbbi bekezdésben fogaltaknak megfelelően a társulat közgyülése is rendelkezhetik akkor, mikor megállapítja azt az összeget, amennyiért a hasznosításra bejelentett jogosultságokat értékesíthetik (jelen rendelet 106. §.).

108. §.

Arra az esetre, ha az alapszabályokban megállapított határidőig a hasznosításra bejelentett jogosultság gyakorlásának megszerzése végett a jelen rendelet 107. §-ában megjelöltek nem jelentkeznek, vagy kellő számban nem jelentkeznek, a társulat

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

közgyülése megengedheti, hogy a választmány nyilvános árverés útján értékesíthesse az idézett § értelmében nem hasznosítható jogosultságokat.

A kikiáltási ár nem lehet alacsonyabb a jelen rendelet 106. §-a értelmében megállapított összegnél s az árverésen ennél az összegnél alacsonyabb ajánlat el nem fogadható.

A legelőkárpótlási díj.

109. §.

Azoknak, akik azt a szándékukat, hogy a legelő használatához való joguk gyakorlását másoknak átengedik, az alapszabályokban megállapított időpontig bejelentették, legelőkárpótlási díjra van igényük. Másnak legelőkárpótlási díjra igénye nincs.

A legelőkárpótlási díjat oly módon kell megállapítani, hogy egy számos marha alapulvételével ki kell számítani, mennyi esik a hasznosításra bejelentett egyes jogosultságokra abból az összegből, amely a hasznosításra bejelentett jogosultságoknak az előbbi §-ok alapján történt értékesítésével befolyt.

Ezt az összeget az egyes jogosultaknak a számadások jóváhagyása után, vagy azután kell kifizetni, mikor a számadások a jelen rendelet 214. §-ának 4. bekezdése értelmében jóváhagyottaknak tekintendők.

A választmány közgyülési határozat alapján a kifizetéseket saját felelősségére előbb is foganatosíthatja.

Ha azok, akik részére a jelen § alapján kifizetéseket kell teljesíteni, a társulattal szemben tartozásban vannak, a tartozást a nekik kifizetendő összegből le kell vonni s csak a maradványt szabad számukra kifizetni.

110. §.

A jelen rendelet 108—109. §-ai alapján felmerülő vitáknak eldöntése a választmány hatáskörébe tartozik (jelen rendelet 159. §-ának 14. pontja; 217., 219. §-a).

Az alapszabályok a legelőhasználatához való jog hasznosításának módját a 107—109. §-ok rendelkezéseitől eltérően is szabályozhatják, feltéve, hogy az alapszabályoknak vonatkozó rendelkezése az alakuló közgyülés egyhangú határozatával jött létre.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A legeltetési és használati díjak.

111. §.

(1913 : X. t.-c. 36. §.)

A társulat a tagoktól, akik a társulat kötelékébe tartozó ingatlanokat, vagy a társulati vagyont használják, amennyiben a társulati kiadások fedezésére szükséges, legeltetési vagy egyéb használati díjakat szedhet.

112. §.

A határozathozatal a felől, hogy a társulatnak tagjaitól legeltetési vagy egyéb használati díjakat szedjenek-e, úgyszintén e díjak nagyságának és ha szükséges, esedékességüknek megállapítása a közgyülés hatáskörébe tartozik.

A legeltetési vagy egyéb használati díjat az is köteles megfizetni, akinek a legeltetési jog gyakorlását átengedték (jelen rendelet 107. §.), hacsak az alapszabályok vagy közgyülési határozat mást nem rendelnek.

VIII. A legelőrendtartás.

A legelőrendtartásról általában.

113. §.

(1913 : X. t.-c. 37. §.)

A társulat köteles a kötelékébe tartozó legelő használatát szabályozni és evégből legelőrendtartást megállapítani. Erre a földmívelésügyi miniszter záros határidőt szabhat. A legelőrendtartás megállapítására a törvény 13. és 14. (jelen rendelet 59. és 60.) §-ának rendelkezései megfelelően irányadók. Ha az állattenyésztés érdekében kivánatos, a földmívelésügyi miniszter a legelőrendtartást az idézett §-okban meghatározott eseteken kívül is maga állapíthatja meg.

Ha a jogosultak (törvény 35. §., jelen rendelet 104. §.) a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van, vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állat-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kisgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén, avagy e helyek közelében lakó olyan kisgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha maguknak nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

A legelőrendtartás megállapitása.

114. §.

A legelőrendtartás megállapítására a X. számú mintát kell használni, s az abban foglaltaktól eltérni csak annyiban szabad, amennyiben különleges helyi viszonyok a mintától eltérést indokolják. A legelőrendtartás példányaira az 55. és 65. §. áll.

A legelőre hajtható állatlétszámot csak ott kell korlátozni, ahol a jószág kizárólag vagy főleg a legelőn való megélhetésre van utalva.

A legelőrendtartást lehetőleg már az alakuló közgyülésen kell megállapítani (jelen rendelet 35. §.).

Ha a közös legelőben részes feleknek már van legelőrendtartásuk, az a legeltetésnél mindaddig irányadó, míg az új legelőrendtartás a fentiek értelmében jóváhagyást vagy megállapitást nem nyer.

115. §.

A jelen rendelet 113. §-ának 2. bekezdésében jelzett legelőhasználati díjakat a társulatnak rendes bevételei közé kell számítani.

A felügyelő hatóságok, ha állattenyésztési szempontok s a társulatnak helyi viszonyai indokolják, a társulatot kötelezhetik arra, hogy a legelő használatát az idézett §. 2. bekezdése értelmében szabályozzák.

Erre vonatkozólag a jelen rendelet 224. §-ának 2. bekezdése megfelelő alkalmazást nyer.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IX. A társulat gazdálkodása.

A társulatnak kiadásai.

116. §.

(1913. X. t. c. 38. §.)

A kiadásokat, — ideértve a társulat által felvett kölcsön, valamint egyéb társulati tartozás után fizetendő járadékokat, tőketörlesztési összegeket, kamatokat és járulékaikat is, — első sorban a legeltetési és használati díjakból, valamint a társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak és a társulati vagyonnak egyéb rendes jövedelmeiből kell fedezni.

Amennyiben a kiadások e jövedelmekből nem fedezhetők, a hiányzó összeg fedezése végett a tagokra tulajdoni vagy használati illetőségeik arányában tagsági járulékokat kell kivetni.

A megállapítandó időre be nem fizetett járulékok után az esedékesség napjától a fizetés napjáig 5% késedelmi kamat jár.

A tag az illetősége után kivetett és tagsága idején esedékessé vált járulékokért a társulattal szemben személyesen felelős és azokért tagságának megszünése után is felelős marad.

A járulékok kivetése.

117. §.

(1913 : X. t.-c. 39. §.)

A társulat az évenkint kivetett járulékokról és azok esedékességéről a tagokat alkalmas módon értesíteni köteles.

Ha valamely tag a kivetést, jogossága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, az ellen a határozat közlésétől tizenöt nap alatt a társulat választmányánál és ennek határozata ellen a közigazgatási bizottságnál panasszal, a közigazgatási bizottság határozata ellen pedig a földmívelésügyi miniszterhez fellebbezéssel élhet.

A járulék, mint dologi teher.

118. §.

(1913 : X. t.-c. 40. §.)

A társulat által a tagokra kivetett járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, nemkülönben a járulékok után

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fizetendő késedelmi kamatok a tagok tulajdoni vagy használati illetőségeinek olyan dologi terhei, amelyek az egyenes adók természetével bírnak és az illetőségekre vezetendő végrehajtási árverés esetében — amennyiben a jogerős árverés napjától visszafelé számított három éven belül váltak esedékessé — korábbi törvény rendelkezése folytán elsőbbséggel nem bíró minden más követelésnek, még a telekkönyvben bekebelezetteknek is megelőzésével elégítendők ki az árverési vételárból. A társulati járulékoknak és késedelmi kamataiknak hátralékát közadók módjára kell behajtani.

Ha az egyes tulajdoni illetőség valamely telekkönyvi jószágtestnek alkotórésze és a telekkönyvi jószágtesttel együttesen kerül árverés alá: az együttes árverési vételárat a közös ingatlanban való tulajdoni illetőség és a telekkönyvi jószágtest többi alkotórésze között értékük arányában kell megosztani és a tulajdoni illetőségre eső járulékot a vételárnak csupán a tulajdoni illetőségre eső részéből kell kielégíteni. Az illetőség és az egész jószágtest értékét ebből a szempontból úgy kell meghatározni, mint az ingatlanok kikiáltási árát végrehajtási árverés esetében.

A társulat által kiállított hátraléki kimutatás vagy e kimutatásnak a község elöljárósága által hitelesített másolata vagy kivonata a bírósági eljárásban végrehajtható közokirat.

A közös munka.

119. §.

(1913 : X. t.-c. 41. §.)

A társulat a közös munkával teljesíthető gazdasági tennivalóknak természetben való lerovását is elhatározhatja.

A természetben lerovandó közös munkát a társulati tagok tulajdoni vagy használati illetőségeik arányában teljesítik. A közös munkát azonban a közgyülés által meghatározott pénzértékben meg lehet váltani. Aki a közös munkát nem teljesíti, attól a pénzértéket a tagsági járulékok módjára kell behajtani és az egyebekben is a tagsági járulékokkal egy tekintet alá esik.

120. §.

A járulékok kivetése vagy a természetben lerovandó közös munka elrendelése iránt a társulat közgyülése rendszerint az évi költségvetés megállapításával kapcsolatosan intézkedik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha azonban a járulékok kivetésének vagy a közös munka elrendelésének szüksége a költségvetés megállapítása után áll elő, a közgyülés pótköltségvetés alapján évközben is kivetheti a szükséges járulékot, vagy elrendelheti a szükséges közös munkát.

121. §.

A szükséges költségek vagy munkamennyiségek megállapítása után a közgyülésnek mindenekelőtt arról kell határoznia, hogy a gazdasági feladatok költségeinek fedezésére járulékot vessenek-e ki, vagy pedig a feladatot közös munkával teljesítsék-e.

A költségvetésben azokat a tennivalókat, melyeket közös munkával is kell teljesíteni, a szükséges közös munka mennyiségében ki kell mutatni. A közös munka mennyiségét olyan munkaegységekben kell kifejezni, amilyen egységek szerint azt a társulat tagjai természetben szolgáltatni kötelesek. Így például, ha a társulat tagjainak a közös munkához kézi vagy fuvarerőt kell szolgáltatniok, a közös munkamennyiség kézi vagy fuvarnapszámokban fejezendő ki.

Járulék kivetése esetében a pénzért teljesítendő munkáknál való alkalmazás tekintetében a munkára jelentkező társulati tagoknak idegen munkásokkal szemben elsőbbségük van.

Természetben lerovandó közös munka elrendelése esetében pedig — tekintettel arra, hogy a közös munka a törvény szerint pénzben megváltható — a közös munka egységének pénzértékét (a kézi- vagy fuvarnapszám bére stb.) is meg kell határozni.

Meg kell továbbá a közgyülésnek állapítani, hogy a járulékokat vagy a közös munka pénzértékét hol és mely időpontig fizessék be s a természetben szolgáltatandó munkát hol és mikor teljesítsék.

A közgyülés által elrendelt közös munka igénybevételének sorrendjét, ha eziránt a közgyülés részletes határozatot nem hozott, a választmány a felmerülő szükséghez képest szabja meg.

A kivetési lajstrom.

122. §.

A közgyülés által kivetett járulékoknak, vagy természetben lerovandó közös munkának az egyes tagokra eső hányadrészeit a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

társulatnak az alapszabályokban erre kijelölt közege számítja ki. A kivetésnek az illetőségek aránya szerint kell történni.

A kivetésről a XI. számú (*A* és *B*) minta szerint kivetési lajstromot kell készíteni, melyet a választmánynak jóváhagyása után a kivetéssel megbízott végrehajtó közeg és az elnök ír alá.

Értesítés a kivetésről.

123. §.

Azt, hogy a társulat az évenkint kivetett járulékokról a tagokat miként értesítse, valamint a járulékoknak esedékességet az alapszabályok állapítják meg.

Ha az alapszabályok akként rendelkeznek, hogy a terhére történt kivetésről a társulatnak minden egyes tagját értesíteni kell, az értesítés a kivetést tartalmazó járulékív utján történik, amely íven a teljesített befizetéseket is nyugtázzák.

A járulékív kiállítása és kézbesítése az adóív kiállítására és kézbesítésére nézve érvényes szabályok szerint megy végbe. Ha a járulékívet pósta utján kézbesítik, a póstadíjakat a társulat köteles fedezni.

A járulékívért vagy annak kiállításáért és kézbesítéseért díjat szedni nem szabad.

Ha az alapszabályok más rendelkezést nem tartalmaznak, a kivetést a társulati tagokkal ép úgy kell közölni, mint a társulati közgyülésekre szóló meghívót.

Ezenkívül módot kell nyújtani arra, hogy a kivetési lajstromot minden társulati tag megtekinthesse.

A járulékok beszedése.

124. §.

A kivetett költségjárulékokat, ha az alapszabályok vagy a közgyülés mást nem rendelnek, a társulat pénztárosa szedi be, a kivetett közös munkának vezetését és ellenőrzését pedig, ha az alapszabályok vagy a közgyülés mást nem rendelnek, a társulati gazda teljesíti.

A költségjárulékokról készített kivetési lajstromot evégből a pénztárosnak, a közös munka kivetéséről szóló lajstromot pedig a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

közös munkának vezetésével és ellenőrzésével megbízott társulati gazdának kell kiadni.

A pénztáros a teljesített fizetéseket, a társulati gazda pedig a teljesített munkát, a lajstrom megfelelő rovatába bevezetni és a hátralékokat mindaddig nyilvántartani köteles, míg a kivetett járulékokat (közös munkát) nem teljesítették, vagy a nem teljesített közös munka pénzértékét be nem fizették. A teljesített fizetéseket (közös munkát) minden egyes társulati tag járulékívében (XII. számú minta) is nyugtatni kell, ha ezt evégből bemutatják.

Ha a költségjárulékot póstán küldik be, nyugta gyanánt a póstai feladóvevény szolgál.

A kivetett költségjárulékok beszedésére a jelen rendelet 117. §-ában jelzett panasznak és fellebbezésnek rendszerint halasztó hatálya van. A közigazgatási bizottság azonban a társulatnak vagy a gazdasági felügyelőségnek indokolt kérelmére másként is rendelkezhetik.

A hátraléki kimutatás.

125. §.

A társulat pénztárosa a költségjárulékoknak hátralékáról és a le nem rótt közös munkáknak pénzértékéről, valamint késedelmi kamatairól, ha a jelen rendelet 121. §-ának 5. bekezdésében jelzett idő lejárt, a kivetési lajstrom alapján két-két példányban (a XIII. minta szerint) hátraléki kimutatást készít, még pedig külön:

1. azokról a társulati tagokról és hátralékaikról, akik a közgyülés székhelyén laknak;

2. községenkint elkülönítve azokról a társulati tagokról és hátralékaikról, akik más községben (városban) laknak.

Az elkészült hátraléki kimutatásokat az elnök a kivetési lajstrommal való összehasonlítás útján megvizsgálni és a helyesnek talált kimutatásokat hitelesség szempontjából a társulat nevében aláírni köteles, azután azoknak egyik példányát a hátralékoknak behajtása és a behajtott összegnek a társulat pénztárába beszolgáltatása iránt való szabályszerű intézkedés végett, hivatkozva az 1913 : X. t.-c. 40. §-ára, a községi elöljáróságnak, ha pedig a hátralékos társulati tagok több községben laknak, az illetékes községi elöljáróságoknak küldi meg, másik példányát pedig nyilvántartás végett a társulat pénztárosának adja ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A járulékok hátralékának behajtása.

126. §.

A közadók behajtására hivatott községi (városi) közegek kötelesek a társulat közgyülése által kivetett költségjárulékokat és késedelmi kamataikat a hátraléki kimutatás alapján közadók módjára behajtani.

A községi (kör-) jegyző (községi és városi adóhivatal) köteles a behajtott összegeket minden egyes társulatra nézve külön-külön nyitandó beszedési naplóban vagy hasábban, hivatkozással a hátraléki kimutatás tételére, elszámolni és a hátraléki kimutatásba is bevezetni, továbbá a behajtott összegeket, a beszedési napló másolatának kiséretében, bélyegtelen nyugták ellenében, a társulat pénztárába havonkint beszállítani, vagy pósta útján elküldeni.

A napijegyzék vezetése, lezárása az adóbeszedési napló módjára történik.

A behajtás végett kimutatott járulékokat mindenkor a községi pénztárnál kell befizetni és a teljesített befizetéseket a községi (városi) pénztáros (biró) és a jegyző (ellenőr) a társulati tag járulékivében — esetleg külön — hivatalosan nyugtázza.

Amennyiben a járulékokat a közadókkal, vagy az erdőkezelési járulékokkal együtt hajtják be, a behajtott összegeket oly arányban kell fordítani a legeltetési társulatot illető járandóságoknak törlesztésére, amiként aránylik az utóbbiaknak összege az előbbieknek összegéhez.

Arra nézve, hogy a befizetett vagy behajtott összegeket mily arányban kell fordítani a tőke és a késedelmi kamatok törlesztésére, továbbá az utóbbiak kiszámítási módjára, az egyenes adók tekintetében fennálló szabályok az irányadók.

127. §.

A társulat pénztárába az év végéig be nem folyt hátralékokról a társulat pénztárosa a jelen rendelet 125. §-ában jelzett módon 15 nap alatt két-két példányban újabb hátraléki kimutatást készít s annak egyik példányát a társulat elnöke a községi elöljáróságnak küldi meg s a behajtandó összeg nagyságát a közigazgatási bizottságnak bejelenti. A hátraléki kimutatásnak másik példánya a hátralékoknak további nyilvántartására szolgál.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az új hátraléki kimutatásban azt is jelezni kell, hogy a hátralékot előzőleg mely napon mutatták ki behajtás végett.

128. §.

Ha a hátraléki kimutatásban kitüntetett hátralékokat behajtották és a behajtott összegeket a társulat pénztárosának elküldték, a hátraléki kimutatást a nyugtákkal együtt a községi irattárban kell elhelyezni.

A járulékok beszedése közadók módjára.

129. §.

Ha a társulat kivételes körülmények között a járulékok beszedéséről nem gondoskodhatik, a társulat közgyülésének jogában áll, a közigazgatási bizottságtól a kivetett járulékoknak a közadók módjára beszedését kérni azoknak az okoknak előadásával, melyek miatt a beszedésről maga nem gondoskodhatik.

Ebben az esetben a társulat elnöke a hátraléki kimutatások helyett (jelen rendelet 125. §.) a járulékoknak kivetési lajstromát terjeszti be a közigazgatási bizottsághoz és küldi meg, ha ez a kivetett járulékoknak közadók módjára beszedését megengedi, a községi elöljáróságnak.

Az eljárás a járulékoknak beszedésénél egyebekben ugyanaz, mint a hátralékoknak behajtásánál.

130. §.

A költségjárulékok, késedelmi kamataik, és a behajtási illetékek beszedése, behajtása, beszállítása, elszámolása a közadók kezeléséről szóló szabályok szerint történik.

Hátraléki kimutatás árverés esetében.

131. §.

Amennyiben a társulatot olyan tárgyalásra idézik meg, amelyet társulati illetőségre vezetett végrehajtás folytán befolyt árverési vételárnak felosztására tűztek ki (1881 : LX. t.-c. 188. §.) vagy a társulat egyébként értesül ilyen tárgyalásról, a tárgyalásra be kell küldeni az elárverezett illetőséget terhelő járulékokról és késedelmi kamatairól kiállított hátraléki kimutatást. Ha szükséges, a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

társulat magát a tárgyaláson elnöke vagy meghatalmazott útján képviseltetheti. Az elhatározás e részben a választmány hatáskörébe tartozik.

Tartaléktőke.

132. §.

(1913:X. t.-c. 42. §.)

Az alapszabályok elrendelhetik, hogy a bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó felesleget vagy ennek egy bizonyos hányadát, előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

Ha a társulat törlesztéses kölcsönt vett fel, vagy részletekben törlesztendő más tartozást vállalt, amennyiben a (jelen) törvény mást nem rendel (törvény 81., jelen rendelet 263. §.), legalább az évi törlesztési összeg öt százalékának megfelelő tartaléktőkét kell képezni és fenntartani mindaddig, amíg a tartozás teljesen törlesztve nincsen. Amennyiben szükséges, e végből tagsági járulékot kell kivetni.

Egyébként a bevételek feleslegét a tagok között illetőségeik arányában fel kell osztani. Ha azonban a társulatnak rendkívüli bevételei vannak, a földmívelésügyi miniszter elrendelheti, hogy ez az összeg vagy egy része megfelelő számú évekre felosztva fordíttassék a társulati kiadások fedezésére, vagy pedig, hogy ez az összeg, vagy egy része gazdasági beruházásokra, állattenyésztési célokra, ingatlan szerzésére vagy társulati tartozások törlesztésére fordíttassék és addig, amíg ez megtörténik, külön alapként gyümölcsözően kezeltessék.

Bevételek feleslege.

133. §.

Az előbbi §. utolsó bekezdése szerint felosztandó jövedelem összegét a társulat évi számadása alapján, a számadások megvizsgálása (jelen rendelet 159. §.) alkalmával a társulat közgyülése állapítja meg.

Az évi számadásokban a rendkívüli bevételeket külön kell tárgyalni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az ilyen rendkívüli bevételeket, ha a földmívelésügyi miniszter az előbbi § utolsó bekezdése értelmében nem rendelkezett, amennyiben a társulat kiadásai a rendes bevételekből nem fedezhetők, a társulat közgyülése a társulat kiadásainak fedezésére felhasználhatja, az erre nem szükséges összegnek pedig a társulat tagjai között felosztását elrendelheti.

Fás legelők.

134. §.

Fás legelőkön a fa kihasználásából eredő jövedelmet a társulat rendes jövedelmének kell tekinteni akkor, ha a fakihasználás a legelőrendtartás vagy a 181. §. értelmében történik. Minden más esetben a fakihasználásból eredő jövedelmet rendkívüli jövedelemnek kell tekinteni.

X. A társulati névjegyzék.

A névjegyzékről általában.

135. §.

(1913 : X. t.-c. 43. §.)

A társulat tagjairól (törvény 28., jelen rendelet 84. §.) névegyzéket kell vezetni és abban minden változást hivatalból kell kitüntetni.

A névjegyzékbe a telekkönyv szerinti tulajdonostársakat a telekkönyvben kitüntetett illetőségeik arányának feltüntetésével kell felvenni. Amennyiben a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér, a felvétel a tényleges birtoklás alapján történik. Ugyanez áll, ha az egyes tulajdonostársak vagy illetőségeik a telekkönyvben kitüntetve nincsenek.

Azokat a jogosultakat, akiknek részesedési aránya egészen bizonytalan, a kérdés bírói rendezéséig egymásközt egyenlő részesedési joggal kell a névjegyzékbe bejegyezni.

Ha az előbbi rendelkezések értelmében a névjegyzéket összeállítani nem lehet és úrbéri elkülönítésnek vagy arányosításnak sincs helye, az igazságügyminiszter elrendelheti, hogy a közös le-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

gelőre vonatkozólag a jogosultság kérdése bírói úton hivatalból rendeztessék. A bírói rendezés szabályait az igazságügyminiszter a birtokrendezésre vonatkozó jogszabályoknak megfelelően rendelettel állapítja meg.

136. §.

(1913 : X. t.-c. 44. §.)

A névjegyzék nyilvános és azt bármely érdekelt megtekintheti.

A névjegyzék összeállításának és vezetésének részletes szabályait a földmívelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértve rendelettel állapítja meg.

137. §.

A névjegyzék összeállításának és vezetésének részletes szabályait a következő §-ok tartalmazzák.

A névjegyzék összeállítása.

138. §.

A névjegyzéknek összeállítása végett mindenekelőtt arról kell meggyőződni, hogy a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket a telekkönyv egyénenkint kitünteti-e vagy legalább utal-e azokra, mint a telek tartozékaira.

Ennek megállapításánál szem előtt kell tartani:

1. hogy a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket a telekkönyv akkor tünteti ki egyénenkint, ha a közös legelő a tulajdonostársak felsorolásával, mint közös tulajdon van telekkönyvezve, továbbá akkor is, ha a közös legelő a 40.101/1881. I. M. számú vagy a 45.041/1889. I. M. számú, illetőleg a 10.320/1904. I. M. számú igazságügyminiszteri rendeletek értelmében vagy lényegében ezeknek megfelelő módon van telekkönyvezve;

2. hogy a telekkönyv akkor utal a közös legelőből járó osztatlan illetőségekre, mint a telek tartozékaira, ha az osztatlan illetőségeket a telekkönyv a 2.579/1869. I. M. számú vagy a 106/1870. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében esetleg más hasonló módon csupán feltünteti.

A közös legelő telekkönyvezése módjának s ha a közös legelő az előbbi bekezdésben jelzett módok egyike szerint van telek-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

könyvezve, a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatoknak közlése végett a telekkönyvi hatóságot kell megkeresni.

A telekkönyvi hatóság a községi elöljáróságnak, a gazdasági felügyelőségnek vagy a közigazgatási bizottságnak megkeresésére a telekkönyvi adatokat bélyeg- és illetékmentesen köteles kiadni.

Ha a közös legelő egyszerű közös tulajdonként vagy ha a fenntidézett 40.101/1881. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet értelmében van telekkönyvezve, a telekkönyvi hatóság a megkeresésnek akként tesz eleget, hogy a vonatkozó telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) hiteles kivonatos másolatát, más esetekben pedig a közös telekkjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) hiteles kivonatos másolatával együtt még az osztatlan illetőségekről az igazságügyminiszternek 1914. évi 8.800. I. M. számú rendelete értelmében kiállított kimutatást is közli.

A kimutatás elkészítéséhez szükséges nyomtatványokat (XIV. számú minta) a megkereső hatóság köteles a részes felek terhére beszerezni s a telekkönyvi hatóságnak rendelkezésére bocsátani.

139. §.

Ha a telekkönyvi hatóság az előbbi §. 5. bekezdése értelmében a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) hiteles másolatát megküldötte, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) fennálló tételei nyomán a jelen rendelet 32. §-ában jelzett bizottságnak erre kijelölt tagja a jelen rendelet 25. §-ában megjelölt megbizottak közreműködésével, szükség esetében ezeknek a megbizottaknak egyike maga vagy a községi (kör-) jegyző (jelen rendelet 37. §.) a XV. számú mintának megfelelő kimutatásba kiírja azokat, akiket a telekkönyv a közös legelő tulajdonosai gyanánt föltüntet, és azt az arányt, amely a telekkönyvbe bejegyzett tulajdonostársakat a telekkönyv szerint megilleti.

Ha ez a kimutatás elkészült, megfelelő nyomozás, a közös legelőben részes feleket föltüntető régebbi névjegyzék, a földadókataszter adatai nyomán meg kell győződni arról, vajjon a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér-e. Evégből a közös legelőben részes feleket a községben szokásos módon közzétett hirdetménnyel, esetleg megfelelő csoportokban, össze lehet hívni. Ha a telekkönyvi állapottól eltérő tényleges birtoklást elfogadható

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

módon (jelen rendelet 143. §.) igazolják, a kimutatás megfelelő rovatába a telekkönyvi tulajdonos helyett a tényleges birtokost kell illetőségének igazolt arányával együtt beírni.

140. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a telekkönyvezett osztatlan illetőségekről, vagy azokról az osztatlan illetőségekről, amelyek telekkönyvezetteknek ugyan nem tekinthetők, de amelyeknek a telkekkel kapcsolatára a telekkönyv mégis utal, kimutatást küldött, a névjegyzék összeállítása végett az előbbi § utolsó bekezdése értelmében kell eljárni.

141. §.

Ha a részes feleknek a közös legelőből járó osztatlan illetőségei telekkönyvezve nincsenek vagy ha a telekkönyv az osztatlan illetőségeknek a telkekkel kapcsolatát sem tünteti fel, a névjegyzék összeállítása végett a következőképen kell eljárni:

Ha a névjegyzék összeállításánál a közigazgatási bizottságnak vagy a földmívelésügyi miniszternek megbízottja közreműködik, a közigazgatási bizottság három hónapot meg nem haladó időre kivételesen beszerezheti, amennyiben urbéri elkülönítéskor kiadott vagy arányosított közös legelőről vagy tagosítás során közösben hagyott legelőről van szó, a birtokrendezés során keletkezett iratokat, földkönyveket, birtokiveket, aránytáblázatot. Ezeket azonban a közigazgatási bizottság ki nem adhatja, hanem a megbízott a közigazgatási bizottságnál köteles kiirni az azokból szükséges adatokat. Egyébként a birtokrendezési iratokat a bíróságnál lehet megtekinteni s azokból a szükséges adatokat ott kell kiirni, vagy evégből a bírói ügyviteli szabályokban megszabott módon a bíróságtól hiteles másolatokat kell kérni.

Az ekként beszerzett adatokból a XV. számú minta megfelelő rovatait ki kell tölteni s azután a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdésében foglaltak megfelelő alkalmazásával ki kell puhatolni lehetőleg azonosítási eljárás s a jogutódlásnak nyomozása útján, hogy a birtokrendezéskor közösben kiadott legelőnek jelenleg kik a tényleges birtokosai és mennyi jelenlegi illetőségüknek az aránya.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

142. §.

Ha a közös legelőben részes felek vétel útján jutottak a közös legelő birtokába, amennyiben a részes feleknek illetőségei telekkönyvezve nincsenek, a névjegyzék összeállítása végett a vételre vonatkozó iratokból lehet kiindulni annak az eljárásnak megfelelő alkalmazásával, amelyet a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdése ir elő.

143. §.

Ha sem a birtokrendezési, sem más iratokból nem lehetne kiindulni a névjegyzék összeállításánál, akkor a jelen rendelet 139. §-ának utolsó bekezdésében körülírt nyomozás útján kell megállapítani a közös legelő tényleges birtokosait és mint jogosultakat illetőségük arányának föltüntetésével a XV. számú mintának megfelelő kimutatásba felvenni.

Tényleges birtokosoknak ebből a szempontból azokat kell tekinteni, akik igazolják, hogy az illetőséget vétel, csere vagy más jogügylet útján megszerezték vagy az örökösödés, hagyományozás útján szállott reájuk, vagy hogy ők és jogelődjeik a legelőt saját jogukon (tehát pl. nem mint bérlők) a részes feleknek ellenmondása nélkül huzamosabb idő óta használják, vagy hogy a köztudat őket legeltetésre jogosult részes feleknek tekinti. A köztudatot az elöljáróság két tagjával kell igazolni.

Ez a § különben az előbbi §-ok eseteiben is megfelelő alkalmazást nyer mindannyiszor, mikor a legelő olyan tényleges birtokosairól van szó, akiknek jogosultságát az előbbi §-okban jelzett módon megállapítani nem lehet.

144. §.

Ha a részes feleknek van már korábban készült névjegyzékük, amely az illetőségeket s az illetőségek arányát is föltünteti, akkor a társulati névjegyzék összeállításánál ezt a névjegyzéket kell alapul venni, de a szükséghez képest az időközben beállott változásokat az előbbi §-okban megszabott eljárással meg kell állapítani s a névjegyzék összeállításánál figyelembe kell venni.

145. §.

Az illetőségek arányát a helyi szokásnak megfelelően, ha ilyen nincsen, lehetőleg a következő §-ok figyelembevételével kell megállapítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Amennyiben az arányszámok nem volnának megállapíthatók, a jelen rendelet 135. §-ának 3. bekezdése értelmében kell eljárni. Ha minden részes fél illetőségének aránya bizonytalan, minden egyes részes fél illetőségének arányát egy egységben kell fölvenni.

146. §.

A névjegyzékbe az illetőségek arányát az urbéri rendezés alkalmával alapul vett egész urbéri telek hányadrészeiben, a nem urbéri rendezés folytán kiadott közös legelőkre nézve pedig az egész ingatlan, mint egység, hányadrészeiben lehet kifejezni; alkalmazható azonban esetleg más mód is. Így a vétel útján szerzett legelőkre nézve az illetőségek aránya a vételár hanyadrészeiben is kifejezhető, oly módon, hogy ha a vételár például 1.000 K volt, a jogosultak illetőségének aránya annyi 1000-ed résszel állapítható meg, ahány koronával a vételárhoz hozzájárultak stb. De kifejezhető az arányszám az illetőség után kihajtható állatok számával is.

147. §.

Azokat a változtatásokat, amelyeket az alakuló közgyülés a névjegyzéken a beadott panaszok fotytán elrendel, nyomban keresztül kell vezetni a névjegyzéken.

A közigazgatási bizottság a névjegyzéken maga vezetteti keresztül azokat a módosításokat, amelyeket a hozzá beadott panaszok folytán elrendel.

148. §.

A névjegyzéknek megfelelő rovatába, esetleg csupán az alapszabályoknak jóváhagyása vagy megállapítása után, be kell vezetni minden egyes társulati tagot illető szavazatnak a nagyságát.

A szavazat nagyságának bevezetésénél előforduló sérelmek ellen ép úgy panasznak van helye, mint a névjegyzék összeállítása ellen.

Végleges névjegyzék.

149. §.

Ha az összeállított névjegyzék ellen beadott panaszokat a közigazgatási bizottság már letárgyalta vagy ha a névjegyzék összeállítása ellen panasszal senki sem élt (törvény 12., jelen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

rendelet 57. §.), a névjegyzék összeállításának végleges eredményét át kell vezetni a XVI. számú mintának megfelelő végleges névjegyzékbe, amelyet záradékkal ellátás végett a közigazgatási bizottsághoz mindenesetre be kell mutatni. A leirásnál elkövetett hibáknak kiigazítását a közigazgatási bizottságtól kell kérni. A leírás költségeire megfelelően áll a jelen rendeletnek 55. §-a.

A névjegyzéknek továbbvezetése.

150. §.

A jogerősen megállapított névjegyzékbe bejegyzéseket csak a következő alapokon lehet foganatosítani:

1. bírói ítélet;
2. telekkönyvi hatóságnak végzése;
3. hagyaték-átadó végzés, örökösödési, hagyományi bizonyítvány;
4. az illetőségnek a szerződő felek között már végbement olyan átruházása, a melyhez a társulat választmánya (a földmívelésügyi miniszter) hozzájárult (jelen rendelet 87. §-a);
5. a jelen rendelet 98. §-a értelmében történt lemondás;
6. a jelen rendelet 95. vagy 98. §-a értelmében történt illetőségátruházás;
7. közgyülésnek a társulati tagság vagy az illetőség nagysága felől felmerült viták tárgyában hozott jogerős határozata.

A változásoknak a névjegyzéken keresztülvezetését a választmány rendeletére az foganatosítja, aki a névjegyzék vezetésére köteles. A keresztülvezetés foganatosításához a 7. pont esetében nem szükséges a választmány rendelete.

A változások bevezetésénél meg kell jegyezni a jelen § első bekezdésének azt a pontját is, amelynek alapján a változást bejegyzik.

Minden közgyülés elején fel kell olvasni azokat a változásokat, amelyeket a névjegyzéken, a névjegyzéknek jogerős megállapítása vagy a legutóbbi közgyülés óta foganatosítottak. A közgyülésről fölvett jegyzőkönyvben azt, hogy a fölolvasás megtörtént, vagy azt, hogy fölolvasásra változás hiányában nem került a sor, meg kell említeni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

151. §.

Szükség esetén a földmívelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg a névjegyzék összeállítására, annak vezetésére nézve egyes esetekben is az előbbi §-okban foglaltaktól eltérően rendelkezhetik s a névjegyzék vezetését közhatóságra is bizhatja.

A társulat a közigazgatósági bizottság felhívására köteles a névjegyzéknek a közigazgatási bizottságnál őrzött példányát a társulatnál őrzött példány nyomán az időközi változásokkal kiegészíteni.

HARMADIK FEJEZET.

A társulat szervezete, alapszabályai, feloszlása.

I. A társulat szervezete.

A társulat elnöke.

152. §.

(1913.: X. t.-c. 45. §.)

A társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben a jelen törvényben és az alapszabályokban meghatározott korlátok között az elnök képviseli. Ugyanő képviseli a tagokat az emlitett korlátok között azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik.

Az elnök továbbá gondoskodik a közgyülés határozatainak végrehajtásáról és végzi azokat a tennivalókat, amelyeket törvény, rendelet vagy az alapszabályok reá biznak.

153. §.

Az elnöknek ebbeli minőségét harmadik személyekkel s hatóságokkal szemben a megválasztásáról szóló jegyzőkönyv hiteles kivonatával s a közigazgatási bizottságnak a jelen rendelet 156. §-án alapuló határozatával kell igazolnia.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a jelen rendelet 156. §-ának 3. bekezdése értelmében az elnököt a közigazgatási bizottság rendelte ki, az elnöki minőség igazolására egyedül a közigazgatási bizottság vonatkozó rendelkezésének eredeti kiadmánya vagy annak hiteles másolata szolgál.

A választmány.

154. §.

(1913. : X. t.-c. 46. §.)

Az elnök mellett választmány működik.

A választmány hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében a társulat más szervének hatáskörébe nincsenek utalva.

A választmánynak az elnökből és legalább négy más tagból kell állania.

155. §.

(1913 : X. t.-c. 47. §.)

Az elnök és a választmány a társulattal szemben köteles azokhoz a korlátozásokhoz is alkalmazkodni, amelyekhez képviseleti vagy rendelkezési jogát közgyülési határozatok kötik.

A társulati közegek választása.

156. §.

(1913 : X. t.-c. 48. §.)

A társulat elnökét, a választmány tagjait és a társulat egyéb közegeit a közgyülés, amennyiben az alapszabályok mást nem rendelnek, a tagok sorából választja. A választás eredményét nyolc nap alatt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

A közigazgatási bizottság jogosítva van megsemmisíteni azt a választást, amely nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt jogerősen elítélt, vagy egyéb okból alkalmatlan személyre esett.

Ha a társulat tagjai az elnököt, a választmány tagjait és az alapszabályokban felsorolt többi közegeket megválasztani elmulaszt-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ják, a közigazgatási bizottság a társulat tagjait a választás foganatosítása végett közgyülésre hívja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, sőt sürgős esetekben a választás megkisérlése előtt is, a közigazgatási bizottság ideiglenes elnökül és más közegekül a törvényben és az alapszabályokban megállapított hatáskörrel arra alkalmas társulati tagokat, szükség esetében a társulat körén kivül álló más alkalmas egyéneket rendel ki, vagy a társulat ügyeinek ugyanabban a hatáskörben való vitelével a községi bírót vagy az elöljáróság más tagját bízza meg.

157. §.

A közigazgatási bizottság a választás eredményének bejelentésétől számított tizenöt nap alatt köteles az előbbi § 2. bekezdése értelmében a választás eredményének elfogadása felől nyilatkozni.

Míg a közigazgatási bizottság nem nyilatkozik, a megválasztott társulati közegek működésüket meg nem kezdhetik, hanem egyelőre még a társulatnak régi közegei működnek.

Az alapszabályok életbeléptetése végett összehívott közgyülésen választott társulati közegekre a jelen rendelet 64. §-ának rendelkezése áll.

158. §.

Ha a választás eredményét a közigazgatási bizottság az előbbi § 1. bekezdése értelmében el is fogadta, ez nem akadálya annak, hogy a társulat elnökét és egyéb közegét a társulat közgyülése vagy a közigazgatási bizottság később mozdítsa el, ha csak később derülnek ki vagy csak később merülnek fel a jelen rendelet 156. §. 2. bekezdésében jelzett okok.

Közgyülés.

159. §.

(1913: X. t.-c. 49. §.)

A tagok a társulat ügyeiben közgyülésen határoznak.

A közgyülés hatáskörébe tartozik minden ügy, amelyet törvény, rendelet vagy az alapszabályok oda utalnak.

A közgyülés hatáskörébe tartozik különösen:

1. az alapszabályok módosítása és új alapszabályok megállapítása;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

2. a legelőrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módozatainak meghatározása;

3. az elnöknek és a választmány többi tagjának megválasztása, felmentése és elmozdítása;

4. a 3. pont alá nem eső társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, hacsak az alapszabályok mást nem rendelnek;

5. ingatlan szerzése, ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §-a, a 31. §-ának 4. bekezdése és a 34. §-a (jelen rendelet 86., 87., 99. §-ai) alapján való megszerzését;

6. a társulati kölcsönök felvétele; továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat ötszáz koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék;

7. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21.- 23. §-ai és a 24. §-ának 1. bekezdése (jelen rendelet 71., 73., 75., 77. §-ai) szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktől eltérő vagy más rendkívüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kő- és kavicsbányák nyitása, fakihasználás fás legelőkön stb.) megengedése;

8. a társulat ingó tőkevagyonának felosztása, elidegenítése és megterhelése és rendeltetésétől eltérő célra fordításának megengedése;

9. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (7. pont) a bérleti és a haszonbérleti szerződések megkötése három évet meghaladó időre;

10. határozathozatal per indítása és perbeli egyesség kötése tárgyában (törvény 45., jelen rendelet 152. §. 1. bekezdése);

11. határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szedése és nagyságuknak megállapitása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában;

12. határozathozatal az ingatlanokon végzendő javító-munkálatok és beruházások tervei felől;

13. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása;

14. a társulat szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben a törvény és az alapszabályok másként nem rendelkeznek;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

15. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloszlása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában (törvény 58., jelen rendelet 203. §.)

160. §.

(1913 : X. t.-c. 50. §.)

Közgyülést minden évben legalább egyszer kell tartani.

Az alapszabályok több közgyülés tartását is elrendelhetik.

A közgyülésről jegyzőkönyvet kell készíteni és annak egy példányát nyolc nap alatt a közigazgatási bizottsághoz fel kell terjeszteni.

Jegyzőkönyv.

161. §.

A jegyzőkönyvet rendszerint az erre rendelt bekötött könyvbe (XVII. számú minta) kell bevezetni s annak tartalmaznia kell:

1. társulat megnevezését, a közgyülés helyét és idejét;

2. az elnök, a jegyzőkönyvvezető és az összes megjelent társulati tagok megnevezését illetőségeik arányának a feltüntetésével; ha a társulatnak nagyon számos tagja van, akkor a jegyzőkönyvben elég csupán azoknak az illetőségeknek az összegét feljegyezni, amennyi illetőséget képviselnek a megjelent társulati tagok, de a megjelent tagoknak a jegyzőkönyvbe való felsorolása helyett, a jegyzőkönyvhöz a megjelent tagoknak külön jegyzékét kell hozzáfűzni;

3. a közgyülés lefolyását velős rövidséggel, és

4. a hozott határozatokat egész terjedelmükben a szavazás módjának és eredményének feltüntetésével.

Több napon át folytatott közgyülésről folytatólagosan egy jegyzőkönyv készíthető.

A jegyzőkönyvben semmit sem szabad a sorok közé, fölé vagy alá irni. Ha szavakat kell törölni, a törlést úgy kell megtenni, hogy a szavak olvashatók maradjanak. Pótlásokat a jegyzőkönyv szélére vagy aljára kell írni és ha lényegesek, külön aláírni.

A jegyzőkönyvet az elnök, a jegyzőkönyvvezető és a közgyülés által kijelölt vagy ha a közgyülés a kijelölést mellőzte, az elnök által kijelölt két bizalmi ember írja alá.

© QEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a közgyülésen a felügyelő hatóságnak kiküldöttje vagy a jelen rendelet 224. §-ában megjelölt közigazgatási hatóságoknak közege is jelen van, a jegyzőkönyvet az is aláírja.

A közgyülés azonban elhatározhatja, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése végett a meghatározott napon ismét összeül. Az ilyen hitelesítő közgyülést a közgyülés folytatásának kell tekinteni s arra a tagokat nem kell külön meghívni.

Az ebben a §-ban megjelölt módon kell aláírni a jegyzőkönyvnek azt a másodlatát, amelyet az előbbi §. értelmében a közigazgatási bizottsághoz terjesztenek fel (XVIII. számú minta).

A közgyülés összehivása.

162. §.

(1913: X. t.-c. 51. §.)

A közgyülést az elnök, akadályoztatása esetében pedig az hivja össze, aki az elnök helyettesítésére az alapszabályok szerint hivatva van.

A közgyülést az alapszabályokban meghatározott eseteken felül mindenkor össze kell hivni, ha ez a társulat érdekében szükséges, vagy ha a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter elrendeli.

A tagoknak fejenkint számitott egytizedrésze az ok és a cél megjelölésével bármikor kivánhatja a közgyülés összehivását.

Ha az összehivás a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter által meghatározott időben, az előbbi bekezdés esetében pedig legkésőbb nyolc nap alatt meg nem történik, a közgyülést kérelemre vagy hivatalból a közigazgatási bizottság hivja össze.

163. §.

(1913: X. t.-c. 52. §.)

A közgyülés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése útján és a helyben szokásos más módon közhirré kell tenni. Ez a határidő a közigazgatási bizottság engedélyével halaszthatatlanul sürgős esetekben megrövidíthető, de három napnál rövidebb nem lehet. Az alapszabályok megállapíthatják, hogy a közhirrététel más módon is történjék.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: ÉGF/245-1/2019.

Érvényes határozat csakis az összehivásban megje'ölt tárgyak felől hozható. Kivételnek oly indítványra nézve van helye, amelyet újabb közgyülés összehivása végett terjesztenek elő.

164. §.

A közgyülésre szóló meghivó (XIX. számú minta) egy példányát, a közzétételéről szóló záradék kitöltése nélkül, a közgyülés elé kerülő tárgysorozattal együtt a gazdasági felügyelőségnek is meg kell küldeni. Evégből azt még oly időben kell postára adni, hogy rendes postajárás mellett legalább is a közgyülés előtt két nappal megérkezzék.

A társulat vagy a felügyelő hatóság, ha sok a nem helybenlakó társulati tag, intézkedhetik, hogy a közgyülésre szóló meghivót a tárgysorozattal együtt a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben), a Földmívelésügyi Értesítőben, esetleg valamely helyi lapban is közzétegyék. A közzététel költségét a társulat viseli. A közzététel elmaradása vagy megkésése a közgyülés érvényességét nem érinti.

A közgyülés vezetése.

165. §.

(1913 : X. t.-c. 53. §.)

A közgyülést az elnök vezeti.

A közigazgatási bizottság és a földmívelésügyi miniszter azonban a közgyülésre megbizottat küldhet ki, és ha ily megbízott jelen van, az elnöklés joga ezeket, még pedig elsősorban a földmívelésügyi miniszter megbizottját illeti.

A határozatokat az elnök mondja ki; kihirdetésükről a társulat elnöke gondoskodik.

166. §.

A közgyülésen a csend és rend fenntartásáról a közgyülés elnöke gondoskodik, evégből igénybe veheti a községi rendőrközegek segédkezését is, vagy pedig, ha nagyobbmérvű rendzavarástól kell tartani, a csendőri karhatalom kirendelése végett a járási főszolgabíróhoz fordulhat.

A karhatalom kirendelésével járó költségeket ebben az esetben a társulat viseli.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A szavazati jog.

167. §.

(1913 : X. t.-c. 54. §.)

A tagok a szavazati jogot illetőségeik aránya szerint gyakorolják.

Az alapszabályokban meg kell határozni az illetőségnek azt a legkisebb mértékét, amely egy szavazatra jogosít. Mindenesetre megilleti egy szavazat azt, akinek a legelőhasználat tekintetéből egységnek vett állat (számos állat, számos marha, számos jószág) vagy ezzel egyenlőnek tekintett más állatok kihajtására jogosító illetősége van. Egy szavazatra jogosító illetőségnél kisebb illetőségek alapján a tagok csoportokba összeállva megbizott vagy megbizottak által annyi szavazatot gyakorolnak, a hány szavazategység foglaltatik a reájuk eső összes illetőségekben. Ha az egy szavazatra jogosító illetőségnél kisebb illetőséggel biró jogosultak önként nem csoportosultak, az illetőségeikre eső szavazati jogot helyettük a községi képviselőtestület által megbizott elöljárósági tag gyakorolja.

A tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot egy tag sem gyakorolhat.

Amennyiben valakinek tagsága vagy illetőségének nagysága vitás, annyiban annak szavazati joga felől ideiglenesen a kérdés bírói eldöntéséig a közgyülés határoz. E határozat meghozatalában az érdekelt tag részt nem vehet.

A tagok szavazati jogukat meghatalmazott által is gyakorolhatják (jelen rendelet 50. §.)

168. §.

Az alapszabályok az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőséget az előbbi § 2. bekezdésében jelzett illetőségnél kisebb illetőségben is megszabhatják.

169. §.

A jelen rendelet 167. §-ában és általában a jelen rendeletben számos állat alatt egy felnőtt szarvasmarhát, vagy egy lovat, vagy két ($1^1/_2$ évnél fiatalabb) növendékállatot, vagy négy juhot, vagy négy sertést kell érteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

II. A társulati alapszabályok.

Az alapszabályokról általában.

170. §.

(1913 : X. t.-c. 55. §.)

A társulat alapszabályaiban különösen a következőket kell megállapítani:

1. a társulat nevét, székhelyét és annak kijelentését, hogy a társulat a jelen törvény értelmében alakult;

2. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak telekkönyvszerű és földadókataszteri pontos megjelölését;

3. a társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott szerveknek és közegeknek (elnök, választmány és a tisztviselők), valamint hatáskörüknek megjelölését;

4. a közgyülés hatáskörét, összehivásának, a tanácskozás rendjének, a határozatok hozatalának és kihirdetésének módját annak meghatározásával, hogy mi történjék, ha a közgyülés nem volt határozatképes;

5. az alkalmazottak felfogadásának és alkalmazásának módját és feltételeit;

6. azokat az intézkedéseket, amelyeket a 3. és az 5. pontban felsorolt személyek ellen kötelességmulasztás vagy szabálytalan eljárás esetében az ügyvitel akadálytalan menetének biztosítása végett alkalmazni kell;

7. a tagok jogait és kötelességeit; nevezetesen meg kell határozni az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőséget és azt, hogy az ennél kisebb illetőséggel bíró jogosultak a szavazásra miként csoportosuljanak; a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok és a társulati vagyon használatának módját;

8. az ingatlanok termények értékesítésének, továbbá az anyag és a pénz kezelésének szabályait, esetleg a tartaléktőke képzését és ennek módját.

Az alapszabályok törvénnyel vagy rendelettel nem ellenkezhetnek.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat neve.

171. §.

A társulat nevének megállapításánál ügyelni kell arra, hogy az rövid, de találó legyen, a községben levő más társulatok nevétől annyira különbözzék, hogy összetévesztésük ki legyen zárva. (Például: »A pócsmegyeri gazdák legeltetési társulata« és »A pócsmegyeri kisebb birtokosság legeltetési társulata« vagy »A tahitótfalusi kecskeszigeti birtokosság legeltetési társulata« stb.)

Az elnevezésben megfelelően kifejezésre kell juttatni azt, hogy közös legelőről van szó.

A társulat nevének megállapításánál a megszünt úrbéri vagy földesúri viszonyra utalást lehetőleg mellőzni kell (tehát ne mondjuk: »volt urbéresek«, »volt zsellérek« stb.).

Az ingatlanok megjelölése és leírása.

172. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanoknak megjelölése akkor telekkönyvszerű:

1. ha megjelölik az alapszabályokban azt a telekjegyzőkönyvet (telekkönyvi betétet), amelybe az ingatlanok fel vannak véve, a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) száma és ama község (különálló határrész) feltüntetésével, amelynek telekkönyvébe tartozik az illető telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét);

2. ha feltüntetik az alapszabályokban a jószágtest jelzését (I., II. stb. vagy +), továbbá a telekkönyvi sor- vagy rendszámot és helyrajzi számot, amely alatt az ingatlan telekkönyvezve van.

A földadókataszter szerint pedig akkor van az ingatlan pontosan megjelölve, ha az alapszabályokban feltüntetik azt a kataszteri helyrajzi számot, amellyel az ingatlant a községnél őrzött kataszteri birtokívben jelzik és azt a területet, amekkorának az ingatlan a kataszteri birtokívben fel van tüntetve.

Ha ez a terület nem egyezik meg azzal a területtel, amelyet a telekkönyv mutat, ezt a körülményt az alapszabályokban fel kell tüntetni.

Ha az az ingatlan, amelyre nézve a jelen rendelet értelmében társulatot kell alakítani, más olyan ingatlanokkal van egy telek-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) fölvéve, amelyek nem vonhatók az alakítandó társulat kötelékébe, gondoskodni kell arról, hogy ezeket vagy az előbb jelzett ingatlanokat más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) vigyék át. Az erre vonatkozó szabályokat az igazságügyminiszternek 1914. évi 8.800 I. M. számú rendelete tartalmazza.

Az ingatlanokat a telekkönyvnek és a földadó kataszternek megfelelő megjelölés mellett még úgy kell leírni, hogy annak határai a helyszinén könnyen felismerhetők legyenek.

173. §.

A közös legelővel együtt a társulat kötelékébe bevont közös ingatlanokat is a jelen rendelet előbbi §-ának megfelelően, a közös ingó vagyont pedig úgy kell megjelölni és leírni, hogy azonossága és mennyisége iránt kétség ne merüljön fel.

III. A társulat működése.

A társulatnak közegei.

174. §.

Arra nézve, hogy a társulat hány közeget és milyen hatáskörrel alkalmazzon, amennyiben a törvény vagy jelen rendelet nem rendelkezik, a helyi szokásra és a társulatnak viszonyaira kell tekintettel lenni.

Használatok a legelőn.

175. §.

A közös legelőn lévő anyaggödrök kihasználásának, a közös legelőről házi szükségletre föld, kavics, kő, homok, agyag hordásának, továbbá a közös legelőn mezőgazdasági termények elhelyezésének s általában a közös legelőn a társulat tagjai vagy a község lakosai által is szokás szerint gyakorolt kisebb állandó jellegű, nem legeltetésből álló más használatnak szabályait a legelőrendtartásban kell megállapítani.

Az ilyen használatokra a társulat közgyülése a választmány javaslatára köteles árszabályt készíteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A termények stb. értékesítése.

176. §.

Az árszabály szerint értékesítendő faanyagot kivéve (jelen rendelet 181. §.) az ingatlanok termányeit, az értékesítésre kerülő ingó vagyont (pl. tenyészállatok stb.), továbbá a rendkivüli használatokat, ha becsértékük 500 K-t meghalad, csak nyilvános árverésen szabad értékesíteni. Másként csak akkor, ha a társulatnak közgyülése indokoltan elhatározza, vagy ha a földmívelésügyi miniszter elrendeli.

Ha a becsérték 2000 K-t meghalad, az értékesítés mindenesetre nyilvános árverésen történjék.

Ebben a §-ban foglalt korlátozások a tenyészállatoknak kényszervágás útján értékesítésére és azoknak a termányeknek az értékesítésére, amelyek tőzsdei vagy piaci árfolyammal birnak, nem terjednek ki.

Az árverésre a törvény 82. (jelen rendelet 264.) §-ában meghatározott bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki.

177. §.

Ha az első árverésen nem tesznek akkora ajánlatot, mint a becsérték, másik árverést kell kitűzni, amelyen a becsértéknél kisebb ajánlat is elfogadható, ha nagyobb ajánlatot nem tesznek.

178. §.

Ha a becsérték 2000 K-nál nagyobb, a társulat köteles az árverési hirdetményt és feltételeket, amelyekbe mindenkor fel kell venni a becsértéket és azt, hogy utóajánlatot nem fogadnak el, a közigazgatási bizottságnak az árverés előtt legalább 8 nappal beterjeszteni. A közigazgatási bizottságnak úgy ebben az esetben, mint más esetekben is jogában áll az árverést megelőzően elrendelni, hogy az árverésre vonatkozó iratokat hozzá az árverési eljárásnak felülvizsgálása végett beterjesszék. A közigazgatási bizottság erre a társulatok mindegyikét vagy azok közül egyeseket általánosságban is kötelezheti. Ebben az esetben az árverés csak az árverés eredményének tudomásulvétele, illetőleg a következő bekezdésben jelzett határidő eltelte után lesz jogerős és az árverésen megvett ingók átadása is csak akkor történhetik meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A közigazgatási bizottság a felülvizsgálat eredményét a társulattal a beterjesztéstől számított 30 nap alatt közölni köteles, különben az árverést követő további intézkedéseket a közigazgatási bizottság határozatának bevárása nélkül meg lehet tenni.

179. §.

A közigazgatási bizottság az előbbi § szerint beterjesztett árverési iratokat csak a törvényen alapuló vagyonfelügyelet és az eljárás szempontjából vizsgálja meg.

Ha az árverési és szerződési feltételek megállapítása, az árverés kihirdetése és az árverés megtartása a törvényes követelményeknek minden tekintetben megfelelően történt és az árverés eredménye alapján elfogadottnak kijelentett ajánlat sem eshetik az árverési feltételek szempontjából kifogás alá, a közigazgatási bizottság az árverés eredményét egyszerűen tudomásul veszi és az iratokat további intézkedés végett visszaküldi.

Ha pedig az iratokból az tűnik ki, hogy az árverés előkészítésénél, kihirdetésénél és megtartásánál, vagy az árverés eredményének megállapításánál szabálytalanságok történtek, a közigazgatási bizottság az árverés eredményét megsemmisíti és a társulatot, a szabálytalanságokra figyelmeztetéssel, új árverés tartására utasítja.

180. §.

A földmívelésügyi miniszter a jelen rendelet 178. §-ának 1. bekezdésében megjelölt határidőn belül akként intézkedhetik, hogy az árverési iratokat a közigazgatási bizottság útján hozzá terjesszék fel az árverés eredményének jóváhagyása tárgyában való határozás végett.

Ebben az esetben az árverés csak a jóváhagyás után lesz jogerős. A 178. §. 1. bekezdésének utolsó mondata és a 179. §. megfelelően ide is vonatkozik.

A fának értékesítése.

181. §.

Ha a legelőn levő fát a társulat tagjai vagy a helybeli lakosok között évenként kis részletekben (házi használatra) kívánják értékesíteni, árszabályt kell készíteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az árszabály tervét a választmány készíti el s észrevételének sürgős közlése végett megküldi a m. kir. erdőfelügyelőségnek.

A m. kir. erdőfelügyelőség észrevételeinek beérkezése után az árszabályt a közgyülés elé kell terjeszteni. A közgyülés határozata akkor érvényes, ha a közigazgatási bizottság jóváhagyja.

A jóváhagyott árszabály mindaddig hatályban marad, míg annak helyébe hasonló módon, mint ahogyan az árszabályt megalkották, más árszabály nem lép.

182. §.

Ha a társulat 2.000 koronát meghaladó értékű fának nem az előbbi §-ban jelzett módon való értékesítését határozza el, az értékesítés csak becslés alapján foganatosítható.

A becslést a m. kir. erdőfelügyelőség kiküldöttje végzi. A kiküldés iránt a közigazgatási bizottság intézkedik.

A becslésnél jelen lehetnek a társulat választmányának tagjai is.

A becsértéket, továbbá az árverés és a kötendő szerződés feltételeit a becslés alapján a társulat közgyülése állapítja meg.

Arra nézve, hogy a befolyó vételárat hová fordítsák, a jelen rendelet 132. §-a az irányadó.

183. §.

Ha a társulat a legelőn levő faállományt egyszerre vagy részletenkint ugyan, de nem a 181. §-ban jelzett módon vagy nem a legelőrendtartásban netán megállapított fahasználatnak megfelelően akarja kihasználni, ezt a közgyülési határozatot jóváhagyás végett a közigazgatási bizottság útján a földmívelésügyi miniszterhez kell fölterjeszteni.

A határozatot indokolni kell, s azzal együtt föl kell terjeszteni az értékesítésnek és a befolyó vételár hováfordításának tervezetét s a becslési jegyzőkönyvet (jelen rendelet 182. §.).

A közigazgatási bizottság fölterjesztésében a gazdasági felügyelőség és a m. kir. erdőfelügyelőség véleményének meghallgatásával nyilatkozik arról is, vajjon a tervbe vett kihasználás a legelő jókarbantartása és termőerejének biztosítása szempontjából engedélyezhető-e.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

184. §.

Az előbbi §-ok értelmében kitűzött árverésre a felügyelő hatóság megbizottat küldhet ki avégből, hogy az árverést vezesse, a bánatpénzt s a befolyó vételárt átvegye s amennyiben a felügyelő hatóság mást nem rendel, letét gyanánt a m. kir. adóhivatalba beszállítsa.

A befolyó vételár hováfordítására a jelen rendelet 132. §-a nyer alkalmazást.

Az értékesítés kivételes módja.

185. §.

A földmívelésügyi miniszter különösen indokolt esetekben kivételesen megengedheti, hogy az értékesítés az előbbi §-okban meghatározott szabályoktól eltérően történjék.

Az anyag- és pénzkezelés.

186. §.

A pénzkezelésnél a következőket kell szem előtt tartani:

1. a bevételekről és kiadásokról naplót kell vezetni (XX. számú minta);

2. a naplónak minden bevételi és kiadási tételét okmánnyal kell igazolni;

3. a pénztáros csak az elnök esetleg az alapszabályok által kijelölt más végrehajtó közeg vagy közegek utalványa alapján teljesíthet kiadásokat;

4. a kezelést az elnök, vagy más végrehajtó közeg megfelelő időközökben megvizsgálja;

5. az év végén okmányolt számadást (XXI. számú minta) és leltárt (XXII. számú minta) kell készíteni;

6. az anyagkészletek őrzéséről és gondozásáról és a pénzkészletek megfelelő biztosságot nyújtó elhelyezéséről gondoskodni kell.

Anyagszámadást (XXIII. számú minta) csak akkor kell vezetni, ha a felügyelő hatóság vagy a közgyülés elrendeli.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A költségvetés.

187. §.

A költségvetés (XXIV. számú minta) magában foglalja a társulat minden előreláthatószükségletét.

Ha a társulat tenyészapa-állatokat is tart, azok beszerzésének, élelmezésének és gondozásának költségeit is a költségvetésben kell előirányozni.

188. §.

Bevételként elő kell irányozni a társulatnak minden olyan jövedelmét, melyet eddig is a társulatnak illetőleg a társulat megalakulása előtt a részes felek összességének gazdasági céljaira fordítottak.

189. §.

A költségvetésben a rokontárgyú jövedelmeket és szükségleteket külön kell csoportosítani, például ilyen formán:

I. Legeltetési díjak és kiadások.
II. Állattenyésztési díjak és szükségletek.
III. Vegyes jövedelmek és szükségletek.

A hasznosításra bejelentendő legeltetési jogosultságok valószínű értékesítéséből befolyó összeget nem kell előirányozni, mert az a társulat évi számadásaiban is csak mint átfutó tétel szerepel.

190. §.

A költségvetés tervezetét a közgyülést megelőző 15 napon át az alapszabályokban megjelölt helyen és ha az alapszabályok erről nem intézkednek, a községi elöljáróságnál kell közszemlére kitenni. A költségvetés tervezetét minden társulati tagnak joga van a rendes hivatalos órák alatt megtekinteni.

Azt, hogy a költségvetés előirányzata hol, mikor és mennyi időn át volt közszemlére kitéve, a költségvetésen a társulat elnöke és választmányának egy tagja, ha pedig az előirányzat a községi elöljáróságnál volt közszemlére kitéve, az elöljáróságnak két tagja tanúsítja.

191. §.

A költségvetést a közgyülésről fölvett jegyzőkönyvről készült másodlattal együtt két példányban kell a járási főszolgabiróhoz

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

(városi polgármesterhez) beküldeni, aki azt a járási (városi) számvevővel megvizsgáltatja s azután a közigazgatási bizottságnak véleményes jelentéssel beterjeszti.

A költségvetés jóváhagyása után annak egy példánya a közigazgatási bizottságnál marad.

A pótköltségvetés.

192. §.

Ha előre nem látható körülmények folytán időközben költségvetésileg elő nem irányzott újabb vagy több kiadás szüksége merül föl, annak fedezéséről pótköltségvetés keretében ugyanolyan módon kell gondoskodni, mint ahogyan azt az évi költségvetésre nézve a jelen rendelet és az alapszabályok előírják.

A leltár.

193. §.

A leltárt (XXII. számú minta) a társulat minden ingó és ingatlan vagyonáról minden év végén fel kell venni s az évi számadásokhoz csatolni.

A leltározást a társulat választmányának két tagja a községi elöljáróságnak erre a célra kijelölt tagjának részvételével foganatosítja. A leltározáshoz a felügyelő hatóságok megbizottat küldhetnek ki.

Az évi számadás.

194. §.

Az évi számadást (XXI. számú minta) oly időben kell egybeállítani, hogy azt azon a közgyűlésen tárgyalhassák, amelyen a jövő évi költségvetést.

A számadások megvizsgálására és a felmentvény megadására a jelen rendelet 159. §-ának 13. pontja irányadó.

Az apaállattartás.

195. §.

Amennyiben a birtokosság már a társulattá alakulás előtt is tart apaállatokat, az alakuló közgyülésen határozni kell afelől is,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

hogy a társulat fog-e köztenyésztésre szánt apaállatokat továbbra is tartani. Egyébiránt a társulat közgyülése később is elhatározhatja az apaállattartást (törvény 49. §. 2. pontja; jelen rendelet 159. §.).

196. §.

Az apaállattartás módozatait lehetőleg a legelőrendtartással kapcsolatosan kell megállapítani.

Az apaállattartás módozatainak magukban kell foglalni annak megállapítását:

1. hogy a társulat milyen fajtájú és hány darab apaállatot tart; e részben figyelembe kell venni, hogy köztenyésztésre csak a tenyészkerületnek megfelelő fajtájú és csakis tenyészigazolványnyal ellátott apaállatot szabad tartani;

2. hogy az apaállatoknak beszerzési és tartási költségeit miképen fedezik, vagyis, hogy ezeket a költségeket a köztenyésztésben résztvevő tagokra anyaállataik után vetik-e ki, vagy pedig fedeztetési díjakból esetleg a társulatnak egyéb rendes vagy rendkivüli jövedelmeiből fedezik-e azokat;

3. hogy az apaállatokat a társulat körén kivül állók tenyésztési célokra használhatják-e és milyen feltételekkel használhatják;

4. hogy az apaállatoknak tartása és gondozása miként történik.

197. §.

Az apaállattartás s annak módozatai tárgyában hozott határozatot a község elöljáróságával azonnal közölni kell, s amennyiben a határozatot a legelőrendtartással kapcsolatban hozták, a legelőrendtartással együtt, máskülönben pedig a fellebviteli határidő lejárta után jóváhagyás végett azonnal fel kell terjeszteni a földmívelésügyi miniszterhez (törvény 60. §. 3. bekezdése; jelen rendelet 214. §.).

A földmívelésügyi miniszter jóváhagyása nélkül a határozat végre nem hajtható. Ha a részes felek már a társulat megalakulása előtt is tartottak apaállatot, annak tartására a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásának bekövetkezéséig a régi gyakorlat irányadó.

198. §.

A társulat által tartott apaállatokra, ha jelen rendelet másként nem rendelkezik, a vármegyei szarvasmarha-, sertés- és juhtenyésztésről alkotott szabályrendeletet kell megfelelően alkalmazni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ennek a szabályrendeletnek a betartásáért a választmány felel (1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *g)* pontja).

199. §.

Amennyiben a társulat az apaállattartással fel akar hagyni, a közgyülés vonatkozó határozatát még a földmivelésügyi miniszter jóváhagyásának bekövetkezése előtt, a községi elöljárósággal és a járási főszolgabiróval lehetőleg mielőbb közölni kell, hogy a község a határozat jóváhagyása esetére az 1894 : XII. t.-c. 25. §-ának 2. bekezdésében és 30. §-ában körülirt kötelességének kellő időben eleget tehessen. Evégből kivánatos, hogy a társulat lehetőleg a községi költségvetés megállapitása előtt, legkésőbben azonban az akkor folyó év november havának vége előtt értesitse a községet arról a szándékáról, hogy az apaállattartással fel akar hagyni.

A község mint a társulati ügyek intézője.

200. §.

(1913 : X. t.-c. 56. §.)

Az alapszabályok a társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapitását mellőzhetik és helyettük az elnök hatáskörét a községi bíróra, a választmány hatáskörét pedig a községi elöljáróságra (bíró, jegyző és a képviselőtestület által kijelölendő egy további elöljárósági tag) bízhatják; úgyszintén a közgyülés hatáskörét — a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a képviselőtestületre ruházhatják át. Az átruházott hatáskört a községi hatóságok a törvény 1. és 2. (jelen rendelet 3. és 5.) §-a alapján megalakult társulatok tekintetében vissza nem utasíthatják.

A községi hatóságok a társulat ügyeit, — az előbbi bekezdésben kivett ügyeket ide nem értve, — a társulat megfelelő külön szerveire megszabott hatáskörben az általános közigazgatási jogszabályok szerint intézik. A határozatok jóváhagyásának kérdésében és a jogorvoslatok tekintetében azonban a jelen törvény rendelkezései az átruházott hatáskörben eljáró községi hatóságok határozataira is irányadók.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat költségvetését és számadásait minden más költségvetéstől és számadástól elkülönítve kell készíteni.

Azt, hogy a községi hatóság tagjait a társulat ügyeinek ellátásáért díjazás illeti-e és ha igen, mennyi illeti, a közigazgatási bizottság a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával állapítja meg.

201. §.

Az előbbi § esetében a társulat vagyonát a község vagyonától elkülönítve kell kezelni. A társulati tagok névjegyzékét a községi (kör-) jegyző vezeti.

Ha a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjában megjelölt ügyekről és a most idézett § 12. pontjában említett beruházásokról kell határozni, a községi biró köteles a társulat közgyülésének szabályszerű összehívásáról gondoskodni.

Az előbbi § utolsó bekezdésében jelzett jóváhagyás végett a közigazgatási bizottság az iratokat a szükséges fölvilágosító jelentéssel együtt a földmívelésügyi miniszterhez fölterjeszti.

Amennyiben napidíj s utiköltség megállapításáról van szó, a jelen rendeletnek 240. §-a irányadó.

A községi elöljáróságnak tagjai azért, hogy a tájékoztató gyülésen, az alakuló vagy más közgyülésen megjelennek, napidíjat nem igényelhetnek.

IV. Alapszabályok módosítása és a társulat feloszlása.

Az alapszabályok módosítása.

202. §.

(1913 : X. t.-c. 57. §.)

A jóváhagyott, illetőleg megállapitott alapszabályok módosítására, kiegészítésére vagy egészen új alapszabályokkal való helyettesítésére, valamint hatályuknak új ingatlanra való kiterjesztésére a törvény 11—15., a 17., a 23. és a 24. (jelen rendelet 56., 57., 59., 60., 63., 66., 75. és 77). §-ainak az alapszabályokra és a telekkönyvi bejegyzésre vonatkozó rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat feloszlása.

203. §.

(1913 : X. t.-c. 58. §.)

A társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását a közgyülés csak akkor mondhatja ki, ha a törvény 27. (jelen rendelet 83). §-a értelmében felvett kölcsönből eredő társulati tartozás nem áll fenn, vagy ha az érdekelt hitelezők a kibocsátáshoz vagy a feloszláshoz hozzájárulnak, és ha a földmívelésügyi miniszter az ingatlan kibocsátandó részének vagy egészének felosztását vagy oly célra fordítását megengedi, amelyre való tekintettel a tagok gazdasági érdekében a társulati kötelék fenntartására többé szükség nincsen.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzését (törvény 17., a jelen rendelet 66. §.) az ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása esetében a kibocsátott részre nézve, a társulat teljes feloszlása esetében az egész ingatlanra nézve törülni kell, a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-ának korlátozásai alá eső ingatlanra nézve pedig a tulajdonjogot a használati illetőségek arányában a tagok javára kell bekebelezni.

204. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlan egy részének a társulati kötelékből kibocsátását vagy a társulat teljes felosztását szorgalmazó közgyülési határozathoz mellékelni kell a járási mezőgazdasági bizottságnak véleményét arról, hogy a társulati kötelékből kibocsátandó legelő más művelési módra alkalmas-e s a legelőnek a társulati kötelékből kibocsátása a fennálló viszonyok között nem hátrányos-e a község állattenyésztésére.

A járási mezőgazdasági bizottságnak véleményét a járási főszolgabíró szerzi be, evégből az előbbi bekezdésben említett határozatot az ő útján kell a közigazgatási bizottsághoz felterjeszteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Felszámolás.

205. §.

(1913 : X. t.-c. 59. §.

A társulat feloszlása esetében felszámolást kell tartani.

A társulatot a felszámolás befejezéséig, amennyiben a felszámolás célja kivánja, fennállónak kell tekinteni.

A felszámolást a társulat képviseletére hivatott szervek végzik, a földmivelésügyi miniszter azonban külön felszámolókat rendelhet ki.

A társulati ingó vagyont első sorban a társulati adósságok kiegyenlítésére kell fordítani és a felesleget az illetőségek arányában azok közt kell felosztani, akik a feloszláskor a társulat tagjai voltak.

A társulat feloszlásával a törvény 20. (jelen rendelet 70.) §-a alá eső ingatlan tekintetében a jelen törvényből folyó korlátozások megszűnnek, a törvény 24. (jelen rendelet 77.) §-a korlátozásai alá eső ingatlan pedig a használati illetőségek arányában a tagok osztatlan közös tulajdonává lesz.

Egyebekben a felszámolásnál követendő eljárást a földmivelésügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértve rendelettel szabályozza. (Lásd jelen rendelet következő §-ait.)

206. §.

Ha a földmivelésügyi miniszter a társulat feloszlásáról szóló közgyülési határozatot jóváhagyta (törvény 60., jelen rendelet 214. §.), azt a társulat köteles a hivatalos lapban (Budapesti Közlönyben) oly fölhivással közhirré tenni, hogy a társulat hitelezői követeléseiket a hirdetmény közzétételétől számított három hó alatt bejelentsék, mert különben a társulat ismert adósságainak kiegyenlítése után fennmaradó társulati ingó vagyont azok között fogják felosztani, akik a feloszláskor a társulat tagjai voltak. Az ismert hitelezőket külön is fel kell hívni a bejelentésre.

A hirdetmény közzétételének napját a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

207. §.

A felszámolást a társulat elnöke és választmánya intézik ugyanazzal a hatáskörrel, amellyel a társulat fennállása alatt birtak, hacsak a földmívelésügyi miniszter a jelen rendelet 205. §-ának 3. bekezdése értelmében külön felszámolókat nem rendelt ki.

A felszámolók a társulat ingó vagyonáról pontos leltárt készíteni, a folyó ügyeket befejezni, a feloszlott társulat kötelezettségeit teljesíteni, kinnlevő követeléseit behajtani és a társulat ingó vagyonát a földmívelésügyi miniszter által megszabott módozatok mellett, ha pedig a földmívelésügyi miniszter külön nem rendelkezik, a jelen rendeletnek a társulati vagyon értékesítésére vonatkozó szabályai szerint készpénzzé tenni kötelesek.

Ha a társulati tartozások meghaladják a társulati vagyont, ezt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni, mely a felszámolókat a csőd kérése tekintetében netán szükséges lépésekre nézve a megfelelő utasításokkal ellátja.

A közigazgatási bizottság intézkedéséig a társulati tartozások kifizetését függőben kell hagyni.

A külön felszámolók eljárásának részleteit, ha annak szüksége felmerül, a földmívelésügyi miniszter az igazságügyminiszterrel egyetértőleg esetenkint szabályozza.

208. §.

A jelen rendelet 206. §-ában jelzett hirdetmény közzétételétől számított három hó lefolyása után a választmány a közgyülésnek javaslatot tesz annak az összegnek felosztása tárgyában, amely az elismert adósságok kifizetése és az el nem ismert adósságoknak megfelelő összeg bírói letétbe helyezése után fennmarad, valamint az iránt is, hogy mi történjék akkor, ha a bírói letétbe helyezett összegek felhasználására később sem kerülne sor.

A közgyülésnek határozata csak a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával hajtható végre.

209. §

A közgyülés határozata alapján a választmány állapítja meg az egyes társulati tagoknak illetőségeik arányában kifizetendő összegeket s az erről szóló kimutatást a községi elöljáróság 8 napra közszemlére kiteszi s ezt a községben szokásos módon közhirré tételi.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a közszemléretétel első napjától számított 15 nap alatt panasszal senki sem él, az elnök az egyes jogosultaknak szabályszerű nyugta ellenében járandóságukat kifizeti, a kiskorúakat vagy a gondnokoltakat illető összegeket a gyámhatóság pénztárába, az ismeretlen tartózkodású tagokat illető összegeket pedig a község pénztárába befizeti. A községi pénztárba befizetett tőkék kamatai az elévülési határidőn belül a jogosult jelentkezéséig a községi közjövedelmek között számolandók el, de csakis földmívelési célokra fordíthatók.

210. §.

Ha az előbbi § 1. bekezdésében jelzett közszemléretételtől számított 15 nap alatt panaszt adnak be, a kifizetést a panasz jogerős eldöntéséig függőben kell tartani, de csak annyiban, amennyiben a kifizetendő összeg nagysága vagy az, hogy az összeget kinek a kezébe fizessék ki, a panasz eldöntésétől függ.

A panasz felett a közigazgatási bizottság határoz, annak határozata ellen pedig fellebbezésnek van helye a földmívelésügyi miniszterhez.

Ha az iránt, hogy az egyes tagnak kifizetendő összeg kit illet, per van folyamatban, a megfelelő összeget bírói letétbe kell helyezni.

211. §.

Ha az előbbi §-oknak megfelelően a társulatnak már minden ingó vagyonát felosztották, a választmány elnöke az összes számadások beterjesztésével a közigazgatási bizottságnak jelentést tesz.

A közigazgatási bizottság a számadásokat a vármegyék központi számvevőségi teendőit ellátó számvevőséggel (122.000/1902. B. M. sz. rendelet 1. és 2. §.) megvizsgáltatja és ha szükségesnek mutatkozik, a végleges elszámolás tudomásul vétele végett még egy utolsó közgyülés összehivását is elrendelheti.

212. §.

Kivételes esetekben a földmívelésügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg elrendelheti, hogy a társulati tagok között felosztásra kerülő összegeket bírói letétbe helyezzék és a felosztást bíróság közbenjöttével foganatosítsák.

A bíróság eljárását külön rendelet szabályozza.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

213. §.

A felszámolók a kötelességük vétkes megszegésével okozott kárért egyetemleges felelősséggel tartoznak.

A felszámolás befejezése után a feloszlott társulat könyveit és iratait megőrzés végett a község elöljáróságának kell átadni.

Indokolt esetben a földmivelésügyi miniszter a könyveknek és iratoknak megőrzése iránt másként is rendelkezhetik.

V. Közgyülési határozatok és jogorvoslatok.

A határozatoknak jóváhagyása.

214. §.

(1913 : X. t.-c. 60. §.)

A közgyülésen, amennyiben a törvény vagy az alapszabályok nagyobb többséget nem kívánnak, a megjelenteknek illetőségeik szerint számított általános többsége határoz.

A törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 5—9. pontjában említett határozatokhoz az összes társulati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint a 15. pontban említett határozathoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges, hacsak az alapszabályok a szavazatoknak nagyobb hányadát nem kötik ki.

A törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 1., 2., 5—10., 12. és 15. pontjában említett közgyülési határozatok érvényességéhez a földmivelésügyi miniszternek, a 13. pontban említett közgyülési határozat érvényességéhez pedig a közigazgatási bizottságnak jóváhagyása szükséges. A jóváhagyás bekövetkeztéig ezeket a határozatokat végrehajtani nem szabad.

Ha a közigazgatási bizottság a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §-ának 13. pontjában említett közgyülési határozat jóváhagyása felől a felterjesztéstől hatvan nap alatt nem határoz, a jóváhagyást megadottnak kell tekinteni.

A földmivelésügyi miniszter azokat, akik e közgyülési határozatokat a szükséges jóváhagyás nélkül végrehajtják, egyenként

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tíz koronától egyezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sujthatja (törvény 73, jelen rendelet 244. §.). Magánjogi felelősségük érintetlenül marad.

215. §.

Az előbbi § 4. bekezdésében említett 60 napot attól a naptól kell számítani, amelyen a felterjesztést a közigazgatási bizottság címére ajánlottan póstára adták.

Határozatképtelenség.

216. §.

(1913 : X. t.-c. 61. §.)

Ha a társulat tagjai a közgyülésen határozatképes számban nem jelennek meg, ha a tárgyalásra kitűzött ügyekben határozatot nem hoznak, vagy ha a jogerős határozatok végrehajtása iránt a közgyülés hatáskörébe tartozó intézkedéseket meg nem teszik: a közigazgatási bizottság szükség esetében a törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-ának 1. bekedésének megfelelően rendelkezhetik. A törvény 56. (jelen rendelet 200.) §-ának 2., 3. és 4. bekezdése ebben az esetben is áll.

Panasz a társulati közgyülés határozatai ellen.

217. §.

(1913 : X. t.-c. 62. §.)

A társulat közgyülésének határozatai ellen a határozat kihirdetésétől számított 15 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz panasznak van helye.

Panasszal élhet minden érdekelt fél és a társulat elnöke, valamint az, aki a közgyülést mint elnök vezette, úgyszintén a törvényhatóság tiszti ügyésze, a gazdasági felügyelőség és az erdőfelügyelőség.

A panaszt már a közgyülésen be lehet jelenteni; az ekként bejelentett panaszt a közgyülés jegyzőkönyvében fel kell jegyezni; különben a panaszt a társulat elnökénél kell írásban benyujtani vagy szóval előterjeszteni. A szóbeli panaszról jegyzőkönyvet kell készíteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A panasz a határozat végrehajtását felfüggeszti; de a közigazgatási bizottság indokolt esetekben a határozat vérehajtását, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorúl, előzetes intézkedéssel megengedheti. A törvény 60. (jelen rendelet 214.) §-ának utolsó bekezdése megfelelő alkalmazást nyer.

218. §.

Ugyanannak a közgyülésnek határozatai ellen beadott összes szóbeli panaszokat egy folytalólagos jegyzőkönyvbe lehet fölvenni.

A társulat elnöke az előbbi § 1. bekezdésében jelzett tizenöt nap elteltétől számított három nap alatt köteles az összes panaszokat — esetleges felvilágosító jelentéssel — a közigazgatási bizottságnak fölterjeszteni.

Ha panaszt senki sem adott be, de olyan határozatról van szó, amely csak a felügyelő hatóság jóváhagyása után jogérvényes (jelen rendelet 214. §.), az elnök a közigazgatási bizottságnak arról, hogy panasszal senki sem élt, jelentést tenni köteles.

Fellebbezés a közigazgatási bizottság határozatai ellen.

219. §.

(1913:X. t.-c. 63. §.)

A közigazgatási bizottság határozatai közlésüktől számított tizenöt nap alatt, amennyiben a törvény ki nem zárja, a földmívelésügyi miniszterhez fellebbezhetők.

A törvény 62. (jelen rendelet 217.) §-ának 2., 3. és 4. bekezdése megfelelően alkalmazandó.

220. §.

A közgyülés határozata ellen panasszal, a közigazgatási bizottságnak a közgyülés határozatát helybenhagyó határozata ellen fellebbezéssel nem élhet az a fél, aki a közgyülésen a határozat mellett szavazott.

Kétség esetében úgy kell tekinteni, mintha a panasszal vagy fellebbezéssel élő fél a közgyülésen a határozat ellen szavazott volna.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

221. §.

A jelen rendelet 218. §-át az előbbi § esetében is megfelelően alkalmazni kell.

222. §.

A közigazgatási bizottságnak és a földmívelésügyi miniszternek határozatait úgy kell kihirdetni, amiként azt az alapszabályok a közgyülési határozatoknak közgyülésen kivül való kihirdetésére rendelik. Külön kézbesítésnek a panasszal vagy fellebbezéssel élők részére csak akkor van helye, ha azt az a hatóság, mely a panaszt vagy fellebbezést elintézte, elrendeli.

Birói út a társulat intézkedései ellen.

223. §.

(1913 : X. t.-c. 64. §.)

A társulatnak minden törvényellenes rendelkezése, határozata vagy intézkedése miatt, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan tekintetében a tagok tulajdoni vagy használati illetőségét vagy azon alapuló tagsági jogát sérti, amennyiben a sérelem a jelen törvényben megengedett jogorvoslat útján elhárítható nem volt, az érdekelt igényét a társulat ellen a rendes magánjogi elévülési idő alatt birói úton érvényesítheti.

Birói úton érvényesíthető különösen, hogy a tagok névjegyzékébe a jogosultat fel nem vették, vagy abba nem jogosultat vettek fel, hogy valamelyik tagnak illetőségét vagy azon alapuló szavazati jogát nem helyesen állapították meg, vagy hogy a társulat kötelékébe jogosulatlanul vontak vagy nem vontak be valamely ingatlant.

NEGYEDIK FEJEZET.

Felügyelet.

A felügyelő hatóságok.

224. §.

(1913 : X. t.-c. 65. §.)

A társulat a közigazgatási bizottság és a földmívelésügyi miniszter felügyelete alatt működik.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A felügyelő hatóság a társulat ügyvitelét és vagyonkezelését a vagyon célszerű gazdasági hasznosítása és jövedelmeztetése szempontjából is bármikor megvizsgáltathatja, a társulatot a tapasztalt hiányok vagy szabálytalanságok megszüntetésére tiz koronától kétezer koronáig terjedhető pénzbírság (törvény 73., jelen rendelet 244. §.) terhével utasíthatja és a felügyeleti vizsgálat eredményének közlésével a szükséges intézkedések tárgyalása és határozathozatala végett közgyülés összehivását is elrendelheti.

Ezenfelül a társulat működését a közigazgatási hatóságok is ellenőrizni és a tapasztalt hiányokról a közigazgatási bizottságnak késedelem nélkül jelentést tenni kötelesek.

225. §.

A felügyelő hatóságnak az előbbi § értelmében különösen figyelemmel kell kisérnie azt, hogy a társulat a közös legelő jókarbantartását el ne hanyagolja. Ebből a szempontból a társulat vagyonkezelését időközönkint meg kell vizsgálnia, és ha a legelő jókarbantartása szempontjából szükséges, a helyszinére kiküldött szakértővel a társulat részére munkatervet dolgoztat ki. Ebből a célból szakértő kiküldését a társulat maga is kérheti.

A munkatervben a társulat kivánságainak különös figyelembevételével elkülönitve kell megállapítani azokat a tennivalókat, amelyek közmunkával vagy a társulatnak lényegesebb anyagi megterhelése nélkül elvégezhetők és azokat, amelyek lényegesebb költséggel járnak.

Egyebekben az előbbi § 2. bekezdése nyer megfelelő alkalmazást.

226. §.

A főszolgabíró valahányszor a társulat székhelyén községi hivatalvizsgálatra megjelenik, köteles egyuttal a társulat ügyvitelét és vagyonkezelését is a 224. §. utolsó bekezdése értelmében megvizsgálni.

A miniszteri biztos.

227. §.

(1913: X. t.-c. 66. §.)

A társulat működésének megakadása, a társulat rossz gazdálkodása s a társulat ügyeinek a társulat rendeltetését veszélyeztető

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

módon való vitele vagy pénzügyi zavarok esetében a földmívelésügyi miniszter a társulati ügyek vitelére miniszteri biztost küldhet ki.

A miniszteri biztos működésének tartamára a közigazgatási bizottság felügyeleti joga függőben van.

A miniszteri biztos — a törvény 49. (jelen rendelet 159.) §.-ának 1., 3., 5—10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a közgyülés, a választmány és az elnök jogait gyakorolja és tennivalóit végzi.

A biztos mellé a földmívelésügyi miniszter az érdekeltek köréből véleményező bizottságot állít.

A biztos működése legfeljebb öt évig tarthat.

Ennek, vagy ha a megbízás rövidebb időre szól, a kitűzött időnek elteltével a miniszteri biztos a társulat közgyűlését az elnök és a választmány megválasztása végett összehívja és nekik a társulat ügyeinek további vitelét átadja.

Ha azonban a földmívelésügyi miniszter a körülmények folytán indokoltnak találná, vagy ha az érdekeltek maguk kérik, a biztos működését esetről-esetre meghosszabbíthatja, de a vonatkozó rendeletben az újabb határidőt minden esetben határozottan megjelöli.

228. §.

Miniszteri biztos kiküldése iránt előterjesztést tehet a társulat közgyűlése és a közigazgatási bizottság.

Az előterjesztést indokolni kell.

Ha a társulat közgyűlése teszi az előterjesztést, azt a közigazgatási bizottság útján kell a földmívelésügyi miniszterhez előterjeszteni. A közigazgatási bizottság az előterjesztést véleményes jelentéssel terjeszti fel.

A földmívelésügyi miniszter azonban hivatalból is küldhet ki miniszteri biztost, ha azt tapasztalja, hogy fennforognak azok az okok, amelyek miatt miniszteri biztos kiküldésének a törvény értelmében helye van.

A társulat működésének ellenőrzése.

229. §.

(1913 : X. t.-c. 67. §.)

A felügyelő hatóság ellenőrizni köteles az ingatlanok rendeltetésszerű használatát, állandó jókarbantartását és gondozását,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

különösen a legelő jókarbahelyezésére, javítására, felszerelésére vagy egyéb beruházásokra szánt összegnek (törvény 21., jelen rendelet 71. §. utolsó bekezdése, törvény 24, jelen rendelet 77. §. utolsóelőtti bekezdése, törvény 27., jelen rendelet 83. §., törvény 42., jelen rendelet 132. §. utolsó bekezdése) rendeltetésszerű felhasználását és a célba vett legelőgyarapításnak megvalósítását és fenntartását, ingatlan szerzésének vagy elidegenítésének eseteiben pedig azt, hogy a társulat által szerzett ingatlan értéke vagy a társulat által elidegenített ingatlanért kapott érték az adott ellenértéket valósággal fedezze.

230. §.

Avégből, hogy a felügyelő hatóság az előbbi §-ban jelzett feladatának eleget tehessen, ingatlan szerzése vagy elidegenítése esetében a jelen rendelet 72. §-ában megszabott adatokat kell bemutatni.

231. §.

(1913 : X. t.-c. 68. §.)

Ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a törvényben, rendeletben vagy az alapszabályokban reá ruházott tennivalókat nem teljesíti, vagy kötelességeit egyébként súlyosan megszegi, vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti: a felügyelő hatóság őket tíz koronától egyezer koronáig terjedhető bírsággal (törvény 73., jelen rendelet 244. §.) sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja és a törvény 48. (jelen rendelet 156.) §-ának 3. bekezdése értelmében járhat el.

232. §.

(1913 : X. t.-c. 69. §.)

Ha a társulat képviseletére hivatott közegek a társulat valamely jogát érvényesíteni elmulasztják, a felügyelő hatóság a megyei tiszti ügyésznek, esetleg más ügyvédnek, még a társulat ellenzése ellenére is, megbízást adhat a jog érvényesítésére.

A megbízásnak ugyanaz a joghatálya, mintha a társulat adta volna.

233. §.

Ha az előbbi §-ban jelzett megbízást a közigazgatási bizottság adja, azt köteles a földmívelésügyi miniszternek az érvényesítendő jog tüzetes ismertetésével bejelenteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

234. §.

A társulat elnöke köteles a társulat ellen indított pereket a közigazgatási bizottságnál bejelenteni.

A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága.

235. §.

(1913 : X. t.-c. 70. §.)

A jelen törvényben a közigazgatási bizottság hatáskörébe utalt tennivalókat a közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága végzi.

A gazdasági albizottság elnöke a főispán, akadályoztatása esetében a törvényhatóság első tisztviselője.

Az elnökön kivül tagjai a közigazgatási bizottság által saját kebeléből vagy ezen kivül álló egyének közül választott két mezőgazdasági és két erdőgazdasági szakférfiu.

A gazdasági bizottság rendszerint ülésben határoz. Érvényes határozat hozatalához az elnök és legalább két tag jelenléte szükséges. Szavazategyenlőség esetében az elnök szavazata dönt. Az ülésen mint előadó vagy véleményező az erdőfelügyelőségnek és a gazdasági felügyelőségnek egyik tagja is részt vehet, de szavazati joguk nincsen. A határozat ellen az erdőfelügyelőség és a gazdasági felügyelőség fellebbezéssel élhet.

Halasztást nem tűrő esetekben az ügy előadójának meghallgatásával az elnök vagy helyettese saját felelősségére ideiglenesen intézkedhetik. Köteles azonban az ügyet végleges intézkedés végett az albizottság legközelebbi ülése elé terjeszteni.

A gazdasági albizottság a maga működéséről a közigazgatási bizottsághoz évenkint jelentést tesz, amelynek tárgyalásán a közigazgatási bizottság ülésében az erdőfelügyelőségnek egyik tagja is részt vehet.

Ha a társulat kötelékébe tartozó ingatlan két vagy több törvényhatóság területén fekszik, a földmívelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve határozza meg, hogy melyik törvényhatóság közigazgatási bizottsága járjon el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az állandó gazdasági szakbizottság.

236. §.

(1913 : X. t.-c. 71. §.)

A földmívelésügyi miniszter a (jelen) törvény 2., 3., és 74. (jelen rendelet 5., 6. és 248.) §-ában említett ügyekben, valamint a törvény 58. (jelen rendelet 203.) §-ának 1. bekezdésében említett rendelkezéshez szükséges engedély megadása felől állandó gazdasági szakbizottságának meghallgatásával határoz. A földmívelésügyi miniszter a szakbizottságot a (jelen) törvény alá eső más ügyekben is meghallgathatja.

237. §.

Az állandó gazdasági szakbizottság határozatait ügyviteli szabályzatában körülírt módon hozza meg és közli a földmívelésügyi miniszterrel.

A kiküldetések.

238. §.

(1913 : X. t.-c. 72. §.)

A hatósági kiküldetések költségei abban az esetben, ha a kiküldetés a társulat kérelmére történt, a társulatot terhelik.

A hatósági kiküldetések iránt tett intézkedések panasszal meg nem támadhatók. A kiküldött eljárása ellen azonban panasznak van helye a kiküldő hatósághoz.

239. §.

Hatósági kiküldetések csak a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter rendelkezéséből foganatosíthatók.

Kiküldöttek gyanánt állami, megyei (városi) vagy községi tisztviselők, vagy hivatali köteléken kívül álló arra alkalmas egyének küldhetők ki.

240. §.

A hatósági kiküldöttek, amennyiben állami, megyei (városi), vagy községi alkalmazásban állanak, költségeiket a reájuk nézve különben is érvényes illetményszabályzat értelmében számítják fel. A hivatali köteléken kívül álló kiküldöttek ugyanazon díjszabás

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szerint számíthatják fel illetményeiket, mint amely szerint a földmívelésügyi miniszter által birtokrendezési ügyekben kijelölt gazdasági szakértők.

241. §.

A földmívelésügyi miniszter valamint a közigazgatási bizottság által kiküldöttek költségét a földmívelésügyi miniszter utalványozza.

Az utalványozás végett a következő bekezdés értelmében érvényesítendő költségjegyzékeket a földmívelésügyi miniszterhez kell felterjeszteni.

A költségjegyzékeket az a számvevőség érvényesíti, amely a kiküldött egyéb kiküldéséből eredő költségjegyzékeinek az érvényesítésére is illetékes, és ha ez meg nem állapítható, az utalványozó hatóság mellé rendelt számvevőség.

242. §.

A jelen rendelet 238. §-ának 1. bekezdése esetében a költségek utalványozása a jelen rendelet 241. §-a értelmében történik; a költségek összegét azonban a társulattal közölni kell és azt föl kell hívni, hogy a megjelölt adóhivatalnál nyolc nap alatt fizesse be. Ezt az adóhivatallal és a földmívelésügyi miniszter számvevőségével is közölni kell.

A kellő időre be nem fizetett összegeket közadók módjára kell behajtani.

Az adóhivatal a befizetett összegeket a földmívelésügyi tárca naplójában »kiküldetési költségek megtérítése« címén vételezi be.

243. §.

Hatósági kiküldetések esetében a társulat a kiküldött kívánságára a helyben szokásos fuvarköltségek megtérítése ellenében köteles a legközelebbi vasúti állomásról a községbe és vissza, valamint a község határán belül a helyszínére kiszállásnál kellő fuvarról, ott időzés esetére pedig meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szobáról a kiküldött által viselendő díj ellenében gondoskodni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az országos állattenyésztési alap.

244. §.

(1913 : X. t.-c. 73. §.)

A (jelen) törvény alapján kiszabott pénzbírságok az országos állattenyésztési alapot (1908 : XLIII. t.-c. 4. §.) illetik.

A bírságok nyilvántartása.

245. §.

A pénzbírságot kiszabó határozatot közölni kell azzal, akire a pénzbírságot kiszabták, továbbá a kir. adóhivatallal, amelynél a pénzbirságot be kell fizetni és a földmívelésügyi miniszter számvevőségével.

Azt, akire a pénzbírságot kiszabták, föl kell hívni, hogy a pénzbírságot a határozat vételétől, vagy ha a pénzbírságot a közigazgatási bizottság szabta ki, a határozat jogerőre emelkedésétől számított 8 nap alatt a megnevezett adóhivatalnál fizesse be. Ha a pénzbírságot a közigazgatási bizottság szabta ki, a határozatot az adóhivatallal és a földmívelésügyi miniszter számvevőségével csak jogerőre emelkedés után kell közölni.

A kellő időben be nem fizetett bírságot közadók módjára kell behajtani.

Az adóhivatal a befizetett összegeket a földmívelésügyi tárca naplójában »országos állattenyésztési alapot illető bírság« (rövidítve »orsz. á. bírság«) címén vételezi be.

246. §.

A kiszabott birság elengedésének helye nincsen. Kivételes méltánylást érdemlő esetekben azonban a földmívelésügyi miniszter megfelelő részletfizetést engedélyezhet, ha a bírsággal sújtott vagyoni helyzetét a bírságnak egyszerre befizetése megrenditené.

Ha a bírsággal sújtott elhal, a bírságot vagy annak még be nem fizetett részét a hagyatékból behajtani nem szabad, hanem törölni kell. A törlést a közigazgatási bizottság rendeli el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ÖTÖDIK FEJEZET.

Vegyes rendelkezések.

I. Községi legelők.

Községi legelőkről általában.

247. §.

Községek (kis- és nagyközségek, rendezett tanácsú városok) és törvényhatósági joggal fölruházott városok közlegelőit nyilván kell tartani.

A nyilvántartásra a jelen rendelet 13—21. §-ának rendelkezéseit megfelelően kell alkalmazni.

248. §.

(1913 : X. t.-c. 74. §.)

Kis- és nagyközségekben a községi közlegelő elidegenítéséhez, megterheléséhez vagy rendeltetésének megváltoztatásához a földmívelésügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

A földmívelésügyi miniszter a községi közlegelő elidegenítéséhez, megterheléséhez vagy rendeltetésének megváltoztatásához csak akkor adhatja meg jóváhagyását, ha a kérvényező község az illetékes vagyonfelügyeleti hatóság hozzájárulását igazolja.

249. §.

Az előbbi §-ban jelzett jóváhagyás kérésénél be kell csatolni azokat a telekkönyvi és földadókataszteri adatokat, amelyek a kérdés elbirálásához szükségesek.

250. §.

A község kérvényét a szükséges iratokkal fölszerelten a gazdasági felügyelőség útján kell a földmívelésügyi miniszterhez fölterjeszteni.

A gazdasági felügyelőség az iratokat a vonatkozó közigazgatási iratok beszerzése után véleményes jelentéssel terjeszti föl.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Községi legeltetési szabályrendelet.

251. §.

(1913 : X. t.-c. 75. §.)

A községek (törvény 77., jelen rendelet 256. §) kötelesek a községi közlegelőre vonatkozólag a (jelen) törvény hatálybalépésétől, illetőleg a községi közlegelő megszerzésétől számított egy év alatt legeltetési szabályrendeletet alkotni, illetőleg már meglévő legeltetési szabályrendeleteiket a törvény rendelkezéseivel összhangba hozni.

A községi legeltetési szabályrendelet hatályosságához a törvényhatósági bizottság jóváhagyásán felül a földmívelésügyi miniszter megerősítése is szükséges.

Mind a törvényhatósági bizottságot, mind a földmívelésügyi minisztert ugyanaz a jog illeti meg a községi legeltetési szabályrendeletekkel szemben, amelyet a törvényhatósági szabályrendeletekre vonatkozólag az 1886 : XXI. törvénycikk 12. §-ának utolsó bekezdése a kormány részére megállapít. A községi legeltetési szabályrendeletben meg kell állapítani a községi közlegelő használatáért járó díjak magasságát. A használati díjakat a legelő haszonértékének megfelelő mértékben, még pedig lehetőleg akként kell megállapítani, hogy az e címen befolyó jövedelemből, a közlegelő vételárának törlesztéséből, a közlegelő fenntartásából és javításából származó terhek fedezhetők legyenek.

A községi közlegelők kezelését és megfelelő karbantartását a hatóság ellenőrizni köteles. A földmívelésügyi miniszter jogosult az ellenőrzést kiküldött közege által közvetlenül is gyakorolni.

A törvény 67. (jelen rendelet 229.) §-ának rendelkezéseit a községi közlegelőkre is megfelelően alkalmazni kell.

252. §.

A szabályrendelet megállapításánál a XXV. számú mintát kell a helyi viszonyok tekintetbe vételével figyelembe venni.

253. §.

Úgy a törvényhatósági bizottságnak mint a földmívelésügyi miniszternek joga van a szabályrendelet hiányainak pótlására módosításokat vagy átalakítást kívánni. Ha a szabályrendelet céljának

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

meg nem felel vagy alaki vagy tartalmi fogyatkozásai miatt ezután sem volna alkalmas az állattenyésztés érdekeinek kielégítésére, vagy ha a község a szabályrendelet alkotását megtagadná, a földmívelésügyi miniszter rendeletére a törvényhatósági bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter maga van jogosítva a szabályrendeletet megalkotni. A törvényhatósági bizottság által alkotott községi szabályrendelet hatályosságához azonban a földmívelésügyi miniszter megerősítése szükséges. Ha a község később megfelelő szabályrendeletet alkot, annak jóváhagyása és megerősítése után a törvényhatósági bizottság, illetőleg a földmívelésügyi miniszter által alkotott szabályrendelet hatályát veszti.

254. §.

Ha a törvény 75. (jelen rendelet 251.) §-ának 4. bekezdése értelmében ellenőrzésre jogosult hatóság jelentése folytán vagy más úton a felügyelő hatóság arról szerez tudomást, hogy a község a legelő kezelését elhanyagolja, a legelő jókarbantartására szakértővel munkatervet dolgoztat ki.

Ilyen munkaterv megállapítása végett szakértő kiküldését maga a község vagy a községi vagyon kezelésének felügyeletére hivatott hatóságok is kérhetik.

A munkaterv kidolgozásánál a 225. §-nak 2. bekezdését kell szem előtt tartani.

A munkatervet a községi képviselőtestületnek rendszerint az a közgyűlése tárgyalja, melyen az évi költségvetést állapítják meg.

Egyébként a munkaterv végrehajtásánál irányadó, hogy a költségvetés mennyiben nyújt fedezetet.

II. Záró rendelkezések.

A községi hatáskörről általában.

255. §.

(1913 : X. t.-c. 76. §.)

A (jelen) törvényben a községre ruházott hatáskör és a községet megillető elővásárlási jog (törvény 30., jelen rendelet 86. §) azt a községet illeti meg, ahol a társulat székhelye van, a társulat megalakulása előtt pedig az említett hatáskör azt a községet illeti, ahol a tulajdonostársak nagyobb része lakik. Kétség esetében első

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fokon a közigazgatási bizottság (törvény 70., jelen rendelet 235. §), utolsó fokon, valamint akkor is, ha az érdekelt községek különböző törvényhatóságok területéhez tartoznak, a földmívelésügyi miniszter a belügyminiszterrel egyetértve állapítja meg azt, hogy ez a hatáskör és ez a jog melyik községet illeti.

256. §.

(1913 : X. t.-c. 77. §.)

Ahol a (jelen) törvény községet vagy a községi hatóságnak valamely szervét vagy közegét emliti, ez alatt a rendezett tanácsú és a törvényhatósági joggal felruházott várost vagy a városi hatóságnak megfelelő szervét és közegét is kell érteni. Ehhez képest községi bíró alatt a polgármestert, községi elöljáróság alatt a városi tanácsot, községi jegyző és a községi képviselőtestület által megbizott elöljárósági tag alatt a városi tanácsnak a tanács által erre kijelölt tagját, községi képviselőtestület alatt a rendezett tanácsú város képviselőtestületét, a törvényhatósági joggal felruházott városban pedig a városi törvényhatósági bizottságot kell érteni.

Azokban az esetekben, amelyekben a (jelen) törvény szerint a községi képviselőtestület határozata ellen a közigazgatási bizottsághoz engedett panasznak van helye (törvény 56., jelen rendelet 200. §. 2. bekezdése; törvény 62., jelen rendelet 217. §.), a törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságának határozata ellen intézett panasz elintézése a földmívelésügyi miniszter hatáskörébe tartozik.

Erdészeti albizottság.

257. §.

(1913 : X. t.-c. 78. §.)

A közigazgatási bizottságnak az 1879 : XXXI. t.-c. 26. §-ában emlitett háromtagú albizottsága helyébe erdészeti ügyekben is a (jelen) törvény 70. (jelen rendelet 235.) §-a értelmében szervezett gazdasági albizottság lép.

258. §.

A közigazgatási bizottságnak gazdasági albizottsága erdészeti ügyekben további rendelkezésig az 1881. évi 10.092. sz. földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi és az 1904. évi

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

62.060. számú földmívelésügyi miniszteri rendeletek értelmében jár el.

Az 1881. évi 10.092. számú földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteri rendeletnek 8. §-a hatályát veszti.

Kivételes rendelkezések.

259. §.

Ha különös körülmények indokolják, a földmívelésügyi miniszter a törvény végrehajtásával megbizott miniszterekkel egyetértőleg a jelen végrehajtási rendelet szabályaiban foglalt egyes rendelkezések alól egyes társulatoknak kivételeket engedélyezhet.

Legelőhaszonbérlő társulatok.

260. §.

(1913 : X. t.-c. 79. §.)

A földmívelésügyi miniszter azokat, akik társaságba állva, községtől (törvény 77. jelen rendelet 256. §.) államtól, közalaptól, alapítványtól, egyháztól vagy a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségétől (1911 : XV. t.-c.) vagy utóbbinak közvetítésével mástól is közös használat céljából legelőterületet legalább tízévi tartamra haszonbérlet útján szereznek, a (jelen) törvény megfelelő alkalmazásával szervezendő társulat alakítására kötelezheti és ezt a társulatot a (jelen) törvényben szabályozott hatósági felügyelet alá helyezheti.

Azt, hogy az ily társulatra a (jelen) törvény rendelkezéseit mennyiben és miként kell alkalmazni, a földmívelésügyi miniszter a végrehajtással megbizott többi miniszterrel egyetértőleg rendelettel állapítja meg.

Mezőrendőri törvény.

261. §.

(1913 : X. t.-c. 80. §.)

A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894 : XII. t.-c. 6—11. §-ai a (jelen) törvény alapján alakult társulatok kötelékébe tartozó legelőkre nem nyernek alkalmazást.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

262. §.

Az előbbi § rendelkezésének hatálya attól az időponttól kezdve áll be, mikor a földmívelésügyi miniszter a társulat alapszabályainak jóváhagyását vagy megállapítását a hivatalos lapban közzétette.

Kötvények kibocsátása.

263. §.

(1913 : X. t.-c. 81. §.)

A (jelen) törvény hatálya alá eső társulatnak a törvény 27. (jelen rendelet 83.) §-a értelmében nyujtott kölcsön alapján az 1897 : XXXII. t.-c. hatálya alá tartozó kötvények csak a pénzügyminiszter engedélyével bocsáthatók ki.

Ily kölcsön az említett kötvények kibocsátásának alapjául csak akkor szolgálhat, ha:

1. a társulat kötelezi magát, hogy a kölcsönből folyó bárminemű tartozásainak fedezése végett szükség esetében a társulat tagjaira járulékokat vet ki (1897 : XXXII. t.-c. 2. §. 1. *a*) pontja);

2. a kölcsön jelzálogjognak telekkönyvi bekebelezésével biztosittatott és a kölcsön tőkeösszege — a netalán előzőleg bekebelezett tehertételekkel együtt — nem haladja meg a jelzálogul lekötött ingatlan ama becsértékét, amely a lekötés idejekor állapíttatott meg; és

3. a követelés biztosítására a hitelezőintézet a kölcsön alapján kibocsátandó kötvényekből legalább egy évi kamat- és tőketörlesztési járadéknak megfelelő mennyiséget, a társulat külön kezelendő letétjeként, a kölcsön teljes letörlesztéséig visszatart.

Az ily biztosíték és kamatai csak a hitelezőintézet olyan követelésének fedezésére fordíthatók, amely a kölcsönből folyólag keletkezett és azok más célokra fel nem használhatók, sem pedig bírói vagy közigazgatási úton a kölcsön teljes törlesztéseig le nem foglalhatók. A társulat köteles gondoskodni arról, hogy a biztosíték eredeti tőkeösszegében a kölcsön teljes letörlesztéséig fenntartassék.

A kölcsönből folyó kötelezettségek pontos teljesítése esetében a hitelezőintézet a társulat kérelmére, ha a pénzügyminiszter előzetesen hozzájárul, a biztosíték kamatait köteles a társulat rendelkezésére bocsátani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a kölcsönnek és járadékainak meghatározott részét a földmívelésügyi miniszter az 1908 : XLIII. t.-c. 1. §. 8. pontja alapján államsegélyként a kölcsön egész tartamára az államkincstár terhére vállalja el, a biztosíték megfelelően csökkenthető.

Bélyeg- és illetékmentesség.

264. §.

(1913 : X. t.-c. 82. §.)

A (jelen) törvény alapján indítandó eljárás bélyeg- és illetékmentes. Ez a mentesség azonban a peres eljárásra nem terjed ki.

A bélyeg- és illetékmentesség nem terjed ki továbbá, a törvény 23. (jelen rendelet 75.) §-a szerinti átruházást, valamint a törvény 33. (jelen rendelet 98.) §-a alapján végbemenő illetőségszerzést kivéve, akár az alakulás tartama alatt, akár azután történt vagyonszerzésekre és társulati illetőségszerzésekre, valamint a társulat kötelékébe tartozó ingatlannak bérbeadás útján való hasznosítására, megterhelésére vagy elidegenítésére.

Átmenet.

265. §.

(1913 : X. t.-c. 85. §.)

A (jelen) törvény alá eső ingatlanok ügyeinek intézése addig, amig a társulat a (jelen) törvény értelmében megalakul és alapszabályait életbeléptetik (törvény 16., jelen rendelet 64. §.), a fennálló szabályok szerint történik; de a törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-a alá eső ingatlanokat, valamint azokat az ingatlanokat, amelyekre nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást a törvény 2. vagy a 3. (jelen rendelet 5. vagy 6.) §-a alapján elrendelte, — avagy területüknek egy részét — az említett időpontig is csak a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával lehet jogügylettel elidegeníteni vagy megterhelni és csak ily jóváhagyással szabad bérbeadni, haszonbérbe adni, felosztani vagy gazdasági rendeltetésükben megváltoztatni.

Ez a rendelkezés a törvény 1. (jelen rendelet 3.) §-a alá eső ingatlanok tekintetében a törvény kihirdetésének napján lép életbe, azonban alkalmazást nyer az ezt megelőzően létrejött jog-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ügyletekre is, amennyiben azokhoz a földmívelésügyi miniszter jóváhagyása az eddigi szabályok szerint is szükséges volt (1894 : XII. t.-c. 12. §.) vagy e nélkül is, ha a jogügylet a törvény alapjául szolgált törvényjavaslatnak az országgyülés elé terjesztése, azaz 1912. évi november hó 29. napja után jött létre.

Egyebekben a törvény hatálybalépésének idejét a földmívelésügyi miniszter állapítja meg.

Életbelépés.

266. §.

A jelen rendelet az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikkel egyidőben, 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

Budapesten, 1914. évi március hó 15. napján.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

I. melléklet az 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelethez.

..... vármegye. ..... járás.

..... telekkönyvi hatóság. ..... község.

.....

.....

..... legelője.

Folyószám	Kérdés		Felelet	Későbbi változások bejegyzése
1	A közös vagy községi legelő telekkönyvszerű megjelölése (telekjegyzőkönyv, telekkönyvi betét száma, jószágtesti jel, sor vagy rendszám, helyrajzi szám):			
2	A legelőnek ki a telekkönyvi tulajdonosa (milyen jogalapon, mikor jegyezték be a telekkönyvbe, a bejegyzés telekkönyvi iktató száma):			
3	A közös legelő milyen szabályok szerint van telekkönyvezve:	Helyszínelési szabályok		
		2.579/1869 I. M. sz. rendelet		
		106/1870 I. M. sz. rendelet		
		40.101/1881 I. M. sz. rendelet		
		45.041/1889 I. M. sz. rendelet		
		39.900/1913. I. M. sz. rendelet		
		Telekkönyvi rendtartás 55. §.		
4	A közös legelőben részes felek osztatlan illetőségei telekkönyvezve vannak-e; ha igen, hol vannak telekkönyvezve, az egyéni vagy a közös telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben): vagy pedig a telekkönyv csupán a telekkel való kapcsolatra utal-e?			
5	A telekkönyvezett osztatlan illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más bejegyzések fennállanak-e, ha igen, milyen bejegyzések ezek (pl. jelzálogjog stb.):			

Nyilvántartó-lap (1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 13. és 247. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó-szám	Kérdés		Felelet	Későbbi változások bejegyzése
6	A legelő megjelölése a földadó kataszteri adatok szerint	kataszteri helyrajzi száma		
		területe	.....kataszteri hold ..... négyszögöl	
		ki a tényleges birtokosa		
7	A közös legelő az 1913 : X. t.-c. melyik §-ának melyik pontja alá vonható s a legelőben részes felek összességét mely névvel szokták megnevezni:			
8	A közös legelőben részes feleknek van-e szervezetük; ha van, mely törvényen alapul az; ki állapitotta meg, mikor és mely hatóság hagyta jóvá vagy erősítette meg (a jóváhagyó vagy megerősitő záradék száma és kelte):			
9	Ha a részes feleknek nincs önálló szervezetük, ki intézi a részes felek összességének közös gazdasági ügyeit s kinek a megbizása folytán, milyen alapon intézi:			
10	A közös legelőben részes feleknek vagyonát ki kezeli; ha az ügyvitel és vagyonkezelés a községre vagy más birtokosságra (pl. erdőbirtokosságra) van bízva, az ügyvitel és vagyonkezelés elkülönítve történik-e; hová fordítják és hol számolják el a közös legelőből eredő jövedelmet:			
11	A közös legelőben részes feleknek a közös legelőn kivül van-e még más közös ingatlanuk is; ha igen, melyek ezek az ingatlanok (az 1.—6., 10. pontban részletezett körülírással):			
12	A közös legelőben részes feleknek van-e közös tőkéjük: honnan ered az, hol van elhelyezve; ki kezeli, jövedelmét hová fordítják, le van-e kötve bizonyos célra (pl. legelőalap), kinek rendelete folytán; (ha italmérési kártalanitási kötvények vannak, ezeket külön pontosan körül kell irni; ha ilyen kötvényeik nincsenek, jelezni kell, hogy az urbéri bormérésért annak idején kinek adták ki a kötvényeket; annak jövedelmét hová fordítják, mire fordították a beváltott kötvények egyenértékét);			

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó-szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
13	A közös legelőben részes felek száma, illetőségeiknek s ha meg van állapítva, szavazataiknak összege; a részes felek kis vagy nagy gazdák-e:		
14	Van-e a közös legelőben részes feleknek névjegyzékük, ki állapította meg azt, ki és mikor (kelet, iktatószám) záradékolta; a névjegyzék az illetőségek arányát feltünteti-e; a névjegyzéken a változásokat keresztülvezetik-e, milyen alapon vezetik keresztül (pl. egyszerű bejelentés):		
15	A közös legelő használatát szabályozza-e legelőrendtartás, ki hagyta azt jóvá, és mikor (kelet, iktatószám); a legelő használatáért szednek-e díjakat, mekkorát szednek; idegenek marháit a legelőre engedik-e, és mily feltételek alatt engedik:		
16	Ha a közlegelő a község tulajdona, szabályozva van-e a legelő használata; a legeltetési szabályrendelet jóváhagyási záradékának kelte és iktatószáma:		
17	A községnek van-e legelőalapja; honnan ered az; mekkora, hol van elhelyezve; jövedelmét mire fordítják:		
18	A közös vagy a községi legelőt egészben vagy részben nem vonták-e el eredeti rendeltetésétől; ha igen, milyen célra, mennyit, mikor, kinek az engedélyével (a hatóság megjelölése, engedélyének száma, kelte):		
19	A közös vagy a községi legelőn gyakorolnak-e rendkívüli használatokat (pl. föld-, kavicshordás, vályogvetés stb.), ingyen vagy díjazás mellett, kik gyakorolhatnak ilyen használatot; a használat szabályozva van-e, ki és mikor szabályozta:		
20	Van-e a legelőn faállomány, hogyan és ki kezeli és használja ki azt; rendkívüli fahasználatra van-e engedélyük, ki adta azt, mikor, milyen szám alatt:		

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó-szám	Kérdés	Felelet	Későbbi változások bejegyzése
21	A legelő javitására kaptak-e államsegélyt, mikor, mennyit (földmivelésügyi miniszter engedélyének kelte és iktatószáma):		
22	Az apaállatoknak beszerzéséről ez időszerint a község vagy a birtokosság gondoskodik-e; az apaállatok száma, faja; tartásuk módja:		
23	Ha a közlegelő a község telekjegyzőkönyvébe (betétébe) van ugyan felvéve, de azt a község lakossága vagy annak egy része (pl.: volt urbéres gazdák) maguknak igénylik, pontosan körül kell irni, hogy kik és milyen alapon igénylik a magukénak a közlegelőt s utóbbit a községnek minden lakosa vagy csak azok használják-e, a kik a közlegelőt maguknak igénylik:		
24			

Kelt 191... évi..... hó... - napján. Kelt 191... évi..... hó... napján

.....
községi jegyző.
(városi polgármester.)

Látta:

község (város) pecsétje

telekkönyvi hatóság pecsétje

.....
telekkönyvvezető.

Látta:

.....
birtokossági elnök.

.....
kir. .....biró.

Kelt 191 .....évi .....hó ..... napján:

.....
m. kir. gazdasági felügyelő.

gazdasági felügyelőség pecsétje

Jegyzet. A 24. rovat a társulatnak az 1913 : X. értelmében való megalakulására vonatkozó adatok bejegyzésére szolgál. Egyelőre tehát üresen hagyandó.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

II. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

.....

..... birtokosság

legeltetési társulatának alapszabályai.

A társulat neve és székhelye.

1. §.

A társulat neve: .....

.....

..... birtokosság legeltetési társulata.

Székhelye .....

(..... vármegye.)

A társulat az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. értelmében alakult; jogviszonyaira és működésére tehát az idézett törvénycikk, annak végrehajtási rendeletei és a jelen alapszabályok irányadók.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok.

2. §.

A társulatnak kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok:

.....

.....

.....

.....

.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő: .....

.....

.....

.....

.....

.....

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

3. §.

A 2. §-ban megjelölt ingatlanokon felül az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. t.-c. 26. §-ának 1. bekezdése értelmében a társulat kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok is: ...

.....

.....

.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leírása a következő: .....

.....

.....

.....

.....

.....

4. §.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. t.-c. 26. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat rendelkezése alá esik a következő közös ingó vagyon:

.....

.....

.....

.....

.....

A társulat képviselőszervei és egyéb közegei.

5. §.

A társulatnak képviselőszervei és egyéb közegei:

1. az elnök; 2. a választmány; 3. a gazda; 4. a pénztáros; 5. a jegyző és 6. az egyéb alkalmazottak; u. m.: .....

.....

.....

.....

.....

.....

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat elnöke.

6. §.

Az elnök hatásköre a következő:

1. képviseli a törvényben és a jelen alapszabályokban meghatározott korlátok között a társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

2. képviseli az első pontban jelzett korlátok között a társulat tagjait azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik;

3. megállapítja a választmánnyal egyetértésben a társulat rendes vagy rendkívüli közgyülésének tárgysorozatát és gondoskodik arról, hogy a tárgyalásra kitűzött ügyeket kellően előkészítve, megfelelő időben terjesszék a közgyülés elé;

4. összehívja a közgyülést és pedig az évi társulati rendes közgyülést a 18. §-ban megszabott időre, a rendkívüli közgyülést pedig:

a) ha annak összehívását a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter rendelte el, a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter által meghatározott időben;

b) ha annak összehívását a tagoknak fejenkint számított egytized része az ok és cél megjelölésével kívánja, úgy a kívánság előterjesztésétől legkésőbb nyolc nap alatt;

c) ha az összehivást a társulat érdekében vagy ő maga vagy a választmány tartja szükségesnek, az általa vagy a választmány által megállapított időben;

5. gondoskodik arról, hogy a közgyülés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével kellő időben és módon közhirré tegyék;

6. rendszerint vezeti a közgyülésen a tárgyalásokat, gondoskodik a rend fenntartásáról, kimondja a határozatokat, gondoskodik a jegyzőkönyv hitelesítéséről, a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról;

7. gondoskodik a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról abban az esetben is, ha a közgyülésen a közigazgatási bizottságnak vagy a földmívelésügyi miniszternek kiküldöttje elnököl;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

8. felterjeszti a közgyülésről készült jegyzőkönyv másodlatát a közgyülés bezárásától számított 8 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, hacsak a közigazgatási bizottságnak vagy a földmívelésügyi miniszternek a közgyülésen elnöklő kiküldöttje a felterjesztésről másként nem gondoskodott;

9. a közgyülésen bejelentett panaszt a közgyülés jegyzőkönyvében feljegyezteti, az írásban beadott panaszokat átveszi, gondoskodik arról, hogy a közgyülés után szóval előterjesztett panaszokról jegyzőkönyv készüljön;

10. panasszal él a választmánynak és a közgyülésnek olyan határozatai ellen, amelyek a fennálló törvényekkel, rendeletekkel, az alapszabályokkal, a legelőrendtartással, a közérdekkel, a társulati tagok nagyobb részének vagy a kisgazdáknak érdekével ellenkeznek;

11. felterjeszti a közgyülési határozatok ellen, valamint a választmánynak a járulékok kivetése tárgyában hozott határozatai ellen beadott panaszokat, a panasz beadására kitűzött határidő eltelte után 8 napon belül a közigazgatási bizottságnak; a választmánynak az illetőségek átruházásához hozzájárulás kérdésében hozott határozatai ellen beadott panaszokat pedig, valamint azokat a panaszokat is, amelyek a törvény 31. §-ának 3. bekezdése alapján azért adatnak be, mert az illetőség átruházásához való hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni, a gazdasági felügyelőség útján a földmívelésügyi miniszterhez; máskülönben a választmány határozatai, a társulat más szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen beadott panaszokat a legközelebbi közgyülés elé terjeszti;

12. késedelem nélkül közli, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községi elöljáróságggal és amennyiben a földmívelésügyi miniszter másként nem rendelkezett, a gazdasági felügyelőséggel a társulati illetőségnek bejelentett átruházását;

13. gondoskodik arról, hogy a választmány a társulati illetőségeknek bejelentett átruházásához való hozzájárulás kérdésében határozzon, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, a bejelentés, különben ha a jogosultak kijelentették, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kivánnak, e kijelentés közlését vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelt anélkül, hogy az elővásárlásra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jogosult jogát gyakorolta volna, a negyvenötödik napot követő nyolc nap alatt;

14. ha valamely társulati tagnak illetőségére végrehajtást vezetnek és a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közli, gondoskodik, hogy a választmány az árverésen való részvétel tárgyában határozzon, a társulat nevében árverelő a megfelelő meghatalmazással el legyen látva s ha a választmány az árverési feltételek módosításának kérését elhatározza, a vonatkozó beadványt a telekkönyvi hatósághoz az árverési hirdetmény kézhezvételétől számított 8 nap alatt beadják;

15. gondoskodik, hogy a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségekről azok, akiknek az illetőségek megszerzésére törvényes elsőbbségük van, tudomást szerezhessenek;

16. felterjeszti a hatósági kiküldöttek eljárása ellen beadott panaszokat a beadástól számított legkésőbben 8 nap alatt a kiküldő hatóághoz;

17. a közigazgatási bizottságnak határozatai ellen beadott fellebbezéseket átveszi, a szóval bejelentett fellebbezéseknek jegyzőkönyvre vételéről gondoskodik s a beadott fellebbezéseket a fellebbezések beadására kitűzött határidő letelte után 8 napon belül a szükséges iratokkal együtt a közigazgatási bizottsághoz fölterjeszti;

18. a választmány elhatározása folytán, indokolt esetekben, a a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést kér a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, de csak akkor, ha a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul;

19. megteszi a hatósági határozatok végrehajtása iránt azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény, rendeletek vagy az alapszabályok értelmében nem tartoznak a közgyülés hatáskörébe;

20. gondoskodik arról, hogy a helyszinére kiszálló hatósági kiküldötteknek az általuk viselendő díj ellenében a legközelebbi vasútállomásról a községbe és viszont, valamint a község határán belül fuvar, ott időzésük alatt meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szoba álljon rendelkezésükre;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

21. felügyel arra, hogy a társulat tagjai a törvény, a rendeletek, az alapszabályok, a közgyülés és a választmány határozatait pontosan betartsák;

22. ellenőrzi a társulati gazdát feladata teljesítése körül; időnkint számba veszi a társulati gazda gondozására bizott anyagokat, eszközöket, szereket, megvizsgálja az ezekről vezetett számadásokat és feljegyzéseket;

23. ellenőrzi a pénztáros működését és időnkint váratlanul megvizsgálja a pénztárt;

24. ellenőrzi a közös állatok gondozását, a pásztorok működését;

25. hitelesítésül aláírja a közgyűlés által kivetett járulékokról, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, készített kivetési lajstromokat és hátraléki kimutatásokat és intézkedik a kivetett járulékok beszedése és behajtása, vagy a közös munka teljesítése iránt;

26. felügyel a költségvetésnek és a számadásoknak kellő időben elkészítésére, gondoskodik arról, hogy a társulati tagokat az évenkint kivetett járulékokról és azok esedékességéről a megszabott módon értesítsék;

27. a választmány kijelölt tagjának ellenjegyzésével utalványozza a pénzkiadásokat és az anyagok kiszolgáltatását;

28. felbontja a társulathoz intézett leveleket, a társulati jegyzővel együtt aláírja a hatóságokhoz, hivatalokhoz vagy magánfelekhez intézett iratokat.

7. §.

Az elnököt akadályoztatása esetében a közgyülés által erre a célra választott elnökhelyettes, vagy ha a közgyülés elnökhelyettest nem választott vagy ha az elnökhelyettes is akadályozva van, a választmánynak legidősebb tagja helyettesíti.

8. §.

Az elnök köteles az általa vagy a közgyülés által előre meghatározott és kellő módon közhírré tett időben az erre rendelt helyiségben tartózkodni és a társulati ügyekben eljáróknak rendelkezésükre állani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A választmány szervezete és hatásköre.

9. §.

A választmány a társulat elnökéből, a társulati gazdából, a pénztárosból, a társulati jegyzőből és a közgyülés által választott még ..... tagból áll.

A választmány elnöke a társulat elnöke. Az elnök akadályoztatása esetében a 7. §. rendelkezése nyer alkalmazást.

A választmány jegyzőjének tennivalóit a társulatnak jegyzője, akadályoztatása esetében a választmánynak az elnök által erre kijelölt alkalmas tagja végzi.

10. §.

A választmány hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket a törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében a társulat más szervének hatáskörébe nincsenek utalva.

A választmány hatásköre különösen kiterjed a következőkre:

1. a társulati illetőségeknek bejelentett átruházása tekintetében, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, határoz a társulatot illető elővásárlási jog gyakorlása, ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincs, vagy ha az elővásárlásra jogosultak elővásárlási jogukkal élni nem kivánnak, az átruházáshoz való hozzájárulás megadása tárgyában;

2. határoz a társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében az árverésen való részvétel és esetleg az árverési feltételek módosításának kérése felől;

3. határoz a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségeknek a törvényben előírt továbbadása tárgyában;

4. közvetíti a tag által személyesen igénybe nem vett legelőhasználati jog gyakorlásának az alapszabályok értelmében más jelentkezőkre való átruházását;

5. kiveti a pénztáros és a társulati gazda tervezete alapján a közgyülés által megállapított járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is; s ha valamely tag a kivetést jogos-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

sága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, a beadott panasz felett 8 napon belül határoz;

6. az erre vonatkozó szabályok szerint vezetteti a társulat tagjainak névjegyzékét;

7. megállapítja az elnökkel egyetértésben a közgyülések tárgysorozatát;

8. az erre vonatkozó szabályok értelmében közreműködik a bevételek feleslegének a tagok között felosztásánál;

9. ha szükséges, előterjesztést tesz a közgyülés elé az értékesítésre kerülő termények mennyiségének, becsértékének és eladási feltételeinek (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeknek), úgyszinte a bérbeadandó haszonvételek bérleti feltételeinek megállapítása iránt;

10. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a közgyülés a bérbe vagy haszonbérbeadást megengedte, három évet meg nem haladó időre megköti a bérleti és haszonbérleti szerződést;

11. a társulati kölcsönök felvételét kivéve határoz egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása felől, amelyekkel a társulat 500 koronát meg nem haladó érték erejéig köteleztetnék;

12. végrehajtja azokat a közgyülési határozatokat, amelyeket a közgyülés végrehajtás végett hozzá utal;

13. indokolt esetekben határozatot hoz afelől, vajjon kérjenek-e a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorúl;

14. a legelőrendtartás megállapítása vagy módosítása, a szükséges legelőjavítások vagy kiegészítő legelőnek vagy más ingatlanoknak megszerzése s az apaállattartás tárgyában a közgyülésnek javaslatokat tesz, és ellenőrzi a legelőrendtartás végrehajtását;

15. gondoskodik arról, hogy az évi költségvetést és számadásokat olyan időben készítsék el, hogy azok az évi rendes közgyülést megelőző 15 napon át a községi elöljáróságnál közszemlére kitéve legyenek; a kőltségvetésileg elő nem irányzott újabb vagy több kiadásról szóló pótköltségvetés előkészítéséről hasonlóképen gondoskodik oly módon, hogy az a pótköltségvetést tárgyaló közgyülést megelőző 15 napon át közszemlére kitéve legyen;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

16. határoz azoknak a társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása tárgyában, akikre nézve mindezt a hatáskört a törvény, rendelet vagy az alapszabályok a közgyülésnek nem tartják fenn.

11. §.

A választmány tennivalóit ülésben intézi el.

Választmányi ülést kell tartani minden közgyülés előtt, ezenkívül valahányszor azt az elnök, a felügyelő hatóság vagy a választmánynak, hacsak egy tagja is, szükségesnek tartja.

Az ülésre minden tagot személy szerint kell meghivni, még pedig lehetőleg a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével. Hacsak a késedelem veszéllyel nem jár, a meghivásnak az ülés előtt legalább huszonnégy órával kell történni.

Az ülésen a jelenlevő tagok szótöbbséggel határoznak. Ha a szavazatok egyenlően oszlanak meg, az a vélemény emelkedik határozat erejére, amelyre az elnök vagy az elnöklő választmányi tag is szavazott.

Érvényes határozathozatalra az elnökön kívül legalább két választott tagnak a jelenléte szükséges.

12. §.

A választmány ülésének határozatairól jegyzőkönyvet kell vezetni, amelyet a választmánynak minden jelenlévő tagja és ha külön jegyzőkönyvvezetőt alkalmaztak, a jegyzőkönyvvezető is aláir.

Ha valamelyiküket az aláirást megtagadja, annak okát a jegyzőkönyvben meg kell említeni.

A jegyzőkönyvet az erre a célra rendelt bekötött könyvbe kell beírni.

A választmány határozatainak végrehajtásáról az elnök gondoskodik.

A társulati gazda hatásköre.

13. §.

A társulati gazda az összes gazdasági tennivalókat végzi és ellenőrzi. Nevezetesen:

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

1. számontartja a birtokhatárok megjelölésére szolgáló határjeleket; a legeltetési forgók jelzésére szolgáló jeleket, a legeltetési tilalmi jeleket, szükség esetében azok kijavítása vagy pótlása iránt az elnöknél eljár,

2. felügyel arra, hogy a pásztorok és a közös állatok gondozói kötelességüket pontosan teljesítsék; mulasztás esetében jelentést tesz az elnöknek,

3. kiséri a helyszinére kiszálló hatósági kiküldötteket,

4. felfogadja az elrendelt munkálatok végrehajtásához szükséges munkásokat, vezeti és ellenőrzi a munkát, jegyzéket készít a felhasznált napszámokról és azt a napszám kiutalványozása végett legalább minden hét végén bemutatja az elnöknek,

5. a közös munkával teljesíthető gazdasági tennivalóknak természetben lerovását ellenőrzi, jegyzékbe veszi úgy azokat, akik a közös munkát természetben lerótták, mint azokat, akik azt nem teljesítették, akiktől tehát a közös munka pénzértékét kell behajtani,

6. a választmány megbízásából beszerzi a szükséges szerszámokat, anyagokat, szereket és elszámol az elnök által erre a célra utalványozott költségekről,

7. ellenőrzi a legelőrendtartásnak végrehajtását, a legelőnek jókarbantartását, az apaállatoknak gondozását,

8. vezeti a leltárt, s esetleg az anyagszámadást, ha ilyennek vezetését a felügyelő hatóság vagy a társulat közgyülése elrendeli;

9. általában teljesíti mindazt a feladatot, amelyet az 1—8. pontban jelzett feladatokon felül a közgyülésnek, a választmánynak határozatai vagy a társulat elnökének rendelkezései hatáskörébe utalnak.

A pénztáros hatásköre.

14. §.

A társulatnak összes pénzkezelési tennivalóit a pénztáros végzi.

A pénztáros nevezetesen:

1. bevételezi a társulat számára teljesített befizetéseket, a szabályszerűen kiutalványozott összegeket kifizeti, kezeli a társulat pénzkészleteit és értékeit s mindezekről vezeti az előírt számadásokat,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

2. az előírt módon nyilvántartja és beszedi a tagokra kivetett járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, valamint a természetben le nem rótt közös munkának pénzértéke fejében járó összegeket,

3. nyilvántartja a tagok hátralékait, a bevételek feleslegét a társulati tagok között a közgyülés határozatához képest a hátralékos tagok hátralékainak levonásával kifizeti,

4. nyilvántartja a társulat bevételeinek és kiadásainak fizetési határnapjait s ezekre az elnököt esetről-esetre idejekorán figyelmezteti,

5. figyelemmel kiséri a költségvetésben engedélyezett hitel állapotát és ha a hitelnek valamelyik tétele kimerülőben van, erről az elnöknek jelentést tesz,

6. a társulati gazda közreműködésével javaslatot készít a közgyülés által megállapított járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, továbbá a közös munkák kivetésére nézve,

7. a társulati gazda és jegyző közreműködésével, az elnök utasításai szerint, elkészíti az évi zárószámadást, valamint az évi költségvetési előirányzatot,

8. gondoskodik az értékeknek és okmányoknak biztonságáról,

9. általában teljesíti mindazt a feladatot, melyet közgyülési határozatok esetről-esetre is hatáskörébe utalnak, vagy amit a választmány vagy az elnök saját hatáskörében elrendel.

A jegyző hatásköre.

15. §.

A társulatnak minden írásbeli tennivalóit, hacsak kifejezetten más közeg hatáskörébe nincsenek utalva, a jegyző végzi.

A jegyző nevezetesen:

1. végzi a társulatnak összes levelezéseit s a kiadott iratokat a társulat elnöke mellett ő is aláírja;

2. segédkezik a többi társulati közegnek írásbeli tennivalóik elvégzésénél;

3. vezeti a közgyülés, a választmányi ülések, valamint más tárgyalások jegyzőkönyveit s azokba a kimondott határozatokon felül a határozatok ellen szóval bejelentett panaszokat is fel-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jegyzi; a közgyülési jegyzőkönyveket legkésőbb 5, más jegyzőkönyveket pedig legkésőbb 3 nap alatt az elnöknek az elrendelt másodlatokkal együtt átadni köteles;

4. rendezi és kezeli az irattárt és mindazokat a könyveket, számadásokat s egyéb iratokat, melyeknek őrzése nincs más társulati közegnek hatáskörébe utalva;

5. általában teljesíti mindazt, amit közgyülési vagy választmányi határozat időnkint még hatáskörébe utal vagy amit az elnök elrendel.

A közgyülés.

16. §.

A közgyülés hatáskörébe tartozik különösen:

1. az alapszabályok módosítása és új alapszabályok megállapítása;

2. a legelőrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módozatainak meghatározása;

3. az elnöknek és a választmány többi tagjának megválasztása, felmentése és elmozdítása;

4. a 3. pont alá nem eső társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, hacsak az alapszabályok mást nem rendelnek;

5. ingatlan szerzése — ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §-a, a 31. §. 4. bekezdése és 34. §-a alapján való megszerzését;

6. társulati kölcsönök felvétele, továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat 500 koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék;

7. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21—23. §-ai és a 24. §. 1. bekezdése szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktől eltérő vagy más rendkivüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kő- és kavicsbányák nyitása, fakihasználás fás legelőkön stb.) megengedése;

8. a társulat ingó tőkevagyonának felosztása, elidegenítése megterhelése és rendeltetésétől eltérő célra fordításának megengedése;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

9. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (7. pont), a bérleti és a haszonbérleti szerződések megkötése három évet meghaladó időre;

18. határozathozatal per indítása és perbeli egyesség kötése tárgyában;

11. határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szedése és nagyságuknak megállapítása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában;

12. határozathozatal az ingatlanokon végzendő javító munkálatok és beruházások tervei felől;

13. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása;

14. a társulat szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben a törvény és az alapszabályok másként nem rendelkeznek;

15. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloszlása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában.

17. §.

A 16. §-ban említett tárgyakon felül a közgyülés hatáskörébe tartozik még a társulat közegeinek járó tiszteldíj megállapítása is.

18. §.

Minden évben legalább ... rendes közgyülést kell tartani.

A rendes közgyülést legkésőbben minden év ..... havának ..... napjáig kell összehívni.

Az évi költségvetést és a zárószámadásokat az évi ..... közgyülés tárgyalja.

19. §.

A közgyülés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése, ... és dobszó útján közhirré kell tenni.

A hirdetményt a községházának hirdetési tábláján, valamint az elnök lakásán mindenki által könnyen hozzáférhető helyen el-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

helyezett társulati hirdetési táblán kell kifüggeszteni s a közgyülés befejezéséig ott kifüggesztve kell hagyni.

Ha a közgyülés tárgysorozatába a jelen alapszabályok 16. §-ának 5., 6., 7. és 15. pontjában megjelölt ügyek egyike is föl van véve, a társulat tagjait mindenkor egyenkint kell meghívni, még pedig a helyben lakó tagokat az összehívó hirdetménynek és a tárgysorozatnak felmutatásával, a más helyen lakókat pedig az utolsó ismert lakóhelyükre feladott egyszerű levélben vagy levelezőlapon.

A postára feladással az értesítést megtörténtnek kell venni.

A közgyülést az előbbi két bekezdésben jelzett módon kell összehívni más minden olyan esetben is, amelyben azt a választmány, a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter elrendeli.

20. §.

A közgyülés megtartásának helyéül rendszerint .....

.....

.....

..... szolgál; ha azt a rendes helyen megtartani nem lehetne, a közgyülési meghívóban a közgyülés megtartásának helyét is meg kell jelölni.

21. §.

A közgyülések idejéről és helyéről, valamint a tárgyalás alá kerülő ügyekről az összehivásról szóló hirdetmény kifüggesztésével egyidejűleg a gazdasági felügyelőségnek és ha külön el van rendelve, a földmívelésügyi miniszternek is a megszabott módon jelentést kell tenni.

22. §.

A közgyülésen résztvehetnek a társulat közegei és azok, akik a társulat névjegyzékébe mint tagok föl vannak véve vagy még a közgyülésen felvétetnek.

A közgyülésen azonfelül résztvehet a közigazgatási bizottságnak és a földmívelésügyi miniszternek a megbizottja.

Jelen lehetnek továbbá a közgyülésen a közigazgatási hatóságok közegei, a gazdasági felügyelőségnek és az erdőfelügyelőségnek tagjai.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Felszólalás.

23. §.

A tárgyalás alatt álló kérdéshez rendszerint csak egyszer lehet hozzászólani, az elnök azonban kivételesen másodszori felszólalásra is engedélyt adhat. A felszólalás rendjét az elnök a jelentkezés sorrendje szerint állapítja meg.

A tárgytól eltérni nem szabad; aki ez ellen vét, attól az elnök megvonhatja a szót.

Azokat, akik a közgyülésen a csendet és a rendet zavarják, az elnök rendreutasíthatja, kétszeri sikertelen rendreutasítás után pedig az illetőnek a gyülésből kizárását indítványozhatja.

Szükség esetében az elnök a rend helyreállítására a közigazgatási hatóság segélyét kérheti.

24. §.

A hatósági kiküldöttek (22. §. 2. és 3. bekezdés) bármikor felszólalhatnak.

Határozathozatal.

25. §.

Ha szólásra többé senki sem jelentkezik, az elnök a kérdést határozathozatalra tűzi ki.

Fontosabb esetekben azonban a társulat jelen lévő tagjainak fejenkint számított egy negyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kivánhatja és a közgyülés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet. Ha a felügyelő hatóság ezt a kérelmet elutasítja, a határozat hozatalának felfüggesztését a következő közgyülésen ugyanarra a tárgyra, amelyre nézve a határozat felfüggesztését már az előbbi közgyülésen kérték, megismételni nem lehet.

Határozathozatal előtt az elnöknek a kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

26. §.

A közgyülésen a megjelenteknek illetőségeik szerint számitott általános többsége határoz.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A jelen alapszabályok 16. §-ának 5., 9. és 12. pontjában említett határozatokhoz az összes társulati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint az alapszabályok idézett §-ának 15. pontjában említett határozathoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges.

Szavazás meghatalmazott utján.

27. §.

Amennyiben a társulatnak tagjai szavazati jogukat meghatalmazottal kívánják gyakorolni, a meghatalmazott köteles a meghatalmazást, amelyben különösen ki legyen fejezve az, hogy a meghatalmazás melyik közgyülésre szól, a szavazás előtt eredetiben felmutatni.

A meghatalmazást közokiratba, hitelesített vagy pedig a társulati tag állandó lakóhelye szerint illetékes községi (kör-) jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó sajátkezü aláírásával vagy kézjegyével látott el. A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni.

28. §.

A tag a társulatnál előre is bejelentheti annak a meghatalmazottjának nevét, aki által szavazati jogát — visszavonásig — általában gyakorolni óhajtja. Az ilyen általános meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba foglalva kell bemutatni a társulat elnökénél, aki azt a választmány elé terjeszti.

Ha a választmány a meghatalmazást rendben találja, az általános meghatalmazásokról szóló jegyzékbe (XXVI.. számú minta) bevezeteti.

Az ilyen általános meghatalmazott meghatalmazója nevében a közgyüléseken fel is szólalhat. A meghatalmazottaknak külömben felszólalási joguk nincsen.

29. §.

A meghatalmazott sem gyakorolhat és pedig amennyiben társulati tag, beleértve a saját illetősége után járó szavazati jogot, a tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Szavazás.

30. §.

Ha a feltett kérdésre a jelenlevő tagok közfelkiáltással mind igennel vagy nemmel felelnek, az elnök ennek értelmében mondja ki a határozatot s azt mint közfelkiáltással hozott egyhangú határozatot véteti jegyzőkönyvbe.

Ha határozat közfelkiáltás útján nem jön létre, szavazást kell tartani. A szavazás rendszerint akként történik, hogy az igennel szavazók felállanak s szavazataikat az elnök a közgyülés által választott szavazatszedőkkel összeszámoltatja. A közgyülésen jelenlevő tagok fejenként számított többségének kérelmére az elnök köteles ellenpróba tartását elrendelni. Ugyanilyen módon a szavazás megkezdése előtt névszerinti szavazást kell elrendelni.

31. §.

Névszerinti szavazást kell tartani mindenesetre, ha azt az egyes esetekben a felügyelő hatóság elrendeli, vagy ha a felügyelő hatóság kiküldöttje kívánja, végül, ha a jelen alapszabályok 26. §-ának 2. bekezdésében megjelölt tárgyak felől kell határozni.

Azt, hogy a választásokon a szavazást miként kell foganatosítani, a 34. §. szabja meg.

32. §.

A szavazás eredményét a szavazás módjának megjelölésével a jegyzőkönyvbe kell iktatni.

Ha a szavazás névszerint történt, a szavazás eredményét magában foglaló vagy a szavazásról netán készült külön névjegyzéket is épen úgy kell hitelesíteni, mint a jegyzőkönyvet s azt az utóbbihoz úgy kell odafűzni, hogy tőle észrevétlenül elválasztható ne legyen.

Választások.

33. §.

A közgyülés az elnököt, a választmány tagjait és a társulat egyéb közegeit (a társulati gazdát, a pénztárost, a jegyzőt) három évről három évre választja, megválaszthatók olyanok is, akik a társulatnak nem tagjai.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az első általános választás a jelen alapszabályok életbeléptetése céljából összehívott gyülésen történik s az ekkor megválasztottaknak megbizatása a következő harmadik rendes téli közgyülés végéig tart.

Az időközben megüresedő állásokat a legközelebbi közgyülésen töltik be, az ilyen módon megválasztottaknak megbizatása a következő általános választások befejezéséig tart.

Nem szabad megválasztani az olyant, aki nyereségvágyból elkövetett bűntett vagy vétség miatt jogerősen el volt ítélve vagy tiszte viselésére egyéb okból alkalmatlan.

Pénztárossá csak az választható, akinek vagyoni viszonyai kellő biztosítékot nyújtanak.

34. §.

A választások közfelkiáltással vagy szavazással történnek. Szavazás esetében a szavazatokat úgy kell számítani, mint a közgyülési határozatok hozatalánál.

Általános választásoknál az elnököt külön, a társulati gazdát, a pénztárost, a jegyzőt és választmány tagjait pedig, hacsak a közgyülés mást nem rendel, együttesen választják.

Közfelkiáltással lehet választani, ha a társulati tagok a betöltendő állásokra csak egy-egy jelöltet ajánlanak (egy névsor) és ha a szavazást a megjelent tagoknak fejenként számított legalább egynegyed része nem kéri.

Ha ellenben ugyanarra az állásra több jelöltet ajánlanak, mindenesetre szavazással kell választani.

A szavazás nyilvános.

A szavazatok feljegyzése, a szavazatok számbavétele és az eredmény megállapítása a közgyűlés által választott, vagy ha a közgyülés nem választ, az elnök által kijelölt szavazatszedőknek a feladata. Közülök kettő a szavazatokat jegyzi, a többi pedig a szavazásra jogosultak jegyzékével a szavazatok számát és a szavazatok számbavételét ellenőrzi.

A szavazás eredményét a közgyülés elnöke hirdeti ki.

Megválasztottnak jelentendő ki az, akire, illetőleg a választmányi tagok választásánál, akikre a legtöbb szavazat esett.

Szavazatok egyenlősége esetében az eredményt az elnök sorshúzással dönti el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

35. §.

A választások eredményét 8 nap alatt a közigazgatási bizottságnak be kell jelenteni.

A választások ellen, mint a közgyülés más határozatai ellen panasznak, a közigazgatási bizottságnak a panasz tárgyában hozott határozata ellen pedig fellebbezésnek van helye.

Határozatképesség.

36. §.

A közgyülés akkor határozatképes, ha azon legalább ..... szavazatot képviselő ..... társulati tag van jelen.

Ha a közgyülés nem volt határozatképes, legkésőbben 30 napon belül új közgyülést kell összehívni. Ezen a közgyülésen a megjelent társulati tagok az előbbi nem határozatképes közgyülésre kitűzött ügyekben (kivéve a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket) a megjelentek számára s az általuk képviselt szavazatok számára tekintet nélkül érvényes határozatot hozhatnak.

Szavazás előtt a határozatképességet csak akkor kell külön megállapítani, ha annak megállapítását a szavazás megkezdése előtt legalább ..... társulati tag vagy a felügyelő hatóságnak a közgyülésen jelenlevő megbizottja kéri. Mindenkor meg kell továbbá állapítani a határozatképességet, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket tárgyalják.

A határozatok kihirdetése.

37. §.

A közgyülés határozatait az elnök rendszerint olyan módon hírdeti ki, hogy azokat a közgyülésen határozatként kimondja.

A törvény 38. §-a 2. bekezdésében és 60. §-a 2. bekezdésében jelzett határozatokat azonban mindenesetre a helyben szokásos módon is ki kell hirdetni s azokra a hirdetménytáblákra is ki kell függeszteni, amelyeken a közgyülések összehívásáról szóló hirdetményeket is kihirdetik. A közgyülés és a felügyelő hatóság minden más határozatnak ilyen módokon vagy ezek egyikén vagy a Budapesti Közlönyben, a Földmívelésügyi Értesítőben vagy valamely meghatározott helyi lapban közzétételét esetleg a határozatoknak egyéni kézbesitését is elrendelheti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A társulat alkalmazottai.

38. §.

A társulatnak alkalmazottai a következők: pásztor. .....

.....

.....

Az alkalmazottakat a társulat nevében az elnök a választmány hozzájárulásával fogadja fel és bocsátja el.

Az alkalmazottak felfogadásának feltételeit a közgyülés, járandóságukat szinte a közgyülés vagy ennek felhatalmazása alapján a költségvetés keretei között a választmány állapítja meg.

39. §.

A társulatnak pásztoraira, valamint az állatok legeltetésénél való felügyelet módozataira a törvényhatóságnak az 1894: XII. t.-c. 19. §-a értelmében alkotott szabályrendelete, nemkülönben a községnek estleges vonatkozó szabályrendelete, és a társulati legelőrendtartás az irányadó.

Intézkedések a társulat közegei és alkalmazottai által elkövetett kötelességmulasztás vagy szabálytalan eljárás esetére.

40. §.

Az elnök és a társulatnak többi közege, valamint a társulatnak alkalmazottai is a gyülés határozatainak és a hatáskörükbe utalt egyéb teendőknek lelkiismeretes és pontos végrehajtásáért, valamint hatáskörüknek gyakorlásánál követett eljárásukért a társulattal szemben teljes felelősséggel s azért a kárért, amelyet a határozatoknak, valamint a hatáskörübe utalt egyéb teendőknek végrehajtásánál akár cselekvéssel, akár mulasztással, szándékosan vagy vétkes gondatlanságból, esetleg hűtlenségből a társulatnak okoznak, teljes kártéritéssel tartoznak.

A közgyülés határozatainak gondos és helyes végrehajtása s általában véve a végrehajtó közegek és alkalmazottak kötelességeinek pontos teljesítése és azok eljárása felett az ellenőrzés és felügyelet jogát első sorban az elnök gyakorolja, aki viszont a többi végrehajtó közeggel együtt a választmány ellenőrzése és felügyelet alatt áll.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

41. §.

Az elnök és a többi közegek, valamint az alkalmazottak eljárása ellen emelt fegyelmi panaszt az elnöknél kell benyujtani vagy szóval előadni. Az elnök a szóval előadott fegyelmi panaszról jegyzőkönyvet vétet fel és a panaszokat, — még pedig, ha nem ellene irányulnak előzetes megvizsgálás után — a választmány elé terjeszteni köteles. Az elnök ellen irányuló fegyelmi panaszokat a választmánynak erre kijelölt tagja vizsgálja meg előzetesen és terjeszti a választmány elé.

Ha az elnök a társulatnak valamelyik közege vagy alkalmazottja részéről kötelességmulasztást vagy szabályellenes eljárást tapasztal, köteles azt meginteni és ha az kötelességeit a figyelmeztetés vagy megintés után sem teljesíti kifogástalanul, az elnök intézkedés végett a választmányhoz forduljon.

42. §.

Ha a választmány az elébe terjesztett panaszt alaptalannak találja, erre vonatkozó határozatáról a panaszlót megfelelően értesíti.

Ha ellenben a panasz alaposnak bizonyul, a választmány:

1. amennyiben a megállapított kötelességmulasztásból vagy szabálytalanságból kár vagy nagyobb sérelem nem származott, azt, aki ellen a panasz irányul, meginti és erről a panaszlót értesíti;

2. más esetekben az ügyre nézve részletes jelentést s egyszersmind javaslatot is terjeszt a legközelebbi közgyülés elé, vagy belátásához képest a felügyelő hatóságnak tesz jelentést.

A panaszolt szabálytalanság vagy kötelességmulasztás következtében szükséges intézkedéseket, amennyiben hatáskörükben áll, az elnök, vagy a választmány úgy az 1. mint a 2. alatti esetekben kellő időben megtenni köteles, ha pedig hatáskörét meghaladja az intézkedés, az eset minőségéhez képest vagy a társulat közgyülésének sürgős összehivása iránt intézkedik vagy a felügyelő-hatóságnak tesz jelentést.

Ha a panaszt az egész választmány ellen intézték, a panaszt a választmány — igazoló jelentés kiséretében — a legközelebbi közgyülés elé terjeszteni köteles.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

43. §.

Ha a panasszal megtámadott közegnek vagy alkalmazottnak tisztjében való megmaradása a társulatra nyilvánvalóan károsnak mutatkoznék, a választmánynak joga van őt tisztjétől ideiglenesen felfüggeszteni is; felfüggesztés esetében azonban a választmány egyszersmind az ideiglenes helyettesítéséről is köteles gondoskodni.

A felfüggesztett közeg esetleges tiszteletdíjának további részleteit a panasz teljes elintézéséig vissza kell tartani.

Felmentés esetén a tiszteletdíjnak visszatartott része utólagosan kiszolgáltatandó.

A felfüggesztett alkalmazottak járandóságaira nézve szolgálati szerződésük, ha ilyent nem kötöttek, a vonatkozó általános vagy különös jogszabályok irányadók.

44. §.

A választmánynak az 41. és az 42. §. szerint hozott határozatai ellen az érdekeltek panasszal élhetnek a közgyüléshez.

A panaszt az elnöknél kell benyujtani, vagy szóval bejelenteni. Az elnök a szóval bejelentett panaszokat jegyzőkönyvbe véteti.

45. §.

Az elnöknek vagy a választmánynak intézkedése ellen beadott panaszt az elnök a választmány elé, a választmány pedig részletes jelentés és javaslat kiséretében a legközelebbi közgyülés elé köteles terjeszteni.

46. §.

A közgyülés a panasz tárgyában (ideértve az 53. §-ban említett panaszt is) a választmány által előterjesztett jelentés és javaslat alapján: vagy azonnal érdemlegesen határoz, vagy pedig az ügy megvizsgálására háromtagú bizottságot küld ki, s szükség esetén egyidejűleg a felfüggesztés és helyettesités kérdését is elintézi.

47. §.

A bizottság a panasz ügyében vizsgálatot indít, felderíti a tényállást, megállapítja a felelősség mértékét, valamint a netalán okozott kár mennyiségét és a vizsgálat eredményei alapján a legközelebbi közgyülésen javaslatot tesz az iránt, hogy a panasszal

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

illetett társulati közeg ellen milyen megtorlást alkalmazzanak, s ha kárt is okozott vagy eljárási költségek is merültek fel, a okért mily mértékben — ha pedig több közegről van szó, egyszersmind milyen sorrendben és arányban — állapítsák meg a felelősséget, végül hogy a károsszeg és eljárási költségek behajtása végett mily lépéseket tegyenek.

48. §.

A közgyülés a panasz elintézésére vonatkozó határozatában az egyes társulati közegeket vagy az egész választmányt, az esetleges kár és eljárási költségek megtérítésére vonatkozó kötelezettség megállapítása mellett egyszersmind:

1. kisebb szabálytalanság vagy kötelességmulasztás esetében, a követett eljárás rosszalásával kapcsolatban meginthet;

2. nagyobb szabálytalanság vagy kötelességmulasztás esetén a tiszteletdíjnak bizonyos időre terjedő elvonásával, vagy végül:

3. legsúlyosabb esetekben tisztjüktől való elmozdításukkal sujthatja.

49. §.

A közgyülésnek az előbbi § értelmében hozott határozatai ellen az érdekeltek panasszal élhetnek a közigazgatási bizottsághoz.

50. §.

A tisztjétől jogerős határozattal elmozdított közeg helyett a legközelebbi közgyülésen új közeget kell választani.

Evégből abban az esetben, ha a tisztségnek helyettesítés útján való ellátása nagyobb hátránnyal járna vagy a társulat érdekeit kellően ki nem elégítené, a választás foganatosítása végett rendkivüli közgyülést kell összehívni.

51. §.

Ha a társulati közegek bármelyikét betegség, a társulat székhelyétől távollét vagy egyéb okok kötelességeinek pontos teljesítésében akadályozzák, a választmány köteles annak megfelelő helyettesítéséről ideiglenesen gondoskodni.

Ha pedig valamelyik tisztség lemondás vagy elhalálozás következtében véglegesen megüresedik, akkor az 50. §. szerint kell az intézkedéseket megtenni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

52. §

Az előbbi §-ban foglaltak nem érintik a felügyelő hatóságnak felügyeleti és azt a jogát, hogy ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a törvényben, rendeletben vagy az alapszabályokban reá ruházott tennivalókat nem teljesiti, vagy kötelességeit egyébként súlyosan megszegi vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti, a felügyelő hatóság őket tiz koronától egyezer koronáig terjedhető pénzbírsággal sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja és utóbbi esetben a társulat tagjait a választás foganatosítása végett közgyülésre hívhatja össze; ha pedig a választás ekkor sem sikerül, sőt sürgős esetekben a választás megkisérlése előtt is, a közigazgatási bizottság ideiglenes elnökül és más közegekül a törvényben és az alapszabályokban megállapított hatáskörrel arra alkalmas társulati tagokat, szükség esetében a társulat körén kivül álló más alkalmas egyéneket rendel ki, vagy a társulat ügyeinek ugyanabban a hatáskörben való vitelével a községi birót vagy az elöljáróság más tagját bizza meg.

A felügyelő hatóság az előbbi bekezdésben jelzett módon akár hivatalból, akár kérelemre eljárhat. A kérelmet közvetlenül a felügyelő hatóságnál is ebbeli minőségének igazolása mellett bármelyik társulati tag beadhatja.

A kérelem különben akár szóval, akár írásban beadható a társulat elnökénél, a község elöljáróságánál és a gazdasági felügyelőségnél is, amely azután a szóval előterjesztett kérelmet jegyzőkönyvbe foglalja, a jegyzőkönyvet vagy az irásbeli panaszt az általa ismert tényállás közlésével a közigazgatási bizottsághoz terjeszti föl.

53. §.

Ha a felügyelő hatóság valamely fegyelmi panasz tárgyában az előbbi §-okban jelzett esetekben kiván eljárni, a társulatnak a most fölhivott §-ok egyike értelmében eljáró szerve vagy közege a további eljárást a felügyelő hatóságnak abban az állapotban köteles átadni, amelyben az eljárás a felügyelő hatóság meghagyásának vételekor van.

Ez a rendelkezés nem zárja ki azt, hogy a feltétlenül szükséges további intézkedéseket ideiglenesen megtegyék.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az illetőségek átruházása.

54. §.

Ha a tag legelőbeli illetőségét a belsőségével vagy legalább is.....hold külsőséggel kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak a törvény 29. §-ának 3. bekezdésében meghatározott esetekben tagadhatja meg.

A szavazati jog.

55. §.

A társulatnak mindegyik tagja, akinek legalább is.....illetősége van, egy szavazatot gyakorol. Akinek illetősége ennél nagyobb, az annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb az illetősége a fent megjelölt legkisebb illetőségnél.

Azok, akiknek illetőségük még kisebb, mint az egy szavazatra jogositó legkisebb illetőség, szavazás végett csoportosulhatnak. A csoportosulásnak oly módon kell történni, hogy a szavazás végett minden csoportba legalább is annyi illetőségét egyesítsenek, hogy az egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító illetőséget elérje. Ha ennél több illetőséget egyesítenek egy csoportba, akkor a szavazási csoport annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb a csoportba egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőségnél.

A szavazás végett csoportosulás minden szavazás előtt esetről-esetre, vagy egy egész közgyülés tartamára, vagy végül a csoportosulók által meghatározott huzamosabb időre is történhetik. Utóbbi esetben a választmány a csoportosulásokról alkalmas jegyzéket vezettet.

A legelő használata.

56. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalább ..... illetősége van, jogosult egy számos állat legeltetésére. Akiknek nincs ekkora illetőségük, azok illetőségüket, csoportba állva, a következő §-ok értelmében hasznosíthatják.

A legelő használatának részletes szabályait a legelőrendtartás állapítja meg.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

57. §.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak csak a társulat közvetítésével engedheti át, köteles azonban ebbeli szándékát a társulat elnökénél minden év.....hó.....-ig bejelenteni.

A társulat azon tagjainak, akiknek nincs akkora illetőségük, hogy annál fogva legalább egy számos állatot legeltethetnének, vagy ha ilyen társulati tag már nem jelentkezik, azoknak akik a végrehajtási rendelet 107. §-ában vannak felsorolva, a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük van. Kötelesek azonban avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át, a jog gyakorlásának megszerzésére vonatkozó szándékukat a fent megállapított határidőtől számított egy hó alatt a társulat elnökénél bejelenteni.

58. §.

Azok, akik az előbbi § utolsó bekezdése alapján két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek igénybe, minden további számos állat után..... százalékkal többet fizetnek, mint amennyi egy számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásáért fizetendő.

A termények értékesítése.

59. §.

Amennyiben a törvény végrehajtási rendelete másként nem rendelkezik, az ingatlanok terményei értékesítésének módját és feltételeit a közgyülés, vagy amennyiben a közgyülés ebben a kérdésben nem határozott, a választmány szabja meg.

A társulati tőkék.

60. §.

A társulatnak tőkéit, ideértve a tartaléktőkét is, ha a földmívelésügyi miniszter másként nem rendelkezik, a közgyülés által kijelölt pénzintézetnél kell gyümölcsöztetés végett elhelyezni. Az elhelyezés kötményezéssel történik úgy, hogy az elnök és a választmánynak egy tagja írja alá a vonatkozó nyilatkozatot.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

61. §.

Amennyiben a tőkék elhelyezésére más pénzintézet nincs kijelölve, a társulat tőkéit póstatakarékpénztárnál kell elhelyezni; itt kell elhelyezni felhasználásukig azokat az összegeket is, amelyek a társulat kiadásainak fedezésére vannak rendelve vagy a társulat tagjai között leendő felosztásra várnak.

62. §.

A kézi pénztárban egyszerre csupán legfeljebb.....K készpénzt szabad tartani.

Tartaléktőke.

63. §.

A bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó feleslegnek egy.....részét előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

Az anyag- és pénzkezelés.

64. §.

Az anyag- és pénzkezelésre nézve a törvénynek végrehajtási rendelete mellett még a következő szabályok irányadók.

65. §.

A pénztáros a befizetéseket a pénz átvétele után a pénztári naplóba azonnal feljegyezni köteles.

A pénztári napló tételszámát a bevételezés alkalmával az illető számadási okmányokra is rá kell jegyezni; a felek részére adott nyugtákat pedig a pénztárosnak aláírásával és a társulatnak pecsétjével is el kell látni.

66. §.

A kiadásokat a pénztáros a pénznek kiolvasása után, de annak átadása vagy elküldése előtt köteles tételenkint sajátkezűleg a pénztári naplóba feljegyezni.

A pénztári napló tételszámát szintén valamennyi kiadási okmányra rá kell jegyezni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A kezelési év.

67. §.

Úgy az anyag- és leltári számadásra, valamint a pénzkezelésre nézve kezelési évül a naptári év szolgál.

A kezelés megvizsgálása.

68. §.

Az elnök köteles a pénzkezelést, valamint az anyagkezelést a jegyző közreműködésével és a választmány egy-két tagjának jelenlétében negyedévenkint legalább egyszer, még pedig mindkettőt ugyanaznap egyszerre váratlanul megvizsgálni s az eredményről a választmány legközelebbi ülésén s a társulatnak legközelebbi közgyülésén jelentést tenni.

Ha pedig a társulati gazda vagy pénztáros személyében változás áll be, nemkülönben ha a készletben levő termányeket, a pénztári készletet véletlen események (tűzvész stb.) megkárosítják, végül ha nevezett közegek ellen netán hűtlen kezelés gyanuja merülne fel vagy ily panasz emeltetnék, az elnök minden ilyen esetben is köteles az illető közeg számadásainak megvizsgálásáról azonnal gondoskodni. Az anyag- és pénzkezelés átadása, vagy átvétele a vizsgálatról felvett jegyzőkönyv alapján történik.

A járulékok esedékessége.

69. §.

A társulat által a tagokra kivetett járulékok (törvény 40. §.), ha a közgyülés mást nem rendel, kivetésük után 15 nap mulva esedékesek s azokat további 15 nap alatt kell befizetni.

70. §.

A terhére történt kivetésről a társulatnak minden.....
tagját külön.....kell értesiteni.

.....

.....

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Felvilágosítások a hatóságok részére.

71. §.

A társulat közegei kötelesek a felügyelő hatóságoknak, azok kiküldötteinek és az ellenőrző közigazgatási hatóságoknak a kivánt felvilágosításokat mindenkor gyorsan és készségesen megadni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

III. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

.....birtokosság
legeltetési társulatának alapszabályai.[1])

A társulat neve és székhelye.

1. §.

A társulat neve: .....
.....
.....birtokosság legeltetési társulata.

Székhelye .....
(.....vármegye.)

A társulat az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. értelmében alakult; jogviszonyaira és működésére tehát az idézett törvénycikk, annak végrehajtási rendeletei és a jelen alapszabályok irányadók.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok.

2. §.

A társulatnak kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok:
.....
.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leirása a következő: .....
.....
.....

3. §.

A 2. §-ban megjelölt ingatlanokon felül az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. 26. §-ának 1. bekezdése értelmében

[1]) Ezt az alapszabálymintát akkor kell használni, ha a birtokosság az ügyek vitelét a községi közegekre bizza (1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 200. §-a)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a társulat kötelékébe tartoznak a következő ingatlanok is: .....

.....

.....

Ezeknek az ingatlanoknak a leirása a következő: .....

.....

.....

4. §.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913: X. t.-c. 26. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat rendelkezése alá esik a következő közös ingó vagyon:

.....

.....

A társulat közegei.

5. §.

A társulat képviseletére és a határozatok végrehajtására hivatott szervek megállapítását a birtokosság mellőzi és helyettük az elnök hatáskörét a községi bíróra, a választmány hatáskörét pedig a községi előljáróságra (biró, jegyző és a képviselőtestület által kijelölendő egy további előljárósági tag) bízza; úgyszintén a közgyülés hatáskörét — a törvény 49. §-ának 1., 3., 5., 10. és 15. pontjaiban megjelölt ügyek és az ugyanezen §. 12. pontjában említett beruházások kivételével — a képviselőtestületre ruházza át

A községi biró hatásköre.

6. §.

A községi bíró hatásköre a következő:

1. képviseli a törvényben és a jelen alapszabályokban meghatározott korlátok között a társulatot peres és nem peres ügyekben hatóságokkal és harmadik személyekkel szemben;

2. képviseli az első pontban jelzett korlátok között a társulat tagjait azokban a peres és nem peres ügyekben is, amelyek az összes tagokat, mint ilyeneket, közösen érdeklik;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

3. megállapítja a választmány hatáskörében eljáró községi elöljáróságggal (5. §.) egyetértésben a társulat rendes vagy rendkívüli közgyűlésnek tárgysorozatát és gondoskodik arról, hogy a tárgyalásra kitűzött ügyeket kellően előkészítve, megfelelő időben terjesszék a közgyűlési képviselőtestületnek közgyűlése elé;

4. összehívja a társulat közgyűlését, amennyiben az 5. §. értelmében a társulat közgyűlésének fenntartott tárgyakról kell határozni:

a) ha annak összehívását a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter rendelte el, a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter által meghatározott időben,

b) ha annak összehívását a tagoknak fejenkint számított egytized része az ok és cél megjelölésével kívánja, úgy a kívánság előterjesztésétől legkésőbb nyolc nap alatt,

c) ha az összehivást a társulat érdekében vagy ő maga vagy a községi elöljáróság tartja szükségesnek, az általa vagy a községi elöljáróság által megállapított időben;

5. gondoskodik arról, hogy az előbbi pont értelmében összehívott társulati közgyülés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével kellő időben és módon közhirré tegyék;

6. rendszerint vezeti a 4. pont értelmében összehívott közgyülésen a tárgyalásokat, gondoskodik a rend fenntartásáról, kimondja a határozatokat, gondoskodik a jegyzőkönyv hitelesítéséről, a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról;

7. gondoskodik a határozatok kihirdetéséről és végrehajtásáról abban az esetben is, ha a társulati közgyülésen a közigazgatási bizottságnak vagy a földmívelésügyi miniszternek kiküldöttje elnököl;

8. felterjeszti a társulati közgyülésről készült jegyzőkönyv másodlatát a közgyülés bezárásától számított 8 nap alatt a közigazgatási bizottsághoz, hacsak a közigazgatási bizottságnak vagy a földmívelésügyi miniszternek a közgyülésen elnöklő kiküldöttje a felterjesztésről másként nem gondoskodott;

9. a társulati közgyülésen bejelentett panaszt a közgyülés jegyzőkönyvében feljegyezteti, az írásban beadott panaszokat átveszi, gondoskodik arról, hogy a szóval előterjesztett panaszokról jegyzőkönyv készüljön;

10. panasszal él a községi elöljáróságnak, a községi képviselőtestületnek és a társulati közgyülésnek olyan határozatai ellen,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

amelyek a fennálló törvényekkel, rendeletekkel, az alapszabályokkal, a legelőrendtartással, a közérdekkel, a társulati tagok nagyobb részének, vagy a kisgazdáknak érdekével ellenkeznek;

11. felterjeszti a községi képviselőtestületnek és a társulat közgyülésének határozatai ellen, valamint a községi elöljáróságnak a járulékok kivetése tárgyában hozott határozatai ellen beadott panaszokat, a panasz beadására kitűzött határidő eltelte után 8 napon belül a közigazgatási bizottságnak; a községi elöljáróságnak az illetőségek átruházásához hozzájárulás kérdésében hozott határozatai ellen beadott panaszokat pedig, valamint azokat a panaszokat is, amelyeket a törvény 31. §-ának 3. bekezdése alapján azért adnak be, mert az illetőség átruházásához való hozzájárulást megtagadottnak kell tekinteni, a gazdasági felügyelőség útján a földmivelésügyi miniszterhez, máskülönben a községi elöljáróság határozatai, a társulat más szerveinek és közegeinek határozatai és intézkedései ellen beadott panaszokat a községi képviselőtestületnek legközelebbi közgyülése elé terjeszti;

12. késedelem nélkül közli, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, a községi elöljáróságggal és amennyiben a földmivelésügyi miniszter másként nem rendelkezett, a gazdasági felügyelőséggel a társulati illetőségnek bejelentett átruházását;

13. gondoskodik arról, hogy a községi képviselőtestület a társulati illetőségeknek bejelentett átruházásához való hozzájárulás kérdésében határozzon, amennyiben elővásárlási jog gyakorlásának nincs helye, a bejelentést, különben ha a jogosultak kijelentették, hogy elővásárlási jogukkal élni nem kivánnak, e kijelentés közlését, vagy ha a bejelentéstől negyvenöt nap eltelt anélkül, hogy az elővásárlásra jogosult jogát gyakorolta volna, a negyvenötödik napot követő nyolc nap alatt;

14. ha valamely társulati tagnak illetőségére végrehajtást vezetnek és a telekkönyvi hatóság az árverési hirdetményt a társulattal közli, gondoskodik, hogy a községi elöljáróság az árverésen való részvétel tárgyában határozzon, a társulat nevében árverelő a megfelelő meghatalmazással el legyen látva s ha a községi elöljáróság az árverési feltételek módosításának kérését elhatározza, a vonatkozó beadványt a telekkönyvi hatósághoz az árverési hirdetmény kézhezvételétől számitott 8 nap alatt beadják;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

15. gondoskodik, hogy a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségekről azok, akiknek az illetőségek megszerzésére törvényes elsőbbségük van, tudomást szerezhessenek;

16. felterjeszti a hatósági kiküldöttek eljárása ellen beadott panaszokat a beadástól számított legkésőbben 8 nap alatt a kiküldő hatósághoz;

17. a közigazgatási bizottságnak határozatai ellen beadott fellebbezéseket átveszi, a szóval bejelentett fellebbezéseknek jegyzőkönyvre vételéről gondoskodik s a beadott fellebezéseket a fellebbezések beadására kitűzött határidő letelte után 8 napon belül a szükséges iratokkal együtt a közigazgatási bizottsághoz fölterjeszti;

18. a községi elöljáróság elhatározása folytán, indokolt esetekben, a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést kér a panasszal vagy fellebbezéssel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, de csak akkor, ha a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul;

19. megteszi a hatósági határozatok végrehajtása iránt azokat az intézkedéseket, amelyek a törvény, rendeletek vagy az alapszabályok értelmében nem tartoznak a közgyülés hatáskörébe;

20. gondoskodik arról, hogy a helyszinére kiszálló hatósági kiküldötteknek általuk viselendő díj ellenében a legközelebbi vasútállomásról a községbe és viszont, valamint a község határán belül fuvar, ott időzésük alatt meghálásra alkalmas tiszta, egészséges, télen fűtött szoba álljon rendelkezésükre:

21. felügyel arra, hogy a társulat tagjai a törvénynek, a rendeleteknek, az alapszabályoknak, a községi képviselőtestület és a társulat közgyülésének, valamint a községi elöljáróságnak határozatait pontosan betartsák;

22. ellenőrzi a közös állatok gondozását, a pásztorok működését;

23. hitelesítésül aláírja a községi képviselőtestület által kivetett járulékokról (ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is) készitett kivetési lajstromokat és hátraléki kimutatásokat és intézkedik a kivetett járulékok beszedése és behajtása vagy a közös munka teljesítése iránt;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

24. felügyel a költségvetésnek és a számadásoknak kellő időben elkészítésére, gondoskodik arról, hogy a társulati tagokat az évenkint kivetett járulékokról és azok esedékességéről a megszabott módon értesítsék;

25. felbontja a társulathoz intézett leveleket, aláírja a hatóságokhoz, hivatalokhoz vagy magánfelekhez intézett iratokat.

A községi elöljáróság hatásköre.

7. §.

A községi elöljáróság hatáskörébe tartoznak a társulatnak mindazok az ügyei, amelyeket a törvény, rendelet vagy az alapszabályok kifejezetten oda utalnak és azok az egyéb ügyek, amelyek törvény, rendelet vagy az alapszabályok értelmében más szervnek hatáskörébe nincsenek utalva.

A községi elöljáróság hatásköre különösen kiterjed a következőkre:

1. a társulati illetőségeknek bejelentett átruházása tekintetében, amennyiben az elővásárlási jog gyakorlásának helye van, határoz az elővásárlási jog gyakorlása, ha elővásárlási jog gyakorlásának helye nincs vagy ha az elővásárlásra jogosultak elővásárlási jogukkal élni nem kivánnak, az átruházáshoz való hozzájárulás megadása tárgyában;

2. határoz a társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében az árverésen való részvétel és esetleg az árverési feltételek módosításának kérése felől;

3. határoz a társulat által elővásárlási jogon vagy árverésen megszerzett illetőségeknek a törvényben előírt továbbadása tárgyában;

4. közvetíti a tag által személyesen igénybe nem vett legelőhasználati jog gyakorlásának az alapszabályok értelmében más jelentkezőkre való átruházását;

5. kiveti a községi képviselőtestület által megállapított járulékokat, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is; s ha valamely társulati tag a kivetést jogossága vagy összege tekintetében vagy a kivetési jog elévülésének bekövetkezése miatt sérelmesnek tartja, a beadott panasz felett 8 napon belül határoz;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

6. az erre vonatkozó szabályok szerint vezetteti a társulat tagjainak névjegyzékét;

7. megállapítja a községi bíróval egyetértésben azoknak a társulati ügyeknek tárgysorozatát, amelyeket a községi képviselőtestület vagy a társulat közgyülése elé kell vinni;

8. az erre vonatkozó szabályok értelmében közreműködik a bevételek feleslegének a tagok között felosztásánál;

9. előterjesztést tesz a községi képviselőtestületnek az értékesítésre kerülő termények mennyiségének, becsértékének és eladási feltételeinek (nyilvános árverés esetében az árverési és szerződési feltételeknek) megállapítása iránt;

10. végrehajtja a községi képviselőtestület vagy a társulat közgyülésének azokat a határozatait, amelyeket a közgyűlés végrehajtás végett hozzá utal;

11. indokolt esetekben határozatot hoz afelől, vajjon kérjenek-e a közigazgatási bizottságtól előzetes intézkedést a panasszal vagy fellebbvitellel megtámadott határozat végrehajtásának megengedésére, amennyiben a határozat hatósági jóváhagyásra nem szorul;

12. a legelőrendtartás megállapítása vagy módosítása, és a szükséges legelőjavítások tárgyában a községi képviselőtestületnek, továbbá kiegészítő legelőnek vagy más ingatlanoknak megszerzése tárgyában a társulati közgyűlésnek javaslatokat tesz, és ellenőrzi a legelőrendtartás végrehajtását;

13. határoz azoknak a társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása tárgyában, akikre nézve mindezt a hatáskört a törvény, rendelet vagy az alapszabályok a községi képviselőtestületnek nem tartják fenn.

A községi képviselőtestület által kijelölt elöljáróságí tag hatásköre.

8. §.

Az elöljáróságí tag az összes gazdasági tennivalókat végzi és ellenőrzi. Nevezetesen:

1. számon tartja a birtokhatárok megjelölésére szogáló határjeleket, a legeltetési forgók jelzésére szolgáló jeleket, a legeltetési

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

tilalmi jeleket, szükség esetében azok kijavítása vagy pótlása iránt az elnöknél eljár;

2. felügyel arra, hogy a pásztorok és a közös állatok gondozói kötelességüket pontosan teljesítsék, mulasztás esetében jelentést tesz az elnöknek;

3. kíséri a helyszinére kiszálló hatósági kiküldötteket;

4. felfogadja az elrendelt munkálatok végrehajtásához szükséges munkásokat, vezeti és ellenőrzi a munkát, jegyzéket készít a felhasznált napszámokról és azt a napszám kiutalványozása végett legalább minden hét végén bemutatja az elnöknek;

5. a közös munkával teljesíthető gazdasági tennivalóknak természetben lerovását ellenőrzi, jegyzékbe veszi úgy azokat, akik a közös munkát természetben lerótták, mint azokat, akik azt nem teljesítették, akiktől tehát a közös munka pénzértékét kell behajtani;

6. a községi elöljáróság megbizásából beszerzi a szükséges szerszámokat, anyagokat, szereket és elszámol az elnök által erre a célra utalványozott költségekkel;

7. ellenőrzi a legelőrendtartásnak végrehajtását, a legelőnek jókarbantartását;

8. általában teljesíti mindazt a feladatot, amelyet az 1—7. pontban jelzett feladatokon felül a községi képviselőtestületnek, a községi elöljáróságnak határozatai vagy a községi birónak rendelkezései hatáskörébe utalnak.

A községi (kör-) jegyző hatásköre.

9. §.

A társulatnak minden irásbeli tennivalóit a községi (kör-) jegyző végzi.

A községi képviselőtestület hatásköre.

10. §.

A községi képviselőtestület hatáskörébe tartozik:

1. a legelőrendtartásnak, a legeltetés és az apaállattartás módozatainak meghatározása;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

2. az esetleges társulati alkalmazottaknak megválasztása, felmentése és elmozdítása, amennyiben az alapszabályok mást nem rendelnek;

3. a határozathozatal legeltetési és egyéb használati díjak szedése és nagyságuknak megállapítása, valamint a tagsági járulékok kivetése és a természetben lerovandó közös munka tárgyában;

4. határozathozatal az ingatlanokon végzendő javító munkálatok felől;

5. a költségvetés megállapítása, a számadások megvizsgálása és a felmentvény megadása;

6. a községi bírónak, a községi előljáróságnak, mint a társulati ügyekben eljáró szerveknek és a társulati közegeknek határozatai és intézkedései ellen használt panasz felett a döntés, amennyiben törvény, rendelet vagy az alapszabályok másként nem rendelkeznek.

A társulati közgyülésnek fenntartott ügyek s azoknak intézése.

11. §.

A társulati közgyülés hatáskörének marad fenntartva:

1. az alapszabályok módositása és új alapszabályok megállapítása;

2. ingatlan szerzése — ide nem értve az illetőségeknek a törvény 30. §., a 31. §. 4. bekezdése és 34. §. alapján való megszerzését;

3. társulati kölcsönök felvétele; továbbá egyéb oly szerződési kötelezettségek vállalása, amelyekkel a társulat 500 koronát meghaladó érték erejéig köteleztetnék;

4. a társulat kötelékébe tartozó ingatlanok tekintetében a törvény 21—23. §-ai és a 24. §. 1. bekezdése szerint megengedett ügyletek és az ingatlanokra rendeltetésüktől eltérő vagy más rendkívüli használatok és haszonvételek (bérlet, haszonbérlet, kő- és kavicsbányák nyitása, fakihasználás fás legelőkön stb.) megengedése;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

5. a társulat ingó tőkevagyonának felosztása, elidegenítése és megterhelése és rendeltetésétől eltérő célra fordításának megengedése;

6. az ingatlanok tekintetében, amennyiben a bérbe- vagy a haszonbérbeadás meg van engedve (4. pont), a bérleti és a haszonbérleti szerződések megkötése három évet meghaladó időre;

7. határozathozatal per indítása és perbeli egyesség kötése tárgyában;

8. határozathozatal a beruházások tervei felől;

9. határozathozatal a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátása vagy a társulat teljes feloszlása és az ezek következtében szükséges intézkedések tárgyában.

12. §.

Amennyiben a társulat közgyülésének összehívása szükségessé válik, a közgyülés napját a tárgyalás alá kerülő ügyek megjelölésével legalább tizenöt nappal előre hirdetmény kifüggesztése .... és dobszó útján közhirré kell tenni.

A hirdetményt a községházának hirdetési tábláján mindenki által könnyen hozzáférhető helyen elhelyezett hirdetési táblán kell kifüggeszteni s a közgyülés befejezéséig ott kifüggesztve kell hagyni.

Ha a közgyülés tárgysorozatába a jelen alapszabályoknak 11. §-ának 2., 3., 4. és 9. pontjában megjelölt ügyek egyike is föl van véve, a társulat tagjait mindenkor egyenkint kell meghívni, még pedig a helyben lakó tagokat az összehívó hirdetménynek és a tárgysorozatnak felmutatásával, a más helyen lakókat pedig az utolsó ismert lakóhelyükre feladott egyszerű levélben vagy levelezőlapon.

A postára feladással az értesítést megtörténtnek kell venni.

A közgyülést az előbbi két bekezdésben jelzett módon kell összehívni más minden olyan esetben is, amelyben azt a közigazgatási bizottság vagy a földmívelésügyi miniszter elrendeli.

13. §.

A társulati közgyülést ott kell tartani, hol a községi képviselőtestület gyüléseit szokták tartani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

14. §.

A társulati közgyűlések idejéről és helyéről, valamint a tárgyalás alá kerülő ügyekről az összehivásról szóló hirdetmény kifüggesztésével egyidejűleg a gazdasági felügyelőségnek és ha külön el van rendelve, a földmivelésügyi miniszternek is a megszabott módon jelentést kell tenni.

15. §.

A társulati közgyülésen résztvehetnek a községi elöljáróság tagjai, a társulat közegei és azok, akik a társulat névjegyzékébe mint tagok föl vannak véve.

A közgyülésen azonfelül résztvehet a közigazgatási bizottságnak és a földmivelésügyi miniszternek a megbizottja.

Jelen lehetnek továbbá a közgyülésen a közigazgatási hatóságok közegei, a gazdasági felügyelőségnek és az erdőfelügyelőségnek tagjai.

16. §.

A tárgyalás alatt álló kérdéshez rendszerint csak egyszer lehet hozzászólani, a közgyűlés elnöke azonban kivételesen másodszori felszólalásra is engedélyt adhat. A felszólalás rendjét az elnök a jelentkezés sorrendje szerint állapítja meg.

A tárgytól eltérni nem szabad; aki ez ellen vét, attól az elnök megvonhatja a szót.

Azokat, akik a közgyűlésen a csendet és a rendet zavarják, az elnök rendreutasíthatja, kétszeri sikertelen rendreutasítás után pedig az illetőnek a gyülésből kizárását inditványozhatja.

Szükség esetében az elnök a rend helyreállítására a közigazgatási hatóság segélyét kérheti.

17. §.

A hatósági kiküldöttek (15. §. 2. és 3. bekezdés) bármikor felszólalhatnak.

18. §.

Ha szólásra többé senki sem jelentkezik, az elnök a kérdést határozathozatalra tűzi ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Fontosabb esetekben azonban a társulat jelen lévő tagjainak fejenkint számított egy negyed része a határozat hozatalának felfüggesztését kivánhatja és a közgyülés vezetésére kivételesen hatósági kiküldöttet kérhet. Ha a felügyelő hatóság ezt a kérelmet elutasítja, a határozat hozatalának felfüggesztését a következő közgyűlésen ugyanarra a tárgyra, amelyre nézve a határozat felfüggesztését már az előbbi közgyűlésén kérték, megismételni nem lehet.

Határozathozatal előtt az elnöknek a kérdést mindig úgy kell feltenni, hogy arra igennel vagy nemmel lehessen felelni.

19. §.

A társulati közgyűlésen a megjelenteknek illetőségeik szerint számított általános többsége határoz.

A jelen alapszabályok 11. §-ának 2., 6. és 8. pontjában említett határozatokhoz az összes táruslati tagokat megillető szavazatoknak több mint fele, azonban ingatlanok elidegenítéséhez, valamint az alapszabályok idézett §-ának 9. pontjában említett határozatokhoz a szavazatoknak több mint kétharmada szükséges.

20. §.

Amennyiben a társulatnak tagjai a társulati közgyűlésen szavazati jogukat meghatalmazott által kívánják gyakorolni, a meghatalmazott köteles a meghatalmazást a szavazás előtt eredetiben felmutatni.

A meghatalmazást közokiratba, hitelesített vagy pedig a társulati tag lakóhelye szerint illetékes községi (kör-) jegyző által láttamozott olyan magánokiratba kell foglalni, amelyet a meghatalmazó sajátkezű aláirásával vagy kézjegyével látott el. A külföldön kiállított meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba kell foglalni.

21. §.

A tag előre is bejelentheti annak a meghatalmazottjának nevét, aki által szavazati jogát — visszavonásig — általában gyakorolni óhajtja. Az ilyen általános meghatalmazást közokiratba vagy hitelesített magánokiratba foglalva kell bemutatni a községi bírónál, aki azt a községi elöljáróság elé terjeszti.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a községi elöljáróság a meghatalmazást rendben találja, az általános meghatalmazásokról szóló jegyzékbe bevezetteti.

Az ilyen általános meghatalmazott meghatalmazója nevében a társulati közgyűléseken fel is szólalhat. A meghatalmazottaknak különben felszólalási joguk nincsen.

22. §.

A meghatalmazott sem gyakorolhat és pedig amennyiben társulati tag, beleértve a saját illetősége után járó szavazati jogot, a tagok összes szavazatainak egynegyedénél több szavazatot.

23. §.

Ha a társulat közgyűlésén a feltett kérdésre a jelenlevő tagok közfelkiáltással mind igennel vagy nemmel felelnek, az elnök ennek értelmében mondja ki a határozatot s azt mint közfelkiáltással hozott egyhangú határozatot véteti jegyzőkönyvbe.

Ha határozat közfelkiáltás útján nem jön létre, szavazást kell tartani. A szavazás rendszerint akként történik, hogy az igennel szavazók felállanak s szavazataikat az elnök a közgyűlés által választott szavazatszedőkkel összeszámoltatja. A közgyűlésen jelenlevő tagok fejenként számított többségének kérelmére az elnök köteles ellenpróba tartását elrendelni. Ugyanilyen módon a szavazás megkezdése előtt névszerinti szavazást kell elrendelni.

Névszerinti szavazást kell tartani mindenesetre, ha azt az egyes esetekben a felügyelő hatóság elrendeli, vagy ha a felügyelő hatóság kiküldöttje kívánja, végül, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt tárgyak felől kell határozni.

24. §.

A szavazás eredményét a szavazás módjának megjelölésével a jegyzőkönyvbe kell iktatni.

Ha a szavazás névszerint történt, a szavazásnál netán használt külön névjegyzéket is épen úgy kell hitelesíteni, mint a jegyzőkönyvet s azt az utóbbihoz úgy kell odafűzni, hogy tőle észrevétlenül elválasztható ne legyen.

25. §.

A társulati közgyülés akkor határozatképes, ha azon legalább ..... szavazatot képviselő ..... társulati tag van jelen.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a közgyülés nem volt határozatképes, legkésőbben 30 napon belül új társulati közgyülést kell összehívni. Ezen a közgyülésen a megjelent társulati tagok az előbbi nem határozatképes közgyülésre kitűzött ügyekben (kivéve a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket) a megjelentek számára s az általuk képviselt szavazatok számára tekintet nélkül érvényes határozatot hozhatnak.

Szavazás előtt a határozatképességet csak akkor kell külön megállapitani, ha annak megállapítását a szavazás megkezdése előtt legalább ..... társulati tag vagy a felügyelő hatóságnak a közgyülésen jelenlevő megbizottja kéri. Mindenkor meg kell továbbá állapítani a határozatképességet, ha a törvény 60. §-ának 2. bekezdésében megjelölt ügyeket tárgyalják.

26. §.

A társulati közgyülés határozatait az elnök rendszerint olyan módon hirdeti ki, hogy azokat a közgyülésen határozatként kimondja.

A törvény 60. §-a 2. bekezdésében jelzett határozatokat azonban mindenesetre a helyben szokásos módon is ki kell hirdetni s azokra a hirdetménytáblákra is ki kell függeszteni, amelyeken a közgyülések összehívásáról szóló hirdetményeket is kihirdetik. A közgyülés és a felügyelő hatóság minden más határozatnak ilyen módokon vagy ezek egyikén vagy a Budapesti Közlönyben, a Földmivelésügyi Értesítőben, vagy valamely meghatározott helyi lapban közzétételét, esetleg a határozatoknak egyéni kézbesítését is elrendelheti.

A társulat alkalmazottai.

27. §.

A társulatnak alkalmazottai a következők: pásztor,.....

.....

.....

Az alkalmazottakat a községi elöljáróság hozzájárulásával a társulat nevében a községi bíró fogadja fel és bocsátja el.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az alkalmazottak felfogadásának feltételeit a községi képviselőtestület, járandóságukat szinte a községi képviselőtestület vagy ennek felhatalmazása alapján a költségvetés keretei között a községi elöljáróság állapítja meg.

28. §.

A társulatnak pásztoraira, valamint az állatok legeltetésénél való felügyelet módozataira a törvényhatóságnak az 1894 : XII. t.-c. 19. §-a értelmében alkotott szabályrendelete, nemkülönben a községnek esetleges vonatkozó szabályrendelete és a társulati legelőrendtartás irányadó.

Panasz a községi hatóság tagjai s a társulati alkalmazottak ellen.

29. §.

A községi bíró, a községi elöljáróság s annak tagjai, valamint a társulati alkalmazottak ellen irányuló panaszokat, ha szóval adják elő, a községi bíró jegyzőkönyvbe véteti.

A községi bíró, a községi elöljáróság s annak tagjai ellen irányuló panaszoknak elintézésére az általános közigazgatási jogszabályok irányadók; a társulati alkalmazottak ellen irányuló panaszokat pedig a községi bíró megvizsgálja s további intézkedés végett, ha az meghaladja az ő hatáskörét, a községi elöljáróság vagy a községi képviselőtestület elé terjeszti.

Az illetőségek átruházása.

30. §.

Ha a tag illetőségét a belsőségével vagy legalább is .....hold külsőséggel kapcsolatban ruházza át, a társulat a hozzájárulást csak a törvény 29. §-ának 3. bekezdésében meghatározott esetekben tagadhatja meg.

31. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalább is .....illetősége van, a társulati közgyűlésen egy szavazatot gyakorol. Akinek illetősége ennél nagyobb, az annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb az illetősége a fent megjelölt legkisebb illetőségnél.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Azok, akiknek illetőségük még kisebb, mint az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőség, szavazás végett csoportosulhatnak. A csoportosulásnak oly módon kell történni, hogy a szavazás végett minden csoportba legalább is annyi illetőséget egyesítsenek, hogy az egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító illetőséget elérje. Ha ennél több illetőséget egyesitenek egy csoportba, akkor a szavazási csoport annyi szavazatot gyakorol, ahányszor nagyobb a csoportba egyesített illetőségek nagysága az egy szavazatra jogosító legkisebb illetőségnél.

A szavazás végett csoportosulás minden szavazás előtt esetről-esetre, vagy egy egész közgyűlés tartamára, vagy végül a csoportosulók által meghatározott huzamosabb időre is történhetik. Utóbbi esetben a választmány a csoportosulásokról alkalmas jegyzéket vezettet.

A legelőhasználata.

32. §.

A társulatnak minden tagja, akinek legalább ..... illetősége van, jogosult egy számos állat legeltetésére. Akiknek nincs ekkora illetőségük, azok illetőségüket, csoportba állva, a következő §-ok értelmében hasznosíthatják.

33. §.

A legelő használatához való jog gyakorlását a tag másnak csak a községi elöljáróság közvetítésével engedheti át, köteles azonban ebbeli szándékát a községi bírónál minden év .....hó .....-ig bejelenteni. A társulat azon tagjainak, akiknek nincs akkora illetőségük, hogy annál fogva legalább egy számos állatot legeltethetnének, vagy ha ilyen társulati tag már nem jelentkezik, azoknak, akik a végrehajtási rendelet 107. § ában vannak felsorolva, a használat megszerzésére mások felett elsőbbségük van.

Kötelesek azonban avégből, hogy a legelő használatához való jog gyakorlását nekik engedjék át, a jog gyakorlásának megszerzésére vonatkozó szándékukat a fent megállapított határidőtől számított .....hó alatt a községi bírónál bejelenteni.

34. §.

Azok, akik az előbbi §. utolsó bekezdése alapján két számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásánál többet vesznek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

igénybe, minden további számos állat után .....százalékkal többet fizetnek, mint amennyi egy számos állat legeltetéséhez való jogosultság gyakorlásáért fizetendő.

A termények értékesítése.

35. §.

Amennyiben a törvény végrehajtási rendelete másként nem rendelkezik, az ingatlanok terményei értékesítésének módját és feltételeit a képviselőtestület, vagy amennyiben a képviselőtestület ebben a kérdésben nem határozott, az előljáróság szabja meg.

A tőkék elhelyezése.

36. §.

Amennyiben a földmívelésügyi miniszter a tőkék elhelyezésére más pénzintézetet nem jelölt ki, a társulat tőkéit póstatakarékpénztárnál kell elhelyezni: itt kell elhelyezni felhasználásukig azokat az összegeket, amelyek a társulat kiadásainak fedezésére vannak rendelve, vagy a társulat tagjai között leendő felosztásra várnak.

A községi pénztárban a társulatnak egyszerre csupán legfeljebb .....K készpénze lehet.

Tartaléktőke.

37. §.

A bevételekből a kiadások fedezése után fennmaradó feleslegnek egy .....részét előre nem látott társulati kiadások vagy más rendkívüli társulati szükségletek fedezhetése végett tartaléktőke képzésére kell fordítani.

A társulati vagyon kezelése.

38. §.

A társulati vagyont a községi vagyontól elkülönítve az általános közigazgatási jogszabályok szerint kell kezelni, a társulat költségvetését és számadásait minden más költségvetéstől és számadástól elkülönítve kell elkészíteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IV. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....i

birtokosság

legeltetési társulatának

bejelentési könyve.

Bejelentési könyv (1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 89. §).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

1

.....i lakos társulati tag

.....

bejelenti, hogy a társulati névjegyzék ..... tétele alatt nyilvántartott s a .....i ..... számú $\frac{\text{telekjegyzőkönyvben}}{\text{telekkönyvi betétben}}$ A ..... sorszám alatt telekkönyvezett illetőségét.....19...évi.....hó .....napján..... előtt kötött ..... szerződéssel átruházza .... i lakos .....-ra a következő feltételekkel .....

.....

.....

A bejelentést bevezette 19... évi ..... hó ..... napján.

.....

aláírás.

Látta, 19... évi ..... hó ..... napján a községi elöljáróság.

(P. H.) .....

A választmány elővásárlási jogot ..... az elővásárlási joggal a község ..... az állam.....

A választmány az átruházáshoz..... ,

mert.....

.....

.....

Kelt, 19..... évi ..... hó ..... napján.

.....

elnök.

(Társulat pecsétje.) .....

.....

választmányi tagok.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

I. számú szelvény. 1

.....i ..... birtokosság legeltetési társulata elismeri, hogy .....i lakos $\frac{\text{személyesen}}{\text{meghatalmazottal}}$ bejelentette, hogy a társulati névjegyzék ..... tétele alatt nyilvántartott s a .....i ..... számú $\frac{\text{telekjegyzőkönyvben}}{\text{telekkönyvi betétben}}$ A.....sorszám alatt telekkönyvezett illetőségét ..... 19.....évi.....hó..... napján .....előtt kötött.....szerződéssel átruházza .....i lakos ..... ra.

Kelt 19...évi.....hó.....napján.

..... (P. H.) .....
jegyző. elnök.

II. sz. szelvény. 1

.....i ..... birtokosság legeltetési társulata értesíti, hogy .....i lakos bejelentette, hogy a társulati névjegyzék... tétele alatt nyilvántartott s a .....i ..... számú $\frac{\text{telekjegyzőkönyvben}}{\text{telekkönyvi betétben}}$ A.....sorszám alatt telekkönyvezett illetőségét .....19...évi.....hó.....napján.....előtt kötött.....szerződéssel átruházza.....i lakos.....ra következő feltételekkel .....

Kelt 19...évi.....hó.....napján.

..... (P. H.) .....
jegyző. elnök.

III. számú szelvény. 1

.....i ..... birtokosság legeltetési társulata értesíti, hogy .....i lakos bejelentette, hogy a társulati névjegyzék.....tétele alatt nyilvántartott s a .....i .....számú $\frac{\text{telekjegyzőkönyvben.}}{\text{telekkönyvi betétben.}}$ A.....sorszám alatt telekkönyvezett illetőségét ..... 19...évi .....hó.....napján.....előtt kötött.....szerződéssel átruházza.....i lakos.....ra következő feltételekkel .....

Kelt 19...évi.....hó.....napján.

..... (P. H.) .....
jegyző. elnök.

IV. számú szelvény. 1

.....i ..... birtokosság legeltetési társulata tudomásul vette, hogy.....i lakos a társulati névjegyzék .....tétele alatt nyilvántartott s a .....i .....számú $\frac{\text{telekjegyzőkönyvben}}{\text{telekkönyvi betétben}}$ A .....sorszám alatt telekkönyvezett illetőségét ..... 19... évi.....hó..... napján .....előtt kötött.....szerződéssel átruházza.....i lakos .....ra.

Elővásárlási joggal.....

A választmány a bejelentett átruházáshoz.....

Kelt 19.....évi.....hó.....napján.

....
..... jegyző. (P. H.) elnök.
tanuk.

A választmánynak fent jelzett határozata .....

Kelt 19.....évi.....hó.....napján.

..... (P. H.) .....
jegyző. elnök.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A község elöljáróságának

A m. kir. gazdasági felügyelőségnek

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

V. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Folyó szám	A kézbesités tárgyának rövid megjelölése	A címzett neve és lakóhelye	Az átvétel elismerése			
			év	hó	nap	aláirás

Kézbesitő könyv (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 94. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

.....év.

Postakönyv.

Folyószám	A levél tárgyának rövid megjelölése	A feladás ideje		A címzett megnevezése	Rendeltetési hely	Ajánlás esetén az ajánlási szám	A posta igazolja az átvételt	Megjegyzés
		hó	nap					

Postakönyv (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 94. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

VII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Jegyzék.

.....

.....i birtokosság legeltetési társulata részére szerzett illetőségekről.

Társulat részére szerzett illetőségek jegyzéke (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 97. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó szám	Az illetőség					Az illetőséget	
	nagysága			a névjegyzékben		a társulat	
	arány-számban	szava-zatok számában	számos állatban	kinek a nevén állott	mely tétel-szám alatt	milyen jog-címen szerezte	mikor szerezte

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az illetőséget					Megjegyzések
a társulat egészben vagy milyen részekre osztva ruházza át arányszámokban kifejezve	megszerezte				
	ki	mikor	mennyiért		
			K.	f.	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

VIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....

.....i birtokosság

legeltetési társulatának

jegyzéke

a hasznosításra bejelentett illetőségekről.

Hasznosításra bejelentett illetőségek jegyzéke (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 107. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó szám	A bejelentés időpontja			A bejelentő				
	év	hó	nap	Neve és lakóhelye	Házszáma	A hasznosításra bejelentett illetőség a nyájjegyzékben milyen tételszám alatt van felvéve	Hány számos állat legeltetésére jogosult	Hány számos állat legeltetési jogát jelenti be hasznosításra

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Legelőkárpotlási díj						Megjegyzések
jár összesen		kifizettetett				
korona	f.	mikor ..... év		mennyi		
		hó	nap	korona	f.	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

IX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....

.....i birtokosság

legeltetési társulatának

jegyzéke

a hasznositásra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről.

Jegyzék hasznositásra bejelentett illetőségekre jelentkezőkről (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 107. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

----------év.

Folyó szám	A jelentkezés ideje		A jelent-								
	hó	nap	Neve és lakhelye	Házszáma	Foglalkozása			Legelő illetőségének nagysága	gazdaságának nagysága		Hány számos állat legeltetésére való jog gyakorlásának átengedését kéri
					társulat kötelékébe tartozó kisgazda				külsőségek katasztrális holdakban	állatállomány számos állatokban	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

.....év.

k e z ő

Hány állat legeltetésére kapott jogot		Tartozik						Fizetett			Megjegyzés
1 vagy 2	kettőn felül	az első két számos állatért		kettőnél több számos állatért		összesen		mikor	mennyit		
									korona	fillér	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

X. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....i

birtokosság legeltetési társulatának

legelőrendtartása.[1])

A legelő területe.

1. §.

A társulat kötelékébe tartozó közös legelő..... község(ek) határában terül el és kiterjedése.....kataszteri hold.....négyszögöl.

A közös legelő a következő különfekvő részekből áll:

.....

.....

Jegyzet. A közös legelő kiterjedését a társulati alapszabályok 2. §-ának megfelelően kell megállapítani. Ha a legelő több különfekvő részből áll, akkor azokat a szokásos helyi elnevezés, esetleg a dülő és az egyes részek kiterjedésének megjelölésével ebben a szakaszban fel kell sorolni.

Például:

»A közös legelő a következő külön fekvő részekből áll:

1. A »Tiszahátalja« legelő a nagysomkúti dülőben; kiterjedése 55 kataszteri hold.

2. A »Kerekpuszta« legelő a kerekegyházi dülőben; kiterjedése 455 kataszteri hold.

3. Az »Agyagos« a községtől északra az országúttól jobbra és balra, kiterjedése 32 kataszteri hold.«

2. §.

A közös legeltetés alól kivonatott:

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése (1894. évi november hó 1-e) előtt:

[1]) Ha a társulat ügyeit a községi hatóságok intézik, a legelőrendtartás szövege az 1913 : X. t.-c. 56. §-ának megfelelően módosul.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

1. .....

.....

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése után:

.....

Nem legeltethető terület:

.....

Jegyzet. A 2. §-ban fel kell sorolni a társulat kötelékébe tartozó közös legelő minden olyan részletét, amelyet akár az 1894 : XII. t.-c. életbelépése (1894. évi november hó 1.) előtt akár annak életbelépése után hatósági engedéllyel vagy anélkül a közös legeltetés alól elvontak

Ilyenek a feltört, beépített, kiásott, homok, kő, kavics földhordásra, tégla vagy vályogvetésre stb. használt területek.

Az 1894 : XII. t.-c. hatálybalépte után elvont területeknél fel kell említeni a földmívelésügyi minisztertől az 1894 : XII. t.-c. 12. §-a alapján kapott engedély számát és keltét.

A területrészeket különben oly módon kell megjelölni, hogy azok fekvése és kiterjedése iránt kétség ne legyen.

»Nem legeltethető« területek azok, amelyek természetes fekvésük vagy talajuk minőségénél fogva nem legeltethetők.

A nem legeltethető területek felsorolásánál meg kell említeni azt az indokot, amely miatt a terület nem legeltethető.

Példa:

»A közös legeltetés alól kivonatott.

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése előtt:

1. A *Tiszahátulja* nevű legelőrész északkeleti sarkában 3 kataszteri hold pásztorilletményföldnek;

2. Ugyanabból a nagyhajtai út mellett 4 kataszteri hold bikarétnek.

3. Az *Agyagosból* mintegy 2 kataszteri hold téglavetőhelynek.

Az 1894 : XII. t.-c. életbelépése után:

1. A 4.582/1898. F. M. sz. engedély alapján az »Agyagos« legelőből 12 kataszteri hold házhelyek céljára;

2. A 2.392/1902. F. M. sz. engedély alapján a kerekpusztai legelőből javítás céljából feltört és bérbeadott 100 kataszteri hold 1916. év őszéig bezárólag.

Nem legeltethető területek:

1. A kerekpusztai legelő északi szélén megkötésre és befásításra hatóságilag kijelölt, mintegy 6 kataszteri hold vizmosásos és kopár terület.

2. Ugyanennek a legelőnek mintegy 4 kataszteri hold sziklás része.

4. §.

A társulat kötelékébe tartozó legelő a 3. §-ban részletesen felsorolt területek kivételével csak közös legeltetésre használható és

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

azt vagy annak egyes részeit eredeti rendeltetésétől eltérő célra használni a földmívelésügyi miniszter engedélye nélkül még ideiglenesen sem szabad.

A legelő használata.

5. §.

A legelőre csak az hajthat ki jószágot, akinek arra az alapszabályok vagy a társulat közgyűlésének határozata (1913 : X. t.-c. 37. §.) alapján joga van.

Jegyzet. Azt, hogy a társulat tagjai illetőségük arányában hány darab számos állatot hajthatnak ki a legelőre, az alapszabályokban kell megállapítani (l. a. II. minta 56. §-át.)

A tagok legeltetési jogát tehát első sorban az alapszabályok határozzák meg. (1913 X. t.-c. 55. §. 7. p.)

Azonkívül az 1913 : X. t.-c. 37. §-a módot nyújt arra, hogy ha a jogosultak a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van, vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állattenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kisgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legellőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén, vagy a legelő helyén, avagy e helyek közelében lakó olyan kisgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha maguknak nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

6. §.

A legelőre minden jogosult csak a saját jószágát hajthatja ki.

Jegyzet. A 6. §-ba felvehetők a következő rendelkezések is:

»Indokolt esetben a választmány megengedheti, hogy a társulatnak olyan tagjai, akik jogosultságukat másképen ki nem használják, a velük szolgálati viszonyban állók (gazdasági munkások) jószágait jelentsék be legeltetésre.«

»Kizárólag üzérkedés céljából tartott jószágot kihajtani csak akkor szabad, ha a közgyülés külön megengedi.«

»Mészárosok és hentesek levágásra vett állatait a közös legelőre kihajtani egyáltalában tilos.«

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

7. §.

A legelő használatára jogosult köteles a legelőre kihajtani szándékolt jószágot minden év.....hó.....napjáig a választmány erre kijelölt tagjánál bejelenteni, aki a bejelentést a legeltetési bárcakönyvbe bevezeti és a bejelentőnek a legeltetési bárcát kiszolgáltatja.

Jegyzet. A legeltetési bárcakönyvet a XXVII. számú mintának megfelelően kell vezetni; a legeltetési bárcát pedig a XXVIII. számú minta szerint kell kiállitani.

A 7. §-ba felvehető a következő rendelkezés is:

»A jelen §. 1. bekezdésében megállapított határidő után bejelentésnek — indokolt esetben is — csak a választmány esetről-esetre adott engedélyével van helye.

A választmány az utólagos bejelentést — a bejelentési határidő elmulasztása miatt — meg nem tagadhatja, ha a legelőre a 9. §. értelmében kihajtható állatlétszám még be nem telt.

8. §.

A legelőre csak az hajthat ki jószágot, aki a legelőjószágnak bejelentését a 7. §. értelmében legeltetési bárcával igazolja.

Legeltetési bárca nélkül a legelőre jószágot befogadni nem szabad.

Az állattulajdonos vagy megbizottja köteles a legeltetési bárcát akkor, mikor a jószágot első izben kihajtja, valamint később is a társulat közegeinek vagy alkalmazottainak felszólítására felmutatni.

9. §.

A legelőre.....számos állatnál többet kihajtani nem szabad.

Ha tulterhelés mutatkoznék, a kihajtható állatok számát akként kell csökkenteni, hogy elsősorban a társulat tagjainak igényei elégitendők ki és ha a tagok által legeltetésre bejelentett állatlétszám is meghaladja a legelőre kihajtható állatok számát, azt aránylagosan csökkenteni kell oly módon, hogy az aránylagos le-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szállításnak csak azokkal a tagokkal szemben van helye, akiknek több mint egy számos állat legeltetéséhez van joguk.

Jegyzet.

A közös legelő megterhelését arra való tekintettel kell megállapítani, hogy

1. a legelőről a jószág naponta hazajár-e és otthon kap-e takarmányt, vagy pedig

2. teljesen a legelőn való megélhetésre van-e utalva.

Az utóbbi esetben lehet csak szó legelőtúlterhelésről és pedig akkor, ha több állatot hajtanak ki a legelőre, mint amennyi azon a legelőnek okszerű kezelése dacára elegendő táplálékot talál.

Az 1. esetben a legelő főleg az állatoknak a friss levegőn való szabad mozgását biztosítja és csak másodsorban szolgál a táplálkozás kiegészítésére.

Erre a megkülömböztetésre figyelemmel kell lenni minden legelőrendtartás megállapításánál.

Messzebb fekvő és olyan legelőknél, amelyeken a jószág mindennapi takarmányozas nélkül való megélhetésre van utalva, különösen fontos, hogy a legelőjószágbírását akként állapítsák meg, hogy a jószág kellő táplálékot találjon. Ily esetben kell felvenni a jelen minta 9. §-át.

Egyéb esetekben azt kell lehetővé tenni, hogy minél több jószág élvezze a levegőn való szabad mozgás áldását, anélkül azonban, hogy a legelő fűállományát kipusztítaná vagy a tagok állattenyésztési érdekeit veszélyeztetné.

Ezekben az esetekben a legelőrendtartásba a legelő túlterhelésének megakadályozására szolgáló intézkedéseket mellőzni kell és a fenti 9. §. helyett a következőket kell felvenni:

9. §.

»A legelőre kihajtható állatok létszámát — a társulat tagjainak legeltetésre bejelentett jószágállományához képest — évenkint a választmány állapítja meg akként, hogy a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a tagok állattenyésztési érdekeit ne veszélyeztesse.«

Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely épen emiatt sem rendszeres legeltetésre sem a társulati jószágállománynak még részben való táplálására sem alkalmas, a társulati közgyűlés kimondhatja, hogy kifutónak fogja használni. Ekkor megfelelő egyszerűbb legelőrendtartást kell megállapítani.

Ha a legelő több olyan külön fekvő részből áll, amelyeknek a jószágbírása különböző, minden legelő részre a megfelelő rendelkezést külön kell felvenni a rendtartásba.

10. §.

Ha a jogosultak a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyinek kihajtásához joguk van vagy amennyit a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

szerint a tagok állattenyésztési érdekének veszélyeztetése nélkül kihajtani lehetne, a társulat eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti első sorban azt, hogy oly kisgazdatagok, akiknek érdekelt gazdaságaikhoz viszonyítva kevés a legelőilletőségük, az illetőségükre eső számnál nagyobb számú állatot hajthassanak ki, másodsorban pedig azt, hogy a legelőt a társulat székhelyén vagy a legelő helyén, avagy más községben lakó olyan kisgazdák is használhassák, akik nem tagjai a társulatnak, ha nincs elegendő legelőjük és ha gazdálkodásuk előmozditása a közérdeket szolgálja.

Azt, hogy ezeknek egymás között mennyiben van elsőbbségük, az alapszabályok állapitják meg.

11. §.

Az évi legeltetési díjat és hogy azt mikor és milyen részletekben kell leróni, a társulat közgyülése állapítja meg.

Aki a legeltetési idény megkezdése után hajtja ki jószágát a legelőre, igényt tarthat a legeltetési díj aránylagos leszállitására, viszont aki jószágát időközben eladja, vagy akinek jószága időközben elhull, igényt tarthat jószágának kicserélésére, esetleg a kifizetett legeltetési díjnak aránylagos visszatéritésére, vagy a ki nem fizetett legeltetési díj aránylagos leirására, ha ezt az igényét az állat eladásától vagy elhullásától számitott ..... napon belül a társulati gazdának bejelenti.

A legeltetés rendje.

12. §.

A választmány köteles évenkint a legeltetés kezdete előtt (a társulati gazda javaslata alapján vagy az ebből a célból kiküldött bizottság javaslata alapján) megállapitani, hogy a legelő egyes részein mily állatnemek és milyen sorrendben legeltethetők.

A szarvasmarhák és lovak legelőterületét a juhok és sertések legelőjétől minden esetben el kell különiteni.

Majorságot (baromfit) csak a részükre vagy a sertések részére kijelölt területre szabad kihajtani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A külömböző állatnemek legeltetésére szolgáló területek határait a szokásos jelekkel jól láthatólag meg kell jelölni.

Jegyzet.

A legelőnek állatnemek szerint való beosztásánál figyelemmel kell lenni a terület és a kihajtandó állatlétszám viszonylagos nagyságára.

1. Elegendő nagyságú legelőterületet a kihajtandó különböző állatnemek (szarvasmarha, ló, sertés, juh) szerint évenkint vagy több évre terjedő időközökben kell felosztani.

Ha a legelőterület és a kihajtott állatok száma oly nagy, hogy az egyes állatnemek részére kijelölt területrészeken még több csorda is alakítható, akkor az egyes területrészeket tagokra kell felosztani.

A legelőterület felosztásánál különösen arra kell ügyelni, hogy a lehetőség szerint minden állatnemnek olyan terület jusson, amely természetének és igényeinek leginkább megfelel.

A rendszeres legeltetés végett az egyes állatnemek részére kijelölt területrészek és tagok még fordulókra és pásztákra is beoszthatók, ha ezt a jószágnak vízzel való ellátása lehetővé teszi.

Célszerű a legelőterületet a fent vázolt módon egyes állatnemek részére időnkint váltakozva beosztani és épen ezért ezt a beosztást nem kell a legelőrendtartásba felvenni.

2. Ahol a legelő elégtelensége (kis terjedelme) miatt nem lehet minden állatnem részére elegendő nagyságú külön területet kijelölni, ott elsősorban annak az állatnemnek jelölendő ki megfelelő legelőterület, amelyet a társulat tagjai túlnyomó részben tenyésztenek, illetve amely állatnemből számos állatra átszámítva a legtöbb állatot jelentettek be legeltetésre; a többi állatnemnek szükségletei azután a lehetőség szerint elégítendők ki, esetleg utánlegeltetéssel.

Az utánlegeltetés eseteiben meg kell állapítani, hogy a különböző állatnemek mily sorrendben legeljenek egymás után, (szarvasmarha, ló, juh) és ezt a sorrendet a legelőrendtartásban ki kell tüntetni.

3. Olyan legelőterületeknél, amelyek kis terjedelmük miatt vagy a társulat határozata értelmében csak egy bizonyos állatnem legeltetésére vannak rendelve (tehén, üsző, csikó, sertés legelők), a legelőnek részekre osztása elmarad és a legelőrendtartást egyébként is a helyi viszonyoknak megfelelően kell megállapítani.

4. Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely épen emiatt sem rendszeres legeltetésre, sem a jószágállomány részben való eltartására sem alkalmas, a legelőrendtartásban a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával ki lehet mondani, hogy a legelőt kifutónak használják, amely esetben a területi beosztást, a legelőre kihajtható jószág számának korlátozását és általában azokat a rendelkezéseket, amelyek csak nagyobb legelő területek használatára vonatkoznak, a rendtartásba felvenni nem kell.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

13. §.

A legeltetési idény kezdetét és végét a választmány minden állatnemre vonatkozólag évenkint köteles megállapítani és a legeltetés megkezdése előtt legalább ..... nappal a községben szokásos módon közhirré tenni.

A legeltetési idény alatt is helye lehet a legeltetés ideiglenes betiltásának, ha a legeltetés az időjárási viszonyok miatt káros.

14. §.

A közös legelőn külön engedély nélkül legeltetni csakis közös pásztor felügyelete alatt közös csordákban, ménesekben, csürhékben és nyájakban szabad.

Nem szabad azonban együtt legeltetni:

a két évnél fiatalabb üszőket a bikákkal;

a félévnél idősebb bikaborjukat a tehenekkel vagy üszőkkel;

az egy évnél idősebb méncsikókat a kancákkal;

az egy évet még be nem töltött kocákat a kanokkal.

A közös legelőre hajtott anyaállatokkal együtt legeltetni csak olyan apaállatokat szabad, amelyek tenyészigazolvánnyal el vannak látva.

15. §.

Külön legeltetésre a társulat választmánya egy évre terjedő hatállyal engedélyt adhat:

1. ha a kérelmező a tenyészkerületnek megfelelő fajtájú jelentékeny számú, de legalább ..... darabból álló állatállományt legeltet;

2. ha valaki legalább ..... tehénnel tejgazdaságot kíván űzni s ezért a legelőnek a községhez vagy a tanyai gazdasághoz közelebb eső részét kívánja ennek az előnynek megfelelő megtérítése ellenében használni;

3. ha a legeltetés alatt álló terület egyes részei oly kis részletekben vannak szétszórva, hogy azokon a közös legeltetés nem gyakorolható.

Külön legeltetni engedéllyel is csak az engedélyben meghatározott területen szabad.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Valamely állatnem külön legeltetése azonban, a 2. pontban említett esetet kivéve, a legelőnek más állatnemek számára kijelölt részében nem engedélyezhető.

Külön legeltetni csak külön pásztor felügyelete alatt szabad. Ha az engedélyt nyerő a kellő felügyeletet elmulasztaná, az engedélyt tőle azonnal meg kell vonni.

A külön legeltetésre való engedélyt az illető legeltetési bárcájára rá kell vezetni az állatnem, létszám és a terület kitüntetésével.

Azt, hogy a külön legeltetésért magasabb legeltetési díj fizetendő-e, az engedély megadásakor a választmány határozza meg.

Állategészségügyi szabályok.

16. §.

A közlegelőre kihajtani kívánt állatokat a kihajtást megelőzőleg évenkint egészségügyileg meg kell vizsgálni. (1888 : VII. t.-c. 17. §.)

Ezt a vizsgálatot az 1894 : XII. t.-c. 23. §-ában megállapított tavaszi állatösszeírással egyidejűleg kell foganatosítani.

Olyan esetben, midőn a jogosult később szándékozik a legelőre marhát kihajtani, ezt a községi előljáróságnál be kell jelenteni. Az ilyen állatot a bejelentéstől számított negyvennyolc óráig saját területen kell tartani, amely idő alatt egészségi állapotáról, hol a községben állatorvos van, az állatorvos, különben az előljáróságnak egy tagja meggyőződni köteles s az állat a közlegelőre csak akkor bocsátható, ha azt egészségesnek találják. (1894 : XII. t.-c. 23. §.)

Az állategészségügyi vizsgálat eredménye a legeltetési bárcára rávezetendő.

Amennyiben az alapszabályok idegen községbeli jószágnak a közlegelőn való legeltetését lehetővé teszik, a tulajdonos az állatnak bejelentése (a legeltetési bárca kiváltása) alkalmával igazolni köteles, hogy az idegen község és az az udvar, tanya, major, amelyből az állat származik, nem áll állategészségügyi zárlat alatt és hogy a kihajtani szándékolt állatot a folyó évben abban a községben állategészségügyileg megvizsgálták.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A közös legelőre felvett állatot mással kicserélni csak a társulati gazda engedélyével és csak akkor szabad, ha az állatot az előbbi bekezdéseknek megfelelően egészségügyileg megvizsgálták.

Jegyzet:

Ott, ahol a közlegelő talaja lépfenével gyakran vagy állandóan fertőzve van, a választmány elrendelheti, hogy a közlegelőre csak azokat az állatokat szabad kihajtani, melyeket lépfene ellen a kihajtás előtt beojtottak.

17. §.

Ha a pásztor vagy a társulati gazda vagy a társulat más közege valamely állaton a betegség jeleit észleli, köteles erről a társulat elnökét, a községi elöljáróságot és a tulajdonost értesíteni.

A legelőn a beteg állatot addig is el kell különíteni, míg a hatóság nem intézkedik s a hatóság intézkedése előtt csakis akkor szabad a legelőről eltávolítani, ha rajta valamely ragadós betegség jelei nem mutatkoznak.

Ha a naponkint hazahajtott állatot a tulajdonos vagy a gazda betegségre gyanusnak vagy betegnek találta, azt a közöslegelőre bocsátania mindaddig tilos, míg egészségügyileg meg nem vizsgálják és annak a közöslegelőre kihajtását meg nem engedik.

A ragadós betegség vagy a fertőzés gyanujában álló állatot a közöslegelőre kibocsátani semmi esetre sem szabad.

A legelőn elhullott vagy kiirtott állatot a pásztor köteles a községi elöljáróságnak azonnal bejelenteni.

Az állategészségügyre vonatkozó törvényes rendelkezések betartására a választmánynak szigorúan felügyelni kell.

A legelő rendben és jókarban tartása.

18. §.

A legelő határait a vármegye birtokhatárjelzési szabályrendelete szerint állandó határjelekkel meg kell jelölni.

A választmány, a társulati gazda és a pásztor a határok és határjelek épségére különös gondot fordítsanak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a választmány a határ vagy a határjelek megrongálásáról tudomást szerez, köteles a községi elöljáróságot az 1894 : XII. t.-c. 34. §-ában foglalt eljárás foganatosítása végett azonnal értesíteni.

A legelő területéből történt foglalások esetében a választmány azonnal köteles a szükséges intézkedéseket az eredeti birtokállapot helyreállítása végett megtenni.

A társulati gazda és a pásztorok ügyeljenek arra is, hogy a legelővel szomszédos birtokosok a legelő területét termékeik vagy melléktermények eiknek (kukorica, szalma, széna, szár stb.) meg nem engedett elhelyezésével vagy kirakásával el ne foglalják, ne rongálják és a legeltetést se akadályozzák.

Jegyzet. A legelő határait a vármegye határjelzési szabályrendeletében előírt természetes (élőfák, sövény stb.) vagy mesterséges határjelekkel (határdombok, fa és kőoszlopok, sánc-, kő-, fakerítés stb.) kell megjelölni.

A határjelek felállítása, kijavítása és megújítása körül felmerülő vitás kérdések elintézése végett a községi elöljárósághoz kell fordulni. (1894 : XII. t.-c. 34. §.)

19. §.

A választmány köteles arról gondoskodni, hogy a legelő az állatok táplálkozására alkalmas füvekkel be legyen gyepesítve, hogy a gyepezetet rendszertelen legeltetéssel tönkre ne tegyék és hogy azt az okszerű legelőgazdálkodásnak megfelelően gondozzák.

A kopárosodásnak induló vagy gyenge gyepezetű területeket a legeltetési idény kezdete előtt ki kell jelölni és azokon, ha szükséges, a legeltetést a választmánynak be kell tiltania.

Az évi legelőszemlék (24. §.) alkalmával meg kell állapítani, hogy a legelő mely részein kell:

1. mesterségesen füvesíteni;
2. a legeltetést a gyepezet kímélése végett betiltani;
3. a gyepezetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazással (fektetés) erősíteni;
4. a talajt a megfelelő talajmívelési eszközökkel művelni.

A pásztorok és a társulati gazda felelősek azért, hogy a jószág a legelő olyan részeire ne bocsáttassék:

1. amely legeltetési tilalom alatt áll;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

2. ahol a legeltetés csak a növényzetben és a talajban való kártétellel volna gyakorolható;

3. amely javítás alatt áll, vagy amelyen egy évnél fiatalabb gyepesítés vagy fiatal fásítás van;

4. amelyeken vízmosások képződnek, vagy amelyek elkopárodásnak indultak.

Jegyzet. A legelő gyepezetének ápolására különös gondot kell fordítani, mert kellő ápolás és rendszeres legeltetés mellett a legelő csekély költséggel jókarban tartható, elhanyagolt legelők jókarba helyezése pedig tetemes költséggel jár.

A gyepezés jókarban tartásának első feltétele a rendszeres legeltetés.

A legeltetési idény kezdete előtt célszerű a legelőt, illetve annak egyes csordák által legeltetésre kijelölt részeit (tag) fordulókra beosztani és megállapítani, hogy a legeltetést melyik fordulóban kezdjék s milyen sorrendben folytassák.

A fordulókon belül ismét naponkint olyan széles pásztában kell a jószágot legeltetni, mint amilyen terület fűtermése az ott legelő jószágnak egy napra elegendő.

Ahol a legelőt így beosztani a legelő kis terjedelme miatt nem lehet, ott a legelő terjedelméhez képest a helyi viszonyoknak megfelelően kell a legeltetés rendszerét megállapítani.

A gyepezés ápolása végett a rendszeres legeltetésen felül gondoskodnia kell a választmánynak, hogy a kopárosodásnak induló, valamint a fiatal, gyenge gyepezetű helyeken a legeltetést betiltsák, a talaj gyengébb részein a gyepezetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazassal vagy fektetéssel erősítsék, hogy a legelőt kellő időben a szükséghez képest megboronálják vagy fogasolják és hogy olyan helyeken, ahol a gyepezet már teljesen kipusztult, azt mesterséges füvesítéssel mielőbb pótolják.

A legeltetést okvetlenül be kell tiltani az elkopárosodásnak indult és vízmosások veszélyének kitett területeken. A társulat elnöke a járási főszolgabírót a vízmosások keletkezésének meggátlása végett azonnal értesíteni köteles.

20. §.

A legelőről vagy az apaállatok istállójából és kifutójából származó trágyát kizárólag a legelő trágyázására szabad fordítani.

A társulati gazda és a pásztorok felelősek azért, hogy a legelőn összegyült trágyát senki el ne hordja.

Jegyzet. Ha a társulatnak az apaállatok tartására szolgáló külön takarmányföldje, rétje vagy kaszálója van, a legelőrendtartásban ki lehet mondani, hogy az apaállatok istállójában és kifutójában összegyülemlett trágyát ennek a megtrágyázására kell fordítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A legelőnek a legelő jószággal való természtés trágyázására szükséges intézkedéseket (trágya elteregetése stb.) a társulati gazdának kell megtenni.

Különösen szigorúan kell ellenőrízni a rendszeres legeltetéssel kapcsolatban azt, hogy a pásztorok a csorda (stb.) fekvőhelyét bizonyos rendszer szerint változtassák és lehetőleg a gyengébb talajú helyeket fektessék (kosarazás).

21. §.

A választmány és a társulati gazda különös gondot fordítson arra, hogy a legelőről az alkalmatlan és a legeltetést akadályozó bokrokat, gyomokat és káros növényeket kiirtsák.

A bokrok és gyomok irtására közös munkát (1913 : X. t.-c. 41. §.) kell igénybe venni.

A gyomokat és káros növenyeket lehetőleg virágzásuk előtt kell kiirtani.

Jegyzet. Ahol a helyi viszonyok szükségessé teszik a rendtartásba még fel kell venni a következőket is:

»Az évi legelőszemléken (26. §.) meg kell állapítani, hogy a legelő mely részeiről és milyen terjedelemben szükséges és célszerű a bokrokat vagy fákat teljesen kivágni, hol milyen elosztással és minő célból hagyják meg azokat egyenkint vagy csoportosan, hol és mennyire lehet azokat kigyéríteni, hol nem szabad bokrot vagy fát kivágni, hol és mi okból van szükség egyes helyek befásítására és tilalmazására.

Lejtősebb vagy meredek oldalakon, ahol a gyep megrongálásától, a talaj elkopárosodásától kell tartani, továbbá csuszamlások és vízmosások veszélyének kitett vagy futóhomokos területeken, a legelőn lévő patakok és vízmosások, árkok, források és kutak körül, silány vagy köves területeken fákat vagy bokrokat kivágni nem szabad.

Tilos a fák és bokrok kiirtása futóhomokos és a befásítandó kopároknak vagy megkötendő vízmosásoknak nyilvánított helyeken (1894 : XII. t.-c. 13. és 14. §.)

Fás legelőkön tilos a fákat a fakihasználás szabályszerű megengedése előtt kivágni.

A kivágott cserjéket és bokrokat elsősorban a legelőn lévő vízmosások megkötéséhez, a tilalmazott helyek elkerítéséhez vagy más hasonló célra kell felhasználni és a helyszínén fel nem használhatókat el kell hordani vagy a helyszínen el kell égetni.

A bokorirtás folytán keletkezett foltokat a szükség szerint mesterségesen be kell fűvesíteni.«

Fás legelőkön meg kell állapítani a fahasználat módját is.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

22. §.

A választmány köteles gondoskodni arról, hogy a legelőn elegendő számú és kellően felszerelt itató, kút legyen s hogy a legelőn lévő vadvizes helyeket okszerűen lecsapolják és kiszárítsák.

A legelőn lévő kutakat körül kell keríteni és a szükséges biztonsági intézkedéseket meg kell tenni, a természetes itatók, patakok, források az itatásra alkalmasan berendezendők.

Az itatóhelyek környékét lehetőleg szárazon kell tartani és ügyelni kell arra, hogy az itatók vizét a jószág be ne szennyezze.

Az itatóvályuk tisztántartásáért a pásztorok és a társulati gazda felelősek.

Az itatóhelyek környékén fás, árnyas delelőket kell létesíteni.

Jegyzet. Ha a legelőn több itatóhelyre van szükség, azokat lehetőleg aránylagosan elosztva és olyképen kell elhelyezni, hogy a rendszeres legeltetés (17. §) lehetséges legyen.

23. §.

A legelőn átvonuló utakat és marhacsapásokat akként kell rendezni, hogy a közlegelőnek lehető legcsekélyebb területét vegyék igénybe.

Tilos a csordának rendszertelen le- és felhajtása és tilos a legelőn össze-vissza szekerezni.

A mulhatatlanul szükséges marhacsapások és a törvényesen rendszeresített mezei dűlő vagy a legelőn átvonuló egyéb utakon kívül minden más szekér- és gyalogutat el kell zárni, tilalmi jelekkel ellátni és begyepesíteni.

Azok ellen, akik a törvényesen rendszeresített utakon kívül jogosulatlanul szekereznek, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *h)* pontja alapján a kihágási eljárást meg kell indítani.

Rendkívüli használatok.

24. §.

A legelő területét tégla- vagy vályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok- és kavicsszedésre stb., továbbá szérűskert cél-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

jaira csak akkor szabad igénybe venni, ha a földmívelésügyi miniszter előzetesen megengedi.

Jegyzet. Rendkivüli használatok alatt kell érteni a közös legelőn a legeltetésen kívül, bár csak ideiglenesen is gyakorolt minden használatot. (Ilyen például a téglaégetésre, vályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok- és kavicsszedésre, szérűskert céljaira stb. való felhasználás.)

A rendkivüli használatok feltételeit, nevezetesen azt, hogy:

1. a rendkívüli használatokat kik és milyen díj fizetése mellett gyakorolhatják;

2. hogy a rendkívüli használatok a legelő mely részén (pontosan körülírandó) és milyen mértékben gyakorolhatók, stb. a legelőrendtartásnak ebben a részében kell szabályozni.

Azokat a területrészeket, amelyeken a rendkívüli használatokat gyakorolják, ha a használat gyakorlása a legeltetést kizárja (agyaggödör, homok-, kavicsbánya) a jelen rendtartás 2. §-ába is fel kell venni.

Ha a rendkivüli használatokat, amelyek a legelőrendtartás megállapításakor gyakorlatban vannak, a földmívelésügyi miniszter már megengedte, arra a használat feltételeit szabályozó §-ban az engedély számának és keltének felemlítésével hivatkozni kell.

Ha a legelőrendtartás megállapitásáig a földmívelésügyi minisztertől azt, hogy rendkívüli használatokat engedjen, még nem kérték, a legelőrendtartásnak jóváhagyás végett való felterjesztésével egyidejűleg kérni kell a legelőrendtartásban szabályozott rendkívüli használatoknak megengedését is.

25. §.

Tégla- vagy vályogvetésre (földhordásra, homok-, kavicsszedésre stb.) a közös legelőnek.....elterülő .....kiterjedésű része használható a következő feltételek mellett (Földmívelésügyi miniszternek..... évi ..... számú határozata).....

.....

A jelen §-ban felsorolt helyeket alkalmas módon állandóan körül kell keríteni, az anyaggödrök széleit be kell fásítani, a jószágra veszélyes helyeket pedig korláttal kell ellátni.

Jegyzet. Ebben a §-ban a helyi viszonyoknak megfelelően azokat a rendkívüli használatokat kell szabályozni, amelyeket a legelőn gyakorolnak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

26. §.

Szérűskert céljaira a közös legelőnek..... elterülő.....kiterjedésű része használható a következő feltételekkel: .....

.....

A szérűskertről a szalma, polyva vagy egyéb ott elhelyezett terményeket a birtokosok kötelesek legkésőbben a termést követő év .....-ig eltakarítani.

Ha a birtokosok a terményeket.....után a közlegelőn hagyják, a választmány köteles egy héttel az illetőknek előzetes értesítése után a jelen legelőrendtartás 29. §-a értelmében a kihágási eljárást megindítani.

Felügyelet.

27. §.

A választmány köteles a legeltetési idény kezdete előtt egy hónappal és annak befejezte után mielőbb, továbbá a legeltetési idény tartama alatt legalább kétszer helyszíni szemlét tartani.

A szemlén részt vesznek: a társulat elnöke vagy ennek helyettese, a választmánynak erre a célra kiküldött 2—4 tagja és a társulati gazda. A szemlén a községi elöljáróságnak egy tagja is részt vehet.

A bizottság köteles meggyőződni arról, hogy:

1. a legelőrendtartást és az alapszabályoknak rendelkezéseit megtartják-e;

2. hogy a legelőn milyen javítási vagy berendezési, tisztítási és egyéb munkálatok volnának végzendők;

3. hogy a pásztorok és a társulati gazda kötelességeiket pontosan teljesítik-e;

4. hogy a legeltetést gazdasági vagy állategészségügyi szempontból a legelő mely részén kellene betiltani;

5. hogy a legelő mely részei jelölendők ki az egyes állatnemek részére, hogy a legeltetési idény alatt minden állatnem a számára kijelölt területen legel-e (hogy az utánlegeltetés sorrendjét betartják-e?) és hogy a legeltetés rendszeresen történik-e;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

6. hogy a legelőn talált marhaállomány száma a bejelentett marhaállománnyal egybevág-e;

7. hogy a jószág fektetése (kosarazás) és a trágya elteregetése a legelőrendtartásban előírt módon történik-e, hogy a legelő mely részei szorulnak fokozottabb természetes vagy mesterséges trágyázására;

8. hogy a legelő mely részeit kell begyepesíteni vagy felülvetni;

9. hogy a legelő mely részein kellene a fákat kivágni, a bokrokat kiirtani, vagy a legelőnek mely részeit kellene befásítani; hogy a fiatal fák, csemeték kellő módon védve vannak-e a legelő jószág kártevése ellen; hogy továbbá a legelő a gyomoktól és káros növényektől milyen eljárással volna megtisztítható az adott viszonyok közt a legcélszerűbben s a tisztítást rendesen végrehajtják-e;

10. hogy az itatók, kutak és delelők a legelőrendtartás 15. §-ának megfelelően rendben vannak-e;

11. hogy a legelő határait jelző határjelek és a határok sértetlenek-e, nem történtek-e elszántások s a legelőt nem használják-e rendeltetésétől eltérő célokra;

12. hogy az anyaggödröket, téglavető és égető helyeket, szérüskert céljaira engedélyezett területeket a legelőrendtartásban megállapított szabályok szerint használják-e, körül vannak-e azok kerítve, a megengedett határokon túl ki nem terjesztettek-e;

13. hogy a legelőn nem törtek-e nem engedélyezett csapásokat és útakat s a felállított tilalmi jelek jókarban vannak-e;

14. a legelőnek mely részei volnának talajmívelési eszközökkel megmívelendők (fogasolás, boronálás).

A bizottság köteles a választmánynak a szemlét követő két héten belül részletes jelentést tenni.

A választmány a javítási és jókarbantartási munkálatok tervét évenkint olyan időben köteles elkészíteni, hogy a javítási költségek, amennyiben azokra a folyó évi költségvetésben fedezet nem volna, a következő évi költségvetésbe beállíthatók legyenek.

Ha a javítási költségekre az érvényben álló költségvetés szerint fedezet van, a munkálatokat a választmány köteles saját hatáskörében kellő időben foganatosíttatni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

28. §.

A társulati gazda felügyel a legelő rendszeres és okszerű használatára, a legelőrendtartás rendelkezéseinek és a társulat közgyűlésének vagy választmánynak a legelőrendtartásra és a legelőre vonatkozó határozatainak pontos végrehajtására. Evégből a legelőt gyakran megvizsgálni és különösen a megelőző szakaszban foglaltakat pontosan ellenőrizni köteles. A tapasztalt mulasztásokról és a szükséges tennivalókról, amennyiben azokra saját hatáskörében nem intézkedhetik, a társulat elnökének vagy helyettesének azonnal jelentést kell tennie.

A társulati gazda köteles a pásztorokat minél gyakrabban ellenőrizni és őket a legelő rendszeres és okszerű használatára kioktatni.

Záró rendelkezés.

29. §.

Aki a legelőrendtartás rendelkezéseit megszegi, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *i)* pontjába ütköző kihágást követi el s őt a hatóság 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással bünteti.

Ha az elnök vagy a társulat egyéb közege a jelen legelőrendtartásban reá ruházott tennivalókat nem teljesíti s kötelességeit súlyosan megszegi vagy eljárásával a tagok érdekeit veszélyezteti, a felügyelő hatóság őket az 1913 : X. t.-c. 68. §-a alapján 10 koronától egyezer koronáig terjedhető bírsággal sújthatja, tisztüktől elmozdíthatja.

30. §.

Jelen rendtartás a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával lép életbe.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XI. *A)* melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Kivetési lajstrom.

.....

.....i birtokosság

legeltetési társulata.

A) Készpénzbeli járulékok kivetése ..... évre.

Tétel szám	A társulati tag			Kivetett összeg		Befizetett			Megjegyzés	Hátraléki kimutatás tételszáma
	neve	lakóhelye	házszáma	K	f	mikor?	mennyit? K	mennyit? f		

A) Kivetési lajstrom (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 122. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XI. *B)* melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Kivetési lajstrom.

.....

.....i birtokosság

legeltetési társulata

B) Közös munka kivetése ..... évre.

Tételszám	A társulati tag			Kivetett közös munka		Teljesitett				Megjegyzés	A hátraléki kimutatás tételszáma
	neve	lakóhelye	házszáma	kézi napszám	fuvar	mikor		mennyit			
						hó	nap	kézi napszám	fuvar		

B) Kivetési lajstrom (1914. évi 7000. F. M. számú rendelete 122 §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XII. melléklet az 1914. évi 7000 F. M. számú rendelethez.

.....község

.....

..... i birtokosság legeltetési társulata.

A kivetési lajstrom .....tételszáma.

Járulékiv

az.....évre

(név) .....

(foglalkozás) .....

számára.

.....kerület.....utca .....házszám.

A járulékivet kiállitották:

.....,.....év.....hó .....napján.

.....

P. H.

.....

Jegyzet .....

.....

.....

Járulékiv (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 124. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Tartozás					
Tárgy	Összeg		Közös munka		Megjegyzések
	K	f	kézi	fuvar	
Mult évi hátralék . . .					
Folyó évi előirás :					
1. Legeltetési díj					
2. Tagsági járulék . . .					
3. Közös munka váltsága					
Mult évi hátralék és folyó évi előirás együtt . . .					
Törlés					
Helyesbitett tartozás . .					
Ezzel szemben lerovás .					
Hátralék mutatkozik az év végén					

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Lerovás												
Legeltetési díj		Tagsági járulék		Közös munka váltság				Ös szesen		Közös munka		A lerovást igazolja
K	f	K	f	K	f	K	f	K	f	kézi	fuvar	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

..... i birtokosság

legeltetési társulatának

hátraléki kimutatása

..... évről.

Folyó szám	A társulati tag												
	neve és lakóhelye	Ház száma	Tartozik						Fizetett			Megjegyzések
			készpénz járulék		közös munka váltsága		összesen		mikor	mennyit		
			fejében									
			K	f	K	f	K	f		K	f	

Hátraléki kimutatás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 125. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XIV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Kimutatás

.....község ..... számú telekjegyzőkönyvében / telekkönyvi betétében ..... helyrajzi szám ..... alatt felvett .....

.....közös legelő.....ben részes felekről s osztatlan illetőségeik (tulajdoni hányadrészeik) nagyságáról.

Az osztatlan illetőségeket kifejező törtszámok közös nevezője: .....[1])

1	2	3	4	5	6	7
Sorszám	A telekjegyzőkönyv / telekkönyvi betét száma, amelyben az osztatlan illetőség fel van véve	Az osztatlan illetőség nagyságát kifejező törtszám számlálója vagy az osztatlan illetőség nagyságát mutató urbéri telekmennyiség [2])	A telekkönyvi átalakitás- / helyszinelés-kor volt tulajdonos neve	A jelenlegi tulajdonos neve, foglalkozása és lakása	A jelenlegi tulajdonos közös legelőbeli illetményét kitől és milyen jogcimen szerezte	Megjegyzés

[1]) Csak akkor kell kitölteni, ha a közös legelő a 45.041/1889. I. M. számu igazságügyminiszteri rendelet szerint van telekkönyvezve.

[2]) A 3. rovatba, ha a közös legelő a 45.041/1889. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerint van telekkönyvezve, a tulajdoni hányadrészeket kifejező törtszámok számlálóit, ha pedig a közös legelő telekkönyvezese a 2.579/869. I. M. számú, vagy a 106/870. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelet szerint történt, annak az urbéri teleknek a mennyiségét (pl. 3/4 telek, 1 zsellér telek) kell kitenni, amellyel való kapcsolatra utal az osztatlan legelőilletőségre vonatkozó telekkönyvi feljegyzés.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....

.....i birtokosságnak

.....

közös legelőre alakuló

legeltetési társulata.

Tervezet a névjegyzék összeállitasahoz (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 139. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyó szám	A részes fél neve és lakóhelye	Házszáma	Az illetőség		
			kiindulási alap (pl. telekkönyv, birtok rendezési aránytáblázat) szerint	tényleges állapot szerint	a tervezet szerint

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nagysága		Illeti szavazati jog		Megjegyzés	A végleges névjegyzékbe átvezettek tételszáma alatt
a közgyülés megállapitása szerint	a közigazgatási bizottság megállapitása szerint	a közgyülés megállapitása szerint	a közigazgatási bizottság megállapitása szerint		

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XVI. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....i

birtokosság
legeltetési társutatának

névjegyzéke.

Névjegyzék (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 149 §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Folyószám	A társulat tagjának					Megjegyzés
	neve	lakóhelye	házszáma	illetőségének nagysága	szavazatainak száma	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Az illetőségből átszállott						Megjegyzés
Mennyi?	Mikor?			Kire? (név, lakóhely)	Milyen jogcimen	
	év	hó	nap			

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XVII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Jegyzőkönyv.

A .....i birtokosság legeltetési társulatának.....évi .....hó .....n megtartott $\frac{\text{rendes}}{\text{rendkívüli}}$ közgyüléséről.

Jelen voltak .....

.....

.....

Összesen .....szavazati jogot képviselő .....társulati tag .....illetőséggel.

A közigazgatási hatóság részéről jelen volt: .....

.....

Elnök, miután megállapitja, hogy a közgyülés összehivása törvényszerüen történt, mert .....

.....

és hogy a közgyülés határozatképes, mert a társulati tagok illetőségek szerint számitott ..... jelen van, az ülést megnyitja.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

--- ---

elnök.

--- ---

bizalmi emberek. jegyző.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XVIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

---

vármegye közigazgatási bizottságának.

A ..... i birtokosság legeltetési társulatának ..... évi ..... hó ..... n tartott ..... $\frac{\text{rendes}}{\text{rendkívüli}}$ közgyüléséről felvett jegyzőkönyvet az 1913 : X. t.-c. 50. §. értelmében felterjesztem.

Kelt ..... n ..... évi ..... hó ..... n.

..... jegyző.

..... a társulat elnöke.

Mellékletek : .....

.....

.....

Jelentés közigazgatási bizottsághoz (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 160. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XIX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Meghivó.

A.....i birtokosság legeltetési társulatának .....évi.....hó .....n dél$\frac{\text{előtt}}{\text{után}}$.....órakor .....megtartandó $\frac{\text{rendes}}{\text{rendkivüli}}$ közgyülésére.

Tárgysorozat: .....

.....

.....

.....évi .....hó .....n.

..... jegyző.

..... a társulat elnöke.

Bizonyitvány.

Alulirott községi elöljáróság hitelesen igazolja, hogy a fenti meghivó és tárgysorozat .....évi .....hó .....tól .....évi .....hó .....ig a községháza hirdetési tábláján ki volt függesztve és hogy annak tartalma a..... szerint dobszóval .....ízben ki lett hirdetve.

.....

..... (aláirás.)

Meghivó. (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 164. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XX. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....

.....i birtokosság

..... évi

pénztári naplója.

Pénztári napló (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Bevétel.

..... év

Folyó szám	A bevételezés ideje		A bevétel rövid megjelölése	A bevétel összege		Megjegyzések
	hó	nap		Korona	fill.	
			Áthozat			

Kiadás.

.....év

Folyó szám	A kiadás ideje		A kiadás rövid megjelölése	A kiadás összege		Megjegyzések
	hó	nap		korona	fill.	
			Áthozat			

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXI. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

.....

.....

.....i birtokosság

legeltetési társulatának

..... évi

számadása.

Megállapította és ..... **elfogadta az** ..... **évi** ..... **hó** .....**n tartott társulati közgyülés a** ..... **számú** **határozattal.**

....

pénztáros. **a társulat elnöke.**

.....

jegyző.

Évi számadás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

---------év

Bevétel								
Tételszám	A bevétel megnevezése:	A költségvetésben előirányzott összeg		Tényleg befolyt összeg		Követelés		Megjegyzések
		Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	

.....év

Kiadás								
Tételszám	A kiadás megnevezése:	A költségvetésben előirányzott összeg		A tényleg kiadott összeg		Tartozás		Megjegyzések
		Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019,

XXII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Leltár

az .....évről

Tételszám	A leltári tárgy megnevezése	Az ingók darabszáma	érték		A mult évi leltárhoz képest		Jegyzet
			K	fill.	kevesebb	több	

Leltár (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Az

.....

.....i

birtokosság

legeltetési társulatának

anyagszámadása.

Anyagszámadás (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 186. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

..... év.

Tételszám	A bevételezés ideje		A felvett anyag megjelölése	Az anyag			Megjegyzés
	hó	nap		mennyisége	értéke		
					Kor.	fill.	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

.....év.

A kiadás ideje			A kiadott anyag megjelölése	Az anyag			Megjegyzés
év	hó	nap		mennyisége	értéke		
					Kor.	fill.	

© OEE Wágner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXIV. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

---i birtokosság

legeltetési társulatának

--------- évi

költségvetése.

Megállapitotta és ---------- elfogadta az ---------- évi ---------- hó -----n tartott társulati közgyűlés a ---------- számú határozattal.

---
pénztáros.

---
a társulat elnöke.

---
jegyző.

Költségvetés (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet 187. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Szükséglet								
Tételszám	A szükséglet megnevezése	Az előbbi év költségvetésében előirányzott összeg		A társulati közgyülés előirányzata szerint		A közigazgatási bizottság jóváhagyása szerint		Megjegyzések
		Korona	fill.	Korona	fill.	Korona	fill.	

Tételszám	A jövedelem megnevezése	Az előbbi év költségvetésében előirányzott összeg		A társulati közgyülés határozata szerint		A közigazgatási bizottság jóváhagyása szerint		Megjegyzések
		Korona	fill	Korona	fill.	Korona	fill.	

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXV. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

..... község

legeltetési szabályrendelete.

A legelő területe.

1. §.

A .....i .... számú telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) ..... helyrajziszám(ok) alatt a község tulajdonául felvett ..... kat. hold ..... négyszögöl kiterjedésű közlegelő a 2. §-ban felsorolt területek kivételével egész terjedelmében csak közös legeltetésre használható (1913 : X. t.-c. 74. §.) és azt vagy annak egyes részeit rendeltetésétől eltérő célra használni a földmívelésügyi miniszter engedélye nélkül még ideiglenesen sem szabad.

Jegyzet. Ebben a §-ban a szabályrendelet hatálya alá tartozó közlegelőt telekkönyvszerűen és a földadókataszter szerint pontosan meg kell jelölni.

Ha a legelő több különfekvő részből áll, akkor azokat a szokásos helyi elnevezés, esetleg a dülő és az egyes részek kiterjedésének megjelölésével ebben a §-ban fel kell sorolni (lásd még a legelőrendtartás mintájának 1. §-ához fűzött megjegyzést).

2. §.

A közös legeltetés alól kivonatnak: .....

.....

.....

Nem legeltethető területek .....

.....

.....

Jegyzet. A 2. §-ban fel kell sorolni a községi közlegelő minden olyan részletét, amelyet akár hatósági engedéllyel, akár anélkül a közös legeltetés alól elvontak.

Községi legeltetési szabályrendelet 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 252. §.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ilyenek a feltört, beépített, kiásott, homok, kő, kavics, földhordásra, tégla vagy vályogvetésre stb. használt területek.

Ha az elvonás a földmívelésügyi miniszter vagy más hatóság jóváhagyásával történt, fel kell említeni a vonatkozó hatósági határozat, vagy rendelet számát és keltét.

Ha az elvonást a földmívelésügyi miniszter a jelen szabályrendelet megállapításáig még jóvá nem hagyta volna, a jóváhagyás iránt jelen szabályrendeletnek jóváhagyás végett való felterjesztésével egyidejűleg kell kérelmet intézni a földmívelésügyi miniszterhez.

A legelő használata.

3. §.

A közlegelőre minden községi lakos vagy külsőhatárbeli birtokos hajthat ki jószágot a megfelelő legeltetési díj (9. §.) lefizetése ellenében.

Jegyzet. A községi legelő legeltetéséhez való jogosultságot a földadó arányában is meg lehet állapítani, de ebben az esetben is azok számára, akik földadót nem fizetnek, bizonyos legeltetési jogot kell engedni.

4. §.

A közlegelőre minden jogosult csak a saját jószágát hajthatja ki.

Jegyzet. A 4. §-ba felvehetők a következő rendelkezések is:

»Indokolt esetben a községi képviselőtestület megengedheti, hogy akik jogosultságukat másképpen ki nem használják, a velük szolgálati viszonyban állók (gazdasági munkások stb.) jószágait jelentsék be legeltetésre.«

»Kizárólag üzérkedés céljából tartott jószágot kihajtani csak akkor szabad, ha a képviselőtestület külön megengedi.«

»Mészárosok és hentesek levágásra vett állatait a közös legelőre kihajtani egyáltalában tilos«.

5. §.

A közlegelő használatára jogosult köteles a legelőre kihajtani szándékolt jószágot minden év ..... hó ..... napjáig az elöljáróság erre kijelölt tagjánál bejelenteni, aki a bejelentést a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

legeltetési bárcakönyvbe bevezeti és a bejelentőnek a legeltetési-bárcát kiszolgáltatja.

Jegyzet, A legeltetési bárcakönyvet a XXVII. számú mintának megfelelően kell vezetni, a legeltetési bárcát pedig a XXVIII. számú minta szerint kell kiállítani.

Az 5. §-ba fel lehet venni a közetkező rendelkezést is:

»A jelen § 1. bekezdésében megállapitott határidő után bejelentésnek indokolt esetben is csak az elöljáróság esetről-esetre adott engedélyével van helye.

Az elöljáróság az utólagos bejelentést a bejelentési határidő elmulasztása miatt meg nem tagadhatja, ha a legelőre a 7. §. értelmében kihajtható állatlétszám még be nem telt.«

6. §.

A közlegelőre csak az hajthat ki jószágot, aki a legelőjószágnak bejelentését a 7. §. értelmében legeltetési bárcával igazolja.

Legeltetési bárca nélkül a legelőre jószágot befogadni nem szabad.

Az állattulajdonos vagy megbizottja köteles a legeltetési bárcát akkor, mikor a jószágot első ízben kihajtja, valamint később is a községi közegeknek vagy alkalmazottaknak felszólitására felmutatni.

7. §.

A közlegelőre.....számos állatnál többet kihajtani nem szabad.

Ha legelőtulterhelés mutatkoznék, a bejelentés sorrendje dönt. Azoknak a kisgazdáknak jószágait azonban, akiknek istállózás útján nincs módjukban állattenyésztést űzni, előnyben kell részesíteni.

Jegyzet. A közlegelő megterhelését arra való tekintettel kell megállapitani, hogy 1. a legelőről a jószág naponta hazajár-e és otthon kap-e takarmányt, vagy pedig 2. teljesen a legelőn való megélhetésre van-e utalva.

Utóbbi esetben lehet csak szó legelőtúlterhelésről és pedig akkor, ha több állatot hajtanak ki a legelőre, mint amennyi azon a legelőnek okszerű kezelése dacára elegendő táplálékot talál.

Az 1. esetben a legelő főleg az állatoknak a friss levegőn való szabad mozgását biztositja és csak másodsorban szolgál a táplálkozás kiegészitésére.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Messzebb fekvő és olyan legelőknél, amelyeken a jószág mindennapi takarmányozás nélkül való megélhetésre van utalva, különösen fontos, hogy a legelő jószágbírását akként állapitsák meg, hogy a jószág kellő táplálékot találjon.

Ilyen esetben kell felvenni a jelen minta 7. §-át.

Egyéb esetekben azt kell lehetővé tenni, hogy minél több jószág élvezze a levegőn való szabad mozgás áldását, anélkül azonban, hogy a legelő fűállományát kipusztítaná vagy a községi lakosok állattenyésztési érdekeit veszélyeztetné.

Ezekben az esetekben a legeltetési szabályrendeletben a legelő túlterhelésének megakadályozására szolgáló intézkedéseket mellőzni kell és a fenti 7. §. helyett a következőket kell felvenni:

»7. §. A közlegelőre kihajtható állatok létszámát, a legeltetésre bejelentett jószágállomány szerint az elöljáróság állapítja meg akként, hogy a legelő nagyságához és minőségéhez képest az okszerű gazdálkodás elvei szerint a községi lakosok állattenyésztési érdekei ne veszélyeztettessenek.«

Egészen csekély terjedelmű legelőterületre vonatkozólag, amely épen emiatt sem rendszeres legeltetésre, sem a községi jószágállománynak még részben való táplálására sem alkalmas, a községi képviselőtestület kimondhatja, hogy kifutónak fogja használni.

Ekkor megfelelő egyszerűbb legeltetési szabályrendeletet kell megállapítani.

Ha a közlegelő több olyan különfekvő részből áll, amelyeknek jószágbírása külömböző, minden legelőrészre a megfelelő rendelkezést külön kell felvenni a szabályrendeletbe.

8. §.

Ha a községi lakosok és birtokosok a legelőre nem hajtanak ki annyi állatot, mint amennyit a 7. §. értelmében kihajtaniok lehet, a községi képviselőtestület eddig a határig évről-évre megfelelő legelőhasználati díj fejében megengedheti, hogy a közlegelőt olyan más községben lakó kisgazdák is használhassák, akiknek nincs elegendő legelőjük, ha gazdálkodásuk előmozdítása a közérdeket szolgálja.

9. §.

Az évi legeltetési díjat és hogy azt mikor és milyen részletekben kell leróni, a képviselőtestület állapítja meg.

Aki a legeltetési idény megkezdése után hajtja ki jószágát a legelőre, igényt tarthat a legeltetési díj aránylagos leszállítására, viszont aki jószágát időközben eladja, vagy akinek jószága idő-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

közben elhull, igényt tarthat jószágának kicserélésére, esetleg a kifizetett legeltetési díjnak aránylagos visszatérítésére, vagy a ki nem fizetett legeltetési díj aránylagos leirására, ha ezt az igényét az állat eladásától vagy elhullásától számított ..... napon belül az előljáróságnak b jelenti.

A legeltetés rendje.

10. §.

Az előljáróság köteles évenkínt a legeltetés kezdete előtt megállapítani, hogy a legelő egyes részein mily állatnemek és milyen sorrendben legeltethetők.

A szarvasmarhák és lovak legelőterületét a juhok és sertések legelőjétől minden esetben el kell különíteni.

Majorságot (baromfit) csak a részükre vagy a sertések részére kijelölt területre szabad kihajtani.

A különböző állatnemek legeltetésére szolgáló területek határait a szokásos jelekkel jól láthatólag meg kell jelölni.

Jegyzet. **Lásd a legelőrendtartás mintájának 12. §-ához fűzött megjegyzést.**

11. §.

A legeltetési idény kezdetét és végét az előljáróság minden állatnemre vonatkozólag évenkint köteles megállapítani és a legeltetés megkezdése előtt legalább ..... nappal a községben szokásos módon közhirré tenni.

A legeltetési idény alatt is helye lehet a legeltetés ideiglenes betiltásának, ha a legeltetés az időjárási viszonyok miatt káros.

12. §.

A közlegelőn külön engedély nélkül legeltetni csakis közös pásztor felügyelete alatt, közös csordákban, ménesekben, csürhékben és nyájakban szabad.

Nem szabad azonban együtt legeltetni:

a két évnél fiatalabb üszőket a bikákkal;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

a félévnél idősebb bikaborjukat a tehenekkel vagy üszőkkel;
az egy évnél idősebb méncsikókat a kancákkal;
az egy évet még be nem töltött kocákat a kanokkal.

A közlegelőre hajtott anyaállatokkal együtt tenyészigazolványnyal el nem látott apaállatokat nem szabad legeltetni.

13. §.

Külön legeltetésre az elöljáróság egy évre terjedő hatállyal engedélyt adhat:

1. ha a kérelmező a tenyészkerületnek megfelelő fajtájú jelentékeny számú, de legalább ..... darabból álló állatállományt legeltet;

2. ha valaki legalább ..... tehénnel tejgazdaságot kiván üzni s ezért a legelőnek a községhez vagy tanyai gazdaságához közelebb eső részét kivánja ennek az előnynek megfelelő megtérítése ellenében használni;

3. ha a legeltetés alatt álló terület egyes részei oly kis részletekben vannak szétszórva, hogy azokon a közös legeltetés nem gyakorolható.

Külön legeltetni engedéllyel is csak az engedélyben meghatározott területen szabad.

Valamely állatnem külön legeltetése azonban, a 2. pontban emlitett esetet kivéve, a legelőnek más állatnemek számára kijelölt részében nem engedélyezhető.

Külön legeltetni csak külön pásztor felügyelete alatt szabad. Ha az engedélyt nyerő a kellő felügyeletet elmulasztaná, az engedélyt tőle azonnal meg kell vonni.

A külön legeltetésre engedélyt az illető legeltetési bárcájára rá kell vezetni az állatnem, létszám és a terület kitüntetésével.

Azt, hogy a külön legeltetésért magasabb díj fizetendő-e, az engedély megadásakor az elöljáróság határozza meg.

Állategészségügyi szabályok.

14. §.

A közlegelőre kihajtani kivánt állatokat a kihajtást megelőzőleg évenkint egészségügyileg meg kell vizsgálni. (1888 : VII. t.-c. 17. §.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ezt a vizsgálatot az 1894 : XII. t.-c. 23. §-ában megállapitott tavaszi állatösszeirással egyidejűleg kell foganatositani.

Olyan esetben, midőn a jogosult később szándékozik a legelőre a marhát kihajtani, ezt a községi elöljáróságnál be kell jelenteni.

Az ilyen állatot a bejelentéstől számított negyvennyolc óráig saját területen kell tartani, amely idő alatt egészségi állapotáról, hol a községben állatorvos van, az állatorvos, különben az elöljáróságnak egy tagja meggyőződni köteles s az állat a közlegelőre csak akkor bocsátható, ha azt egészségesnek találják. (1894 : XII. t.-c. 23. §.)

Az állategészségügyi vizsgálat eredményét a legeltetési bárcára reá kell vezetni.

Amennyiben a képviselőtestület külön határozata, vagy a legeltetési szabályrendelet idegen községbeli jószágnak a közlegelőn való legeltetését lehetővé teszi, a tulajdonos az állatnak bejelentése (a legeltetési bárca kiváltása) alkalmával igazolni köteles, hogy az idegen község és az az udvar, tanya, major, amelyből az állat származik, nem áll állategészségügyi zárlat alatt és hogy a kihajtani szándékolt állatot a folyó évben abban a községben egészségügyileg megvizsgálták.

A közlegelőre felvett állatot mással kicserélni csak akkor szabad, ha az állatot az előbbi bekezdéseknek megfelelően egészségügyileg megvizsgálták.

Jegyzet:

Ott, ahol a közlegelő talaja lépfenével gyakran vagy állandóan fertőzve van, az elöljáróság elrendelheti, hogy a közlegelőre csak azokat az állatokat szabad kihajtani, melyek lépfene ellen a kihajtás előtt beoltattak.

15. §.

Ha a pásztor vagy a gazda (26. §.) valamely állaton a betegség jeleit észleli, köteles erről a társulat elnökét, a községi elöljáróságot és a tulajdonost értesíteni.

A legelőn a beteg állatot addig is el kell különíteni, míg a hatóság nem intézkedik s a hatóság intézkedése előtt csakis akkor szabad a legelőről eltávolítani, ha rajta valamely ragadós betegség jelei nem mutatkoznak.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Ha a naponkint hazahajtott állatot a tulajdonos vagy a gazda betegségre gyanusnak vagy betegnek találta, azt a közlegelőre bocsátania mindaddig tilos, mig egészségügyileg meg nem vizsgálják és a közlegelőre kihajtását meg nem engedik.

A ragadós betegség vagy a fertőzés gyanujában álló állatot a közlegelőre kibocsátani semmiesetre sem szabad.

A legelőn elhullott vagy kiirtott állatot a pásztor köteles a községi elöljáróságnál azonnal bejelenteni.

A állategészségügyre vonatkozó törvényes rendelkezések betartására az elöljáróságnak szigorúan felügyelni kell.

A legelő rendben és jókarban tartása.

16. §.

A közlegelő határait a vármegye birtokhatárjelzési szabályrendelete szerint állandó határjelekkel meg kell jelölni.

Az elöljáróság, a gazda és a pásztorok a határok és határjelek épségére különös gondot fordítsanak.

A gazda és a pásztorok ügyeljenek arra is, hogy a legelővel szomszédos birtokosok a legelő területét termékeik vagy melléktermékeik (kukorica, szalma, széna, szár stb.) meg nem engedett elhelyezésével vagy kirakásával el ne foglalják, ne rongálják és a legeltetést ne akadályozzák.

17. §.

Az elöljáróság köteles arról gondoskodni, hogy a legelő az állatok táplálkozására alkalmas füvekkel be legyen gyepesítve, hogy a gyepezetet rendszertelen legeltetéssel tönkre ne tegyék és hogy azt az okszerű legelőgazdálkodásnak megfelelően gondozzák.

A kopárosodásnak induló, vagy gyenge gyepezetű területeket a legeltetési idény kezdete előtt ki kell jelölni és azokon, ha szükséges, a legeltetést az elöljáróságnak be kell tiltani.

Az évi legelőszemlék 25. §. alkalmával meg kell állapítani, hogy a legelő mely részein kell:

1. mesterségesen fűvesíteni;
2. a legeltetést a gyepezet kímélése végett betiltani;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

3. a gyepezetet természetes vagy mesterséges trágyázással, kosarazással (fektetés) erősíteni;

4. a talajt a megfelelő talajmívelési eszközökkel művelni.

A pásztorok és a gazda felelősek azért, hogy a jószágot a legelő olyan részeire ne bocsássák:

1. amely legeltetési tilalom alatt áll;

2. amelyen a legeltetés csak a növényzetben és a talajban való kártétellel volna gyakorolható;

3. amely javítás alatt áll, vagy amelyen egy évnél fiatalabb gyepesítés vagy fiatal fásítás van;

4. amelyeken vízmosások képződnek, vagy amelyek elkopárosodásnak indultak.

Jegyzet. Lásd a legelőrendtartás mintájának 19. §-ához fűzött megjegyzést.

18. §.

A közlegelőről vagy az apaállatok istállójából és kifutójából származó trágyát kizárólag a közlegelő trágyázására szabad fordítani.

A gazda és a pásztorok felelősek azért, hogy a legelőn összegyülemlett trágyát senki el ne hordja.

Jegyzet. Ha a községnek az apaállatok tartására szolgáló külön takarmányföldje vagy kaszálója van, a legeltetési szabályrendeletben ki lehet mondani, hogy az apaállatok istállójában és kifutójában összegyülemlett trágyát e külön ingatlanok megtrágyázására is kell fordítani.

A legelőnek a legelőjószággal való természetes trágyázására szükséges intézkedéseket (trágya elteregetése stb.) a gazdának kell megtenni.

Különösen szigorúan kell ellenőrizni a rendszeres legeltetéssel kapcsolatban, hogy a pásztorok a csorda (stb.) fekvőhelyét bizonyos rendszer szerint változtassák és lehetőleg a gyengébb talajú helyeket fektessék (kosarazás).

19. §.

Az elöljáróság és a gazda különös gondot fordítson arra, hogy a közlegelőről az alkalmatlan és a legeltetést akadályozó bokrokat, gyomokat és káros növényeket kiirtsák.

A bokrok és gyomok irtására közmunkát kell igénybevenni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A gyomokat és káros növényeket lehetőleg virágzásuk előtt kell kiirtani.

Jegyzet. **Lásd még a legelőrendtartás mintájának 21. §-ához fűzött megjegyzéseket.**

20. §.

Az előljáróság köteles gondoskodni arról, hogy a legelőn elegendő számú és kellően felszerelt itató, kút legyen s hogy a legelőn lévő vadvizes helyeket okszerűen lecsapolják és kiszárítsák.

A legelőn lévő kutakat körül kell keríteni és a szükséges biztonsági intézkedéseket meg kell tenni, a természetes itatók, patakok, források az itatásra alkalmasan berendezendők.

Az itatóhelyek környékét lehetőleg szárazon kell tartani és ügyelni kell arra, hogy az itatók vizét a jószág be ne szenyezze.

Az itatóvályúk tisztántartásáért a pásztorok és a gazda felelősek.

Az itatóhelyek környékén fás, árnyas delelőket kell létesíteni.

Jegyzet. **Ha a legelőn több itatóhelyre van szükség, azokat lehetőleg aránylagosan elosztva és olyképen kell elhelyezni, hogy a rendszeres legeltetés lehetséges legyen.**

21. §.

A legelőn átvonuló utakat és marhacsapásokat akként kell rendezni, hogy a közlegelőnek lehető legcsekélyebb területét vegyék igénybe.

Tilos a csordának rendszertelen le- és felhajtása és tilos a legelőn össze-visszaszekerezés.

A mulhatatlanul szükséges marhacsapások és a törvényesen rendszeresített mezei dülő utakon vagy a legelőn átvonuló egyéb utakon kivül minden más szekér és gyalogutat el kell zárni, tilalmi jelekkel ellátni és begyepesíteni.

Azok ellen, akik a törvényesen rendszeresített utakon kívül jogosulatlanul szekereznek, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *h*) pontja alapján a kihágási eljárást meg kell indítani.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Rendkívüli használatok.

22. §.

A közlegelő területét tégla vagy vályogvetésre, földkiemelésre, kőfejtésre, homok és kavicsszedésre stb., továbbá szérüskert céljaira csak akkor szabad elvonni, ha a földmívelésügyi miniszter előzetesen megengedi.

Jegyzet. **Lásd a legelőrendtartási minta 24. §-ához fűzött megjegyzést.**

23. §.

Tégla vagy vályogvetésre, földhordásra, homok, kavicsszedésre stb. a közös legelőnek ..... elterülő ..... kiterjedésű része használható a következő feltételek mellett (Földmívelésügyi miniszternek ..... számú ..... határozata) .....

.....

.....

A jelen §-ban felsorolt helyeket alkalmas módon állandóan körül kell keríteni, az anyaggödrök széleit be kell fásítani, a jószágra veszélyes helyeket pedig korláttal kell elláttni.

Jegyzet.

Ebben a §-ban a helyi viszonyoknak megfelelően azokat a rendkívüli használatokat kell szabályozni, amelyeket a legelőn gyakorolnak.

24. §.

Szérüskert céljaira a közös legelőnek ..... elterülő ..... kiterjedésű része használható a következő feltételekkel .....

.....

.....

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A szérűskertről a szalma, a polyva vagy egyéb ott elhelyezett terményeket a birtokosok kötelesek legkésőbben a termést követő év .....-ig eltakarítani.

Ha a birtokosok a terményeket ..... után a közlegelőn hagyják, az előljáróság köteles egy héttel az illetőknek előzetes értesítése után a jelen legeltetési szabályrendelet 27. §-a értelmében a kihágási eljárást megindítani.

Felügyelet.

25. §.

Az előljáróság köteles a legeltetési idény kezdete előtt egy hónappal és annak befejezte után mielőbb, továbbá a legeltetési idény tartama alatt legalább kétszer helyszini szemlét tartani.

A szemlén részt vesznek: a községi bíró vagy ennek helyettese, a községi előljáróságnak erre a célra kiküldött 2—4 tagja és a gazda.

A bizottság köteles meggyőződni arról, hogy:

1. hogy a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseit megtartják-e,

2. hogy a legelőn milyen javítási vagy berendezési, tisztítási és egyéb munkálatok volnának végzendők;

3. hogy a pásztorok és a gazda kötelességeiket pontosan teljesítik-e;

4. hogy a legeltetést gazdasági vagy állategészségügyi szempontból a legelő valamely részén nem kellene-e beltiltani;

5. hogy a legelő mely részei jelölendők ki az egyes állatnemek részére, és hogy a legeltetési idény alatt minden állatnem a számára kijelölt területen legel-e (hogy az utánlegeltetés sorrendjét betartják-e);

6. hogy a legelőn tálált marhaállomány száma a bejelentett marhaállománnyal egybevág-e;

7. hogy a jószág fektetése (kosarazás) és trágya elteregetése a legeltetési szabályrendeletben előírt módon történik-e, hogy a legelő mely részei szorulnak fokozottabb természetes vagy mesterséges trágyázásra;

8. hogy a legelő mely részeit kell begyepesíteni vagy felülvetni;

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

9. hogy a legelő mely részein kell a fákat kivágni, a bokrokat kiirtani, vagy a legelőnek mely részeit kellene befásítani; hogy a fiatal fák, csemeték kellő módon védve vannak-e a legelő jószág kártevése ellen; hogy továbbá a legelő a gyomoktól és káros növényektől milyen eljárással volna megtisztítható az adott viszonyok közt a legcélszerűbben, s a tisztítást rendesen végrehajtják-e;

10. hogy az itatók, kutak és delelők a legelőrendtartás 15. §-ának megfelelően rendben vannak-e;

11. hogy a közlegelő határait jelző határjelek és a határok sértetlenek-e, nem történtek-e elszántások s a legelőt nem használják-e rendeltetésétől eltérő célokra;

12. hogy az anyaggödröket, téglavető- és égető-helyeket, szérüskert céljaira engedélyezett területeket a legeltetési szabályrendeletben megállapított szabályok szerint használják-e, körül vannak-e azok kerítve, a megengedett határokon túl ki nem terjeszkednek-e;

13. hogy a legelőn nem törtek-e nem engedélyezett csapásokat és utakat, s a felállított tilalmi jelek jókarban vannak-e;

14. a legelőnek mely részei volnának talajmívelési eszközökkel megmívelendők (fogasolás, boronálás).

A bizottság köteles az előljáróságnak a szemlét követő két héten belül részletes jelentést tenni.

Az előljáróság a feljavítási munkálatok tervét évenkint olyan időben köteles elkészíteni, hogy a javítási költségek, amennyiben azokra a folyó évi költségvetésben fedezet nem volna, a következő évi költségvetésbe beállíthatók legyenek.

Ha a javítási költségekre az érvényben álló költségvetés szerint fedezet van, a munkálatokat az előljáróság köteles saját hatáskörében kellő időben foganatosíttatni.

26. §.

A képviselőtestület az előljáróságnak egy arra alkalmas tagját, vagy a községi képviselőtestületnek a legelőgazdálkodásban jártas egyik tagját a gazda teendőivel bizza meg.

A gazda évi tiszteletdíja .....K.

A gazda felügyel a legelő rendszeres és okszerű használatára, a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseinek és a képviselőtestület

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

vagy az elöljáróság ama határozatainak végrehajtására, amelyek a legeltetési szabályrendeletre és a közlegelőre vonatkoznak.

Evégből a legelőt gyakran megvizsgálni és különösen az előbbi szakaszban foglaltakat pontosan ellenőrízni köteles.

A tapasztalt mulasztásokról és a szükséges tennivalókról, amennyiben azok tekintetében saját hatáskörében nem intézkedhetik, az elöljáróságnak vagy helyettesének azonnal jelentést kell tennie.

A gazda köteles a pásztorokat minél gyakrabban ellenőrízni és őket a legelő rendszeres és okszerű használatára kioktatni.

Záró rendelkezés.

27. §.

Aki a legeltetési szabályrendelet rendelkezéseit megszegi, az 1894 : XII. t.-c. 94. §-ának *i)* pontjába ütköző kihágást követi el s őt a hatóság 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, behajthatatlanság esetén megfelelő elzárással bünteti.

28. §.

Jelen szabályrendelet a törvényhatóság jóváhagyásával és a földmívelésügyi miniszter megerősítésével lép életbe.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXVI. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Jegyzék az általános meghatalmazásokról.

Folyó szám	A meghatalmazást adó tag neve és lakóhelye (házszám)	Milyen tételszám alatt van felvéve a névjegyzékbe?	A meghatalmazott neve és lakóhelye (házszám)	A meghatalmazás kelte			A meghatalmazást visszavonta			Megjegyzés
				év	hó	nap	év	hó	nap	

Jegyzék általános meghatalmazásokról (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet II. mellékletének 28. §-a).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXVII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

---

legeltetési bárcakönyv.

Legeltetési bárcakönyv. (1914. évi 7000. F. M. számú rendelet X. mellékletének 7. §.).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

.....év

Tétel szám	A bejelentés mikor történt?		Az állat-												
	hó	nap	neve és lakóhelye (házszám)	A névjegyzékben milyen tételszám alatt van felvéve[1])	Ha nem tagja a társulatnak, milyen jogcímen legeltethet?[2])	Hány darab számos állat legeltetésére jogosult?	hány darab állatot jelentett be?								

[1]) A község legeltetési bárcakönyvéből ezt a rovatot ki kell hagyni; ha azonakkor ebben a rovatban azt kell feltüntetni, hogy az állattulajdonos menny

[2]) Községi bejelentési bárcakönyvben: »Ha nem községi lakos vagy birtokos,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

.....év

tulajdonos

hány darab állatot jelentett be?										Összesen számos állat	Legeltetési díj-tartozása		Fizetett				Megjegyzések
													mikor?		mennyit?		
											K	f	hó	nap	K	f	

ban a legeltetési jog a földadó arányában van megállapítva (l. a XXV. minta 3. §-át), földadót fizet.
milyen jogcímen legeltethet?«

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXVIII. melléklet az 1914. évi 7000. F. M. számú rendelethez.

Legeltetési bárca.

Tételszám .....

Az állattulajdonos																									
neve és lakóhelye	Hány darab állatot jelentett be?																	legeltetési díj-tartozása		fizetett			
																Összesen számos állat				mikor?		mennyit?	
																		K	f	hó	nap	K	f

Az állategészségügyi vizsgálat eredménye: .....

Megjegyzések: .....

Kelt ..... évi ..... hó .....-n.

P. H.

..... pénztáros.

..... társulati gazda.

Legeltetési bárca (1914. évi 7000. I. M. számú rendelet X. mellékletének 7. §-a.)

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XIX. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

Táblázat

arról, hogy a törvény §-ai a rendeletnek melyik §-aiba vannak felvéve. [1])

Törvény szakasza	Rendelet szakasza	Törvény szakasza	Rendelet szakasza	Törvény szakasza	Rendelet szakasza
1	3	30	86	58	203
2	5	31	87	59	205
3	6	32	95	60	214
5	22	33	98	61	216
6	24	34	99	62	217
7	25	35	104	63	219
8	45	36	111	64	223
9	47	37	113	65	224
10	52	38	116	66	227
11	56	39	117	67	229
12	57	40	118	68	231
13	59	41	119	69	232
14	60	42	132	70	235
15	63	43	135	71	236
16	64	44	136	72	238
17	66	45	152	73	243
18	68	46	154	74	248
19	69	47	155	75	251
20	70	48	156	76	255
21	71	49	159	77	256
22	73	50	160	78	257
23	75	51	162	79	260
24	77	52	163	80	261
25	79	53	165	81	263
26	80	54	167	82	264
27	83	55	170	85	265
28	84	56	200		
29	85	57	202		

[1]) A törvény 4. §-ára nézve lásd a 22.000/1913. F. M. és a 39.900/1913. I. M. számú rendeleteket. A törvény 83. és 84. §-a a rendeletek kibocsátására adott felhatalmazásokat tartalmazza.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

XXX. melléklet az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelethez.

Betűsoros mutató.

(A számok a §. számát mutatják.)

Agyaghordás 175
Alakulás előkészítése tájékoztató gyűlés nélkül 37
Alakuló közgyűlés 25, 45
— — előkészítése 27
Alapszabályok bemutatása községi előljáróságnak . . . 56
— elkészítése hivatalból . . 60
— felterjesztése földmívelésügyi miniszterhez . . . 57
— felülvizsgálása 59
— kihirdetése 64
— közszemlére tétele . . . 44
— közzététele 62
— mintája 40
— módosítása 159, 202
— tartalma 170
— tervezete 25, 39
Alispán gazdasági albizottságban 235
Anyaggödör 175
Anyagkészlet 186
Anyagkezelés 186
Anyagszámadás 186
Apaállat 82
— tartás 187, 195
— — módozatainak megállapítása 159
Arányosításkor közösben hagyott legelő 3
Állam elővásárlási joga . . . 86
— szerez illetőséget 85
Államsegéllyel javított legelő . 3
— szerzett legelő 3
Állandó gazdasági szakbizottság 236
Árszabály faértékesítésnél . . 181
— használatokról 175
Árverés felülvizsgálása . . . 179
— illetőségre 99
— termények értékesítésére 176
Árverése legelőhasználatnak . 108
Árverési feltételek módosítása 99
— hirdetmény 99
Árverésnél hátraléki kimutatás 131
Átmenet 265
Átruházása illetőségeknek . . 85, 87
— legelőhasználati jognak . 105
Átruházási szerződés bemutatása 88
Bánatpénz illetőség árverésénél 99
Bányanyitás 159
Becslése fának 182
Becsérték árverésnél 176
Behajtása járulékhátralékoknak 126
Behajtási illeték járulékoknál . 130
Bejelentése illetőség átruházásának 87
Bejelentőkönyv 89
Bélyeg- és illetékmentesség . 264
Bélyegmentesség árverésnél . 176
Bérlet engedése 159
Berendezési tárgyak 82
Beruházások 132, 159

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Beszedési napló 126
Bevezetés névjegyzékbe . . . 150
Bevételek 186
— feleslege 133
Bikaistálló 81
Bikarét 81
Bírói út 223
Bírság határozatok végrehajtása miatt 214
— nyilvántartása 245
Bírságolás 231
Bizonyítvány illetőség átruházásának bejelentéséről . . 90
Bizottság eljárása tájékoztató gyűlés nélkül 35
— választása tájékoztató gyűlésen 32
Borona 82
Csapásút 81
Csendfenntartás közgyűlésen . 166
— tájékoztató gyűlésen . . 29
Csendőri karhatalom közgyűlésen 166
Csőd kérése 207
Delelő 81
Díja községi jegyzőnek . . 55, 200
— — közegeknek 200
Dologi teher 118
Egyesség kötése 159
Elaprózása illetőségnek . . . 85
Elidegenítése közös legelőnek 71
— községi legelőnek . . . 248
— tőkevagyonnak 159
Eljárás alakuló közgyűlés után 54
— alapszabályok jóváhagyása után 63
Ellenőrzése társulat működésének 229
Elnök 152
— felmentése 159
— hatáskörének korlátozása 155
Elnök közgyűlésen 165
— minőségének igazolása . 153
— panasza alakuló közgyűlés határozatai ellen 52
— — közgyűlés határozata ellen 217
— tájékoztató gyűlésen . . 29
— választás 150, 159
Előadója gazdasági albizottságnak 235
Előljáróság láttamozza bejelentési könyvet 90
Előlegezése újabb árverés költségének 99
Előterjesztés társulat alakítása iránt 9
Elővásárlási jog 86
Erdészeti albizottság 257
Erdőfelügyelőség fabecslésnél . 182
— fellebbezése 235
— gazdasági albizottságban . 235
— közigazgatási bizottságban 235
— panaszjoga 217
Erdők átcsatolása legelőhöz . 31
Értékesítése terményeknek . . 176
Értesítés járulék kivetéséről . 123
Érvényesítése költségjegyzéknek 241
Évi számadás 194
Faállomány kihasználása . . 183
Faértékesítés 182
Fakihasználás 159
Fás legelők 134
Fellebbezés 219
— járulék kivetése ellen . . 117
Fellebbezése erdőfelügyelőségnek 235
— gazdasági felügyelőségnek 235
Fellebbvitel 217
Felelősség járulékokért . . . 116
— legelők nyilvántartásánál 17

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Feljegyzése használati jognak 77
— rendelkezési jog korlátozásának 77
— társulattá alakulásnak . . 66
— — alakulás elrendelésének 5
Felmentvény megadása . . . 159
Feloszlása társulatnak . . . 159
Felosztása tőkevagyonnak . . 159
Felosztott legelő 4
Felszámolás 205
Feltétlenül megalakítandó társulatok 3
Felügyelő hatóságok 224
Főispán gazdasági albizottságban 235
Földeldarabolásnál közösben hagyott legelő 5
Földhordás 175
Földmívelésügyi miniszter alapszabályok felülvizsgálásánál 59
— — elrendeli társulat alakítását 5, 6
— — hatásköre feloszlásnál 203
— — — közgyülés összehívásánál 162
— — illetőség átruházásánál 87
— — járulék kivetésénél . . 117
— — jóváhagyja határozatokat 214
— — jóváhagyja társulat alakítását 75
— — kivételes rendelkezései illetőség átruházásánál 90
— — kivételes rendelkezései tájékoztató gyülésről 28
— — kölcsönfelvételnél . . 83
— — rendeletére alakuló társulatok 5, 12
— — tartalékalap képzését rendeli el 132
Főszolgabíró árverésen . . . 184
— felügyeleti joga 226
Főszolgabíró láttamozza a bejelentési könyvet 89
— tájékoztató gyülésen . . 34
Fuvarnapszám 121
Gazdasági albizottság 235
— cselédekről jegyzék . . . 107
— felügyelőség alakuló közgyülés határozatai ellen . 52
— — előterjesztése társulat alakítása végett . . . 5
— — értesítése illetőségátruházásról 90
— — felebbezése 235
— — gazdasági albizottságban 235
— — legelők nyilvántartásánál 14
— — panasztoga 217
— munkásokról jegyzék . . 107
Gyümölcsöztetése feleslegeknek 132
Hagyatékátadó végzés névjegyzék vezetésénél 150
Halmozása illetőségeknek . . 85
Használati díj 111, 159
— illetőség 84
— jog feljegyzése telekkönyvben 77
Használatok a legelőn . . . 175
Haszonbérlet a legelőn . . . 159
Haszonvételek a legelőn . . . 159
Határa kötelezettségvállalásnak 159
Határidő elővásárlási jog gyakorlására 87
— társulat alakítására . . . 24
Határozatképessége alakuló közgyülésnek 47
Határozatképtelenség 216
Határozatok jóváhagyása . . 214
— kihirdetése közgyülésen . 165

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Határozatok közlése illetőség átruházásánál 94
Hatósági közegek tájékoztató gyűlésen 34
Hátraléki kimutatás 125
— — árverésnél 181
— — járulékokról 118
Hiányok pótlása kérvényeknél 10
Hirdetmény alapszabálytervezet közszemlére tételéről . . . 25
— közgyűlés összehivásáról 162
Homokhordás 175
Hozzájárulás illetőség átruházásához 85, 91
Időközi változások legelők nyilvántartásában 21
Illetékmentesség 176
Illetményei kiküldötteknek . . 240
Illetőségek aránya 146
— átruházása 85
— szerzése 159
Illetőségekről lemondás . . . 98
Ingatlanok megjelölése . . . 172
— szerzése 79, 159
Ingatlanvagyon bevonása a társulat kötelékébe 80
Ingóvagyon bevonása a társulat kötelékébe 80
Istálló 81
Itatóvályú 82
Javító munkálatok 159
Járási mezőgazdasági bizottság 204
— számvevőség költségvetés megvizsgálásánál 191
Járulék árverés esetében . . . 118
— behajtása 126, 129
— beszedése 124
— kivetése 117, 159
Járulékív 123
Járulék, mint dologi teher . . 118
Jegyzék kisgazdákról 107
— társulat megszerezte illetőségekről 97
Jegyzőkönyv alakuló közgyűlésről 45, 54
— közgyűlésről 161
— panaszokról 218
Jelentés legelők nyilvántartásában beállott változásokról 21
— társulat alakítását kérő beadvány tárgyában . . 10
Jelzálogjog engedése 83
Jogképessége társulatnak . . 68
Jogköre társulatnak 70, 77
Jogorvoslatok 217
Jóváhagyása határozatoknak . 214
Jövedelem 188
Karhatalom közgyűlésen . . 166
Kavicsbánya 81, 159
Kavicshordás 175
Kényszervágása állatoknak . 176
Képviseletnek községre bízása 41
Kérelemre törvény alá vonható legelők 6
Kérvény társulat alakításának elrendelése iránt 7
Késedelmi kamat járulék után 116
Készpénztőke 82
Két legelőterületre egy társulat 22
Kézbesítő könyv 94
Kézi napszám 121
Kiadások 186
Kibocsátása ingatlannak társulat kötelékéből 159, 202
Kifutó 81
Kihirdetése hatósági határozatoknak 222
— közgyűlési határozatoknak 165
Kiküldések 238
— költségének megtérítése . 242

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Kiküldött az árverésen . . . 184
— gyanánt kik alkalmazhatók 239
— közgyülést vezeti . . . 165
— láttamozza bejelentési könyvet 89
— tájékoztató gyülésen . . 8
Kisgazdák elsőbbsége 95, 107
— jegyzéke 107
— legelőjére társulat alakítása 6
— tájékoztató gyülésen . . 33
Kisajátitása közös legelőnek . 73
Kivetése járulékoknak . . . 117, 159
— közös munkának 159
Kivetési lajstrom 122
— jog elévülése 117
Kivételes rendelkezések . . . 259
Korábban szervezett társulatok 42
Korcsma 81
Korlátozása elnök stb. hatáskörének 155
Korlátozások megszünése felszámolásnál 205
Kőbánya 81, 159
Kőhordás 175
Kölcsönfelvétel 83, 159
Költsége kiküldöttnek tájékoztató gyülésen 8
Költségvetés 159, 187
Kötelezettségvállalás 159
Kötvények kibocsátása . . . 263
Közadók módjára behajtása járulékoknak 129
Közbirtokossági közös legelőre társulat alakítása 3
Közegei társulatnak 174
Közegek választása 156
Közhirrététele alakuló közgyülésnek 46
Közgyülés hatásköre 159
Közgyülés hatásköre legeltetési díj megállapításánál . 112
— ideje 160
— napja 163
— összehivása 162
— vezetése 165
Közigazgatási bizottság alakuló közgyülésre kivételes intézkedéseket tesz 28
— — állapítja meg jegyző díját 55
— — gazdasági albizottsága 235
— — járulék kivetésénél . 117
— — kiküldöttet rendel . . 8
— — közgyülés összehivásánál 162
— — választásoknál . . . 156
Közigazgatási bizottság telekkönyvi feljegyzésnél . . . 12
— bizottsághoz felterjesztése névjegyzéknek 56
Közös legelő elidegenítése . . 71
— — kisajátítása 73
— — nyilvántartása . . . 13
Közös munka 119, 159
Központi számvevőség felszámolásnál 211
Község elővásárlási joga . . 86
— értesítése illetőség átruházásáról 90
— szerez illetőséget 85
Községi biró alapszabályok kihirdetésénél 64
— — láttamozza bejelentési könyvet 90
— — viszi társulat ügyeit 156, 200
— elöljáróság névjegyzék stb. kihirdetésénél 64
— — tájékoztató gyülésen . 34
— — tanusítványa társulatalakítását kérő beadványhoz 11

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Községi elöljáróság viszi társulat ügyeit 41, 156, 200
— hatáskör 255
— jegyző alapszabályok kihirdetésénél 64
— — másolási díja 55
— — névjegyzék stb. példányait elkészíti . . 55
— — nyilvántartásnál . . . 14
— — tájékoztató gyülésen . 27
— társulati ügyek intézésénél 200
— képviselőtestület társulati ügyek intézésénél . . . 200
— legelő 247
— — nyilvántartása . . . 13
— legeltetési szabályrendelet 251
Közszemlére tétele alapszabályoknak 25, 44
Különleges szabályok névjegyzék vezetésére 151
Legelőalap 82
— csatolása erdőhöz . . . 31
— felosztás 4
— használat engedése nem társulati tagoknak . . . 113
— használatához való jog átengedése 105
— haszonbérlő társulat . . 260
— kárpótlási díj 109
— rendtartás 113, 159
— — hivatalból 61
— — tervezete 35
Legeltetés módjának meghatározása 159
Legeltetési díj 111, 159
Leirása ingatlanoknak . . . 172
Leltár 193
Lemondás az illetőségről . . 98
Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége 100
Majorsági zsellérség megváltásakor közösben hagyott legelő 5
Megbizás jog érvényesítésére . 232
Megbízott alapszabályok stb. elkészítésére 25
— közgyülés vezetésére . 165
Meghatalmazott alakuló közgyülésen 50
— illetőség átruházásánál . 88
— szavazásnál 167
Meghívás közgyűlésre 164
Megsemmisítése választásnak . 156
Megtekintése névjegyzéknek . 136
Megterhelése községi legelőnek 248
Megtérítése költségeknek . . 242
Mesterséges takarmánytermesztés 81
Mezőrendőri törvény 261
Miniszteri biztos 227
Munkaegység 121
Munkaterv legelő jókarbantartására 225
Napijegyzék hátralék behajtásánál 126
Napirend közgyűlésen 163
Napló bevételekről 186
Nádas 81
Neve a társulatnak 171
Névjegyzék elkészítése hivatalból 60
— felterjesztése 56
— felülvizsgálása 57
— községi elöljáróságnál . . 56
— közszemlére tétele . . . 44
— összeállítása 25, 38, 138
— vezetése 150
Nyilvántartása hátralékoknak . 127
— legelőknek 13
Nyilvántartó lap 14
— — kezelése 18

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Nyilvántartó lap kiegészítése . 21
— — tájékoztató gyűlésen . 28
Országos állattenyésztési alap . 244
Osztatlan illetőségek nincsenek telekkönyvezve 75
Összehívása közgyűlésnek . . 163
Panasz határozatok ellen alakuló közgyűlésen 52
— — — közgyűlésen . . . 217
— illetőség átruházásánál . 87
— járulék kivetése ellen . . 117
— társulat szervei és közegei ellen 159
Parcellázásnál közösben hagyott legelő 5
Pásztorház 81
Perbeli egyesség kötése . . . 159
Perbejelentés 234
Perindítás 159
Pénzbírság 231
— határozatok végrehajtása miatt 214
Pénzértéke közös munkának . 119
Pénzkezelés 186
Pénzkészlet őrzése 186
Pénztáros járulék beszedésénél 124
Polgármester nyilvántartásnál . 14
— tájékoztató gyűlésen . . 27, 34
Postakönyv 94
Pótköltségvetés 192
Rendelkezési jog korlátozásának feljegyzése 77
Rendeltetéstől eltérő célra forditása tőkevagyonnak . . . 159
Rendes bevétel 22
Rendkívüli bevétel 133
— használat engedése . . . 159
Rendőrközegek közgyűlésen . 166
Részletfizetés bírságoknál . . 246
Szavazás alakuló közgyűlésen 50
Szavazati jog 167
Számadás 194
— megvizsgálása 159
Számos állat 169
Szerzett ingatlan 79
Szervezett részes felek alakulása 27
Szervezetlen részes felek alakulása 27
Tagjai társulatnak 84
Tagok jogai 104
Tagosítá ko- közösben hagyott legelő 3
Tartalék ők 132
Tájékoztató gyűlés 29
— — összehivása 27
Társulatalakitás előkészítése . 24
— két v. több legelőre . . 22
— telekkönyvi feljegyzése . 66
Társulat által szerzett illetőség 95
— célja 69
— elnöke 152
— egyik alakulata 70
— elővásárlási joga 86
— feltétlenül megalakítandó 3
— feloszlása 203
— jogképessége 68
— jogviszonyai 68
— képviseletét községre bizzák 41
— kiadásai 116
— kötelékéből kibocsátása ingatlannak 159, 202
— közegei 174
— másik alakulata 75
— működésének ellenőrzése 229
— neve 171
— szervezete 152
— tagjai 84
Társulati gazda közös munkánál 124
— ingatlanok 79

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Társulati kötelékébe bevonás 80
— névjegyzék 135
Telekkönyvi bejegyzés törlése 75
— bekebelezése illetőségről lemondásnak 98
— feljegyzése használati jognak 77
— — rendelkezési jog korlátozásának 77
— — társulattá alakulásnak 66
— — — alakulás elrendelésének 5
— — törlése 203
— hatóság legelők nyilvántartásánál 15
Telepítéskor közösben hagyott legelő 5
Terhelése legelőnek 77
— tőkevagyonnak 159
Termények értékesítése . . . 176
Tényleges birtoklás névjegyzéknél 143
Tiszti ügyész előterjesztése társulatalakítás iránt . . . 5, 9
— — megbizása jogérvényesítésre 232
— — panasza alakuló közgyülés ellen 52
— — panaszjoga 217
Több legelőre egy társulat . . 22
Tőkevagyon felosztása . . . 159
Törlése birságnak 246
— társulattá alakulás feljegyzésének 5
Törvényhatóság első tisztviselője gazdasági albizottságban 235
Tulajdoni illetőség 84
Tulajdonjog bejegyzése . . . 203
Új alapszabályok megállapítása 159, 202
Urbéres közös legelőre társulat 3
Utalványozása kiadásoknak . 186
— kiküldött költségeknek . 241
Ügyvéd megbizása jogérvényesítésére 232
Választása társulati közegeknek 156
Választmány 154
— felmentése 159
— hatásköre járulék kivetésénél 117
— — korlátozva 155
— illetőség átruházásánál . 91
— legelő kárpotlási díj kifizetésénél 110
— megválasztása 156, 159
Választott bizottság eljárása tájékoztató gyülés után . . 35
Változások névjegyzéken . . 150
Város legelője 247
— tanács kiküldötte tájékoztató gyülésen 34
Végleges névjegyzék 149
Végrehajthatósága határozatoknak 217
Végrehajtás illetőségre . . . 99
— legelőre 77
Véleményes jelentés társulattá alakulásról 10
Vételi ajánlat bemutatása . . 88

© ÖEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A m. kir. igazságügyminiszternek 8.800/1914. I. M. számú rendelete,

az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikknek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az idézett törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában.

Az osztatlan közös legelőkről szóló 1913 : X. törvénycikk az 1914. évi 7 000 F. M. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet értelmében 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

E törvénynek a bíróságok, különösen a telekkönyvi hatóságok ügykörét érintő egyes rendelkezései s az e törvényen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és e bejegyzések törlésére vonatkozó eljárás tárgyában az idézett törvénycikk 83. és 86. §-ában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

ELSŐ FEJEZET.

Adatok a közös és a községi legelők nyilvántartásához.

1. §.

Az 1913 : X. t.-c. végrehajtása tárgyában 1914. évi március hó 15. napján 7.000. F. M. szám alatt kiadott földmívelésügyi miniszteri rendelet 13. és 247. §-a értelmében a közös és a községi legelőket nyilvántartják. A telekkönyvi adatok közlése végett minden egyes legelő nyilvántartására szolgáló lapot a községi jegyző (városi polgármester) vagy a m. kir. gazdasági felügyelőség három példányban küldi meg a telekkönyvi hatóságnak.

2. §.

A telekkönyvi hatóság az 1. §-ban említett nyilvántartó lapok példányainak a telekkönyvi adatokról szóló rovatait köteles a telekkönyvek nyomán 15 nap alatt gondosan kitölteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A kitöltés a vezető telekkönyvvezető dolga, de azt a telekkönyvi biró is felülvizsgálja s ennek bizonyságául a nyilvántartó lapok felülvizsgált példányait maga is aláirja.

A telekkönyvi hatóság a nyilvántartó lapokat kitöltésük után nyomban megküldi a m. kir. gazdasági felügyelőségnek.

3. §.

A nyilvántartó lapok megérkezésének és elküldésének nyilvántartása végett a telekkönyvvezető az első nyilvántartó lap megérkezése után jegyzéket nyit s annak egyes rovatait minden egyes alkalommal kitölti.

A jegyzéknek rovatai a következők: 1. sorszám; 2. a nyilvántartó lapok megérkezésének napja; 3. hány nyilvántartó lap érkezett; 4. mely közös vagy községi legelőre vonatkoznak a nyilvántartó lapok; 5. mely telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) adatai nyomán töltötték ki a nyilvántartó lapokat; 6. a nyilvántartó lapokat kitöltő telekkönyvvezető megnevezése; 7. a nyilvántartó lapokat *a*) mikor, *b*) kinek küldötték el; 8. jegyzet.

MÁSODIK FEJEZET.

Adatok szolgáltatása a névjegyzék összeállításához.

4. §.

Az 1913 : X. t.-c. 43. §-ának 2. bekezdése értelmében a társulat tagjainak névjegyzékébe a telekkönyv szerinti tulajdonostársakat a telekkönyvben kitüntetett illetőségeik arányának feltüntetésével kell felvenni. Amennyiben a tényleges birtoklás a telekkönyvi állapottól eltér, a felvétel a tényleges birtoklás alapján történik.

A közös legelő telekkönyvezése módjának s ha a telekkönyv a közös legelőből járó osztatlan illetőségeket egyénenkint kitünteti vagy csak utal arra a kapcsolatra, amelyben az illetőség a telekkel volt, a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatoknak közlése végett a telekkönyvi hatóságot a községi elöljáróság, a gazdasági felügyelőség vagy a közigazgatási bizottság az 1914. évi 7.000 F. M. számú rendelet 138. §-a értelmében megkeresi.

A telekkönyvi hatóság a névjegyzék összeállításához szükséges telekkönyvi adatokat az 5. és 6. §-ban megszabott módokon az 1913 : X. t.-c. 82. §-a értelmében bélyegmentesen adja ki.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

5. §.

Ha a közös legelő az 1881. évi december hó 16-án 40.101. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelet értelmében vagy pedig akként van telekkönyvezve, amint azt a közös tulajdonban részes tulajdonostársak illetőségeinek telekkönyvezésére nézve a telekkönyvvezetés általános szabályai rendelik (a két telekkönyvi rendtartás 55. §-a), a telekkönyvi hatóság a közös legelő telekjegyzőkönyvének (telekkönyvi betétének) *A)* és *B)* lapjáról készült kivonatos másolatot (1880 : XLVI. t.-c. 6. §-ának *b)* és *c)* pontja) a megkereső hatóságnak 8 nap alatt megküldi.

Amennyiben a megkeresés a *C)* lap kivonatos másolatának a kiadását is kéri, a megkeresésnek ezt a részét is teljesíteni kell.

6. §.

Ha a közös legelő az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt és az 1904. évi november hó 22-én 10.320. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletek értelmében vagy lényegében hasonló módon van telekkönyvezve, vagy ha a telekkönyv az 1869. évi április hó 8-án 2.579. I. M. szám alatt vagy az 1870. évi január hó 17-én 106. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeleteknek megfelelően vagy más hasonló módon csupán utal arra a kapcsolatra, amelyben a közös legelőbeli osztatlan illetőség a telekkel, mint fődologgal volt, a telekkönyvi hatóság:

1. a megkereső hatóságnak kiadja a közös legelőről vezetett telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *A)*, *B)* és esetleg *C)* lapjainak (jelen rendeletet 5. §-ának utolsó bekezdése) kivonatos másolatát;

2. a közös legelőben részes felek egyéni telekjegyzőkönyvei (telekkönyvi betétei) nyomán a megkereső hatóság által küldött kimutatás (az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendeletnek XIV. számú mintája) rovatait kitölti a közös legelőbeli osztatlan illetőségekre vonatkozó adatokkal s az akként kitöltött kimutatást a megkereső hatóságnak legkésőbben 15 nap alatt visszaküldi.

7. §.

A telekjegyzőkönyvről (telekkönyvi betétről) az 5. és 6. §. alapján kiadott másolaton fel kell tüntetni azt a célt, amelyre a másolatot bélyegmentesen kiadják.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

HARMADIK FEJEZET.

A társulattá alakulás elrendelésének feljegyzése.

8. §.

Az 1913:X. t.-c. 1. §-ában felsorolt közös legelőkben részes felek már a törvénynél fogva, míg az idézett törvény 2. és 3. §-ában felsorolt közös legelőkben részes felek csak a földmívelésügyi miniszter rendeletére kötelesek társulattá alakulni.

Azt, hogy a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. 2. vagy 3. §-a alapján elrendelte, az 1913 : X. t.-c. 2. és 3. §-ának utolsó bekezdése értelmében a telekkönyvben fel kell jegyezni. A feljegyzést törölni kell, ha a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét hatályon kívül helyezi, vagy ha a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. 17. §-a értelmében a telekkönyvben feljegyzik vagy a tulajdonjogot a társulat javára az idézett törvény 23. §-a értelmében bekebelezik.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzésére és e feljegyzés törlésére a következő 9—10. §-ok az irányadók.

9. §.

A telekkönyvi hatóság az 1913 : X. t.-c. 2. vagy 3. §-ának utolsó bekezdésén alapuló telekkönyvi feljegyzést a közigazgatási bizottságnak (1913 : X. t.-c. 70. §.) megkeresésére a földmívelésügyi miniszter határozata alapján rendeli el.

10. §.

A telekkönyvi hatóság a 9. §-ban említett megkeresést teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a feljegyzést teljesíteni kell;

2. ha a megkereséshez eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földmívelésügyi miniszternek a társulattá alakulást elrendelő határozata;

3. ha abban az esetben, amelyben a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást egy telekkönyvi részletnek csak egy

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

részére nézve rendelte el, a megkereséshez csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz.

11. §.

A telekkönyvi hatóság a feljegyzés elrendelése szempontjából csupán annak megvizsgálására szorítkozik:

1. hogy a közigazgatási bizottság megkeresése és a földmívelésügyi miniszter határozatának a megkereséshez csatolt kiadmánya megfelel-e a 10. §. 1. és 2. pontjában jelzett alaki követelményeknek;

2. hogy a földmívelésügyi miniszter határozatában azok az ingatlanok, amelyekre nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást elrendelte, telekkönyvszerűleg vannak-e megjelölve;

3. hogy a 10. §. 3. pontjában jelzett esetben becsatolt vázrajz szabályszerű-e.

12. §.

A megkeresés elutasítására nem szolgál okul az, hogy a megkeresés vagy a földmívelésügyi miniszter határozata nem felel meg a 10. §. 1. és 2. pontjában jelzett alaki követelményeknek, vagy hogy a 10. §. 3. pontjában jelzett esetben becsatolt vázrajz nem szabályszerű. A telekkönyvi hatóság ilyen esetben a közigazgatási bizottsággal megkeresés útján pótoltatja a hiányokat vagy igazíttatja ki a hibákat.

A 10. §. 2. pontjában jelzett másolat csatolásának elmulasztása a megkeresés teljesítését nem gátolja. A telekkönyvi hatóság azonban az eredeti kiadmányt a telekkönyvi irattárban mindaddig visszatartja, míg a közigazgatási bizottság az eredeti kiadmánynak másolatát át nem teszi.

13. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 9. §-ban említett megkeresést teljesíti, a feljegyzést a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) akképen foganatosítják, hogy a birtoklapon (*A.* lapon) a telekkönyvi jószágtest vagy telekkönyvi jószágtestek bevezetése után következő üres helyen a megkeresés beérkezése napjának és telekkönyvi iktatószámának kitételével feljegyzik, hogy az *A*) lapon felvett és a jószágtesti jel és esetleg sor-(rend-)szám szerint tüzetesen

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

megjelölt jószágtestre vagy több jószágtest egyikére vagy a telekkönyvi jószágtestet alkotó telekkönyvi részletek közül a jószágtesti jel és sor-(rend-)szám, valamint telekkönyvi helyrajzi szám szerint megjelölt részletre vagy végül a hasonló módon megjelölt telekkönyvi részletből a vázrajzon megjelölt területre nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. értelmében elrendelte. Például: »Érk. 1914. február 15-én 3.452. sz. a. — Az I. alatt felvett ingatlanra (ingatlanokra) nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. értelmében elrendelte.« Vagy: »Érk. 1914. március 20-án 4.698. sz. a. — A II. 3. sorszám 2.856. helyrajzi szám alatt felvett részletnek a vázrajzon 2.856/1. számmal jelölt részére nézve a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. értelmében elrendelte.«

14. §.

A 13. §. szerint foganatosított feljegyzésre a feljegyzés által érintett telekkönyvi jószágtest vagy telekkönyvi részlet mellett az *A*) lap »Jegyzet« rovatában a megkeresés iktatószámának kitételével kell utalni. Például: »L. 3.452/1914. sz.«

15. §.

A telekkönyvi hatóság az elutasító végzést csak a megkereső hatóságnak, a helytadó végzést pedig ezenfelül a telekkönyvi tulajdonosoknak is kézbesítteti.

A telekkönyvi végzések elleni felfolyamodás (két telekkönyvi rendtartás 143. §. és 1912 : LIV. t.-c. 13. §.) szempontjából a közigazgatási bizottságot kérelmezőnek (két telekkönyvi rendtartás 142. §.) kell tekinteni.

16. §.

A telekkönyvi hatóság a 9. §. szerint elrendelt feljegyzés törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a földmívelésügyi miniszter határozata alapján rendeli el.

Ezt a megkeresést a telekkönyvi hatóság akkor teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva, és abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a törlést foganatosítani kell,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

és annak a végzésnek a száma, amellyel a telekkönyvi hatóság a feljegyzést elrendelte;

2. ha ahhoz eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földmívelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel a társulattá alakulás tárgyában kiadott rendeletét egészben vagy részben hatályon kívül helyezte;

3. ha abban az esetben, amelyben a földmívelésügyi miniszter a társulattá alakulás elrendelését valamelyik telekkönyvi részletnek csak egy részére nézve helyezte hatályon kívül, a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is csatolva van.

17. §.

A 11., 12. és 15. §. az előbbi §. esetében is megfelelő alkalmazást nyer.

18. §.

A 16. §. értelmében elrendelt törlést a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *C*) lapján a két telekkönyvi rendtartás 162. §-ának megfelelően kell foganatosítani, egyúttal azonban az *A*) lapon teljesített azt a feljegyzést, amelyre a törlés vonatkozik, alá kell húzni s a feljegyzés mellett a »Jegyzet« rovatban a törlésre ilyen módon kell utalni: »Törlés (vagy Résztörlés) C . . . . . .«.

Ha a telekkönyvi hatóság a feljegyzésnek egészben való törlését rendelte el, a 14. §-ban jelzett utalást át kell húzni.

19. §.

Milyen alapon kell elrendelni és miként kell foganatosítani a 9. §. szerint elrendelt feljegyzés törlését abban az esetben, ha a társulattá alakulást az 1913 : X. t.-c. 17. §-a értelmében a telekkönyvben feljegyzik, vagy ha a tulajdonjogot a társulat javára az idézett törvény 23. §-a értelmében bekebelezik, a jelen rendeletnek negyedik, ötödik és hatodik fejezete szabja meg.

NEGYEDIK FEJEZET.

A társulattá alakulás feljegyzése.

20. §.

Az 1913 : X. t.-c. értelmében a közös legelőkben részes felek társulata kétféleképen alakulhat meg. Nevezetesen vagy akképen,

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

hogy a közös legelő tulajdona a társulat megalakulása után is a részes feleké, mint tulajdonostársaké marad (1913 : X. t.-c. 20. §.) vagy pedig akképen, hogy a közös legelő tulajdona a társulattá alakulás folytán vagy a törvénynél fogva vagy a részes felek akaratánál fogva átszáll a társulatra (1913 : X. t.-c. 23. és 24. §.)

Abban az esetben, a melyben a közös legelő tulajdona továbbra is a részes feleké marad, az 1913 : X. t.-c 17. §-ának 1. bekezdése értelmében azt, hogy a közös legelő tulajdonosai az idézett törvény értelmében társulattá alakultak, a telekkönyvben fel kell jegyezni.

Ez a feljegyzés az 1913 : X. t.-c. 17. §-ának 2. bekezdése értelmében elmarad, ha a közös legelő tulajdona a társulattá alakuláskor átszáll vagy átruháztatik a társulatra, vagyis az idézett törvény 24. §-ának rendelkezései alá eső ingatlanok tekintetében.

A társulattá alakulás telekkönyvi feljegyzésére és e feljegyzés törlésére a következő 21—23. §-ok az irányadók, míg arról, hogy a társulatra átszállott vagy átruházott tulajdonjogot a társulat javára miként kell bejegyezni, az ötödik és hatodik fejezet rendelkezik.

21. §.

Azt, hogy a közös legelő tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak, a telekkönyben csak akkor szabad feljegyezni, ha a tulajdonostársak illetőségeit a telekkönyv kitünteti, és ebben az esetben is csak akkor, ha nem állanak fenn az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdésében megszabott feltételek, amelyek fennforgása esetében a tulajdonjogot a társulat javára kell bekebelezni.

Az előbbi bekezdésben megjelölt szempontból a tulajdonostársak illetőségei csak akkor tekinthetők a telekkönyvben kitüntetetteknek (1913 : X. t.-c. 84. §.; 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 138. §.), ha a tulajdonostársak illetőségei (az osztatlan illetőségek) az 1881. évi december hó 16-án 40.101. I. M. szám alatt vagy az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt és az 1904. évi november hó 22-én 10.320. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletekben megszabott módon vagy lényegében más hasonló módon vagy pedig akként vannak telekkönyvezve, amint azt a közös tulajdonban részes tulajdonostársak

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

illetőségeinek telekkönyvezésére nézve a telekkönyvvezetés általános szabályai rendelik (a két telekkönyvi rendtartás 55. §-a).

22. §.

A telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzését a közigazgatási bizottság megkeresésére a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott vagy megállapitott alapszabályok alapján rendeli el.

Arra nézve, hogy a telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzését vagy azt rendelje-e el, hogy a közös legelő tulajdona a társulat javára bekebeleztessék, nem a közigazgatási bizottság megkeresésének tartalma, hanem a 21. §. rendelkezései irányadók.

23. §.

A telekkönyvi hatóság a 22. §-ban említett megkeresést teljesíti.

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a feljegyzést foganatosítani kell;

2. ha a megkereséshez csatolva van az alapszabályoknak annyi eredeti példánya, ahány község területén a közös legelő fekszik (1913:X. t.-c. 15. §.);

3. ha az alapszabályokban azok az ingatlanok, amelyeknek tulajdonosai társulattá alakultak, telekkönyvszerűleg vannak megjelölve;

4. ha az alapszabályoknak csatolt példányára vagy példányaira vezetett eredeti záradékokból vagy egyébként kitűnik, hogy a földmívelésügyi miniszter az alapszabályokat jóváhagyta vagy megállapította és hogy az alapszabályok földmívelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzététele hol és mikor történt (1913:X. t.-c. 18. §.);

5. ha abban az esetben, amelyben az a közös legelő, amelyre nézve a tulajdonostársak társulattá alakultak, valamely telekkönyvi részletnek csak egy része, csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is.

24. §.

A telekkönyvi hatóság, ha a társulattá alakulás elrendelése az 1913:X. t.-c. 2. vagy 3. § a értelmében már fel van jegyezve

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

(jelen rendelet 9. §-a), ennek a feljegyzésnek törlését a társulattá alakulás feljegyzésével (jelen rendelet 22. §.) egyidejűleg hivatalból elrendelni köteles.

A törlést a 18. §. megfelelő alkalmazásával kell foganatosítani.

25. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 22. §-ban említett megkeresést teljesíti, a feljegyzést a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) akként kell foganatosítani, hogy a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) birtoklapján (*A.* lapon) a telekkönyvi jószágtest vagy jószágtestek bevezetése után következő üres helyen a megkeresés beérkezése napjának és telekkönyvi iktatószámának kitételével feljegyzik, hogy az *A)* lapon felvett ingatlanok tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak. A feljegyzés után zárjelben ki kell tenni azt a nevet, amely a társulatot az alapszabályok értelmében megilleti, továbbá az év és hó megnevezésével együtt azt a napot is, amelyiken az alapszabályoknak földmívelésügyi miniszteri jóváhagyását vagy megállapítását a Budapesti Közlönyben közzétették (1913 : X. t.-c. 18. §.). Például: »Érk. 1914. május 15-én 2867. sz. a. — Az itt felvett ingatlanok tulajdonosai az 1913 : X. t.-c. értelmében társulattá alakultak (.....i birtokosság legeltetési társulata; az alapszabályok jóváhagyása (megállapítása) 1914. május 2-án tétetett közzé).«

Ha ugyanabban a telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) felvett két vagy több jószágtest közül vagy egy jószágtestet alkotó két vagy több telekkönyvi részlet közül nem valamennyire vagy egy telekkönyvi részletnek csak egy részére nézve alakultak a tulajdonosok társulattá, azokat a telekkönyvi jószágtesteket vagy telekkönyvi részleteket, vagy a telekkönyvi részleteknek azokat a részeit, amelyekre nézve a tulajdonosok társulattá alakultak, más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) kell átjegyezni. A társulattá alakulás feljegyzését csak az utóbbi telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) kell foganatosítani.

Ha a társulat két vagy több telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) felvett közös ingatlanokra nézve alakult meg, az ingatlanokat a feljegyzés foganatosítása előtt, ha telekkönyvi akadály nincs, hivatalból is lehetőleg az egyik telekjegyzőkönyvbe (telek-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

könyvi betétbe) kell átjegyezni és lehetőleg egy telekkönyvi jószágtestté egyesíteni, amire nézve a telekkönyvvezető szükség esetében a két telekkönyvi rendtartás 168. §-a alapján kérjen utasítást.

Az előbbi bekezdés megfelelően áll abban az esetben is, ha egy telekjegyzőkönyvből (telekkönyvi betétből) az ott felvett két vagy több telekkönyvi jószágtestnek nem mindegyikét, továbbá két vagy több telekkönyvi jószágtesthez tartozó egyes telekkönyvi részleteket vagy ezeknek egyes részeit kell más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) átjegyezni.

26. §.

Ha az ingatlan az 1889. évi december hó 20-án 45.041. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendelet értelmében van telekkönyvezve, a telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban szabályozott feljegyzést csak abban a közös telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) foganatosítsa, amelyet az idézett rendelet 1. §-a szerint vezetnek.

27. §.

Ha a közös legelővel együtt a társulat kötelékébe a tulajdonostársaknak még egyéb közös, habár külön telekjegyzőkönyvben (telekkönyvi betétben) felvett ingatlanát is bevonták, amennyiben a társulattá alakulással ez a közös ingatlan sem megy át a társulat tulajdonába (1913 : X. t.-c. 20. és 26. §.), a társulattá alakulást ennek a közös ingatlannak telekjegyzőkönyvében (telekkönyvi betétében) is épen úgy kell feljegyezni, mint azt a 25. §. rendeli, az *A)* lap »Jegyzet« rovatában azonban utalni kell arra a telekjegyzőkönyvre (telekkönyvi betétre), amelyben telekkönyvezve van az a közös legelő, amelyre nézve a társulat megalakult.

Ha ellenben a társulat kötelékébe bevont közös ingatlan a társulat tulajdonába megy át (1913 : X. t.-c. 23. és 26. §.), az ötödik vagy hatodik fejezet nyer alkalmazást.

28. §.

A telekkönyvi hatóság az alapszabályoknak a 23. §-ban említett megkereséshez csatolt eredeti példányát vagy példányait irattárában helyezi el. Irattárba helyezés előtt az alapszabályok példá-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

nyát vagy példányait a 25. §. értelmében foganatosított feljegyzés teljesítéséről bizonyítvánnyal kell ellátni (a két telekkönyvi rendtartás 136. §-a).

Ha a telekkönyvi irattárban elhelyezett alapszabályokat utóbb módosítják, kiegészítik vagy egészen új alapszabályokkal helyettesítik anélkül, hogy azok az ingatlanok, amelyekre nézve a társulat megalakult, változtak volna és ha a közigazgatási bizottság a telekkönyvi irattár részére az új alapszabályokat annyi eredeti példányban megküldi, ahány példány az 1913 : X. t.-c. 15. §-a értelmében szükséges, a telekkönyvi hatóság ezt a példányt vagy ezeket a példányokat — további feljegyzés mellőzésével — az első ízben megküldött példányhoz vagy példányokhoz hozzáfűzeti s utóbbiakon azt, hogy módosítás, kiegészítés, új alapszabályokkal helyettesítés történt, záradék alakjában feltünteti és hogy ez a záradékolás megtörtént, az új alapszabályoknak bemutatott példányán vagy példányain megjegyzi.

Ha azonban az alapszabályokat a társulat kötelékébe még be nem vont közös ingatlanokra utólag kiterjesztik, amennyiben ezek az ingatlanok sem mennek át a társulat tulajdonába, a társulattá alakulás feljegyzését az előbbi §-ok értelmében kell elrendelni és foganatosítani még pedig, ha telekkönyvi akadály nincs, lehetőleg oly módon, hogy a társulat kötelékébe utóbb bevont ingatlanokat a telekkönyvi hatóság átjegyezteti abba a telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe), amelyben fel vannak véve azok az ingatlanok, amelyekre nézve a társulat eredetileg megalakult.

Az előbbi bekezdés esetében az alapszabályoknak a telekkönyvi hatóságnál őrzött példányán fel kell tüntetni azt, hogy hatályukat a telekkönyvszerűleg megjelölt ingatlanokra utóbb kiterjesztették.

29. §.

A telekkönyvi hatóság a társulattá alakulás feljegyzésének törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a társulat közgyűlésének a földmivelésügyi miniszter részéről jóváhagyott olyan határozata alapján rendeli el, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását mondja ki (1913 : X. t.-c. 58. §-ának 2. bekezdése).

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

Mennyiben van helye a törlésnek és milyen alapon kell azt foganatosítani, ha annak a közös ingatlannak a tulajdona, amelyre nézve a tulajdonostársak társulattá alakultak, az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdése értelmében utóbb a társulatra száll át, a jelen rendeletnek hatodik fejezete szabja meg.

30. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §. 1. bekezdésében említett megkeresést akkor teljesíti,

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van kiállítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a törlést foganatosítani kell;

2. ha a megkeresésben a törlendő feljegyzés telekkönyvi iktatószáma pontosan közölve van;

3. ha eredeti példányban és egyszerű másolatban csatolva van a társulatnak arról a közgyüléséről készült jegyzőkönyv, amely közgyülésen a társulat kötelékébe tartozó ingatlan egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását elhatározták;

4. ha eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földmívelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel az ingatlan kibocsátandó részének vagy egészének felosztását és oly célra fordítását megengedte, amelyre való tekintettel a tagok gazdasági érdekében a társulati kötelék fenntartására többé szükség nincsen (1913 : X. t.-c. 58. §.); továbbá amely határozattal a társulat közgyülésének a 3. pontban említett határozatát jóváhagyta (1913 : X. t.-c. 60. §.);

5. ha abban az esetben, amelyben nem a társulatnak teljes feloszlásáról, hanem egyes ingatlanoknak a társulat kötelékéből való kibocsátásáról van szó, a 3. pontban említett közgyülési határozatban a kibocsátandó ingatlanok telekkönyvszerűen vannak megjelölve és amennyiben valamely telekkönyvi részletnek csak egy részét bocsátják ki a társulat kötelékéből, csatolva van a telekkönyvi részletnek ezt a részét feltüntető szabályszerű vázrajz is;

6. ha pedig a telekkönyvből kitűnik az, hogy az 1913 : X. t.-c. 27. §-a értelmében felvett kölcsönből eredő társulati tartozás

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

áll fenn, a telekkönyvi rendtartásnak megfelelően igazolva van az, hogy az érdekelt hitelezők a kibocsátáshoz vagy a feloszláshoz hozzájárultak.

31. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a törlést az előbbi §. értelmében elrendeli, a feljegyzés törlését a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *C)* lapján a két telekkönyvi rendtartás 162. §-ának megfelelően kell foganatosítani, egyúttal azonban az *A)* lapon teljesített azt a feljegyzést, amelyre a törlés vonatkozik, alá kell húzni s a feljegyzés mellett a »Jegyzet« rovatban a törlésre, ilyen módon kell utalni: »Törlés C...«; »Résztörlés C...«

Ha a törlés a telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) felvett telekkönyvi jószágtestek közül vagy a telekkönyvi jószágtestet alkotó részletek közül csak egyesekre vagy valamely telekkönyvi részletnek csak egy részére vonatkozik, ezt vagy ezeket a telekkönyvi jószágtesteket, telekkönyvi részleteket vagy a telekkönyvi részletnek ezt a részét a törléssel egyidejűleg más telekjegyzőkönyvbe (telekkönyvi betétbe) kell átjegyezni.

32. §.

A 12. és 15. §. továbbá, amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően áll.

33. §.

Amennyiben a telekkönyvnek könnyebb áttekinthetése indokolja, a telekkönyvi hatóság a jelen fejezet alá eső feljegyzés elrendelésével egyidejűleg köteles elrendelni, hogy a társulat kötelékébe bevont ingatlanról a megszünt tételek kihagyásával új telekjegyzőkönyvet (telekkönyvi betétet) szerkesszenek; a telekkönyvi hatóságot ennek elrendelésére felügyelő hatósága is felhivhatja.

A telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) újra szerkesztésére az 1880. évi június hó 26-án 18.058. I. M. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletnek XXIX. és XXX. §-át kell megfelelően alkalmazni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve nincsenek.

34. §.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 1. bekezdése értelmében, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenkint kitűntetve nincsenek, a társulat megalakulásával a közös legelő tulajdona a társulatra száll át. Ily esetben a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni.

Az előbbi bekezdésen alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és törlésükrre a következő 35—43. §-ok az irányadók.

35. §.

Az előbbi §. 1. bekezdésének alkalmazásával a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni mindazokban az esetekben, amelyek a 21. §. 2. bekezdésében felsorolva nincsenek, és különösen azokban az esetekben is, amelyekben a közös legelőben részes feleknek egyéni telekjegyzőkönyve az 1869. évi április hó 8-án 2.579. I. M. szám alatt kiadott rendelet 7. §-ának *g)* pontjában vagy az 1870. évi január hó 17-én 106. I. M. szám alatt kiadott rendelet 7. §-ában megszabott vagy más hasonló módon csupán utal arra a kapcsolatra, amelyben az osztatlan illetőség a telekkel, mint fődologgal volt (1913. évi 39.900. I. M. számú rendelet 5. §-ának 1. bekezdése).

Azt a hivatkozást, amely az előbbi bekezdésben jelzett kapcsolatra utal, a társulat tulajdonának bejegyzése után a telekkönyv átalakításánál, telekkönyvi betétek szerkesztésénél, telekjegyzőkönyveknek újonnan szerkesztésénél (1880 : XLVI. t.-c. 5. §., 1892 : XXIX. t.-c. 3. §.) a telekkönyvből ki kell hagyni (1913. évi 39.900. I. M. számú rendelet 5. § ának 2. bekezdése).

Azon telekjegyzőkönyvek helyett, amelyekben ilyen hivatkozások fordulnak elő, úgy a telekkönyv átalakításánál mint helyesbitésénél mindenesetre új telekjegyzőkönyvet kell szerkeszteni.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

36. §.

A telekkönyvi hatóság a társulat megalakulásával a közös legelő tulajdonának a társulat javára bekebelezését, a közigazgatási bizottság megkeresésére, a földmívelésügyi minisztertől jóváhagyott vagy megállapított alapszabályok alapján rendeli el.

A 22. §. 2. bekezdése megfelelő értelemben ide is szól.

37. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban említett megkeresést teljesíti, ha a 23. §-ban felsorolt feltételek fennforognak.

A megkeresés teljesítését nem akadályozza az, hogy a volt úrbéresek részére az úrbéri rendezéskor, az úrbéri elkülönítéskor vagy a tagosításkor közösben kiadott legelőt a telekkönyvi helyszinelés vagy átalakítás alkalmával az 1854. évi július hó 23-án kelt helyszinelési utasítás 61. §-ának 3. pontja, vagy az 1867. évi november hó 8-án kelt 2.784. I. M. számú igazságügyminiszteri rendelettel kiadott erdélyi helyszinelési utasítás 40. §-a alapján illetőleg a most idézett szabályoknak megfelelő alkalmazásával a község telekjegyzőkönyvébe vették fel.

A megkeresés teljesítését az sem akadályozza, ha a telekkönyvben a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összességének, mint jogi személynek javára már be van jegyezve (1913 : X. t.-c. 1. §-ának utolsó bekezdése), vagy ha a közös legelő tulajdona a tulajdonostársak összessége javára az 1913. évi augusztus hó 7-én kelt 39.900. I. M. számú rendelet értelmében van bejegyezve.

Miként kell eljárni a társulat tulajdona bejegyzésénél abban az esetben, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben ki vannak tüntetve, a hatodik fejezet szabja meg.

38. §.

A 34. §. 1. bekezdésében említett bejegyzés elrendelésével egyidejűleg a telekkönyvi hatóság az 1913 : X. t.-c. 24. §-ának 2. bekezdése alapján elrendeli annak feljegyzését is, hogy a legelőt az 1913 : X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli és hogy a társulat rendelkezési joga a legelő tekintetében az 1913 : X. t.-c. értelmében korlátozva van.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

A 34. §. 1. bekezdésében említett bejegyzés elrendelésével egyidejűleg a telekkönyvi hatóság elrendeli még az 1913:X. t.-c. 2. vagy 3. §. értelmében netán elrendelt feljegyzésnek (jelen rendelet 9. §.) törlését is.

39. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 36. §-ban említett megkeresést teljesíti, a közös legelő (s a társulat kötelékébe bevont többi közös ingatlan: 1913:X. t.-c. 26. §.) tulajdonának a társulat javára bejegyzését s a törvény értelmében ezzel a bejegyzéssel kapcsolatos többi bejegyzést (38. §.) a telekjegyzőkönyv (telekkönyvi betét) *B)* lapján a következő példának megfelelően kell foganatosítani:

»Érk. 1914. május 25-én 3.562. sz. a. — Az I. (I., II. vagy + 1—3. sorszám) alatt felvett ingatlanokra a tulajdonjog az 1913:X. t.-c. alapján a . . . . . i birtokosság legeltetési társulata javára bekebeleztetik;

s egyuttal az, hogy a társulat tulajdonába átment ingatlanokat az 1913:X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli, továbbá

az, hogy a társulat rendelkezési joga az 1913:X. t.-c. értelmében korlátozva van, feljegyeztetik.«

40. §.

A telekkönyvi hatóság a 38. §. értelmében elrendelt feljegyzések törlését a közigazgatási bizottság megkeresésére a társulat közgyülésének a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott olyan határozata alapján rendeli el, amely a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását (1913:X. t.-c. 58. §.) mondja ki.

Külön rendelet szabályozza azt, hogy milyen eljárást kövessen a telekkönyvi hatóság akkor, ha a társulat kötelékébe tartozó ingatlan területe egy részének a társulat kötelékéből kibocsátását vagy a társulat teljes feloszlását avégből mondották ki, hogy az ingatlant vagy ingatlanokat a társulat tagjai között egyénileg felossza.

41. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §. 1. bekezdésében említett törléssel egyidejűleg az 1913:X. t.-c. 58. §-ának 2. bekezdése értel-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

mében elrendeli még a tulajdonjognak — a társulati tagok hiteles névjegyzékében nyilvántartott használati illetőségek arányában — az említett névjegyzékben nyilvántartott tagok javára való bekebelezést is.

E tulajdonjog bekebelezését, a két telekkönyvi rendtartás 55. §-ának *b)* pontja értelmében kell foganatosítani.

42. §.

A telekkönyvi hatóság a 40. §-ban jelzett megkeresést akkor teljesíti,

1. ha a megkeresés a 30. §. 1—6. pontjában foglaltaknak megfelel;

2. ha ahhoz eredetiben és egyszerű másolatban csatolva van a társulat tagjairól az 1913 : X. t.-c. 43. §-a értelmében vezetett névjegyzék;

3. ha abban az esetben, amelyben a társulat teljes feloszlásáról van szó, a megkeresés azt is igazolja, hogy a felszámolás befejezést nyert (1913 : X. t.-c. 59. §.), vagy hogy a földmívelésügyi miniszter a törlést a felszámolás befejezése előtt is megengedte.

43. §.

A 12. és 15. §., a 24. §. 2. bekezdése, a 27., 28. és 33. §., továbbá, amennyiben a jelen fejezet másként nem rendelkezik, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően áll.

HATODIK FEJEZET.

A társulatnak tulajdonosként való bejegyzése, ha az osztatlan illetőségek telekkönyvezve vannak.

44. §.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdése értelmében, ha a tulajdonostársak illetőségei a telekkönyvben egyénenkint ki vannak ugyan tüntetve, de az illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül más telekkönyvi bejegyzések fenn nem állanak, vagy csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek az összes egyéni illetőségekre nézve azonosak és azonos rangsorban vannak, vagy ha a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

telekkönyvi bejegyzések által érdekeltek e bejegyzések törléséhez hozzájárulnak: a tulajdonostársaknak vagy a társulat megalakulása után a társulat közgyűlésének az összes illetőségek szerint számított többsége a földmívelésügyi miniszter jóváhagyásával kimondhatja, hogy a közös legelő tulajdonát a társulatra ruházza át és hogy az egyes tagokat csupán a legelőnek az 1913 : X. törvénycikkben szabályozott közös használata és az ezzel járó jogok illetik meg. Ily rendelkezés esetében a közös legelő tulajdonát a társulat javára kell bekebelezni és a tulajdon a bekebelezéssel a társulatra száll át; a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben hivatalból le kell jegyezni, az azokra vonatkozó bejegyzéseket pedig törölni kell.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 3. bekezdése értelmében, ha az előbbi bekezdésben említett rendelkezés oly esetben történt, amelyben a közös legelőbeli összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül csupán oly bejegyzések állanak fenn, amelyek azonosak és azonos rangsorban vannak, ezeket a bejegyzéseket, hacsak az érdekeltek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzésekként egyidejűleg hivatalból át kell vinni e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe.

Az 1913 : X. t.-c. 23. §-ának 2. bekezdésén alapuló telekkönyvi bejegyzésekre és törlésükre a következő 45—50. §-ok az irányadók.

45. §.

A telekkönyvi hatóság a 44. §-ban említett bejegyzéseket a közigazgatási bizottság megkeresésére a tulajdonostársaknak vagy — a társulat megalakulása után — a társulat közgyülésének a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozata és ha a tulajdonjognak a társulat megalakulásával kapcsolatos bejegyzéséről van szó, még a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott vagy megállapított alapszabályok alapján rendeli el.

46. §.

A telekkönyvi hatóság az előbbi §-ban említett megkeresést teljesíti:

1. ha a megkeresés szabályszerű hivatalos alakban van ki-

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

állítva s abban közölve van annak a telekjegyzőkönyvnek (telekkönyvi betétnek) a száma, amelyben a bejegyzést foganatosítani kell;

2. ha a megkereséshez eredeti példányban és egyszerű másolatban csatolva van a tulajdonostársaknak vagy a társulatnak arról a közgyűléséről készült jegyzőkönyv, amely közgyűlésen a 44. §. 1. bekezdésében említett határozatot hozták;

3. ha az előbbi pontban jelzett határozatban azok az ingatlanok, amelyek tulajdonát a társulatra átruházzák, telekkönyvszerűleg vannak megjelölve;

4. ha eredeti kiadmányban és egyszerű másolatban csatolva van a földmivelésügyi miniszternek az a határozata, amellyel a tulajdonostársaknak vagy a társulat közgyűlésének a 2. pontban jelzett határozatát jóváhagyta.

Abban az esetben, amelyben a tulajdonjognak a társulat megalakulásával kapcsolatos átszállásáról van szó, a megkeresés csak akkor teljesíthető, ha az az 1. bekezdésében foglaltakon felül megfelel még a 23. §. 2—5. pontjában körülírt követelményeknek is.

Ha pedig az osztatlan illetőségek tekintetében a tulajdonjogi bekebelezésen kívül még más oly bejegyzések is állanak fenn, amelyek az összes illetőségekre nézve nem azonosak és rangsoruk sem azonos, akkor ahhoz, hogy a telekkönyvi hatóság a megkeresést teljesítse, az 1. és esetleg a 2. bekezdésben foglaltakon felül még annak az igazolása is szükséges, hogy a tulajdonjogi bekebelezésen kívül eső telekkönyvi bejegyzések által érdekeltek e bejegyzések törléséhez hozzájárultak legyen.

Az előbbi bekezdésben említett telekkönyvi érdekeltek hozzájárulásának igazolására nézve a két telekkönyvi rendtartás irányadó (telekkönyvi rendtartások 77. §., 81. §. *d)* pont).

47. §.

Ha a telekkönyvi hatóság a 45. §-ban említett megkeresést teljesíti, a társulatot illető tulajdonjog bejegyzésének elrendelésével egyidejűleg elrendeli még:

1. annak feljegyzését, hogy az ingatlant az 1913 : X. t.-c. értelmében a társulat tagjainak használati joga terheli és hogy a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

társulat rendelkezési joga az ingatlan tekintetében az 1913 : X. t.-c. értelmében korlátozva van;

2. hogy a tulajdonostársi illetőségeket a telekkönyvben lejegyezzék, a reájuk vonatkozó összes bejegyzéseket pedig töröljék;

3. hogy ha a 44. §. 2. bekezdésében említett esetről van szó, a közös ingatlanból járó összes egyéni illetőségekre nézve a tulajdonjogi bekebelezésen kívül azonos rangsorral és tartalommal fennálló bejegyzéseket, hacsak az érdekeltek törlésükhöz hozzá nem járultak, a társulat tulajdonába átment legelőre vonatkozó bejegyzésekként egyidejűleg átvigyék e legelő telekjegyzőkönyvébe vagy telekkönyvi betétébe;

4. a 13. vagy a 25. §. értelmében netán teljesített feljegyzés törlését.

48. §.

A 44. §. 2. bekezdése esetében, ha az összes egyéni illetőségekre nézve azonos tartalmú és azonos rangsorú bejegyzések nem csupán az osztatlan illetőségeket terhelik, a két telekkönyvi rendtartásnak a fő- és mellékjelzálogok alapítására vonatkozó szabályait is figyelembe kell venni.

49. §.

A 12. és 15., §., a 21., 22. és 24. §-oknak 2. bekezdése, a 27., 28., 31. és 33. §., a 40.—42. §., továbbá, amennyiben a jelen fejezet mást nem rendel, a 11. §. a jelen fejezet alá eső telekkönyvi bejegyzésekre is megfelelően, a 39. §. pedig azzal az eltéréssel áll, hogy a tulajdonjogra vonatkozó bejegyzés szövegében az átszállás alapjául nem a törvényt, hanem a tulajdonostársaknak vagy — a társulat megalakulása után — a társulat közgyülésének a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozatát kell megjelölni.

50. §.

Mennyiben és miként lehet a közös legelő vagy a társulat kötelékébe bevont más közös ingatlan tulajdonát a társulat javára bejegyezni, ha az 1913 : X. t.-c. 23. §-ában körülirt feltételek nem is állanak fenn, arra a két telekkönyvi rendtartás szabályai irányadók.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

HETEDIK FEJEZET.

A társulatnak és tagjainak rendelkező joga és annak korlátjai.

51. §.

Az 1913 : X. t.-c. 18. §-a értelmében a társulat az alapszabályok földmívelésügyi miniszteri jóváhagyásának vagy megállapításának közzétételétől kezdve jogképes.

Az 1914. évi 7.000. F. M. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 62. §-a szerint úgy a Budapesti Közlönyben, mint a Földmívelésügyi Értesítőben közzéteszik ugyan azt, hogy a földmívelésügyi miniszter az alapszabályokat jóváhagyta vagy megállapította, azonban a jogképesség kezdetére egyedül a Budapesti Közlönyben való közzététel napja az irányadó.

52. §.

A társulat kötelékébe tartozó ingatlanok felett a rendelkezés joga nem az egyes tulajdonostársakat, hanem a társulatot mint jogképes személyt illeti meg.

A jogképes társulatnak rendelkező jogköre aszerint igazodik, hogy a társulattá alakulás az 1913 : X. t.-c. 20. vagy 23. §-a alapján ment-e végbe, tehát aszerint, hogy a közös legelő tulajdona a társulattá alakulás után is a részes feleké maradt-e vagy pedig átszállott-e a társulatra akár már a törvény alapján, akár a tulajdonostársaknak vagy a — társulat megalakulása után — a társulat közgyülésének a földmívelésügyi miniszter részéről jóváhagyott határozata alapján.

Annak, hogy a társulattá alakulás milyen módon ment végbe, már a telekkönyvből ki kell tünni, ha ugyanis a közös legelő tulajdona nem szállott át a társulatra, akkor a társulat megalakulása van a telekkönyvben feljegyezve (jelen rendelet 25. §.); ha pedig a közös legelő tulajdona átszállott a társulatra, akkor a tulajdonjog van a társulat javára bekebelezve (jelen rendelet 39. és 49. §.).

Előbbi esetben a társulat rendelkezési jogkörére az 1913 : X. t.-cikknek 20—22. §-a, utóbbi esetben pedig a törvény 24. §-a az irányadó.

A 2—4. bekezdés áll a társulat kötelékébe a törvény 26. §-a

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

alapján bevont minden ingatlanra; mig a társulat részéről szerzett ingatlanok tekintetében a rendelkezési jogkör megállapításánál különösen ügyelni kell arra, hogy ezeknek a tulajdona a törvény 25. §-a értelmében mindenesetre a társulatot illeti.

53. §.

A társulat hatósági felügyelet alatt áll s rendelkezései a törvényben megállapított esetekben hatósági jóvahagyásra szorulnak (1913: X. t.-c. 60. §-a). Ezt a két telekkönyvi rendtartás 69. §-a szempontjából is különösen szem előtt kell tartani.

54. §.

A társulat tagjainak illetőségeit a törvény aszerint, amint a közös legelő tulajdona a tulajdonostársaké maradt vagy pedig átszállott a társulatra, tulajdoni vagy használati illetőségeknek nevezi.

Az illetőségek átruházásához a társulat választmányának hozzájárulása szükséges (1913: X. t.-c. 29—31. §.), de megengedi a törvény azt, hogy amennyiben a társulat az átruházáshoz nem járul hozzá, a társulati tag illetőségéről — a törvényben meghatározott kivételtől eltekintve — lemondjon a társulat javára (1913: X. t.-c. 33. §.).

A társulatnak az illetőségek átruházásához való hozzájárulását az 1914. évi 7.000 F. M. számú földmívelésügyi miniszteri rendelet 92. és 93. §-a szerint kell igazolni.

A társulati illetőségekre vezetett végrehajtás esetében (1913: X. t.-c. 34., 40. §.) az árverési hirdetményt a társulaton felül még a községgel s a földmívelésügyi miniszter részére a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetségével is közölni kell (1912. évi 415. I. M. számú rendelet).

A társulat nevében az árverésen a társulat elnöke vagy a társulat választmányának külön meghatalmazottja árverel (1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 101. §-a).

55. §.

A társulat által a tagokra kivetett járulékok, ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is, nemkülönben a járulékok után

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

fizetendő késedelmi kamatok a tagok illetőségeinek olyan dologi terhei, amelyeket a törvény elsőbbséggel ruházott fel (1913 : X. t.-c. 40. §.) Ehhez képest a tulajdoni vagy használati illetőségre vezetett végrehajtási árverés esetében a sorrendi tárgyalásra meg kell idézni a társulatot is azzal, hogy az illetőséget terhelő társulati járulékokról (ideértve a legeltetési és egyéb használati díjakat is) kiállított hátraléki kimutatást vagy e kimutatásnak a község elöljárósága által hitelesített másolatát a sorrendi tárgyalás határnapjáig mutassa be (v. ö. 1881 : LX. törvénycikk 188. §. 3. bekezdése).

56. §.

A jelen rendelet 4. §-ában említett névjegyzéket az 1914. évi 7.000. F. M. számú rendelet 150—151. §-a értelmében vezetik tovább.

A névjegyzék továbbvezetéséhez szükséges adatokat a bíróságok a következő két §-nak megfelelően szolgáltatják.

57. §.

A telekkönyvi hatóság minden olyan végzését, amelyben valamely közös legelőből járó osztatlan illetőség tulajdonában beállott változás bejegyzését rendeli el, azzal a társulattal is közli (a két telekkönyvi rendtartás 140. §-ának 3. bekezdése), amelynek kötelékébe tartozik a közös legelő.

Az előbbi bekezdés megfelelő alkalmazást nyer a közös legelőre nézve alakult társulat kötelékébe bevont egyéb közös ingatlanból járó, osztatlan illetőségre is.

58. §.

Az örökösödési ügyekben eljáró bíróság (1894 : XVI. t.-c. 7. §-a) az olyan hagyatékátadó végzést, (a közjegyző részéről bemutatott hagyatéktárgyalási jegyzőkönyvből készült kivonatnak az 1912 : VII. t.-c. 30. §-a értelmében záradékolt példányát), az olyan örökösödési vagy hagyományi bizonyítványt, amelyben valamely társulat kötelékébe bevont közös legelőből vagy más ingatlanból járó, telekkönyvezett osztatlan illetőségnek átszállásáról vagy általában az 1913 : X. t.-c. értelmében alakult társulat tagjának akár tulajdoni, akár használati illetősége átszállásáról van szó: jogerőre

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

emelkedés után a jogerőre emelkedésről szóló záradékkal ellátva egy példányban közli azzal a társulattal is, amelynek kötelékébe tartozik a közös legelő vagy más közös ingatlan, illetőleg amely társulatban részes az a fél, akinek tagsági illetősége átszáll.

NYOLCADIK FEJEZET.

Záró rendelkezések.

59. §.

Amennyiben a jelen rendelet mást nem rendel, a jelen rendeletben tárgyalt telekkönyvi bejegyzésekre is a telekkönyvi rendeleteknek szabályai nyernek megfelelő alkalmazást.

60. §.

A jelen rendelet alá eső ügyekben a telekkönyvi hatóság soron kívül köteles eljárni.

61. §.

A jelen rendelet végrehajtása során netán felmerülő nehézségek eloszlatása végett az igazságügyminiszter ad utmutatást.

62. §.

A jelen rendelet az osztatlan közös legelőkről szóló 1913:X. törvénycikkel egyidőben 1914. évi május hó 1. napján lép életbe.

Budapest, 1914. évi április hó 8. napján.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.

© OEE Wagner Károly Erdészeti Digitális Szakkönyvtár 2019. Támogató: Agrárminisztérium szerz.sz.: EGF/245-1/2019.